

**MERSİN-SİLİFKE ESKİ YENİBAHÇE KÖYÜ'NÜN KORUNMASI VE
YAŞATILMASI İÇİN BİR ÖNERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞEYDA KAYMAZ

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
ANABİLİM DALI**

**MERSİN
EKİM- 2019**

**MERSİN-SİLİFKE ESKİ YENİBAHÇE KÖYÜ'NÜN KORUNMASI VE
YAŞATILMASI İÇİN BİR ÖNERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ŞEYDA KAYMAZ

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

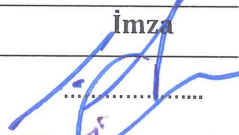
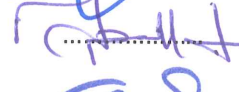
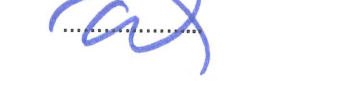
**KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
ANABİLİM DALI**

**Danışman
Dr. Öğrt. Üyesi İpek DURUKAN**

**MERSİN
EKİM - 2019**

ONAY

Şeyda KAYMAZ tarafından Dr. Öğrt. Üyesi İpek DURUKAN danışmanlığında hazırlanan “**Mersin-Silifke Eski Yenibahçe Köyü’nün Korunması ve Yaşatılması İçin Bir Öneri**” başlıklı çalışma aşağıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından 24.10.2019 tarihinde yapılan Tez Savunma Sınavı sonucunda oy birliği/çokluğu ile Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Görevi	Ünvanı, Adı ve Soyadı	İmza
Başkan	Dr. Öğrt. Üyesi Tuba AKAR	
Üye	Dr. Öğrt. Üyesi İpek DURUKAN	
Üye	Doç. Dr. Zeynep ERES ÖZDOĞAN	

Yukarıdaki Jüri kararı Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 06/11/2019 tarih ve 2019/1870 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Bu tezde kullanılan özgün bilgiler, şekil, tablo ve fotoğraflardan kaynak göstermeden alıntı yapmak 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerine tabidir.

ETİK BEYAN

Mersin Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlâk kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak kullandığımı,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü Mersin Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı,
- Tezin tüm telif haklarını Mersin Üniversitesi'ne devrettiğimi

beyan ederim.

ETHICAL DECLARATION

This thesis is prepared in accordance with the rules specified in Mersin University Graduate Education Regulation and I declare to comply with the following conditions:

- I have obtained all the information and the documents of the thesis in accordance with the academic rules.
- I presented all the visual, auditory and written informations and results in accordance with scientific ethics.
- I refer in accordance with the norms of scientific works about the case of exploitation of others' works.
- I used all of the referred works as the references.
- I did not do any tampering in the used data.
- I did not present any part of this thesis as an another thesis at Mersin University or another university.
- I transfer all copyrights of this thesis to the Mersin University.

24/10/2019

İmza / Signature

Seyda KAYMAZ

ÖZET

MERSİN-SİLİFKE ESKİ YENİBAHÇE KÖYÜ'NÜN KORUNMASI VE YAŞATILMASI İÇİN BİR ÖNERİ

Yenibahçe, Mersin İli'nin Silifke İlçesi'ne bağlı olarak kurulmuş bir yerleşimdir. Günümüzde terkedilmiş olan eski yerleşim, doğal peyzaj elemanları ile bir bütün oluşturan ve bölgenin kırsal yapı karakterini ortaya koyan özgün mimari yapıları dolayısıyla tez çalışması kapsamında ele alınmaya değer görülmüştür. Alan, kırsal peyzaj karakteri ve özgün mimari yapılarının yanı sıra, çevresinde Uzuncaburç Antik Kenti, Pashı, Mezgit ve Sinek Kale gibi arkeolojik öneme sahip yapıları bulundurmasıyla da önem taşımaktadır. Çalışmaya konu eski yerleşim yeri, Yenibahçe'nin yukarı yerleşim bölgesine sulu tarıma olanak sağlayan sulama kanallarının getirilmesiyle göçler yaşamış ve terk edilmiştir. Kullanıcısını kaybetmiş olması nedeniyle plansız yapılaşmaya, niteliksiz müdahalelere maruz kalmamış, özgünlüğünü büyük ölçüde koruyabilmiştir. Ancak diğer yandan, yapılar sahipleri tarafından kullanılmadığı için oldukça yıpranmış, yıkılmış veya yıkılma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Tez çalışmasında, alanda bulunan ve varlığını günümüzde kısmen sürdürmekte olan, yörenin yapım tekniğine sahip yapılar ile kırsal mimarlık, kültürel peyzaj ve kırsal peyzaj konuları bir bütün olarak ele alınmıştır. Literatür araştırmaları, bir değer olarak görülen tarihi çevrelerin korunması, sürdürülmesi ve tarihi çevrelerde turizm konularında yoğunlaştırılmıştır. Tarihi ve doğal güzelliğe sahip bu alanın korunmasına yönelik fikirler literatür araştırmalarının yanı sıra fiziksel analizler ve sosyal durum analizleri ile de desteklenmiştir. Fiziksel analiz çalışmaları halihazır haritaların oluşturulması, yerleşimin ve yapıların kaba rölövelerinin alınması ile fotoğraflamayı içermektedir. Sosyo-ekonomik ve kültürel yapı, anket çalışması ve sözlü görüşmelerle kayıt altına alınmıştır. Bu şekilde Yenibahçe eski yerleşiminin genel özellikleri, köyün hikâyesi ve doku özellikleri bir bütün olarak ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Çalışma sonunda, kültürel peyzaj karakteri ve özgün değerleri ile korunması gerektiği düşünülen yerleşimin sürdürülmesi ve desteklenmesi için turizm odaklı bir yaklaşımın çözüm olabileceği öne sürülmekte ve yerleşimin fiziki ve sosyal yapısının bu yaklaşım doğrultusunda nasıl korunabileceğine yönelik bir öneri geliştirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenibahçe, Kırsal Mimarlık, Kültürel Peyzaj, Kırsal Peyzaj, Tarihi Çevre.

Danışman: Dr. Öğrt. Üyesi İpek DURUKAN, Mersin Üniversitesi, Kültür Varlıklarını Koruma Anabilim Dalı, Mersin.

ABSTRACT

A PROPOSAL FOR THE CONSERVATION AND LIVING OF THE OLD YENBAHÇE VILLAGE IN MERSIN-SILIFKE

Yenibahçe is a settlement established in Silifke district of Mersin. The old settlement, which has been abandoned nowadays, has been considered worthy to be considered within the scope of the thesis because of its unique architectural structures which form a whole with natural landscape elements and reveal the rural character of the region. In addition to the rural landscape character and original architectural structures, the area is also important with its archaeological structures such as Uzuncaburç Ancient City, Paslı, Mezgit and Sinek Castle. The old settlement, which was the subject of the study, migrated and was abandoned by the introduction of irrigation canals that allowed irrigated agriculture to the upper settlement area of Yenibahçe. As it lost its user, it was not exposed to unplanned construction and unqualified interventions and was able to preserve its originality to a great extent. However, on the other hand, the buildings were quite worn because they were not used by the owners. has collapsed or is in danger of collapse. In this thesis, the buildings which have the construction technique of the region and the rural architecture, cultural landscape and rural landscape issues are considered as a whole. Literature research has been focused on preservation, maintenance and tourism of historical environments. Ideas for the preservation of this historical and natural beauty were supported by physical and social analysis as well as literature research. Physical analysis studies include the creation of existing maps, taking rough surveys of settlement and structures and photographing. The socio-economic and cultural structure was recorded through surveys and oral interviews. In this way, the general characteristics of the old settlement of Yenibahçe, the story of the village and the texture characteristics were tried to be put forward as a whole. At the end of the study, it is suggested that a tourism-oriented approach can be the solution for the maintenance and support of the settlement, which is thought to be protected with the cultural landscape character and original values, and a proposal is developed on how to maintain the physical and social structure of the settlement in accordance with this approach.

Key Words: Yenibahçe, Rural Architecture, Cultural Landscape, Rural Landscape, Historical Environment.

Advisor: Asst. Prof. İpek DURUKAN, Department of Conservation of Cultural Assets, University of Mersin, Mersin.

TEŞEKKÜR

Hayatım boyunca her konuda ve her zorlukta başucumda olup desteğini hiçbir zaman esirgemeyen sevgili annem Nezahat KAYMAZ başta olmak üzere sevgili aileme ve tüm tez süresince değerli bilgilerini, tecrübelerini aktaran tez danışmanım Sevgili Dr. Öğrt. Üyesi İpek DURUKAN' a teőekkürlerimi sunarım.

Şeyda KAYMAZ
(Mimar)

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇ KAPAK	ii
ONAY	iii
ETİK BEYAN	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
EKLER DİZİNİ	xiii
KISALTMALAR ve SİMGELER	xiv
1. GİRİŞ	1
1.1 Çalışmanın Amacı	1
1.2 Çalışmanın Kapsamı	1
2. KAYNAK ARAŞTIRMALARI	3
2.1. Kırsal Mimari ve Kırsal Mimarinin Korunması ile İlgili Kavramlar	3
2.2. Kırsal Mimarinin Korunmasına Yönelik Tutum ve Davranışlar	8
2.3. Türkiye’de Kırsal Mimarinin Korunması Konusunda Yapılan Çalışmalar	9
2.4. Kırsal Peyzajın Sürdürülmesine Yönelik Turizm Odaklı Yaklaşımlar	12
2.5. Kırsal Yerleşimlerde Toplumsal ve Ekonomik Yapının Sürdürülmesine Yönelik Öneriler	17
3. MATERYAL ve YÖNTEM	21
3.1. Çalışma Alanının Belirlenmesi ve Yöntem	21
3.2. Çalışma Alanı Tespit Çalışmaları	22
3.2.1. Fiziksel Veri Çalışması	22
3.2.2. Sosyal Veri Çalışması	23
4. BULGULAR ve TARTIŞMA	25
4.1. Tarihi Kırsal Peyzaj Olarak Yenibahçe Eski Yerleşimi: Özellikleri Ve Değerleri	25
4.1.1. Coğrafi Özellikleri	25
4.1.2. Doğal Çevre ve Özellikleri	26
4.1.3. Eski Yerleşimin Tarihi ve Sosyo-Ekonomik Yapısı	28
4.1.4. Yerleşim Dokusu ve Açık Alanların Özellikleri	29
4.1.5. Kadastral ve Mülkiyet Durumu	36
4.1.6. Özgün İşlev ve Mevcut Durum Analizi	37
4.1.7. Yapıların Niteliği	40
4.1.8. Yapım Tekniği Analizi	41
4.1.9. Yapısal Durum	43
4.1.10 Yerel Mimari ve Değerler	44
4.1.11 Eski Yerleşim Yeri ile İlgili Alınmış Koruma Kararları	80
4.2 Sosyo-Kültürel Yapı Analizi	84
4.2.1 Anketler	84
4.2.2 Sözlü Görüşmeler	91
4.3 Yenibahçe Eski Yerleşiminin Korunması ve Yaşatılması İçin Bir Öneri	92
4.3.1 Çevrenin Korunmasına Yönelik Öneriler	96
4.3.2 Yapı Ölçeğinde Öneriler	97
4.3.3 Ekonomik ve Toplumsal Öneriler	104
5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	106
KAYNAKLAR	109
EKLER	112
ÖZGEÇMİŞ	161

TABLolar DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 4.1. Cinsiyet, yaş, eğitim ve gelir durumu, yaşanan yer ve geçim kaynağı hakkındaki veriler.	84
Tablo 4.2. “Kaç yıldır Yenibahçe’de yaşıyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlar	87
Tablo 4.3. Yenibahçe ile ilişki durumu	87
Tablo 4.4. Eski yerleşim yeri ile ilgili düşünceler	87
Tablo 4.5. Eski yerleşim yerinde yapılabilecek sportif aktiviteler hakkındaki görüşler	91

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 1.1 Yenibahçe yerleşimi içerisindeki çalışma alanı ve ulaşım ağı	2
Şekil 2.1 Türkiye Turizm Stratejisi – 2023 Kavramsal Eylem Planı	13
Şekil 2.2 Mersin İli'nde bulunan KTKGB ve TM ile yıllarını gösteren tablo	14
Şekil 2.3 2019 yılı Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları Silifke ilçesi ören yerleri ziyaretçi sayısı (Ek-2, Ek-3, Ek-4)	14
Şekil 2.4 Eski yerleşim yakın çevresinde bulunan arkeolojik alanlar (Görsel 05.10.2019 tarihinde Google Earth'den alınmıştır)	15
Şekil 4.1 Yenibahçe ve Silifke uydu görüntüsü (Google Earth, 2019)	20
Şekil 4.2 Yenibahçe eski yerleşim yerinin vadi içindeki uzanışı; uydu görüntüsü (Google Earth, 2019)	21
Şekil 4.3 Yenibahçe Eski Yerleşim Yeri Yukarıdan Görünüşü, 2019	21
Şekil 4.4 Eski Yerleşim Yeri Çevresindeki Mağaralar, 2019	21
Şekil 4.5 Eski yerleşimdeki mezarlıkta bulunan mezar taşı örnekleri	23
Şekil 4.6 Yenibahçe eski yerleşimi vaziyet planı (Ek-6)	24
Şekil 4.7 Köy içindeki çeşmenin bulunduğu meydan	25
Şekil 4.8 Eski yerleşim yerine ait istinat duvarından örnekler	26
Şekil 4.9 Eski yerleşim yerinde parsel ayırmak üzere yapılmış duvar örneği	26
Şekil 4.10 Eski yerleşim yerinin kuzey bölgesinde bulunan istinat duvar yoğunluğu	27
Şekil 4.11 Eski yerleşim yerinin güney bölgesinde bulunan istinat duvar yoğunluğu	27
Şekil 4.12 Eski yerleşime ait okul ve cami bölgesi 1/200 vaziyet planı	28
Şekil 4.13 I-I' numaralı arazi kesiti	28
Şekil 4.14 II-II' numaralı arazi kesiti	29
Şekil 4.15 III-III' arazi kesiti	29
Şekil 4.16 Yol kotu altında, istinat duvarı içerisine yapılmış ocak, 346 parselde bulunan yapı	30
Şekil 4.17 Eski yerleşim yerine ait istinat duvarı örgüsünden örnek	30
Şekil 4.18 Eski yerleşimin güney bölgesinde bulunan cami önündeki istinat duvarı	31
Şekil 4.19 Eski yerleşim yeri dokusu	31
Şekil 4.20 Eski yerleşim yeri dokusu	32
Şekil 4.21 Eski yerleşim yapılarının kadastral sınırları ve mülkiyet durumu analizi(Ek-8)	32
Şekil 4.22 Eski yerleşimde bulunan yapılara ait özgün işlev analizi (Ek-9)	33
Şekil 4.23 Eski yerleşimde bulunan yapıların kullanım durumu (Ek-10)	34
Şekil 4.24 Eski yerleşimde bulunan yapılara ait kat adedi analizi	35
Şekil 4.25 Okul, cami ve konutlar	35
Şekil 4.26 Eski yerleşim yerinde bulunan yapıların niteliğine ait analiz (Ek-11)	36
Şekil 4.27 Alanda bulunan yıkıntı haldeki yapılar	36
Şekil 4.28 Eski yerleşimde bulunan yapıların yapım tekniğine ait analiz (Ek-12)	37
Şekil 4.29 Zamanla ağaçlar ve bitkiler arasında kalan okul binası	37
Şekil 4.30 Eski yerleşim yerinde bulunan yığma taş yapılardan örnekler	38
Şekil 4.31 Hatıl birleşim detayları	38
Şekil 4.32 Eski yerleşim yerindeki yapısal durum	39
Şekil 4.33 352nolu parseldeki yapının çatı durumu	40
Şekil 4.34 Eski yerleşim yerindeki yapıların belgelenme biçimi (Ek-14)	41
Şekil 4.35 346 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı	42
Şekil 4.36 346 numaralı parselde bulunan yapıya ait rölöve çizimleri fotoğraflar	43
Şekil 4.37 348 numaralı parselde bulunan yapıya ait plan şeması çizimi ve fotoğraflar	44
Şekil 4.38 348 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı	45
Şekil 4.39 348 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar	45
Şekil 4.40 348 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar	46
Şekil 4.41 352 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimi ve cephe fotğ.	47

	Sayfa
Şekil 4.42 352 numaralı parselin vaziyet planı	48
Şekil 4.43 Binadaki yassı kemer üzerinde bulunan kitabe	48
Şekil 4.44 357 numaralı parselde bulunan yapının vaziyet planı	49
Şekil 4.45 357 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısı	49
Şekil 4.46 357 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısı	50
Şekil 4.47 358 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı	50
Şekil 4.48 358 numaralı parselde bulunan yapıya görseller	51
Şekil 4.49 361 numaralı parselde bulunan yapıya ait rölöve çizimi ve cephe fotoğrafları	52
Şekil 4.50 358 numaralı parselin vaziyet planı	53
Şekil 4.51 Yapıya ait dış kapı detayı	53
Şekil 4.52 Yapıya ait sundurma	54
Şekil 4.53 363 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimi ve fotoğrafları	54
Şekil 4.54 363 numaralı parselin vaziyet planı	55
Şekil 4.55 358 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimi ve fotoğrafları	56
Şekil 4.56 363 numaralı parselin vaziyet planı	56
Şekil 4.57 363 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimi ve fotoğrafları	58
Şekil 4.58 363 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı	59
Şekil 4.59 Numaralı Parselde Bulunan İki Katlı Bina	59
Şekil 4.60 363 numaralı parselde bulunan yapılara ait fotoğraflar	60
Şekil 4.61 364 numaralı parselde bulunan yapıya ait çizimler ve fotoğraflar	61
Şekil 4.62 364 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı	62
Şekil 4.63 371-377 numaralı parseldeki binalara ait rölöve çizimleri ve fotoğraflar	63
Şekil 4.64 371-377 numaralı parseldeki binalara ait vaziyet planı	64
Şekil 4.65 Üç bölümden oluştuğunu gösteren yapı fotoğrafı	64
Şekil 4.66 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimleri	65
Şekil 4.67 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı	66
Şekil 4.68 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar	66
Şekil 4.69 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar	67
Şekil 4.70 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar	67
Şekil 4.71 382-421 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı	68
Şekil 4.72 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar	68
Şekil 4.73 381 numaralı parselde bulunan yapıya ait plan şeması	69
Şekil 4.74 381 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı	69
Şekil 4.75 381 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısı	70
Şekil 4.76 382 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısına ait vaziyet planı	70
Şekil 4.77 382 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısı	71
Şekil 4.78 398 numaralı parselde bulunan tescilli cami binası	72
Şekil 4.79 398 numaralı parselde bulunan tescilli cami binası	73
Şekil 4.80 398 numaralı parselde bulunan tescilli cami binasına ait vaziyet planı	74
Şekil 4.81 398 numaralı parselde bulunan tescilli cami binasına ait fotoğraflar	74
Şekil 4.82 421-382 numaralı parselde bulunan tescilli cami kalıntısına ait plan şeması ve fotoğraflar	75
Şekil 4.83 Eski yerleşim yeri, cami, okul ve sivil mimarlık örneği yapıları, 2019	76
Şekil 4.84 Eski yerleşim meydanında bulunan köy çeşmesi	77
Şekil 4.85 Eski yerleşim meydanında bulunan çeşmeye ait fotoğraf, 2019	77
Şekil 4.86 Eski yerleşim meydanında bulunan çeşme alanına ait fotoğraf, 2019	78
Şekil 4.87 Tescilli yapılar analizi (Ek- 15)	79
Şekil 4.88 Yenibahçe Köyünün Müze Müdürlüğü tarafından hazırlanan tescile önerilen yapılar paftası	80
Şekil 4.89 Yenibahçe Köyünün Müze Müdürlüğü tarafından hazırlanan tescile önerilen yapılar paftası	81
Şekil 4.90 Yenibahçe-Kubat Kanyonu trekking rotası.	95

	Sayfa
Şekil 4.42 352 numaralı parselin vaziyet planı	48
Şekil 4.91 Çeşme çevresi dinlenme alanının durumu	96
Şekil 4.92 Yenibahçe eski yerleşiminin yeniden canlandırılmasına yönelik etaplama aşamaları	99
Şekil 4.93 Kırsal turizm amaçlı ziyarete gelenlerin yerleşim içi dolaşımı	101
Şekil 4.94 Köy çeşmesi çevresi dinlenme ve araç manevra alanı	102
Şekil 4.95 Yenibahçe eski yerleşiminin korunmasına ve yeniden canlandırılmasına yönelik bir öneri	103
Şekil 4.96 Yenibahçe eski yerleşimi koruma projesi müdahale paftası	103

EKLER DİZİNİ

	Sayfa
Ek-1 Ulaşım Paftası	111
Ek-2 Haziran ayına ait Mersin ili müze ve örenyerleri istatistik formu	112
Ek-3 Temmuz ayına ait Mersin ili müze ve örenyerleri istatistik formu	113
Ek-4 Ağustos ayına ait Mersin ili müze ve örenyerleri istatistik formu	114
Ek-5 Köy karar defteri	115
Ek-6 Köy karar defteri	116
Ek-7 Yerleşim Dokusu ve Açık Alanların Özellikleri	117
Ek-8 Kadastral sınırları ve mülkiyet durumu analizi	118
Ek-9 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapıların işlev analizi	119
Ek-10 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapıların kullanım durumu	120
Ek-11 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapıların niteliği	121
Ek-12 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapıların yapım tekniğine ait analiz	122
Ek-13 Yerleşim yerindeki yapısal durum	123
Ek-14 Eski yerleşim yerindeki yapıların belgelenme biçimi	124
Ek-15 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapılarının tescil durumu	125
Ek-16 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapılarının tescil durumu	126
Ek-17 Eski yerleşim yerinin korunması ve yaşatılması için bir öneri	127
Ek-18 Yenibahçe çevresindeki arkeolojik sit alanları	128
Ek-19 348 parselde ait tescil fişi	129
Ek-20 348 parselde ait tescil fişi	130
Ek-21 348 parselde ait tescil fişi	131
Ek-22 349 parselde ait tescil fişi	132
Ek-23 349 parselde ait tescil fişi	133
Ek-24 349 parselde ait tescil fişi	134
Ek-25 349 parselde ait tescil fişi	135
Ek-26 349 parselde ait tescil fişi	136
Ek-27 361 parselde ait tescil fişi	137
Ek-28 361 parselde ait tescil fişi	138
Ek-29 363 parselde ait tescil fişi	139
Ek-30 363 parselde ait tescil fişi	140
Ek-31 370, 371, 377 ve 378 parselde ait tescil fişi	141
Ek-32 370, 371, 377 ve 378 parselde ait tescil fişi	142
Ek-33 370, 371, 377 ve 378 parselde ait tescil fişi	143
Ek-34 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	144
Ek-35 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	145
Ek-36 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	146
Ek-37 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	147
Ek-38 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	148
Ek-39 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	149
Ek-40 364 ve 366 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	150
Ek-41 364 ve 366 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	151
Ek-42 364 ve 366 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	152
Ek-43 364 ve 366 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi	153
Ek-44 Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı	154
Ek-45 Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı	155
Ek-46 Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı	156
Ek-47 Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı	157

KISALTMALAR ve SİMGELER

Kısaltma/Simge	Tanım
BM	Birleşmiş Milletler
CSD	Comission on Sustainable Development (Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu)
GEEAYK	Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu
ICOMOS	International Council on Monuments and Sites
KTKGB	Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri
Syf.	Sayfa
TIES	The International Ecotourism Society (Uluslararası Ekoturizm Topluluğu)
UNCED	United Nations Conference on Environment and Development (Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı)
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Bilim, Eğitim ve Kültür Örgütü)
Vb.	Ve benzeri
Vd.	Ve diğerleri
WTO	World Trade Organization (Dünya Ticaret Örgütü)
YÖK	Yüksek Öğrenim Kurumu

1. GİRİŞ

1.1 Çalışmanın Amacı

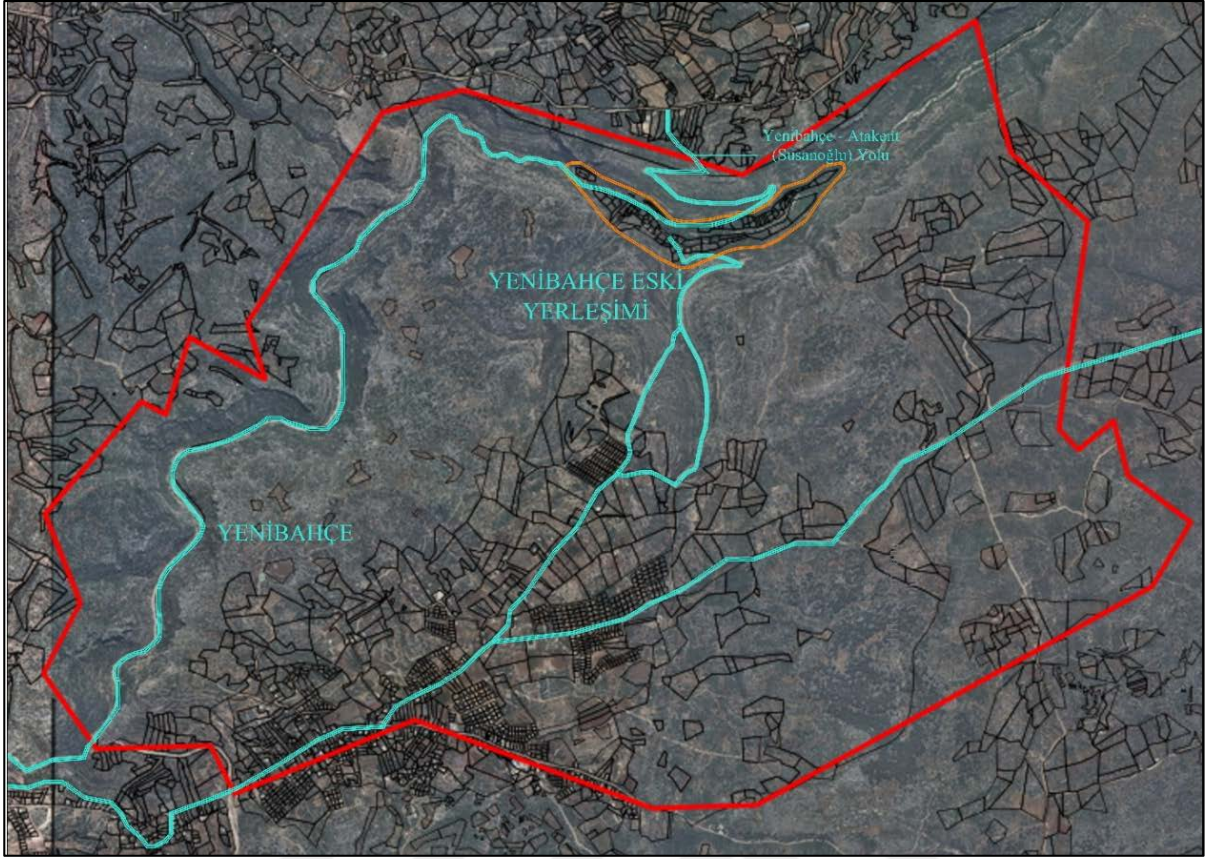
Mersin İli, Silifke İlçesi'ne bağlı Yenibahçe eski yerleşim yeri, özgün tarihi kimliği olan ve bunu günümüze kadar sürdürebilmiş bir yerleşimdir. Kubat Kanyonu içerisinde bulunması nedeniyle aynı zamanda doğal peyzajın geleneksel konut mimarisi ile birleşmiş olan manzarası, bu yerleşim yerini daha özel hale getirmiştir. Eski yerleşim yeri içerisinde bulunan meyve bahçeleri, zeytinlikler, mevsimsel duruma göre bazen kuru bazen ise akar halde olan dere ile birlikte eski yapılar, geçmişteki yaşam şekline dair özgün bir örnek oluşturmaktadır. Ancak günümüze kadar ulaşabilmiş olan bu eski yerleşim dokusu geleneksel sivil mimarlığa bir örnek oluştursa da, terk edilmiş olması nedeniyle yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Yaşamış olduğu nüfus kaybı nedeniyle kaybolmaya yüz tutan Yenibahçe eski yerleşiminin tamamen yok olmaması ve korunmasının sağlanarak yeniden canlandırılabilmesi için, tez çalışmasıyla yapılan fiziksel ve sosyal analizler ile birlikte bu alanın sahip olduğu potansiyelin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Yapılan tez çalışmasının içeriği, Yenibahçe eski yerleşim yerinde bulunan geleneksel sivil mimarlık örneği yapılarının belgelenmesine, korunmasına ve gelecek nesillere aktarılabilmesi açısından turizmle birlikte değerlendirilmesine yönelik araştırmalar yapılmasına dayanmasından dolayı önem taşımaktadır. Alanın tarihi ve doğal değere sahip olduğu düşünüldüğünden, bütüncül korumaya yönelik kültürel peyzajının korunması ve devam ettirilmesi için turizmle birlikte ele alınarak fikir geliştirmek amaçlanmaktadır.

1.2. Çalışmanın Kapsamı

Bu çalışma, Yenibahçe yerleşim yerinin kanyon içerisinde kalan terkedilmiş bölümü olan Yenibahçe eski yerleşim yerini kapsamaktadır. Çalışma alanının sınırlarını kanyon içerisindeki parselasyonu yapılmış alan içerisindeki tüm binalar oluşturmuştur.

Yapılan tez çalışmasının içeriği, Yenibahçe eski yerleşim yerinde bulunan geleneksel sivil mimarlık örneği yapılarının belgelenmesine, korunarak gelecek nesillere aktarılabilmesi için turizmle birlikte değerlendirilmesine yönelik araştırmalara dayanmaktadır. Eski yerleşim yerine hâkim olan yerel mimari karakteri ortaya koyabilmek, anlamak ve bunları belgelemek; yapı ve kırsal alan ölçeğinde korunmasının ve devamlılığının sağlayabilmek için öncelikli gerekli olan çalışma alanının tüm değerlerinin tespitini yapmak ve sürdürülebilir çözüm önerileri aramaktır.

Şekil 1.1 Yenibahçe yerleşimi içerisindeki çalışma alanı ve ulaşım ağı (Ek-1)

Tez çalışması kapsamında ilk olarak kadastral sınırlar içerisindeki binaların ve istinat duvarlarının alımları yapılarak hali hazır durumun güncellenmesi yapılmış, vaziyet planı hazırlanmıştır. Eski yerleşim alanında yapılan tespitlerle, alan ölçeğinden tek yapı ölçeğine kadar inilmiş, yapıların parsel içinde konumlanışı, alan kullanımı, girilebilen yapıların planları, cephe ve çatı biçimlenişi, yapım tekniği ve mimari eleman ölçeğindeki detayları belgelenmiştir.

Yenibahçe eski yerleşim yeri terkedilmiş ve yerleşim sakinleri Yenibahçe'nin yeni yerleşim alanına taşınmış olduğundan sosyal anket çalışması ve sözlü görüşmeler, halen yeni yerleşim yerinde yaşayan ve eski yerleşimde mülkiyeti bulunan veya daha önce bu alanda yaşayan kişilerle gerçekleştirilerek tez çalışmasında sunulmuştur. Bununla birlikte eski yerleşimin tarihi ve doğal güzelliğine yönelik potansiyeli ortaya koymayı hedefleyen fiziksel analiz çalışmaları, bir değer olduğu düşünülen alanın sürdürülebilirliğine yönelik neler yapılabileceği konusunda fikirler üretirken araç olmuştur. Çalışma sonunda, kültürel peyzaj karakteri ve özgün değerleri ile korunması gerektiği düşünülen yerleşimin sürdürülmesi ve desteklenmesi için turizmin bir araç olabileceği öne sürülmekte ve yerleşimin fiziki ve sosyal yapısının bu yaklaşım doğrultusunda nasıl korunabileceğine yönelik bir öneri geliştirilmektedir.

2. KAYNAK ARAŞTIRMALARI

2.1 Kırsal Mimari ve Kırsal Mimarinin Korunması İle İlgili Kavramlar

“Çevre” TDK’ya göre (2019); “*Kişinin içinde bulunduğu toplumu oluşturan ortam*” ve “*Bir şeyin yakını, dolayı, etrafı*” şeklinde tanımlanmaktadır [1]. Ahunbay’a göre (2009) “*tarihi çevre*”, “*...geçmiş uygarlıklardan geriye kalan yerleşme ve kalıntılar...*”, “*...geçmiş uygarlıkların sosyal ve ekonomik yapısını, yaşam felsefesi, estetik duyarlılığı ile ilgili birçok ayrıntının saklı olduğu...*” alanlar olarak tanımlanmaktadır [2]. “Korumak” ise yine TDK’ya göre (2019) sözlük anlamı olarak, “*Bir kişiyi ya da bir şeyi dış etkilere, tehlikelere, zor bir durumdan muhafaza etmek, uzak tutmak*” anlamına gelmektedir [1].

Ait oldukları kentlerin ve toplumların sosyo-kültürel durumlarını, kültürünü ve teknolojisini sonraki kuşaklara aktarılmasını sağlayan tarihi çevreler bir birikimin ürünüdür. Geçmiş ile günümüz arasında köprü olan tarihi çevreler, sosyal yaşamın yanı sıra geçmişteki uygarlıkların mimari üslubunu, yapı malzemelerini ve yapım tekniklerini anlamamız açısından önemlidir. Ülkemizde 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası’nın 3. Maddesi tarihi çevreleri oluşturan kültür varlığını “*Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınmaz varlıklarıdır*” şeklinde tanımlamıştır [3]. Bu tanımda tarihi bir çevrenin oluşmasında etkisi olan birçok etkiden söz edilmiş durumdadır. Bir yerin kültürünün, dininin, sosyal yaşamı ve sosyal yaşamını etkilemiş durumlarının tarihi çevreyi oluşturan öğeler olduğu vurgulanmaktadır.

Ahunbay’a (2009) göre insanoğlunun yeryüzündeki yaşamını ve medeniyet izlerini taşıyan bütün öğeler tarihi çevrenin bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Tarihi çevrenin türü, o çevreyi oluşturan varlıkların niteliğine göre değişiklik göstermektedir. Spontane gelişme göstermiş tarihi kent merkezlerinin aksine, yerleşim dokusu yaşamsal gereksinimler, yapı geleneği ve ekonomik olanaklar çerçevesinde biçimlenmiştir. Ayrıntılarda zengin çeşitlilik gösteren bu alanlar, oran ve boyutları ile de bütünde insan ölçeğine saygı duymaktadır [2].

Geçmişten geriye kalan yerleşmeler ve kalıntılar tarihi çevremizi oluşturmaktadır. Bu çevreler geçmiş dönemlerin sosyo-kültürel yapısını ve yaşam biçimini yansıtmaktadır. Tarihi çevre genelde kentsel sitler akla gelse de, kırsal, tarihi ve arkeolojik sit alanları da bu kapsamda değerlendirilmektedir. Günümüzde eski köy yapılarını incelemek demek, bugünü ve kendimizi tanımaya, anlamaya yardımcı olmaktadır. Geçmişin sosyo-ekonomik yapısı, estetik kaygısı, yaşam tarzı hakkındaki bilgiler tarihi çevrelerdeki detaylarda saklıdır [2].

Tarihi çevreler, meydana geldikleri dönemin sosyo-kültürel yapısını, düşünce biçimini, yaşam deneyimlerini ve birikimlerini yansıtan, aynı zamanda ortak bir dili de barındıran yerleşimlerdir. Yaşanmış olan mekânsal ortamın algılanabilmesi açısından önemli bir değere sahip olan tarihi çevrelerin, zamanla yok olmaya yüz tutmuş olması nedeniyle bir bütün olarak algılanması giderek zorlaşmaktadır [4].

Ahunbay'a göre (2009), tarihi çevreler tüm yönleriyle ile varlığını sürdürürken ya da kaybolmaya yüz tutmuşken sırasıyla, sanatsal değer taşıyan anıtsal yapıların korunması gerektiği düşüncesi ve yerleşme dokusunu ortaya çıkaran öğelerin biçimsel ve tarihi değerinin korunması düşüncesi ortaya çıkmıştır. Önceleri Avrupa'da 19. Yüzyıl sonlarında önemli anıtlara maddi destek sağlayan tarihi çevre koruma uygulamaları, uluslararası düzeyde ilk defa 1931 yılında Atina Konferansı ile *"Tarihi anıtların estetik değerlerinin arttırılması"* maddesinde gündeme getirilmiştir. Bu maddede *"Yapılar yapılırken yerleşmelerin kişiliğine ve dış görünüşüne, özellikle çevreleri özel bakım isteyen tarihi anıtların etrafına saygı göstermesi önerilir. Hatta bazı yapı kümeleri ve bazı özellikleri olan güzel görünümlü manzaraların oluşumu korunmalıdır"* denilmiştir. Bu madde, buradaki kaygının daha çok tarihi çevrenin korunmasına yönelik olduğu fakat tarihi yerleşmelerin bütünsel olarak kendi özellikleri dolayısıyla korunması gerektiği düşüncesi zayıftır şeklinde yorumlanmaktadır [2].

Latince'de "Vernacutus" kelimesinden türemiş olan "Yerel" kelimesi; yaygın kullanımda dil veya insanların lehçesi, mimaride ise "niteleyici durum" anlamına gelmektedir. Mimarlık çerçevesinde "Yerel" ise geniş ve türdeş olan bir topluluğun üyesi olan ve farklılaşmamış yapı biçimini ifade edebilmek için kullanılmaktadır. Aynı zamanda yerel kavramı, bir yere özgü, kültürünü özümseyebilmiş, çevresiyle ve toplum ile bütünleşebilmiş değerleri ifade etmektedir. Literatürde yerel mimarlık kavramı için "geleneksel mimarlık", "yerli mimari", "kırsal mimarlık", "spontane mimarlık", "halk mimarlığı", "mimarsız mimarlık", "yöre mimarisi", anonim mimarlık", "verneküler mimari" gibi adların kullanıldığı görülmektedir. "Vernacutus" kavramının Türkçe'de "yerli, ülkeye özgü olan" karşılığı ile vernaküler mimarlık; "yerel mimari" olarak kullanılmaktadır [5].

Yerel mimari, konutlar ve o bölgenin dokusunu oluşturan diğer tüm yapı çeşitlerinden oluşmaktadır. Hasol'un (1995), Oliver'a ait *"Built to Meet Needs Cultural Issues in Vernacular Architecture, 1978"* kaynağından aktarımına göre yerel mimari, bir mimar ya da uzman tasarımcı olmadan yapılan her türlü yapıyı kapsamaktadır. Bu yapılar sahipleri tarafından, yörenin geleneklerine uygun bir şekilde, geleneksel teknolojilerle ve mevcut kaynaklarla inşa edilmiştir. Yerel mimarlığa ait olan her bir yapı, yörenin değerlerini, ekonomilerini, bölgenin kültürünü ve yaşam biçimlerini, kendilerine has ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Yine Hasol'a göre (1995) yerel mimari, anonim mimarlık olarak ele alınmaktadır; kimin yapıtı olduğu bilinmeyen ve yerel halkın ortak mirası olmuş mimarlık biçimidir [6].

Kuban'a göre (1995) yerel mimari ise, kişinin kendi evini inşa ederken ortak bir dil içinde, yerel işçiliği de kullanarak doğal ve organik bir oluşumdur [7]. ICOMOS, 2013 yılında yerel mimariyi belirli bir tasarım ilkesine bağlı eğitilmiş bir mimar tarafından değil, gündelik yaşam içinde tecrübe kazanan yapı ustaları tarafından inşa edilen yapılar şeklinde tanımlamaktadır [8].

Sözen'in 2012 yılındaki dünyada kırsal mimarlığa yaklaşımlarına bakıldığında bu konuya ilişkin ilk dikkat çeken akımın "Arts and Crafts Movement" olarak adlandırılan ve öncüsü William Morris olan akımı olduğu görülmektedir. 19. Yüzyıl ikinci yarısında İngiltere'de doğan bu akım ile sanat-zanaat ayırımı yok edilmeye çalışılmış, el emeğine dayanan üretim yeniden canlandırılmaya çalışılmıştır. Özellikle sanayinin yarattığı çevre kirliliğine karşı duyarlı yaklaşımla kültür çevrelerinin dikkatini çeken bu akımla kırsal mimarlık dünyada tanırılık kazanmıştır. Ardından Halkbilimi, bu yapıların yerel halkın geleneklerini, yaşam ve inanç biçimlerini, aile, akrabalık ve komşuluk ilişkilerinin anlaşılmasını sağlamasından dolayı kırsal mimarlık ile ilgilenmeye başlamıştır [9].

Kırsal yerleşimler, bölgenin içinde bulunduğu çevresel koşullar (kültür, iklim, coğrafi yer şekilleri vb.) ile oluştuğu, yaşam biçiminin ve yöresel kültür izlerinin mekânda okunabildiği, yaşam tarzına göre yöreden yöreye değiştiği, işlevsel ve akrabalık ilişkilerinin yoğunlukta olduğu yerleşim türü olarak tanımlanmaktadır. Ancak kırsal yerleşim yerleri merkez ilçelere bağlı mahallelere göre farklılık göstermektedir. Bu farklılığın en önemli nedenlerinden bir tanesi, o yerin içerisinde bulunduğu coğrafi konumu ve topoğrafik özellikleridir. Kırsal bir yerleşim incelendiği zaman ilk izlenim o bölgenin doğal peyzajı ile oluşmaktadır. Bu nedenle kırsal yerleşimlerin doğal özellikleri ile bütünüyle ele alınması gerekmektedir. Doğal çevre yerleşim yerinden yerleşim yerine farklılık gösterebilir ama daha önce de belirtildiği gibi sosyal yaşam ve kültürel yapı da belirleyici bir etmandir ve tüm koşulların birlikte değerlendirilmesi önemlidir. Bu konu ile ilgili olarak Rapoport'un (2004) bu alanlar hakkında yaptığı çalışmalarda "kırsal, ilkel", "kültürel manzara" kavramlarını kullanmakta ve bunu "kültürel coğrafya" ile ilişkilendirmektedir. Söz konusu coğrafyadaki manzaranın insan eliyle şekillendirilmesi tarımın başlamasından sonra belirginleşmiş olup, Yeni Gine yaylalarındaki bahçeler, Asya'daki pirinç terasları, Akdeniz bölgesindeki zeytinlikler, Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki hurma vahaları, içlerindeki yerleşmeler ve sistemleriyle kültürel manzaralar olarak değerlendirilmektedir. Rapoport'un birbirinden farklı kültür ve doğa birlikteliğiyle ilişkilendirilebilen bu açılımı, kırsal yerleşimleri koruma temelli yaklaşımlar için de anlamlı olmuştur. Kültürün doğa ile etkileşimi sonucundaki birlikteliğini şöyle ifade etmiştir; *"Kültür ile doğanın etkileşimiyle oluşan kültürel manzara kırsal yerleşimlerin özünü oluşturmakta, dağ, nehir, vadi, ova, orman, ağaçlar vb. öğeler, tarım, hayvancılık vb. aktivitelerle şekillendirilmiş alanlar, yerel mimari üretimler-dokular,*

ritüeller, gündelik yaşam gelenekleri, diller vb. somut ve somut olmayan öğeler bu kimliğin alt açılımlarında yer almaktadır” [10].

Eminaoğlu ve Çevik (2006) yerleşim yerlerinin doğal peyzaj konusunun görsel etkileri hakkındaki değerlendirmeleri şöyledir:

- Bölgenin doğal özellikleri, yerleşim yerlerinin görsel etkisi üzerinde baskın rol oynamaktadır.
- Doğanın bileşenleri; dağlar, topoğrafya biçimi, kayalıklar, bölgenin bitki örtüsü ve su ögesi olarak sınıflandırılmıştır.
- Kırsal yerleşimler doğada bir dizi ritm ve odaklar oluşturmakla birlikte, birbiri ile ilişkileri ve konumlanış biçimleri ile bir kır resmi oluşturmaktadır.
- Yerleşim biçiminin ve dağların fiziki çevre içindeki görüntüsü uzaklık-yakınlık miktarı ile derecelendirilmekte; görüş biçimi derinlik ve hareket kazanmaktadır.
- Kırsal yerleşmelerde yeryüzü şekilleri sebebiyle evler çevre içerisine dağılarak gruplanabilmektedir. Bu durum manzara içerisinde bir hareket sağlamaktadır.
- Tepelerde kurulan kırsal yerleşimlerde, gökyüzü ile dağlar arasında bir sınır vardır ve konutlar bu sınır içerisinde gökyüzü ile ilişki kuran özgün bir konuma kavuşmaktadır.
- Tepelerde, dağlarda ya da kayalıklar içinde oturan yerleşimlerde özgün bir kırsal yerleşim resmine sahiptir.
- Eğer bölgede zengin bir bitki örtüsü var ise bu bitki örtüsü, ormanlar, çayırlar, meyve ağaçları, tarım arazileri ve bahçeler o yeri özel kılan karakteristik öğeleri oluşturmaktadır [11].

Yerel gereksinimler, sosyal yaşam, kültürel yapı ile yapım malzemeleri ve teknikleriyle doğmuş kırsal mimarlık, yerele ait gelenekleri de yansıtmakta olan bir mimarlık türüdür.

Özetle kırsal yerleşimler, yöre halkının ihtiyaçlarının karşılandığı bir doğal çevrenin, arazi biçiminin, iklimin ve kültürün hâkim olduğu, bunun yanında tarımsal ve hayvansal faaliyetlerin temel geçim kaynağı olan yerleşimlerdir. Yerel toplumun sosyal yapısı, uğraştığı tarımsal ve hayvancılık faaliyetleri, doğal çevresi, aile yapısı ve yaşayış biçimi tarihsel bir süreç içerisinde yerel mimarimizi oluşturan önemli etkenlerdir. Özellikle dönemin yaşam biçiminin mekânsal yansımaları simgeleyen yerel mimari, bu özelliğinden dolayı “halk mimarisi” olarak adlandırılabilir. Günümüzde gözlemlediğimiz birbirine benzeyen kentsel yapılara karşılık kırsal mimari, yöreden yöreye değişmektedir. Bu farklılıklar, yerleşimin peyzaj durumu, bahçe ve avlu kullanımı, yapıların fiziksel biçimlenmesi, yapım malzemesi ve yerleşimin doğal sınırları (dereleler, çaylar, vs.) sebepleriyle oluşmaktadır.

Kırsal yerleşimlerin önemli bir ögesi olan binalar, fiziksel karakterleri ile bölgenin en belirleyici unsurlarından biridir. Binaların üzerinde bulunan pencere, kapı, çatı ve yapım

malzemeleri, yapıların ölçekleri ve oranları o bölgenin fiziksel karakterin yansımalarını oluşturmaktadır. Fiziksel karakteri ortaya koyan diğer bir önemli konu ise kırsal yerleşimi oluşturan binaların içerisinde bulunduğu çevresel olgu; yani peyzajdır.

Peyzaj kavramını Türk Dil Kurumu (TDK, 2019) “kır resmi” ve “Bir yerin doğal görünüşü” olarak tanımlamaktadır [11]. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi’ne (2003) göre ise “İnsanlar tarafından görülen biçimiyle, karakteri doğal ve/veya insan eylemleri ve etkileşimi ile karakteri oluşan bir alan” şeklinde tanımlanmaktadır [12]. Kırsalın çevresel karakteri ile birlikte ifade edilebilmesi için kullanılan kültürel ve kırsal peyzaj kavramı da üzerinde durulması gereken diğer önemli kavramlardır.

Dünyada kırsal mirası koruyabilme hakkında yapılan çalışmaların tarihine bakıldığında “kültürel peyzaj” kavramının ilk defa 1890’lı yıllarda kullanılmaya başladığı görülmektedir. UNESCO vd. 2011 yılında bu kavramı doğa ve insan ortaklığı ile oluşmuş kültürel oluşumlar şeklinde tanımlamış ve üç temel gruba ayırmıştır. Bunlar:

- İnsan eliyle tasarlanmış olan,
- Organik olarak zamanla gelişen,
- Bağlantılı kültürel peyzajlardır [13].

1982 yılındaki Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunmasına Dair Sözleşme içerisinde kültürel peyzajın tanımı “ Tarihsel, estetik, etnolojik veya antropolojik bakımlardan istisnaî evrensel değeri olan insan ürünü eserler veya doğa ve insanın ortak eserleri ve arkeolojik sitleri kapsayan alanlar” şeklinde yapılmaktadır [14]. Bu kavram geliştirilirken, farklı kuruluşlar tarafından tespit edilmesi ve müdahalenin kolaylaşabilmesi için çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır. Bununla birlikte “kırsal peyzaj” kavramı da yapılan çalışmalarda yer almaya başlamıştır.

Kırsal peyzaj kavramı, insanların kentlerden uzak, tarım, hayvancılık gibi faaliyetler ile değişime uğramış doğal çevre görünümüdür. Kırsal peyzajın oluşumunu ekolojik koşullar etkilerken diğer yandan ise onu işleyen toplulukların gelenek ve göreneklerine göre de şekillenmektedir [15]. Doğanın, kendisinden ayrılamayan bir parçası olan insana, onun yaşam biçimine ve karakterine huzur vermesinden dolayı bir bütünlük sağladığı söylenebilmektedir. Bunun yanında tarla alanları, meyve-sebze tarlaları, hayvancılık işletmeleri kırsal yaşamı ele alan kırsal peyzaj kavramlarıdır. İnsanların göçebe hayat sonrası yerleşik hayata geçmesiyle zaman içerisinde geleneklerini, kültürlerini, ekolojinin zenginliğini bilgileriyle birleştirmesi ile kırsal yerleşimleri oluşturmuşlardır; dolayısıyla kırsal yerleşimler aynı zamanda söz konusu bölgedeki peyzaj kimliği ile beraber tanımlanmaktadır [16].

2.2 Kırsal Mimarinin Korunmasına Yönelik Tutum ve Davranışlar

Zamanla gelişen ve değişen dünyada tarihi değer ve önem taşıyan çevreler, kültürel ve sosyal değerler çeşitli nedenlerle tahribata uğramakta veya yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bu tehdiye karşı tarihi çevrelerin, kırsal ve kentsel sit alanlarının korunması ile ilgili fikirlerin oluşması 1960'ların ortalarına rastlamaktadır. İlk olarak bu konunun 1964 yılında Venedik'te "Tarihi Anıtlar Mimar ve Teknisyenleri" Kongresi'nde gündeme gelmesi ve alınan kararlar doğrultusunda "tarihi anıt" kavramının kentsel-kırsal yerleşmeleri kapsayan bir biçimde ele alınması tarihi çevre koruma adına atılmış olumlu ve önemli somut adımdır. Türkiye'de ise tarihi çevrenin korunması için gereken yasa 1970'lerde oluşturulabilmiştir. UNESCO, ICOMOS, Avrupa Konseyi gibi önemli kuruluşların koruma konusundaki kampanyaları sayesinde Türkiye'de çevre koruma konusunda bilinçlenmeye başlamıştır. 1973 yılında 1710 sayılı Eski Eserler Kanunu çıkması ile birlikte ülkemizde tarihi çevrelerin bir bütün olarak ele alınması mümkün olabilmıştır [2].

2863 sayılı yasada sit tanımı, "Tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır." şeklindedir. Bu tanım kentsel sitlere gönderme yaparken kırsal sit konusuna değinmemekte ve net bir yaklaşımı ifade etmemektedir. Eres (2008) bu durumu şu şekilde açıklamaktadır;" Türkiye'de 2004 yılındaki düzenleme ile yasada kısmen de olsa kırsal mimarlık için duyarlı bir duruş oluşsa da yapılan tanımlarda açık bir biçimde yer almamakta, oldukça belirsiz bir ifadeyle yer almaktadır. Yasadaki tanım, kentsel sitlerin sorun ve ihtiyaçlarına yöneliktir. "Kırsal sit" kavramının tek başına bir koruma kavramı konusu olmaması ve tanımının yapılmamış olması kırsal yerleşmelerin tescilinin yapılmasında ve koruma amaçlı imar planının hazırlanmasında sorunlara sebep olmaktadır." "Kırsal sit" kavramının koruma alanı olarak tanımlanması ve kendi sorunlarına yönelik çözüm sunan ilke kararlarının oluşturulması uygulama alanlarında aydınlatıcı olacaktır. Böylece kırsal alanlarda koruma amaçlı imar planları doğru ve yeterli seviyede hazırlanabilecektir [17].

Ülkemizin uluslararası sözleşmeleri kabul etmiş olduğu ve güncel gelişmeleri takip ettiği görülse de yeni kavramların uygulama sürecine yansiyabilmesi oldukça zaman almaktadır. Örneğin 10 Haziran 2003 tarih ve 4881 sayılı yasa ile 2000 tarihli Avrupa Peyzaj Sözleşmesi imzalanmıştır. Bu sözleşmeye göre doğal ve kültürel mirasın bir kimliği sağlamlaştırmanın temel bileşeni olduğu ve "peyzajın her yerdeki insan için kırsal alanlarda ve şehir dışında, bozulmuş alanlarda ve aynı zamanda yüksek kaliteli alanlarda, sıra dışı güzelliğiyle tanınmış alanlarda ve aynı zamanda günlük alanlarda yaşam kalitesinin önemli bir parçası olduğu" kabul

edilmiştir. Bu çerçevede sözleşmeden doğan yasal zorunluluk sebebiyle 14 Temmuz 2004 tarih ve 2863 sayılı yasada bazı değişiklikler yapılarak, 3. Maddesine 6 fıkra daha eklenmiştir. “Sit” kavramı açıklamalarında geçen kent ve kent kalıntıları, tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri tanımlarına, “kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş yerler” açıklaması da eklenmiştir. “Koruma amaçlı imar planı” tanımlamasının içeriğinde ise kırsal-kentsel gibi net bir ayırım olmasa bile, kırsal alanı kısmen de olsa kapsadığı söylenebilir [17].

Çekül Vakfı’nın (2012) yayınında, kırsal mimarinin korunması ile ilgili sorunlar kırsal alanla ilgili çok boyutlu sorunlar ile bağlantılıdır ve kırsal alanda yaşayan halk, mimari küreselleşmenin getirdiği dönüşümlerden doğrudan etkilenmektedir. Yalnız Türkiye’de değil birçok gelişmiş ülkede de aynı sorunlar yaşanmaktadır [18]. Eres (2016), geleneksel köy yerleşimlerinin korunması konusunda karşılaşılan sorunları toplumsal sorunlar, ekonomik sorunlar, mimari çevreye ilişkin sorunlar, teknik uygulama sorunları ve yasal sorunlar olmak üzere beş başlık altında toplamıştır. Özgün malzeme ve örgün teknik bağlamındaki konuya yaklaşımı, çağdaş malzemeler ve tasarımlarla birlikte mimarinin geleneksel konut dokusuyla uyumlu hale getirmesinin esas alınması gerektiği yönündedir [19].

Tarihi çevreler, geçmişle günümüz arasında köprü vazifesi gördüğünden ve geçmişin izlerini; kültürünü, geleneklerini, sosyal yaşam biçimini günümüze aktarması nedeniyle önem taşımaktadır ve bu çevrelerin sürdürülmesinin sağlanması önemlidir. Kültürel mirasımızın geleceğe aktarılması çabasının beraberinde, bunun sürekliliğinin sağlanması hedefi, aynı zamanda bu alanların yeniden canlandırılmasında da etkilidir. Ancak tarihi çevrelerin yeniden canlandırılmasını ve korunmasını sağlamak, yasalar ve yaptırımların yanında ekonomik olarak da güç gerektirmektedir. Ekonomik gücün sağlandığı durumda, stratejinin temelini oluşturan ileriye dönük bir planlama yapılmalı, bu durum bir bütün olarak ele alınmalıdır.

2.3 Türkiye’de Kırsal Mimarinin Korunması Konusunda Yapılan Çalışmalar

Ülkemizde kırsal mimarinin korunmasına yönelik tutum ve davranışlar bir önceki bölümde ele alınmıştır. Bu konuda son yıllarda artış göstermiş olan kırsal yerleşim çalışmaları da incelenmiştir. Kırsal mimarinin kaybolmaya yüz tutması ile birlikte hem mimari değerinin hem de sosyo-kültürel yaşantısının yok olması, kırsalın korunmasına ve sürdürülmesine yönelik çalışmaları artırmıştır. Kırsal mimari mirasın bir bütün olarak, mevcut doğal çevre ile birlikte ele alınarak alan ölçeğinde yapıldığı köy çalışmaları dikkat çekmektedir. Bu konuda Silifke İlçesine bağlı olan Yenibahçe eski yerleşiminin belgelenmesine yönelik daha önce yapılmış çalışmalar tez çalışmasının bulgular bölümünde yer almaktadır. Öncelikli olarak yerleşim yeri çevresindeki çalışmalar araştırıldığında Yüksel’in (2019) “Arkeolojik Alanlarda Kırsal Alan

Yönetimi: Uzuncaburç (Silifke) Üzerine Bir Model Önerisi” konu başlıklı tezi dikkat çekmektedir. Yüksel tez çalışmasında arkeolojik alanlar ve bu alanlar ile iç içe olan kırsal yerleşmelerde koruma, kullanma ve yönetim adına yaşanan sorunların belirlenmesi, geleneksel değerlerin yaşatılarak sürdürülmesi, halkın katılımı, birlikte yönetim ve bütünleşik koruma ilkeleri doğrultusunda bir yönetim modeli önerisi geliştirilmesi amaçladığından Uzuncaburç’un tüm değerlerini ortaya koymuştur [20].

2013 yılında H. Yaşar’ın “Bursa Çevresi Yerleşimlerinde Kırsal Mimari Özellikler Bağlamında Geleneksel Ahşap Yapım Sistemlerinin İrdelenmesi” konulu tez çalışmasında Bursa İline bağlı bazı köyler ele alınmıştır. Bunlar Seferi Işıklar Köyü, Tuzaklı Köyü, Mürseller Köyü, Hamamkızık Köyü ve Cumalıkızık Köyü’dür. Bu çalışma kapsamında eski köylerin fiziksel ve sosyal yapısı ile birlikte mimari mirasının da belgelenmesi amaçlanmış, köy kimlik kartları oluşturulmuş ve bu bilgiler ışığında, köylerin yapısal özelliklerinin incelendiği yapım sistemleri hazırlanan tablolarla karşılaştırmalı olarak ortaya konmuştur [21].

Şayın’ın (2016) “Denizli Hisarköy (Attuda) Kırsal Mimari Mirasının Doku Analizi ve Koruma Sorunları” başlıklı tez çalışması Denizli’ye bağlı Sarayköy İlçesinde yer alan Attuda Antik Kenti üzerine kurulmuş küçük bir eski yerleşim olan Hisarköy’ün mevcut mimari dokusunun tespiti için alan taraması, gözlem, fotoğraflama ve detaylı incelenen yapılar üzerinde ölçümleme çalışmaları yapılmış, sosyo-kültürel yapısıyla birlikte ele almak için yerel halk ile sözlü görüşmeler yapılmıştır. Tüm bu çalışmalar ışığında belgeleme çalışmaları ve haritalar oluşturulmuştur. Aynı zamanda korumaya yönelik problemlerin de tespit edildiği çalışmada alanın sürdürülebilirliğinin sağlanması için korumaya yönelik çözüm önerileri sunulmuştur ve turizm bir yöntem olarak değerlendirilmiştir [22].

Ş. Yalım’ın (2019) “Kırsal Mimari Analizi Bağlamında Şile Kabakoz Köyü” çalışmasında kırsal mimari mirası ile turizm ile yakından ilişkisi açısından Şile’nin bir ilçesine bağlı olan köy yerleşimi seçilerek bu alanın incelemesi yapılmıştır. Geleneksel mimari dokunun; yeni yapılaşma, mülkiyet kaynaklı sorunlar, göç, nüfusun yaşlanması, gibi sorunlar nedeniyle bakımsızlaşması ve doku bütünlüğünün tehdit altında olması nedenleriyle belgelenmesinin gerekli olduğu vurgulanmış, sosyo-kültürel yapısıyla birlikte ekonomik yapısı, yerel mimari dokusu ele alınmıştır. Yine kırsal mimari dokunun korunması ile ilgili sorunların da araştırıldığı çalışmada sonuç olarak Kabakoz Köyü geleneksel dokusunun korunmasına yönelik olarak, yasal yönetsel, sosyo kültürel ve ekonomik öneriler geliştirilmiştir. Köyün kırsal mimarisinin sürdürülebilirliğini sağlamak üzere bir sistem önerilmiştir ve temelinde kırsal kültürel ve mimari mirasın korunması yönünde bir turizm kararı yer almaktadır [23].

İşcanı’nın (2016) “Muğla-Datça Hızırşah Köyü Kırsal Sit Alanı Koruma Projesi” tez başlıklı çalışmasında, Hızırşah Köyü’nün sahip olduğu kültürel ve mimari değerlerin kavranabilmesi amacıyla henüz sit alanı olmayan köyün nitelikli mimari dokusu tanımlanmış ve

sit alanı olarak önerilmiştir. Köy yerleşiminde bulunan evlerin yapı ölçeğinde belgelenmesi yapılmış, sonuç olarak bölgenin mimari değerlerinin korunması için yakın çevresindeki arkeolojik alanlar, tarihi yapılar ve kültürel alanlarıyla birlikte bütün olarak ele alınmasının yanı sıra, üst ölçekte yerleşimin kültürel kimliği tanımlanarak sit alanı olarak tescillenen Eski Datça ve Reşadiye Köyleri ile kültür turizmine eklenmesi önerilmiş, korunarak sürdürülmesi konusunda turizm ile ilişkilendirilmiştir [24].

Bayram'ın (2012) "Ege'de Kırsal Mimari Araştırmaları (Manisa Kayacık Örneği)" konu başlıklı tez çalışmasında kırsal alanda fiziksel sürdürülebilirliğin sağlanması, mimari kimliğin yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için kırsalın belgelenmesi gerektiğini belirtmiş bu nedenle Kayacık Köyü'nün mimari kimliğini dünü ve bugünü biçiminde incelemiş ve belgelemiştir. Geleneksel mimarinin sürdürülebilirliği bağlamında yaşanan orunların da yer aldığı çalışmada fiziksel ve sosyal sürdürülebilirliğin sağlanması için öneriler yer almaktadır [25].

U. Akçura'nın (2018) "Bilecik-Osmaneli Günöören Köyü Tarihi Kırsal Peyzaj Koruma Projesi" adlı tez çalışmasında köyün geleneksel yapılarının mimarisini detaylı bir şekilde inceleyerek ortaya koymuş, alanın korunmasında ekonomik ve toplumsal yaklaşımlar ele alınmıştır. Korumaya yönelik karşılaşılan sorunlar ve yasal boyuttaki eksikliklerin neler olduğuna da değinilen çalışmada bu sorunlara çözümler aranmış, yerleşim için koruma önerisi olarak turizm bir araç olarak seçilmiştir [26].

Seçilen bölgelerden farklı olarak Karadeniz bölgesinde U. Altunkaya'nın (2019) hazırlamış olduğu "Geleneksel Kırsal Mimaride Ekolojik Tasarım İlkeleri: Artvin-Ardanuç Köyleri" konulu tez çalışmasında ise Artvin kırsalı ele alınmıştır. Bu araştırmada bölgede bulunan geleneksel evler ele alınarak incelenmiş, belgeleme çalışmaları yapılmış ve yapılan analizler sonucunda köy kimlik kartları hazırlanmıştır. Kırsal evlerin ekolojik tasarım kriterleri ile de irdelenmiş olmasıyla, alanın korunmasına yönelik problemler bir arada değerlendirilerek kırsal peyzajın sürdürülmesine yönelik fikirler geliştirilmiştir. Sürdürme ilkelerinin temelinde kırsal evlerin günümüz ihtiyaçlarına uygun, yaşanabilir ve sürdürülebilir olması yer almaktadır [27].

Kırcalı'nın (2019) "Urla Bölgesi Kırsal Mimari Mirasının Karakteristikleri ve Koruma Sorunları" adlı oldukça kapsamlı ve birçok köy yerleşiminin belgelenmesine dayanan çalışması aynı zamanda kırsal mimari mirasın korunmasına yönelik sorunları da içermektedir. Zeytinler, Uzunkuyu, Zeytineli, Yağcılar, Ovacık, Bademler, Özbek, Balıklıova, Gülbahçe, Demircili, Kadiovacık, Barbaros ve Birgi köylerinin belgelenmesi konusunda önemli bir çalışma olarak görülen bu tezde, kırsal yerleşim dokusuna ve çevre özellikleri ile geleneksel konut yapılarına yönelik koruma önerileri getirilmiştir [28].

Paçin'in (2019) "İzmit Ömerli Köyü Kırsal Mimarisinin Çevresel Sürdürülebilirlik Bağlamında İncelenmesi ve Koruma Önerisi Geliştirilmesi" konu başlıklı tez çalışmasında Ömerli köyünün yerleşim ölçeğinde belgeleme çalışması yapılmıştır. Kırsal mimarinin beraberinde çevresel sürdürülebilirliğin ele alınması bakımından önem taşıyan çalışmada yerleşim ve yapı ölçeğinde olmak üzere iki ayrı başlık altında çözüm önerileri sunulmuştur [29].

Türkiye genelinde köy yerleşimi ölçeğinde yapılan çalışmaların zamanla artması, bu yerleşimlerin çevresel öğeleriyle, sosyo-kültürel yapısı ile belgelenmesi bakımından önem taşımaktadır. Aynı zamanda bu çalışmalar kırsalın sürdürülebilmesinin birbirinden farklı yöntemleri olduğunu bizlere göstermektedir. Temelinde kırsal mimari öğenin korunması ve bunun nasıl sürdürülebileceği kaygısı olan yöntemlerden bir tanesi de turizmin bir araç olarak kullanılmasıdır.

2.4 Kırsal Peyzajın Sürdürülmesine Yönelik Turizm Odaklı Yaklaşımlar

Tarihi çevrelerde sürdürülebilir eylemi sağlayabilmek için en önemli kaynak o yerin kendisidir ve bu kaynakların korunmasının çeşitli olumlu geri dönüşleri olmaktadır. Koruma veya yeniden canlandırma yöntemiyle birlikte tarihi çevrelerde turizm yöntemi bu eylemlerden bir tanesidir ve bölgenin ekonomik kalkınmasına katkı sağlamaktadır. Bir diğer deyişle, olumlu geri dönüş sağlayan tarihi çevreyi sürdürme biçimidir. Tarihi çevrelerin korunması ve canlandırılmasının sürekli olması için sadece fiziksel bakım ve onarım yetmemektedir. Bunun yanında bölgenin ekonomik olarak da iyileşmesine yönelik strateji geliştirilmiş olmalıdır ve bu kısa vadeli olmamalıdır. Dünya Çevre ve Gelişme Komisyonu (WCED) 1987'deki "Ortak Geleceğimiz" raporunda sürdürülebilir bir kalkınmanın sağlanmasının ancak gelecekteki neslin hayatını sürdürmesi için gerekli olan kaynaklarının tükenmesine sebep olmadan, şimdiki ihtiyaçların karşılanması durumunda mümkün olduğunu ortaya koymaktadır [30]. Kırsalın korunması, kalkınması ve bunun sürdürülebilirliğinin sağlanmasını hedeflerken diğer yandan gelişen ve modernleşen dünyada tüketici yaşam tarzına evrilen alışkanlıklar karşısında savunmasız olduğunu görmezden gelmek mümkün değildir. Özellikle, kültürel mirasın kötü yönetilen bir turizm aktivitesinde kullanılması, sürdürülebilir turizme ilişkin altyapı ve politikaların geliştirilmemesi kültürel mirasın bütünlüğünü tehdit edebilmektedir. Yerel halkın kültürü, yaşam tarzı ve bölgenin ekolojik düzeni turist ziyaretlerinden olumsuz etkilenmeye açık olan hususlardır. Aynı zamanda hem yerel halkın hem de ziyaretçilerin çevre bilincinin olmaması, kültürel duyarsızlıkları, kaynakların ve çevrenin korunması ile ilgili yeterli yasaların olmaması da soyut ve somut olan kültürel ve doğal mirasın bozulmasına sebep olabilir [14]. Bu nedenle gelecek nesillerin olumsuz etkilenmemesi ve gelecekte turizmin gelişiminin sağlanması öncelikli olarak doğal ve kültürel mirasın korunması, sürdürülmesi ile mümkün olacaktır. Aynı

zamanda turizmin kırsal koruma alanında bir yöntem olarak kullanılması, kültürel çeşitliliğin ve özgünlüğün korunması konusunda bir araç olabilmektedir. Çünkü bu aracın temelinde yerele ait özgünlüğün ve kimliğin korunması vardır.

1987 yılındaki Brundtland'ın "Ortak Geleceğimiz" adlı Raporu'nda turizm, sürdürülebilirlik ile ilişkilendirilmiştir [31]. Şekil olarak birbirinden farklıymış gibi duran bu iki terim, temelde azami ekonomik büyüme hedefini barındırmaktadır. Bu büyüme hedefi, aynı zamanda toplumu oluşturan bireyler ve gruplar arasındaki durumları da ele almaktadır. Gelecek neslin kaynaklarını bugünden tüketiyor olmak da çeşitli bilim insanlarını sürdürülebilir bir kalkınma sağlayabilme hedefine itmiştir. Sürdürülebilir büyümenin sağlanabilmesi için ayrıntılar araştırıldığı zaman çevrecilik akımı görüşleri ile insan sağlığını, mutluluğunu sağlayan doğal kaynakların ne şekilde etkin biçimde kullanılması gerektiği konusu ortaya çıkmıştır. "Sürdürülebilir turizm" çevre ile bütünleşen turizm gelişimini tanımlamaktadır. Son yıllarda hızlı bir biçimde gerçekleşen endüstriyel gelişimin getirdiği çevresel sorunların daha fazla göz ardı edilemeyeceğini de göstermektedir. Geçmiş yıllarda turizmin çevresel etkilerini değerlendirmek üzere EIA (Environmental Impact Assessment), ortaya çıkardığı değişikliklerin tolerans değerlerinin belirlendiği CCC (Carrying Capacity Concept) ve kabul edilebilir değişikliklerinin limitlerinin belirlendiği LAC (Limits of Acceptable Change System) gibi kavramlar önerilmiş, yerel çevrede oluşan olumlu ve olumsuz değişmelere odaklanmıştır. Aynı konu yerel toplumları da içerisine almış olan ekoturizm için de geçerli durumdadır, ancak çevreye olumsuz etkisi en az olan turizm biçimi olarak görülmektedir ve bu sebeple dünya genelinde olumlu bir gelişme olarak görülmektedir. Ekoturizmin etkin bir yönetim anlayışı ile birlikte ele alınması kırsal kalkınmayı da sağlamaya yönelik bir anlayış olabilmektedir ve özellikle toplumsal değerlerin gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması açısından önem taşımaktadır [32].

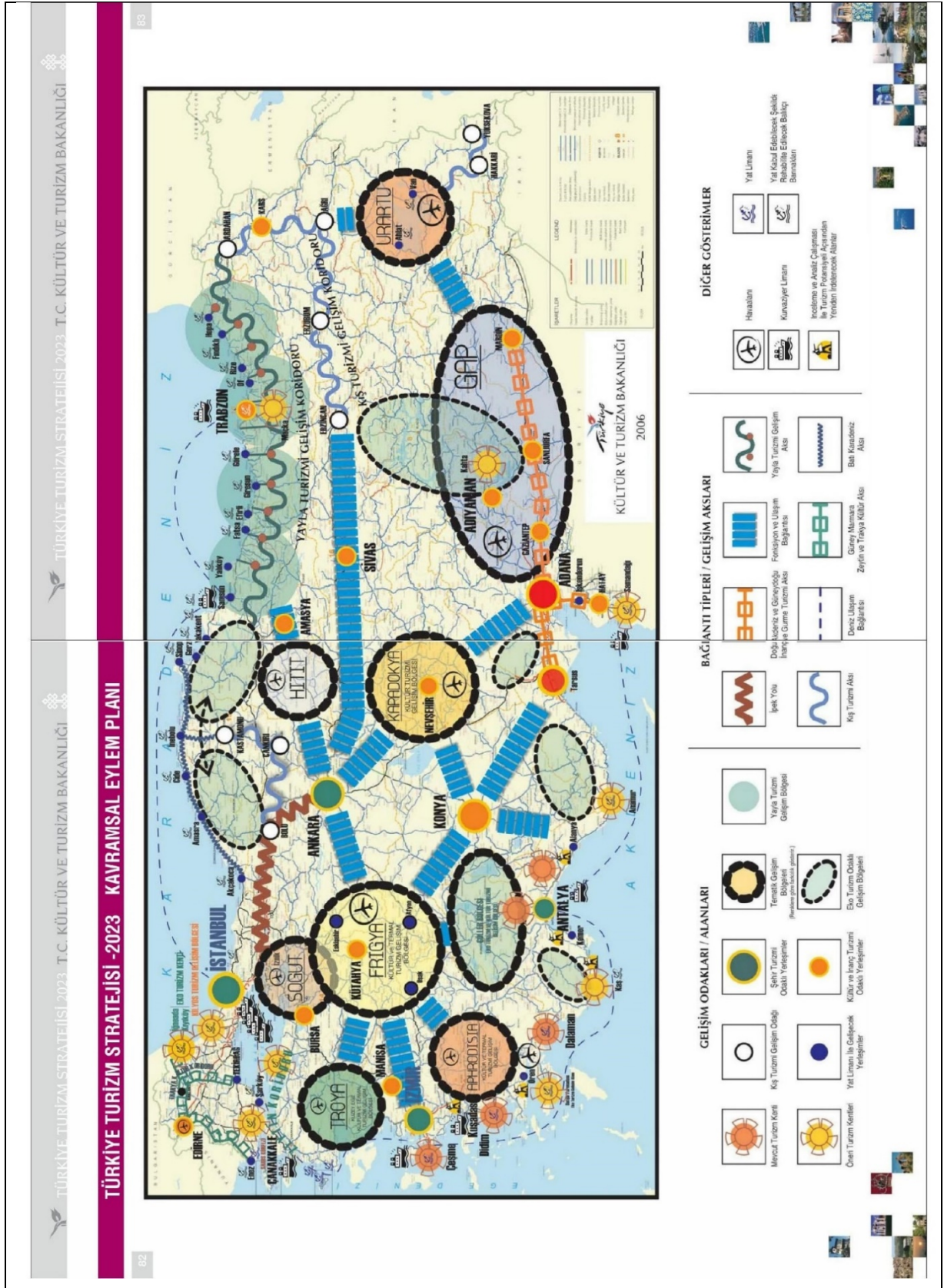
Kırsalın sürdürülebilmesi kapsamında turizm planlamasının ekonomik, ekolojik ve sosyal olmak üzere üç farklı boyutu bulunmaktadır. Doğal kaynakların ve biyoçeşitliliğin korunmasını hedefleyen ve buna dikkat çeken ekolojik boyut, turizmin de sürdürülebilirliğinin sağlanması için büyük önem taşımaktadır. Mevcuttaki mimari mirasın korunması ve kültürel değerleri gelecek nesillere aktarmayı hedefleyerek refah bir yaşam tarzı amaçlamak sürdürülebilir turizmin sosyal boyutunun planlanması konusunda ele alınması gereken önemli konulardan biridir. Tüm bu planlamaları yaparken ayrı tutulamayacak bir diğer önemli konu ise sürdürülebilir turizmi planlamanın ekonomik boyutudur. Ekonomik aktivitelerin tüm paydaşlara dağılımını sağlayarak, özellikle yerel halkın kalkınmasını amaçlamak, ekonomik kalkınmanın sürdürülebilir olmasının temel yöntemidir [33].

Zorlu'ya vd. göre (2018) kırsal turizm, kırsal alana vurgu yapan, kırsal alanın sahip olduğu doğal, kültürel, ekonomik, tarihi, coğrafi yapısına uygun bir şekilde geliştirilmiş ve aynı

zamanda bu kaynaklardan beslenen, genellikle tatil amaçlı bir turizm türüdür. Dolayısıyla, kırsal turizm doğal ve kültürel değerleri turistik bir ürün olarak sunan turizm çeşididir [35].

Ülkemizin doğal kültürel değerlerini, koruma-kullanma dengesi içinde kullanmayı ve turizm alternatifleri geliştirerek turizmden alınacak payı artırmayı hedefleyen turizm sektörünün uzun vadeli ve sağlıklı gelişmesini sağlamak üzere turizm sektörü ana planı hazırlanmıştır. Bu planın vizyonu; sürdürülebilir turizm yaklaşımı benimsenerek istihdamın artırılmasında ve bölgesel gelişmede turizmin öncü bir sektör konumuna ulaştırılması ve Türkiye'nin 2013 yılına kadar, uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk beş ülke arasında önemli bir varış noktası ve uluslararası bir marka haline getirilmesinin sağlanması olarak belirlenmiştir. Bu plan kapsamında dokuz turizm gelişim bölgesi, yedi tematik koridor, on turizm kenti ve beş ekoturizm bölgesi önerilmiştir.

Ülkemizde tarihî ve kültürel değerlerin yoğun olarak yer aldığı ve/veya turizm potansiyelinin yüksek olduğu yöreleri korumak, kullanmak, sektörel kalkınmayı ve plânlı gelişimi sağlamak amacıyla değerlendirmek üzere sınırları Bakanlığın önerisi ve Bakanlar Kurulu kararıyla tespit ve ilân edilen bölgeler olan Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri (KTKGB) ile bölgesel ve yerel kalkınmayı hedefleyen, büyük ölçekli planlama, alternatif yönetim ve işletme modelleri oluşturmayı amaçlayan bir çalışmadır. 03.11.2003 tarihinde ilan edilen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde ve Turizm Merkezlerinde İmar Planlarının Hazırlanması Ve Onaylanmasına İlişkin Yönetmelik, 3üncü maddesinde tanımlanan Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezlerinde her ölçekte imar planlarının yapılması, yaptırılması ve resmen onaylanması ve tadil edilmesine ilişkin işlemleri düzenlemektedir. Kapsamı ise; mevki ve sınırları Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit ve ilan edilen Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve Turizm Merkezlerinde her ölçekte imar planlarının hazırlanması, onaylanması ve tadil edilmesinde uyulacak usul ve esaslara ait hükümlerdir [36].

Şekil 2.1 Türkiye Turizm Stratejisi – 2023 Kavramsal Eylem Planı

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde sadece alan belirlemeleri yapılmamış, bunun yanında o sınırlar içerisindeki planlamalar, tahsis gibi yetkilerin organizasyonu ve hazırlığının yapılması da hedefler arasında bulunmaktadır. Söz konusu bölgelere ayırma ve sınırlandırmalar sonucunda ülkemizde 10 farklı temada, toplam 60 adet KTKGB alanı belirlenmiştir. Belirlenen bu bölgelerin 8 tanesi Mersin ilinde yer almaktadır ve tamamının teması kıyı turizmidir. Bu durum kıyı haricindeki bölgelerde bulunan, kültürel ve tarihi değer potansiyeli barındıran kaynakların iyi değerlendirilmediğini düşündürmektedir [36].

TA/TB/TM/KTKGB ADI	TM/KTKGB	İL	İL CE	TEMA	ALAN (HA)	RESMİ GAZETE TARİHİ	RESMİ GAZETE SAYI
Mersin Kargıcık KTKGB	KTKGB	Mersin	Silifke	Kıyı	75	20.01.2018	30307
Mersin Mellaç KTKGB	KTKGB	Mersin	Anamur	Kıyı	28	20.01.2018	30307
Mersin Narlıkuyu Akyazı KTKGB	KTKGB	Mersin	Silifke	Kıyı	1050	20.01.2018	30307
Mersin Ortaborun KTKGB	KTKGB	Mersin	Gülнар	Kıyı	100	20.01.2018	30307
Mersin Ovacık KTKGB	KTKGB	Mersin	Silifke	Kıyı	158	20.01.2018	30307
Mersin Tarsus Gülek Karboğazı KTKGB	KTKGB	Mersin, Adana	Tarsus	Kıyı	13500	5.06.2011	27955
Mersin Tarsus Kıyı Kesimi TM	TM	Mersin	Tarsus	Kıyı	2251	7.10.1997	23133
Mersin Tarsus KTKGB	KTKGB	Mersin	Tarsus	Kıyı	2251	31.12.2004	25687
Mersin Taşucu Boğazık KTKGB	KTKGB	Mersin	Silifke	Kıyı	1150	20.01.2018	30307

Şekil 2.2 Mersin İli'nde bulunan KTKGB ve TM ile yıllarını gösteren tablo

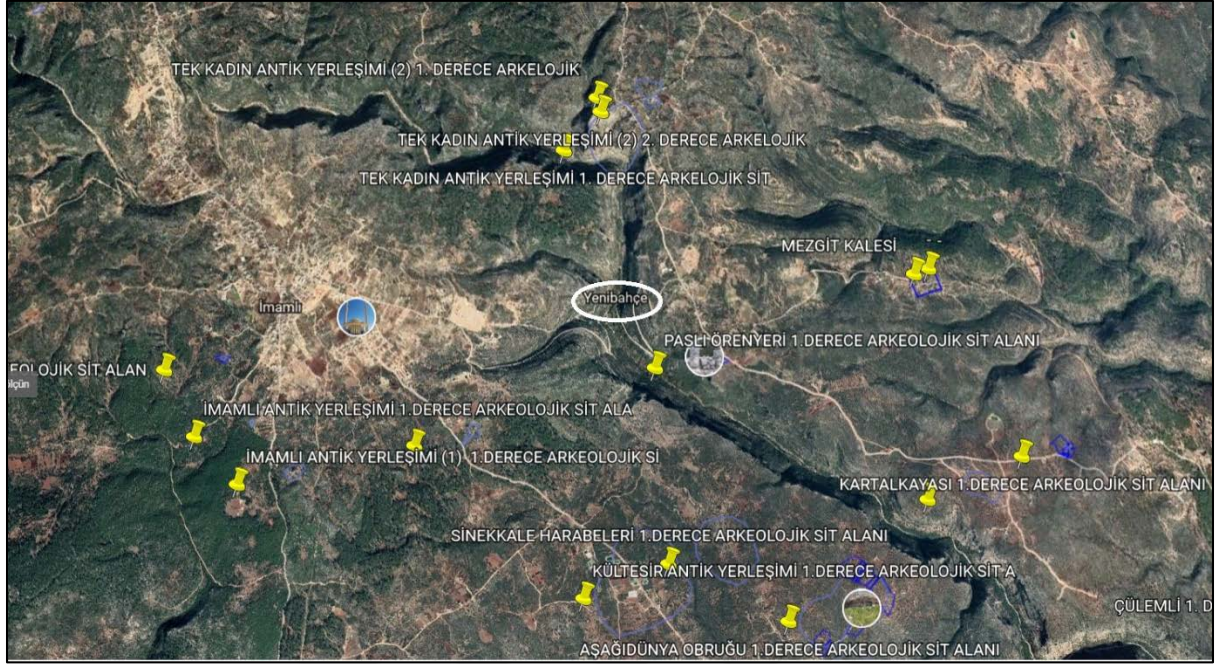
Yenibahçe yerleşim yerinin içinde bulunduğu Silifke ilçesinde Kültür Bakanlığı verilerine göre dört adet kıyı turizmi temalı KTKGB bulunmaktadır. Ancak Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden edinilen bilgiye göre 2019 yılı Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında Silifke ilçesinde bulunan ören yerlerinin ziyaretçi sayısı da azımsanamayacak kadar çoktur. Bu ören yerlerinin başında Cennet-Cehennem Obruqları, Astım Mağarası, Narlıkuyu Mozaik Müzesi ve Uzuncaburç Antik Kenti gelmektedir (Şekil 2.3)

MERSİN İL BAZINDA MÜZE VE ÖREN YERLERİ İSTATİSTİK FORMU						MERSİN İL BAZINDA MÜZE VE ÖREN YERLERİ İSTATİSTİK FORMU						MERSİN İL BAZINDA MÜZE VE ÖREN YERLERİ İSTATİSTİK FORMU								
Haz. 19						Tem. 19						Ağu. 19								
MÜZE VE ÖREN YERİ ADI	ZİYARETÇİ DURUMU				MÜZE KARTI ZİYARETÇİ (CİREYİD)	TOPLAM ZİYARETÇİ	MÜZE VE ÖREN YERİ ADI	ZİYARETÇİ DURUMU				MÜZE KARTI ZİYARETÇİ (CİREYİD)	TOPLAM ZİYARETÇİ	MÜZE VE ÖREN YERİ ADI	ZİYARETÇİ DURUMU				MÜZE KARTI ZİYARETÇİ (CİREYİD)	TOPLAM ZİYARETÇİ
	YERLİ		YABANCI					YERLİ		YABANCI					YERLİ		YABANCI			
	FARALI	PARANIZ	FARALI	PARANIZ				FARALI	PARANIZ	FARALI	PARANIZ				FARALI	PARANIZ	FARALI	PARANIZ		
Mersin Müzesi	627	4286			497	2.568	960	428			27	1.583								
Archaeol. Evi	1.392	291			11	1.694	1.109	316			21	1.507								
Yenibahçe Köyü	2.461	587	64		643	3.755	2.275	761			443	4.466								
Archaeol. Müzesi	4.642	1.199	397		592	6.631	2.647	1.594			244	7.487								
Mersin Müzesi	581	495	499		581	2.188	581	495			499	2.188								
St. Paul Anıt Müzesi	425	812	758		819	1.181	425	812			758	1.181								
Archaeol. Müzesi	4.159	1.899	59			5.998	4.159	1.899			59	5.998								
Archaeol. Müzesi	1.481	1.841	41			3.323	1.481	1.841			41	3.323								
Yenibahçe Köyü	49	25				74	49	25				74								
Yenibahçe Köyü	1.021				49	1.070	1.021				49	1.070								
Yenibahçe Köyü	11.491	3.841			1.134	17.469	11.491	3.841			1.134	17.469								
Archaeol. Müzesi	28				4	32	28				4	32								
Archaeol. Müzesi	293				297	594	293				297	594								
Archaeol. Müzesi	3.274	4.262			1.894	13.544	3.274	4.262			1.894	13.544								
Archaeol. Müzesi	37	50			137	204	37	50			137	204								
Archaeol. Müzesi	94	79			78	250	94	79			78	250								
TOPLAM	34.585	33.542	1.131	336	6.597	65.991	34.585	33.542	1.131	336	6.597	65.991								

Şekil 2.3 2019 yılı Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları Silifke ilçesi ören yerleri ziyaretçi sayısı (Ek-2, Ek-3, Ek-4)

Üzerinde araştırmalar yapılan Yenibahçe eski yerleşimi, ziyaretçi sayıları azımsanamayacak çoklukta olan Uzuncaburç ve Narlıkuyu ören yerleri arasında kalmaktadır.

Eski yerleşimin Ek-4'deki haritalarda işaretlenmiş olan tarihi alanlar içindeki yeri görülebilmektedir.

Şekil 2.4 Eski yerleşim yakın çevresinde bulunan arkeolojik alanlar (Ek-17) (Görsel 05.10.2019 tarihinde Google Earth'den alınmıştır).

2.5 Kırsal Yerleşimlerde Toplumsal ve Ekonomik Yapının Sürdürülebilmesine Yönelik Öneriler

Günümüzde, modern ve kentsel yaşam tarzının benimsenmesiyle birlikte tarihi çevrelerde başlayan deformasyonlar ve tahribatların önlenmesi için fiziksel korumayla ilgili yapılan çalışmalar, beraberinde eksik kalan konuların da sürekliliğini ve kaliteli yaşam koşullarının sağlanması konusunu gündeme getirmiştir. Sürdürülebilirlik kavramı, sanayi ve teknolojiye gelişmeler sonucu ekolojideki dengenin bozulması ve kaynakların azalması sürecinin başlamasıyla biyoçeşitliliğin sürekliliğinin sağlanması için yapılan ekolojik çalışmalar esnasında literatürde kullanılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda "Sürdürülebilir Gelişme" ilk kez Birleşmiş Milletlerin görevlendirmesi sonucu 1987'de "Our Common Future" (Ortak Geleceğimiz) adlandırılan "Brundtland Raporu"nda ileriye sürülmüştür [30]. Bu rapora göre, sürdürülebilir gelişme; "yenilenebilir kaynakların ekonomik büyümeyi sağlamasını, hayvan türlerinin ve yaşam çeşitliliğinin korunmasını teşvik edecek şekilde kullanılmasını, temiz havayı, suyu ve karayı korumayı hedeflemek" olarak tanımlanmaktadır. Tarihi çevreler için de bu ilkeler büyük önem taşımaktadır. Geçmişle ortak bağımız olan tarihi çevrelerin gelecek nesillere aktarılması çabası, oranın sürdürülebilirliğinin de sağlanmasını gerektirmiştir.

olmaktadır. Bu doğrultuda Hoşkara ve Vehbi (2009), tarihi çevrelerde sürdürülebilirliğin sağlanması için hazırlamış oldukları modelde, sürdürülebilir fiziksel, sosyal ve ekonomik canlandırma şeklindeki üç başlığı ele almıştır:

- Sosyal yeniden canlandırma, sosyal eşitliğin, adaletin, özgürlüğün olduğu bir ortamda katılımcılığın sağlandığı ve kuramsal sistemde kaliteli bir güvenin oluşturulduğu durumda mümkün olmaktadır.
- Ekonomik yeniden canlandırma, teşvik edici, farklı arazi kullanımına sahip bölgelerde önceliği insan ihtiyaçlarını karşılamak olan, iş fırsatları sunabilen, iyileştirilmiş yaşam koşullarının olduğu bir ortamda turizm ortamı oluşturmak ile mümkün olmaktadır.
- Fiziksel yeniden canlandırma ise; yenilenebilir ve yenilenemeyen kaynakların minimum kullanıldığı, kaynakların mümkün olduğunca tekrar kullanılarak geri dönüşümünün sağlanabildiği, tarihi çevrelerin korunabildiği ve geliştirildiği, terkedilmiş alanların yeniden düzenlendiği, peyzajların geliştirildiği ve yeşil alanların sağlandığı durumda mümkün olmaktadır [40].

Sürdürülebilir kalkınmanın hedefleri arasında toplumun temel gereksinimlerinin karşılanması da bulunmaktadır. Sosyal yönden sürdürülebilir toplum için bilinç çok önemlidir. Kendilerine ait olanı korumak, kaynaklarını kullanırken gelecek nesilleri de düşünme bilincine sahip olmak, kaynak konusunda gelecekte doğabilecek olan sıkıntıları önlemek toplumun hedefleri arasında olmalıdır [41]. Sosyal sürdürülebilirlik, o yerde yaşayan toplumun ihtiyaçlarının ne olduğunun tam olarak anlaşılmasıyla birlikte, refah seviyesinin başarıya ulaşması için gereken bir çaba olarak ifade edilmektedir [42]. Bir diğer ifade ile sosyal sürdürülebilirlik, bir yerde yaşayan topluma karşı hassasiyeti ve duyarlılığı olan ve toplumsal refahı sağlayabilmek için sosyo-kültürel ve fiziki şartların sağlanarak yeni alanların oluşturulmasını sağlama sürecini karşılamaktadır [43]. Bu doğrultuda sosyal sürdürülebilirlik için, fiziksel alanın tasarlanması esnasında toplumun sosyal ve kültürel yaşam tarzını destekler bir alt yapının ve sosyal olanakların da geliştirilmesi göz önünde bulundurulmalıdır [44].

Vallance vd. (2011) için sürdürülebilirliğin sosyal boyutu, “sürdürülebilirliğin geliştirilmesi”, “sürdürülebilirliğe bağlanma” ve “sürdürülebilirliğin korunması” şeklinde üç aşamada gerçekleşebilmektedir. Bunlardan sürdürülebilirliğin geliştirilmesi adımı; sermaye, adalet ve eşitlik gibi temel gereksinimlerin sağlanmasıyla, sürdürülebilir bağlanma; hedeflenen fiziksel şartların gerçekleşmesi ile, sürdürülebilirliği koruma ise, zaman içerisindeki değişimler karşısında sosyal ve kültürel yapının bozulmadan korunmasını sağlamak ile mümkün olmaktadır [45].

Sürdürülebilir toplumu oluşturan tüm bu düşüncelerin yanı sıra “yaşayan kırsal miras sürecini kavrama” konusu da oldukça önem taşımaktadır. Bu konuda fiziksel çevrenin

geleneksel teknikler ve malzemelerle nasıl inşa edildiğini keşfetmek ve iyi analiz etmiş olmak önemlidir. Malzemenin niteliği ve erişilebilirliği, mimari mirasın sürdürülmesinde ana faktördür. Bunun yanında bugünün gereksinimleri de önemlidir. Geleneksel tekniklerin günümüz ihtiyaçlarına göre dönüştürülmesi ve yerel malzemelerin verimli bir şekilde kullanılması önemlidir. Diğer yandan “yerel halkın katılımı” konusu kırsal mirasın oluşturulmasında, korunmasında ve sürdürülebilirliğinde ana aktörleridir. Çünkü o yerin gereksinimleri, yerel halk tarafından dışarıdaki insanlara göre daha iyi bilmektedirler. Bu nedenle, geleneksel yaşam koşullarını bilen ve bugünün ihtiyaçları ile bütünleştirirken köy halkı bu konuda desteklenmelidir.

Sürdürülebilir kalkınma, bir yandan toplumun kendisini ve ekolojiyi ayakta ve dengede tutmayı hedeflerken, diğer yandan ekonomiyi de ele almaktadır. Bu nedenle özellikle kırsal peyzajın bir parçası olan sosyal hayatın da korunarak sürdürülebilirliğini sağlamak için ekonomik kalkınmanın devamlılığının hedeflenmesi gerekmektedir. Bir yerde sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi ancak ekolojik, sosyal ve kültürel sürdürülebilirliğiyle sağlanmaktadır. Ancak gelecekteki kuşakları düşünerek doğal kaynakları etkin kullanmayla elde edilebilecek olan sürdürülebilir kalkınma olgusu; ekonomi ile ekoloji arasındaki dengeyi iyi sağlayan ve koruyan kalkınma biçimidir [46]. Fisunoğlu'na göre (1997) sürdürülebilir kalkınma konusunda göz önünde bulundurulması gereken yedi önemli faktör bulunmaktadır;

- Büyümeyi sağlarken bunun kalitesini de sağlamak,
- Temel ihtiyaçlara cevap verebilmek,
- Sabit ve sürdürülebilir bir nüfus düzeyi sağlayarak aynı zamanda bunu garanti altına alabilmek,
- Teknolojiyi kontrollü ve risksiz bir şekilde yönetebilmek,
- Karar noktalarında mutlaka çevre ve ekonomiyi birlikte analiz edebilmek,
- Kalkınmayı sağlarken bunu daha fazla katılımcı ile sağlayabilmek,
- Ekonomik ilişkileri uluslararası düzeyde de yeniden yönlendirmek [47].

Tarihi çevrelerin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması, aynı zamanda kentsel ekonominin de canlanması sağlayabilmektedir. O bölgenin çekim gücünün artması ile turizm ve ticaret sektörlerinde iyileşme olabilmektedir. Tarihi çevrelerde eskinin yeniden kullanılmaya başlaması, beraberinde ekonomik bir çözümü de doğurabilmektedir. Koruma beraberinde iş gücü ve emek işçiliği de gerektirdiği için işsizliğin de giderilmesine yardımcı olmaktadır. Tarihi çevrenin ekolojik yönü ile bütüncül ele alınarak korunması ve bunun sürdürülebilirliğinin sağlanması; enerji, hammadde ve altyapıdan tasarruf sağlayabilmektedir [48].

3. MATERYAL ve YÖNTEM

3.1 Çalışma Alanının Belirlenmesi ve Yöntem

Yenibahçe eski yerleşim yeri, Kubat Kanyonu içerisindeki konumu ve Kanyon ekolojik yapısının özelliklerini göstermesinin yanı sıra, ikinci bölümde ilişkilendirilen (Şekil 2.4) arkeolojik alanların yakınında ve bu alanlarla ilişkili bulunması*; yerel malzeme ve yapım teknikleri kullanılarak inşa edilmiş konutları, camisi, okul binası, köy çeşmesi ile Toros yayla yerleşimi özelliklerini taşıması ve bu kırsal yerleşim karakterini günümüze bozulmadan ulaştırmış olması nedenleriyle çalışmaya değer bulunmuştur.

Çalışma alanı eski yerleşimin tamamını kapsamaktadır ve sınırları parselasyon yapılmış olan kısmın dışıdır.

Eski yerleşkenin içinde yer aldığı Kubat Kanyonu, çalışma alanının yaklaşık olarak 4,5 km kuzeyinden başlamakta, 10 km güneyinde denize ulaşmaktadır ve aynı zamanda bölgenin önemli trekking alanlarından bir tanesidir. Bu durum, eski yerleşim yerinin korunmasına yönelik turizm odaklı yaklaşımın geliştirilmesinde etkili olmuştur.

Yenibahçe eski yerleşim yerini, kırsal-yerel mimarisinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için turizmin bir araç olarak kullanılabilirliği düşünüldüğünden kırsal turizm ile birçok kavram tek başına ele alınarak öncelikle literatür araştırması yapılmıştır. Erişimi sağlanan kaynakların başında, bu alanlarda yapılmış tezler, makaleler ve kitaplar gelmektedir. Yapılan tez araştırması ile doğrudan ilişkili olan;

- Yerel mimari,
- Kırsal yerleşimler ve kırsal mimari,
- Kırsal peyzaj ve kültürel peyzaj kavramları,
- Kırsal yerleşimi oluşturan öğeler,
- Tarihi çevre kavramı ve koruma düşüncesinin gelişimi,
- Tarihi çevreyi oluşturan öğeler,
- Tarihi çevre ile turizm ilişkisi,
- Sürdürülebilirlik kavramı ve sürdürülebilir turizm,
- Tarihi çevrelerde sürdürülebilir turizm kavramları ayrı ayrı araştırılmıştır. Literatür taraması sonucu elde edilen bilgiler bu çalışmada toplanmıştır ve değerlendirilmiştir.

* Çevrede ilişkili bulunan arkeolojik alanlardan biri olan Uzuncaburç Antik Kenti bölgenin en çok turist çeken antik yerleşimlerinden biri olup çalışma alanına sadece 15 km uzaklıktadır (Şekil 2.4).

Eski yerleşim yeri hakkındaki fiziksel araştırmalara başlamadan önce çalışma bölgesinin sınırları belirlenmiştir. Kadastral sınırlar ve halihazır duruma ilişkin veriler Silifke Belediyesi'nden edinilmiş, alan çalışması ile bu veriler güncellenmiştir. Eksik olan veriler 28-29.04.2018 tarihlerinde yapılan yerinde harita alımı ile tamamlanmıştır.

Alan çalışmasının ikinci bölümü, yeni yerleşim alanı ve çevre mahallelerdeki gözlemleri kapsamaktadır. Bu şekilde yeni yerleşim alanına taşınan eski köy sakinlerinin ve yaklaşık aynı iklim ve topoğrafya koşullarında yerel mimarinin biçimlenişini, yapılaşma tercihlerini anlamak ortaklık ve farklılıkları izlemektir.

Yenibahçe eski yerleşkesinin yapısal öğelerinin tespiti için yapılan fiziksel belgeleme çalışmasının yanı sıra, buradan göç ederek yeni yerleşim yerine giden yerel halkın kullanıcı profilleri; yaş, meslek, cinsiyet, eğitim ve gelir durumlarının ne olduğu, ihtiyaçların ve beklentilerin ne yönde eğilim gösterdiğini tespit etmek için bir anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması sözlü görüşmeler ile desteklenmiş ve bu şekilde hem eski yerleşimin tarihçesi hakkında daha fazla bilgi edinmek hem de anket çalışmalarının güvenilirliğini test etmek mümkün olmuştur. Sosyal veri toplam amacıyla 18-19.05.2019 ve 25-26.05.2019 tarihlerinde 50 kişi ile anket yapılmıştır. Eski yerleşim yerinde daha önce ikamet etmiş veya halen eski yerleşim yerinde mülkiyet sahibi olan kişilerden ulaşılabilen her kişi bu çalışmaya dâhil edilmiştir. Tarihi kırsal peyzaj olarak ele alınan Yenibahçe eski yerleşiminin değerleri, fiziksel analiz çalışmalarıyla haritalandırılmış, yapıların çizimleri yapılarak belgelendirilmiştir. Fiziksel ve sosyal tüm veriler değerlendirilerek eski yerleşimin korunmasına ve yeniden kullanılmasına yönelik turizm odaklı bir öneri sunulmuştur.

3.2 Çalışma Alanı Tespit Çalışmaları

Tez çalışması kapsamında çeşitli tespitler yapılmıştır. Bu tespitleri fiziksel ve sosyal araştırma çalışmalarının sonuçları olarak ana iki başlık altında değerlendirmek mümkündür.

3.2.1 Fiziksel Veri Çalışması

Yenibahçe eski yerleşim yerinin mevcut potansiyelini anlayabilmek için bölgenin değerlerini ortaya koymak önem taşımaktadır. Yenibahçe eski yerleşimi için bu değeri ortaya koyabilecek potansiyelin belirlenmesi, özellikle mimari yapı elemanlarına ve doğal çevrenin nasıl olduğuna dikkat çekerek mümkün olabilmektedir.

Yaklaşık olarak 41.255 m² büyüklüğe sahip çalışma alanının nasıl değerlere sahip olduğu büyük önem taşımaktadır. Büyük ölçekten başlayarak küçük ölçeğe inen araştırma çalışmasında Yenibahçe köyünün fiziksel analizinin yapılması için düzenli olarak arazi çalışması yapılmıştır.

Yerel yönetimlerden elde edilen alan eski yerleşim ve parsel sınırları kadastral verilerine eklemek üzere CORS cihazı ile bina, bahçe duvarları, yollar ve ağaçların alımı yapılmıştır. Oluşturulan bu haritalar altlık olarak kullanılarak analiz paftaları oluşturulmuştur. Bu sayede yerleşimin coğrafyaya nasıl konumlanmış olduğu belirlenmiştir.

Yerleşim yerinin harita verilerinin oluşturulmasından sonra düzenli alan çalışmaları ile yapıların kaba rölöveleri alınarak binaların, kapıların, pencerelerin çizimleri yapılmış, cepheleri fotoğraflanmış, böylece belgelenerek tez çalışmasında sunulmuştur. Alan çalışmasının bir diğer fiziksel verisini Yenibahçe eski yerleşiminin içerisinde bulunduğu doğal çevre oluşturmakta olduğundan, bölgenin coğrafi özellikleri de araştırılmış, alandaki su ögesi, mağaralar, dağlar, yolların konumu belirlenmiştir. Kırsalın turizm yönünden potansiyelinin de değerlendirilmesi için sağlanan tüm fiziksel veriler tez çalışmasına katkı sağlamıştır.

3.2.2 Sosyal Veri Çalışması

Tez araştırma konusu kapsamında sosyal veri analizleri yapılmadan önce bu alanda yol gösterici, araştırma yöntemlerinin anlatıldığı Padem, Göksu ve Konaklı'nın hazırlamış olduğu "Araştırma Yöntemleri" kaynağına başvurulmuştur [37]. Yenibahçe eski yerleşimi günümüzde terk edilmiş halde olmasından dolayı yeni yerleşim yerine yönelik anket çalışması yapılmıştır. Çünkü anketler, tolere edilebilen ve tamamlanabilen özel bilgiler elde etmeyi amaçlamaktadır. Başlıca veri toplama aracı olan anketlerin avantajlarından bir tanesi, araştırma sorularının sistemli olarak önceden tespit edilmesini ve sonucunda da istenilen bilgiler doğrultusunda bizlere yardım sağlamasıdır.

- Padem, H., Göksu A., Konaklı Z.'nin (2012) araştırma yöntemleri ile ilgili olarak bir anketin hazırlanabilmesi için gerekli olan süreci şöyle sıralamıştır:
- Hipotez ve araştırma sorularının belirlenmesi,
- Metodolojinin belirlenmesi,
- Soru tiplerine karar verilmesi,
- Anketin dizayn edilmesi,
- Pilot bir uygulama yapılması,
- Hedef gruba anket uygulamasının yapılması,
- Analiz ederek değerlendirme yapılması.

Sıralanmış olan uygulama akış durumunda, anket metodolojisi yüz yüze (karşılıklı) görüşme yöntemi olmuştur. Bu yöntem yoluyla tüm sorular cevap verecek kişi ile birebir görüşülerek birinci ağızdan yanıtlanmaktadır ve güvenilirliği açısından önem taşımaktadır. Yüz yüze görüşme yönteminin avantajlarını şöyle sıralayabiliriz;

- Anket esnasında cevaplayıcı tarafından anlaşılmayan noktaların anketi yapan kişi tarafından o an açıklaması yapılarak durumun iyi anlaşılması sağlanmaktadır.
- Yapılan anketin önemini ve gizliliğini sözlü olarak ifade ederek bilgilendirme yapabilmektedir.
- Anketin doğru kişi, gerçek muhatapları tarafından yapılıp yapılmadığını anlamaya olanak sağlamaktadır.
- Anketler doküman ya da görsel olarak anlaşılır bir biçimde cevaplayıcıya sunulabilmektedir [37].

Anket soruları verilecek olan cevabın türüne göre açık uçlu ve kapalı uçlu sorular şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Tez çalışması kapsamında hazırlanan anket soruları kapalı uçlu soru tipleri (yapılandırılmış sorular) olarak belirlenmiştir. Böylece cevaplayıcı kişiden önüne koyulan seçenekler arasından bir seçim yapması istenir. Bu tür soru tipinin kullanılmasının çeşitli avantajları şöyle sıralanmıştır:

- Cevaplayan kişi için zamandan kazanç sağlar,
- Yanıtlaması daha kolaydır,
- Cevapların analiz edilmesi ve sonuca varılması daha kolaydır,
- Tüm soruların eksiksiz yanıtlanma şansı daha yüksektir,
- Cevaplayan kişiler arasında çeşitli karşılaştırmalar yapılmasını sağlayabilmektedir [37].

Anket yapılacak örneklem grubun (hedef grup) belirlenmesi, üzerinde araştırma yapılan kitleye yönelik olması güvenilirlik ve doğru bilgiye ulaşılması bakımından önem taşımaktadır. Anket sorularını oluşturduktan sonra belirlenen hedef gruba (ulaşılabilir herkes) alanda anket uygulaması ve tüm bunlar tamamlandıktan sonra veri analizi yapılmıştır. Bu süreç; veri kodlanması, kodlanmış verilerin değerlendirilmesi ve bulguların yorumlanması şeklinde sıralanmaktadır ve sonuç bölümünde özet şeklinde sunulmuştur.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1 Tarihi Kültürel Peyzaj Olarak Yenibahçe Eski Yerleşimi: Özellikleri Ve Değerleri

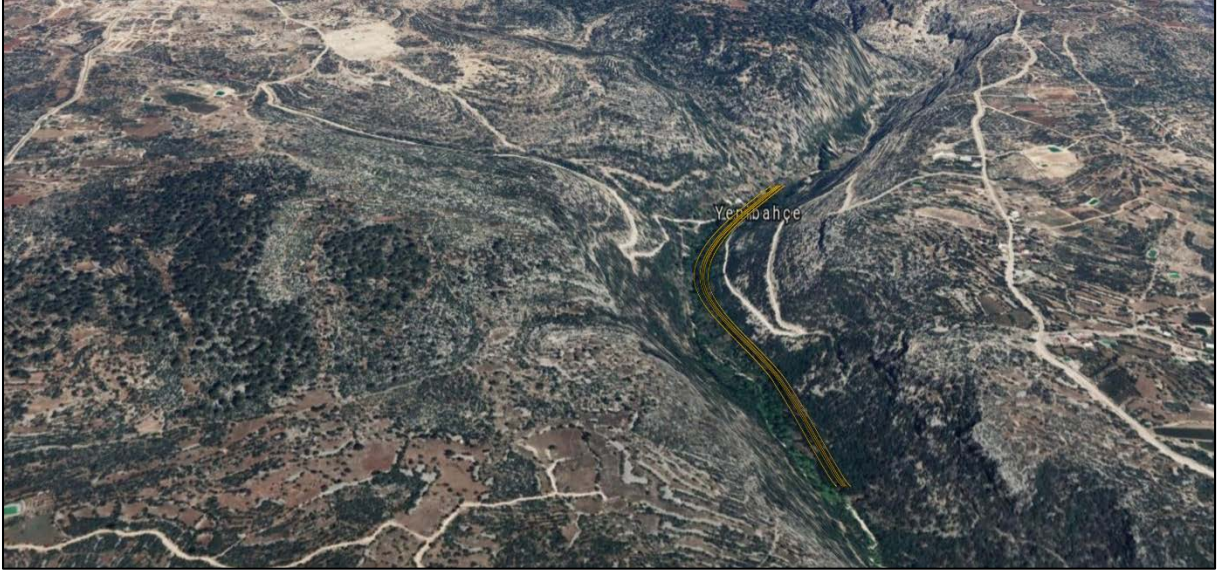
İnsanın doğa ile karmaşık ve karşılıklı ilişkisi, kendine ve yerele has karakteristik özellikler ortaya çıkarmaktadır. Yenibahçe eski yerleşim yeri, sosyo-kültürel yaşam biçimi, fiziksel ortamı ile bu “tarihi kültürel peyzaj” kavramını temsil etmektedir.

4.1.1 Coğrafi Özellikleri

Şekil 4.1 Yenibahçe ve Silifke uydu görüntüsü (Google Earth, 2019)

Silifke ilçesine bağlı 88 mahalleden biri olan Yenibahçe Mahallesi, Silifke'nin kuzeyinde ve merkeze 12 km mesafede bulunmaktadır. Eski yerleşim ve yeni yerleşim olarak ikiye ayrılmaktadır. Yenibahçe Mahallesi'nin alanı yaklaşık 41.255 m² büyüklüğündedir ve eski yerleşim yeri Kubat Kanyonu içerisinde dere kenarında yer almaktadır. Tez araştırma alanını kapsayan eski Yenibahçe yerleşkesinin 4,5 km kuzeyinden başlayan Kubat Kanyonu, yaklaşık olarak alandan 10 km güneyde denize ulaşmaktadır.

Şekil 4.2 Yenibahçe eski yerleşim yerinin vadi içindeki uzanışı; uydu görüntüsü (Google Earth, 2019).

4.1.2 Doğal Çevre ve Özellikleri

Şekil 4.3 Yenibahçe Eski Yerleşim Yeri Yukarıdan Görünüşü, 2019.

Silifke kent merkezinin 12 km kuzeyinde bulunan Yenibahçe yerleşkesi, 500 metre rakıma sahiptir. Araştırma alanının iklim özelliklerine etki eden en büyük faktör yeryüzü şekilleridir. Doğu-batı doğrultusunda uzanan dağların kıydan itibaren aniden yükselmesi nedeniyle çeşitli hava olayları meydana getirmektedir. Özellikle Orta Toroslar üzerinde yer alan bu bölgede, kış mevsimlerinde tropikal hava kütlelerinin etkileşmesiyle yoğun yağışlar meydana

gelmektedir. Dağların kıyıya paralel olarak uzanması, araştırma alanı dışındaki vadilerin olmadığı bölümlerde tropikal havanın iç kesimlere girmesine engel olsa da 10 km güneyde denize ulaşan Kubat Kanyonu'nu hava geçişine izin vermektedir. Yıl içerisindeki maksimum güneşlenme gün sayısı Temmuz ayında iken, en düşük gün sayısı Aralık ayındadır [48].

Yenibahçe yerleşim yeri Orta Toroslarda yer aldığından dolayı, Alp-Himalaya dağ oluşumundan etkilenmiştir. Silifke İlçesi'ndeki en geniş oluşum olan Alt Miosen oluşumlu arazilerdir. Özellikle de Yenibahçe yerleşimini de içine alan, Göksu Nehri ile Karaman sınırı arasında kalan alan Alt Miosen oluşumudur [48].

Bölgede bulunan ağaç türleri; meşe, pırnal, sandal, gürgen, az da olsa kayın, karaçam, kızılçam, akçam, katran, ardıç, köknardır. Yine Kubat Kanyonu boyunca uzanan yerleşim dokusu içerisinde meyve ağaç türleri de oldukça fazladır. Bunların başında sırasıyla zeytin, keçiboynuzu, incir, nar ve elma ağaçları gelmektedir.

Bölgede bulunan ağaçların bir kısmının yapıların yakın mesafesinde yer alması olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Bilindiği üzere kökleri çevresinde bulunan yapı temellerine zarar veren incir ağaçlarının bu bölgede oldukça fazla olmasının olumsuz sonuçları olmuştur. Yıllar içerisinde kök salarak bu yapıların tahrip olmasına, yapı kalıntılarının ise içerisinden büyümesiyle az yıkılmış yapıların tamamen yıkıma uğramasına neden olmuştur. Aynı zamanda incir ağaçları birçok yapının cephesini kaplamış olduğu için insan ölçeğinde yapılan fiziksel analiz çalışmalarını da zorlaştırmıştır.

Şekil 4.4 Eski Yerleşim Yeri Çevresindeki Mağaralar, 2019.

4.1.3 Eski Yerleşimin Tarihi ve Sosyo-Ekonomik Yapısı

Yenibahçe eski yerleşimin kuruluş tarihi resmi olmamakla birlikte sözlü anlatımlardan edinilen bilgilere göre 1900'lerin başına dayanmaktadır. Öncesinde deniz kenarındaki Persenti köyünde yaşayanların önce Kubat köyüne, ardından ise Yenibahçe'ye gerçekleşen göçleriyle yerleşimin başladığı bu alan, günümüzde bir hane haricinde tamamen terk edilmiş durumdadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi kütüphanesinden edinilen 1933 yılına ait "Köylerimiz" adlı, köy kanunu tatbik olunan ve olunmayan köy isimlerinin sıralandığı kitapta "Yenibahçe" köy ismine rastlanmamıştır [49]. Aynı zamanda Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivinde de bu eski yerleşime ait resmi bir kayıta da ulaşılamamıştır. Köyün resmiyetteki varlığına ilk olarak köy defteri aracılığıyla ulaşılmıştır. Söz konusu defterde Yenibahçe eski yerleşim hakkındaki alınan ilk kararın tarihi Kasım/1956 olarak kayda geçmiştir (Ek-5, Ek-6).

Eski yerleşimdeki yapılaşmanın, sözlü anlatımlara göre 371, 377, 378, 381 ve 382 numaralı parsellerdeki yapıların yapılması ile başladığı ve güneye doğru ilerlediği düşünülmektedir. Yine sözlü görüşmelerden eski yerleşim yerindeki, 398 numaralı parselde bulunan camii yapısının 1905 tarihinde yapıldığı ve 1972'ye kadar kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Camii binasının yanındaki 351 numaralı parselde bulunan okul binası ise 1970 yılında yaptırılmış, taşınalı eğitim başladığı için yalnızca dört yıl eğitim verebilmiştir.

Dönemin zenginleri şeklinde ifade edilen 357 parseldeki yapı sahibinin bu binayı 1920'lerde yaptığı, yaşamının sonuna kadar burada yaşadığı ve yapının 1933 yılına kadar kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Eski yerleşimin en güneyinde bulunan mezarlık bulunmaktadır. Bu mezarlıkta 1938, 1945, 1956, 1977 yıllarına ait mezar taşları mevcuttur.

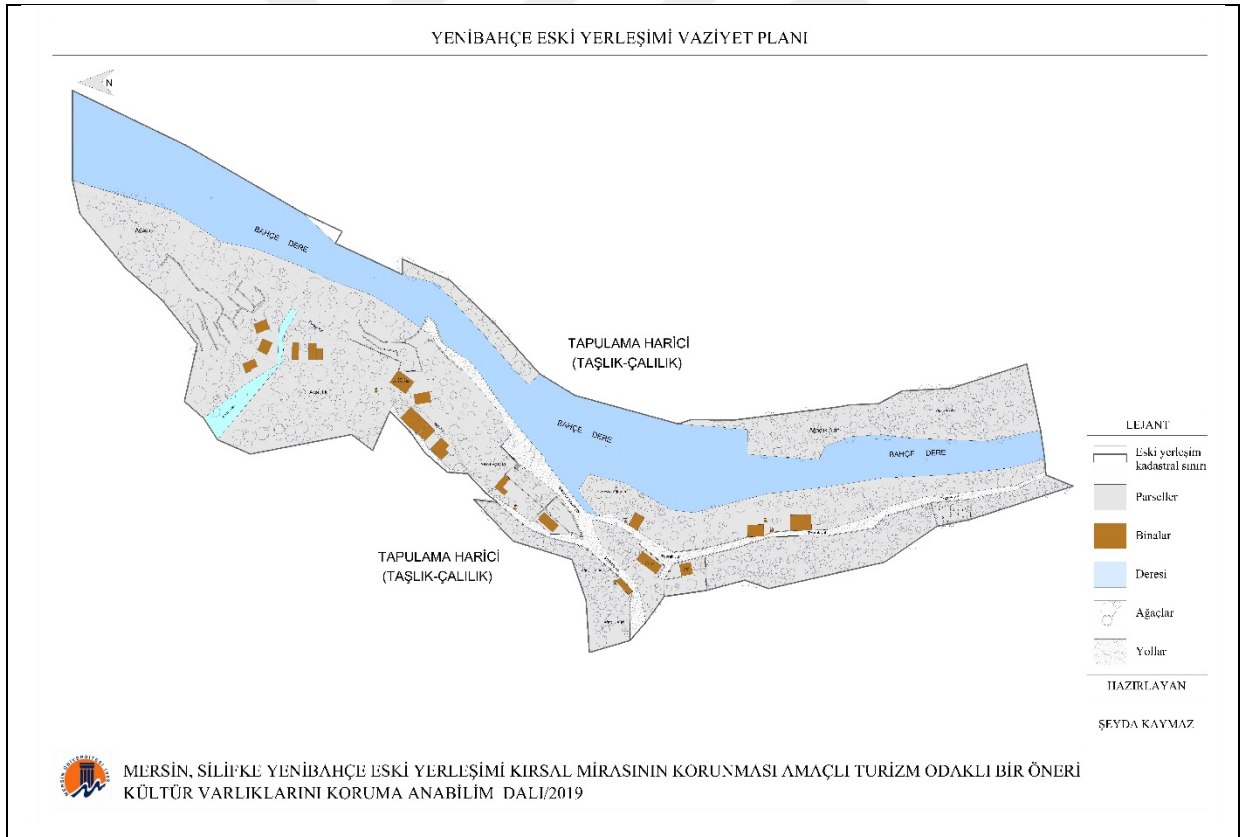
Şekil 4.5 Eski yerleşimdeki mezarlıkta bulunan mezar taşı örnekleri.

Dönemin geçmişteki temel geçim kaynağı hayvancılık ve az miktarda da tarımdır. Daha çok meyvecilik yapılan tarım alanları günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Yapıların büyük bir kısmının zemin katı ahır olarak kullanılmıştır. Bölgede bulunan mağaraların da, özellikle kış aylarında doğan hayvanların barınma ihtiyacına hizmet ettiği söylenmektedir. Geçmişte o bölgede yaşamış insanların sözlü anlatımlarına göre, küçükbaş hayvanı fazla olan köy

sakinlerinin bir kısmı bu mağaraları değerlendirmiş, yaz aylarında kendileri de içerisinde barınmışlardır (Şekil 4.4).

Köy yerleşiminde yaşam sürdüğü dönemde konaklama biçimi yazları vadiden yukarılara çıkılarak çadırda, kışları ise yerleşim yerindeki taş evlerde olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bölgede hayvancılığın yanı sıra zeytin, nar ve incir meyvesi yetiştiriciliği yapılırken, az miktarda sebze üretimi de yapılmaktadır. Ancak toprak yapısının elverişsiz, arazinin engebeli, ekim-dikim alanının kısıtlı olması, sebze üretiminin az olmasına neden olmuştur. Ekip biçmeye elverişli toprak arayışı ile eski yerleşim sakinleri, vadi yukarısında yeni yerleşim yerini ekip biçmeye başlamış, sulama kaynağı olarak ise vadiden geçen "Bahçe" derenin suyunu taşımışlardır. Fakat 1986'dan sonra yeni yerleşim yerine sulama suyunun da gelmesiyle tarım başlıca geçim kaynağı olmuş, yeni yerleşim yerine göç hızlanmıştır. Zamanla herkesin eski yerleşimden gitmesi ile geride sadece meyve bahçeleri kalmıştır.

4.1.4 Yerleşim Dokusu ve Açık Alanların Özellikleri

Şekil 4.6 Yenibahçe eski yerleşimi vaziyet planı (Ek-7)

Yenibahçe eski yerleşim yeri tarihi kırsal peyzaj alanıdır. Yapılaşmanın biçimlenmesini arazinin yapısı belirlemiştir. Kuzey-güney doğrultuda devam eden kanyon içerisinde bulunan ve aynı yönde kuzeyden akan Bahçe dere adındaki akarsuyun kenarına kurulan köydeki yapılar,

bazı yerlerde birbirine yakın, bazı yerlerde ise uzaklaşmıştır. Yerleşim yeri kuzeyde zorlaşan arazi şartlarıyla, en güney noktada ise mezarlık ile sonlanmıştır. Akarsuyun pınarıyla bağlantılı olarak, yerleşim içerisinde bir adet çeşme de bulunmaktadır. Yerleşim içerisinde bir adet cami ve okul da bulunmaktadır ve iki yapının parseli birbirine bitişik durumdadır.

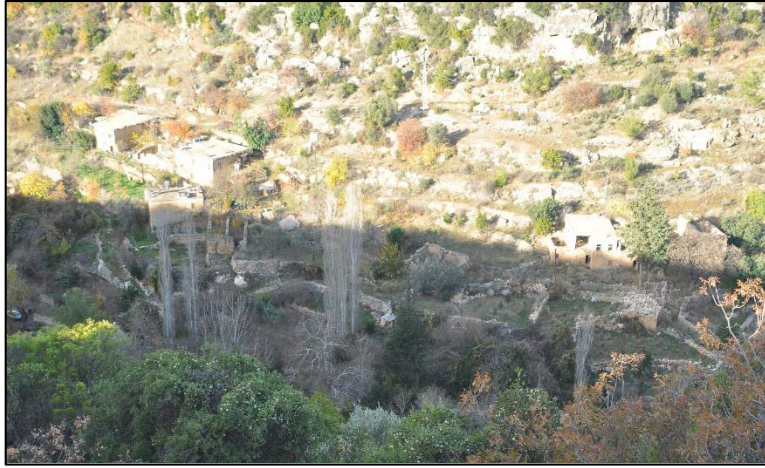
Arazi yapısının engebeli olmasından dolayı alanda çok fazla taş örgü istinat duvarları bulunmaktadır ve yerleşim dokusu yoğun değil, seyrek. Bu taş duvarlar parseller arasında sınır olarak gözlendiği gibi, parsel içerisinde setler oluşturmayı da sağlamıştır.

Şekil 4.8 Eski yerleşim yerine ait istinat duvarından örnekler

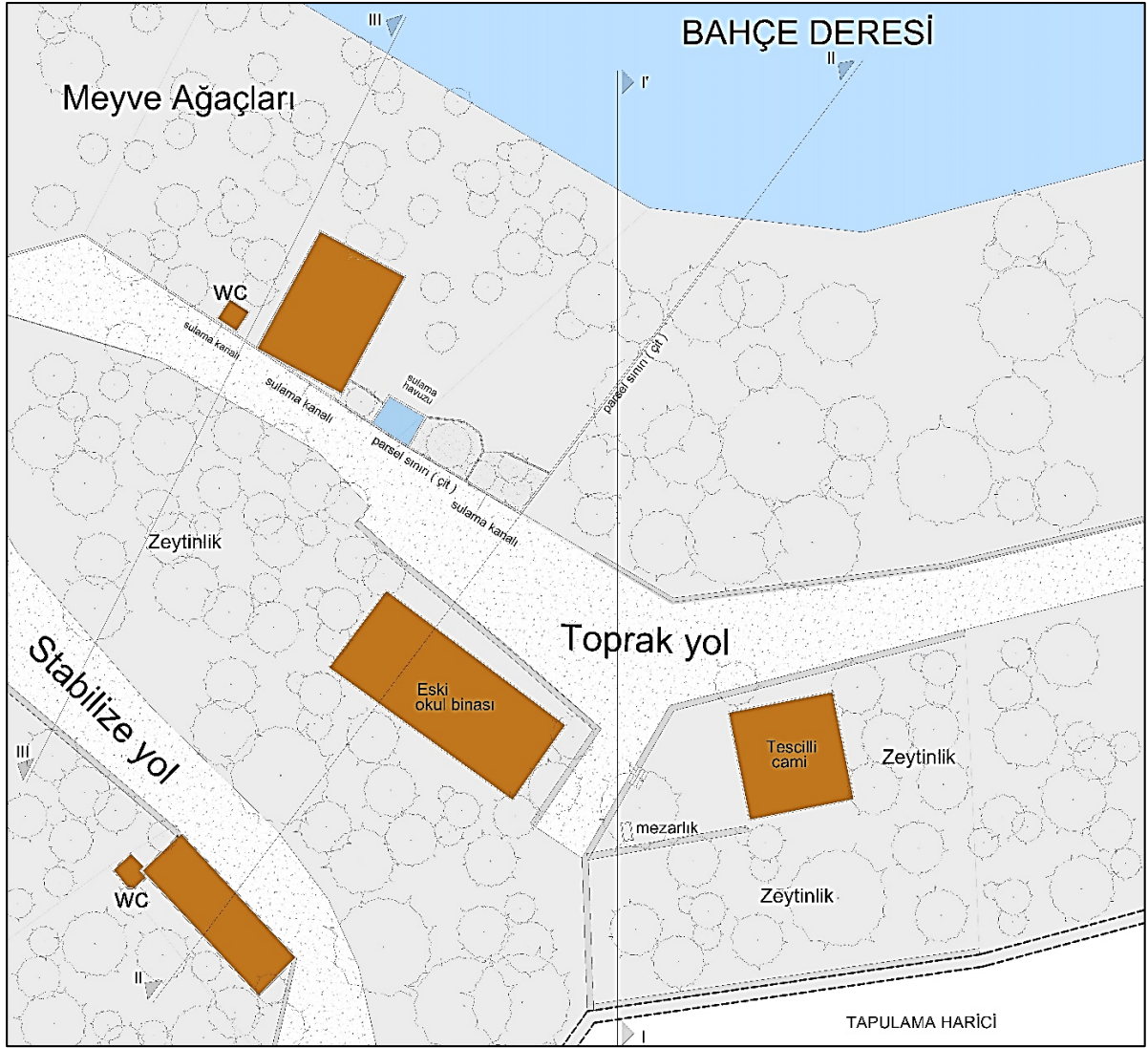
Şekil 4.9 Eski yerleşim yerinde parsel ayırmak üzere yapılmış duvar örneği

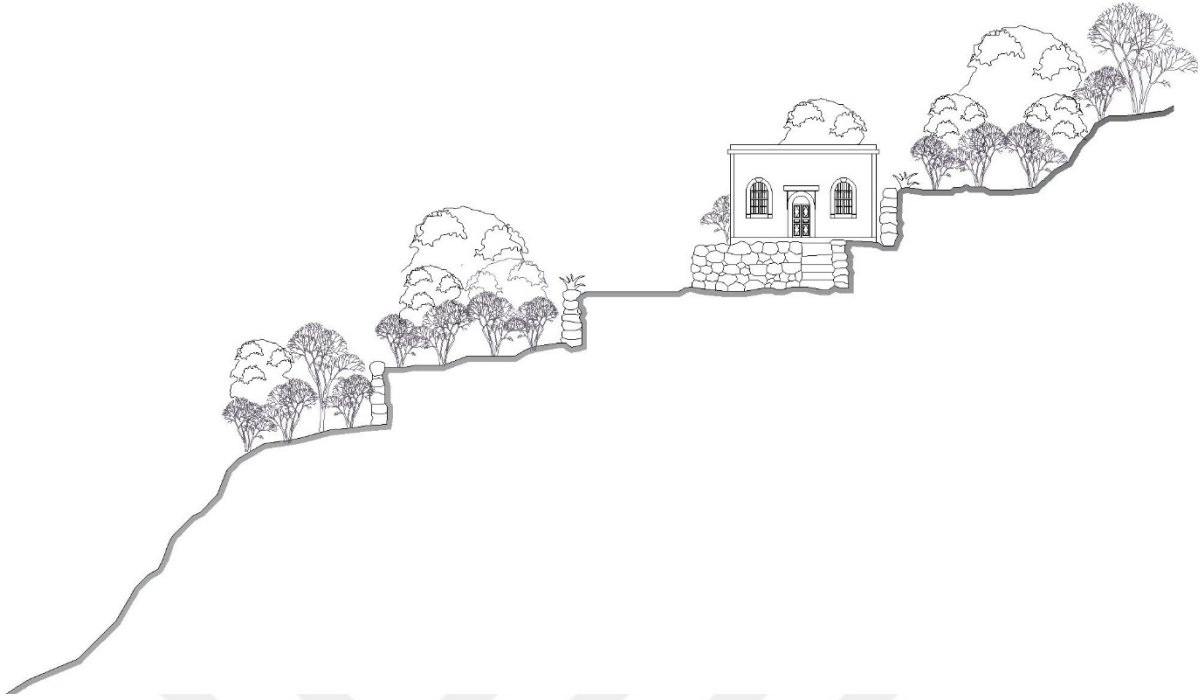
Şekil 4.10 Eski yerleşim yerinin kuzey bölgesinde bulunan istinat duvar yoğunluğu

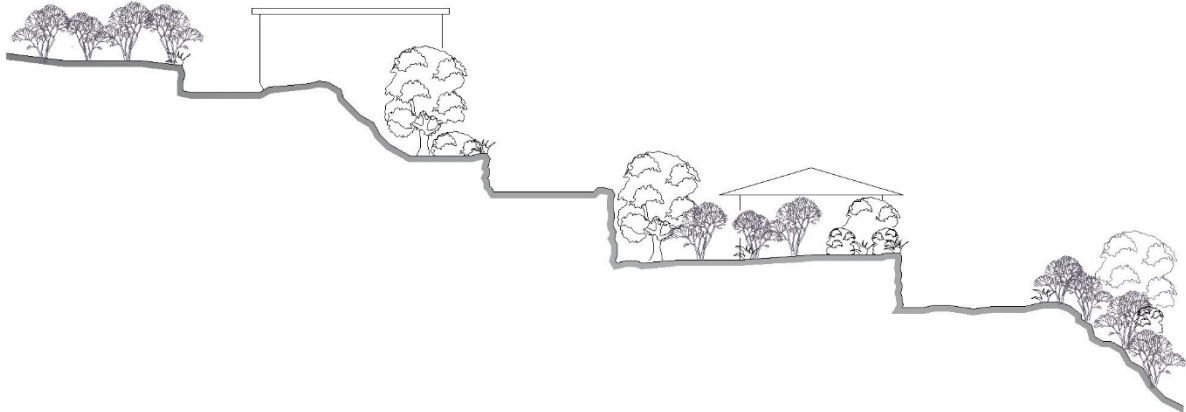
Şekil 4.11 Eski yerleşim yerinin güney bölgesinde bulunan istinat duvar yoğunluğu

Şekil 4.12 Eski yerleşime ait okul ve cami bölgesi 1/200 vaziyet planı

Şekil 4.13 I-I' numaralı arazi kesiti

Şekil 4.14 II-II' numaralı arazi kesiti

Şekil 4.15 III-III' arazi kesiti

Şekil 4.17 Eski yerleşim yerine ait istinat duvarı örgüsünden örnek

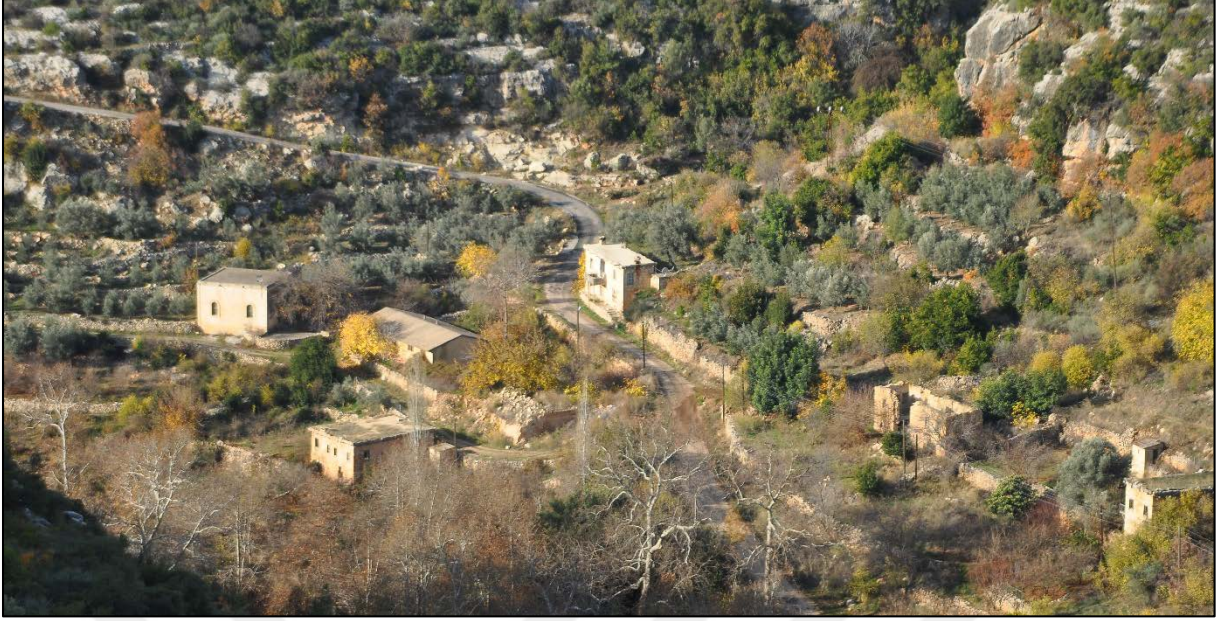

Şekil 4.18 Eski yerleşimin güney bölgesinde bulunan cami önündeki istinat duvarı

Alanda araçla ulaşım köy çeşmesinin bulunduğu yere kadar sağlanabilmektedir ve bu yol tek gidiş gelişli stabilize yoldur. Köyün meydanı niteliğindeki çeşmede sonlanan araç yolunun kuzeyinde ve batısında bulunan yapılara yaya şekilde ulaşım sağlanabilmektedir.

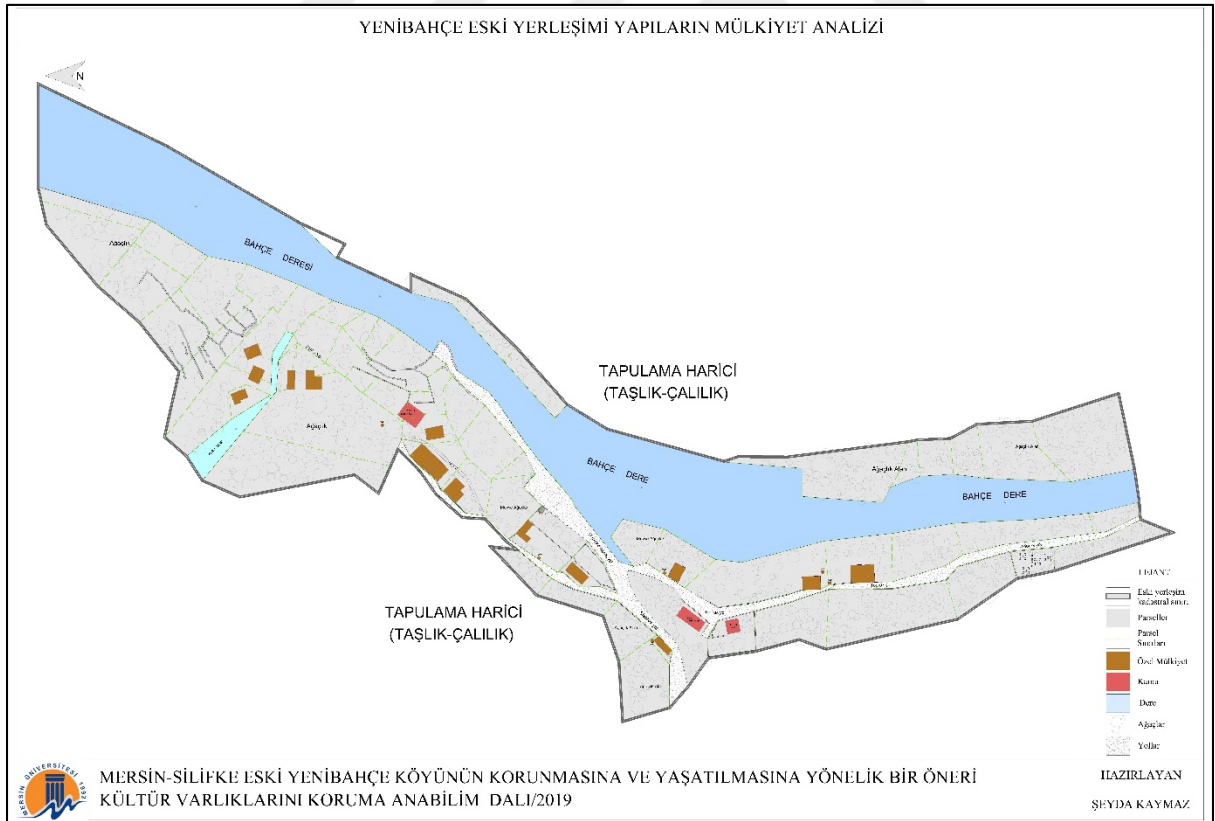

Şekil 4.19 Eski yerleşim yeri dokusu

Şekil 4.20 Eski yerleşim yeri dokusu

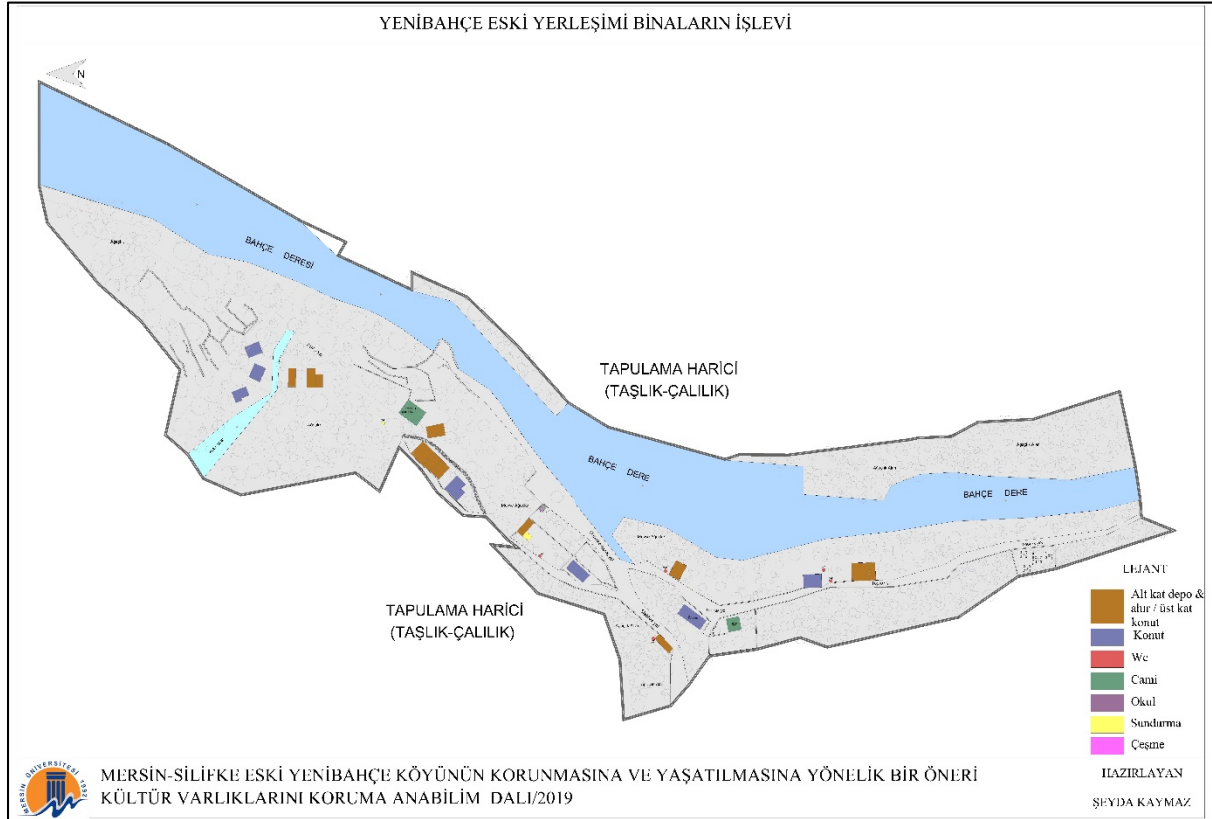
4.1.5 Kadastral ve Mülkiyet Durumu

Şekil 4.21 Eski yerleşim yapılarının kadastral sınırları ve mülkiyet durumu analizi (Ek-8)

Yukarıda yerleşimdeki parsellerin sınırları, yapılara ait parsel bilgileri ve mülkiyet durumları yer almaktadır. Alandaki camiler, okul ve çeşme dışındaki tüm yapılar özel mülkiyettir.

4.1.6 Özgün İşlev ve Mevcut Durum Analizi

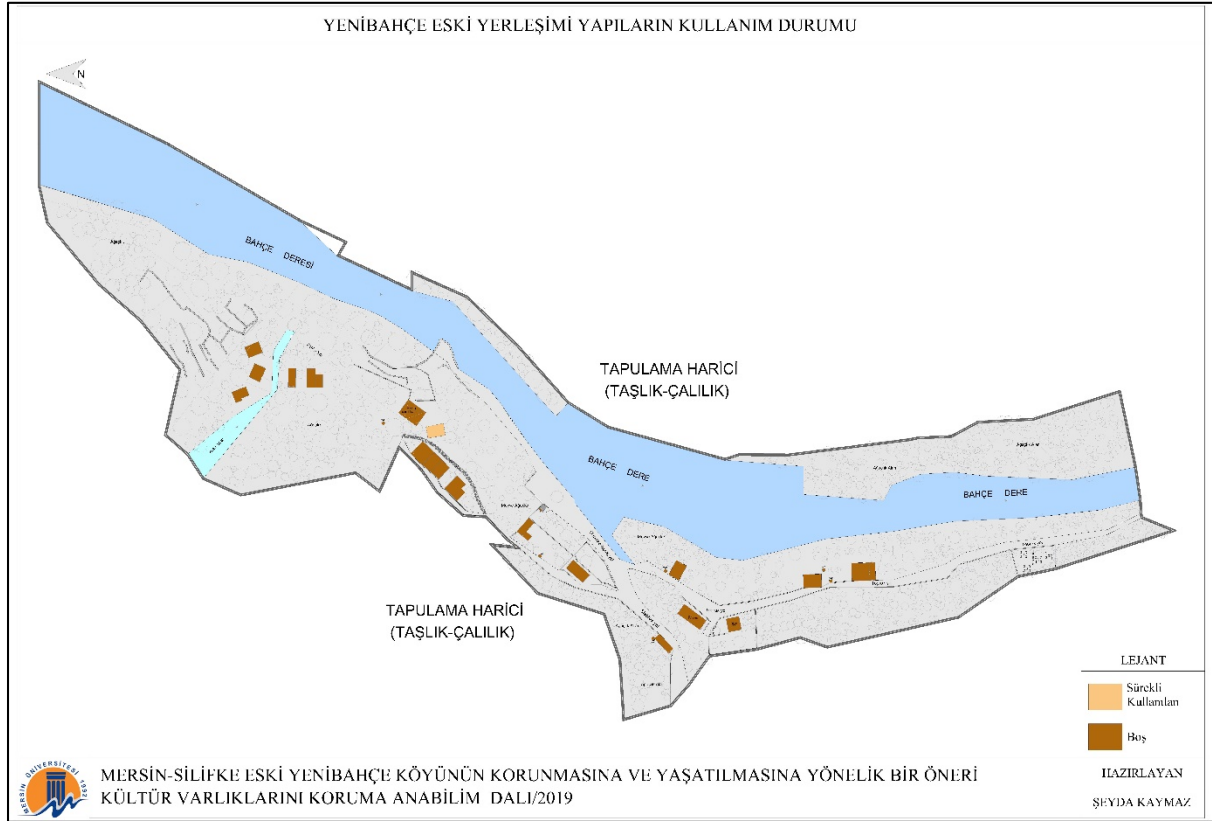

Şekil 4.22 Eski yerleşimde bulunan yapılara ait özgün işlev analizi (Ek-9)

Yerleşim içerisinde yapı sayısı az olmakla birlikte işlevsel çeşitlilik mevcuttur. Konutlar genellikle iki katlıdır ve zemin katı ahır ve depo olarak kullanılırken, üst kat yaşam mekânlarına ayrılmıştır. Kat adedi analizi çalışmasında bu yapılar belirtilmiştir (Şek. 4.23). İki katlı olan yapılardan 346, 348, 351, 349, 361 numaralı parsellerde bulunan yapıların yüksekliği 2 metre ile 6 metre arasında değişiklik göstermekte olup, bu farklılığın sebebinin arazideki eğim ve ani kot farkları olduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu durum yapılara farklı girişlerden girebilmeye olanak sağlamış, bununla beraber kat çeşitliliğine neden olmuştur.

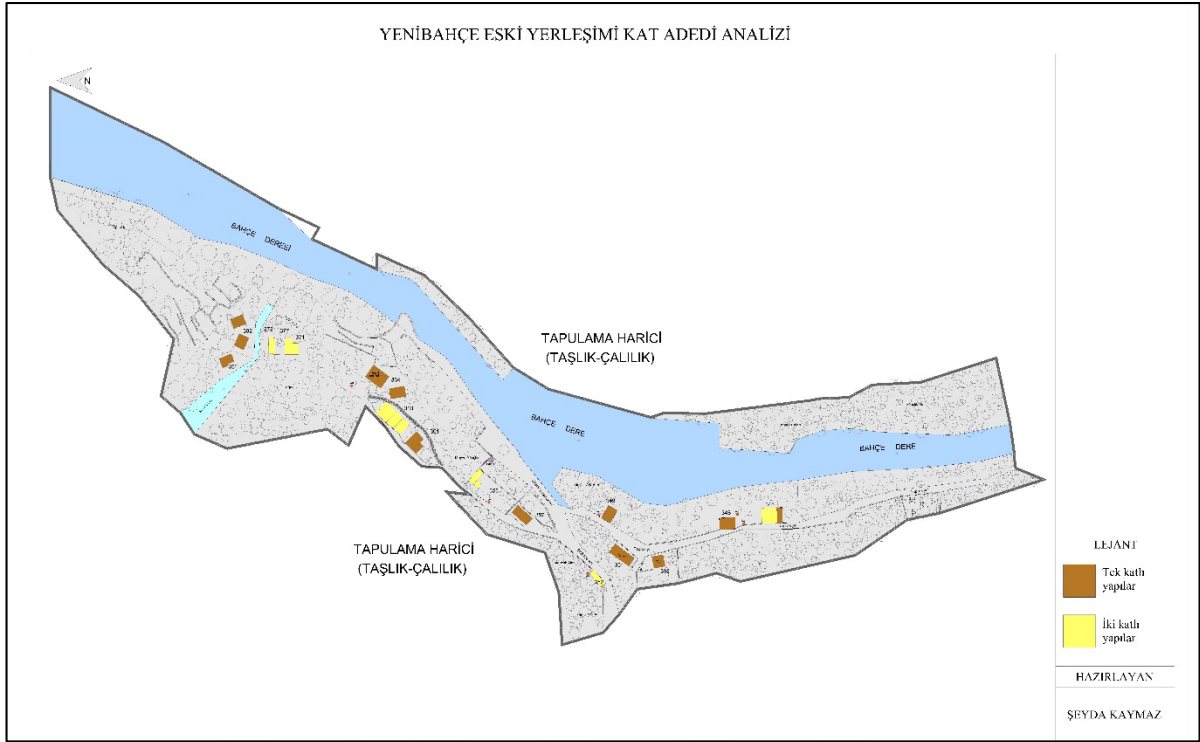
Eski yerleşim bölgesinde konut olarak kullanılan yapılardan farklı olarak, 398 numaralı parselde 1970'lere kadar kullanılmış olan ve hala ayakta olan bir cami ile bir kısmı 364 nolu parselde oldukça harap durumda bir cami kalıntısı gözlenmektedir. Hala ayakta ve iyi durumda olan cami yanındaki 351 numaralı parselde bulunan yapı ise terk edilmiş okul binasıdır. Ayrıca toplu yerleşimin sürdüğü dönemde alışveriş yapmak amacıyla kullanılacak bir satış birimi

veya köy kahvesi gibi bir sosyal mekân bulunmamaktadır. Günümüzde burada yaşamaya devam eden hane sakinleri ise ihtiyaçlarını yeni Yenibahçe'den karşılamaktadır.

Şekil 4.23 Eski yerleşimde bulunan yapıların kullanım durumu (Ek-10)

Yenibahçe yerleşim yerindeki 2 cami, 1 okul ve 17 konut kullanılmamaktadır. Sürekli kullanılmakta olan sadece bir yapı bulunmaktadır. Bu yapının sahipleri eski yerleşimde bakkal, manav ya da kahvehane gibi günlük ihtiyaçların giderileceği ve sosyalleşebilecekleri mekânlar olmadığından, bu ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla sık sık Yenibahçe sınırları içerisindeki yeni yerleşim yerine gitmektedir.

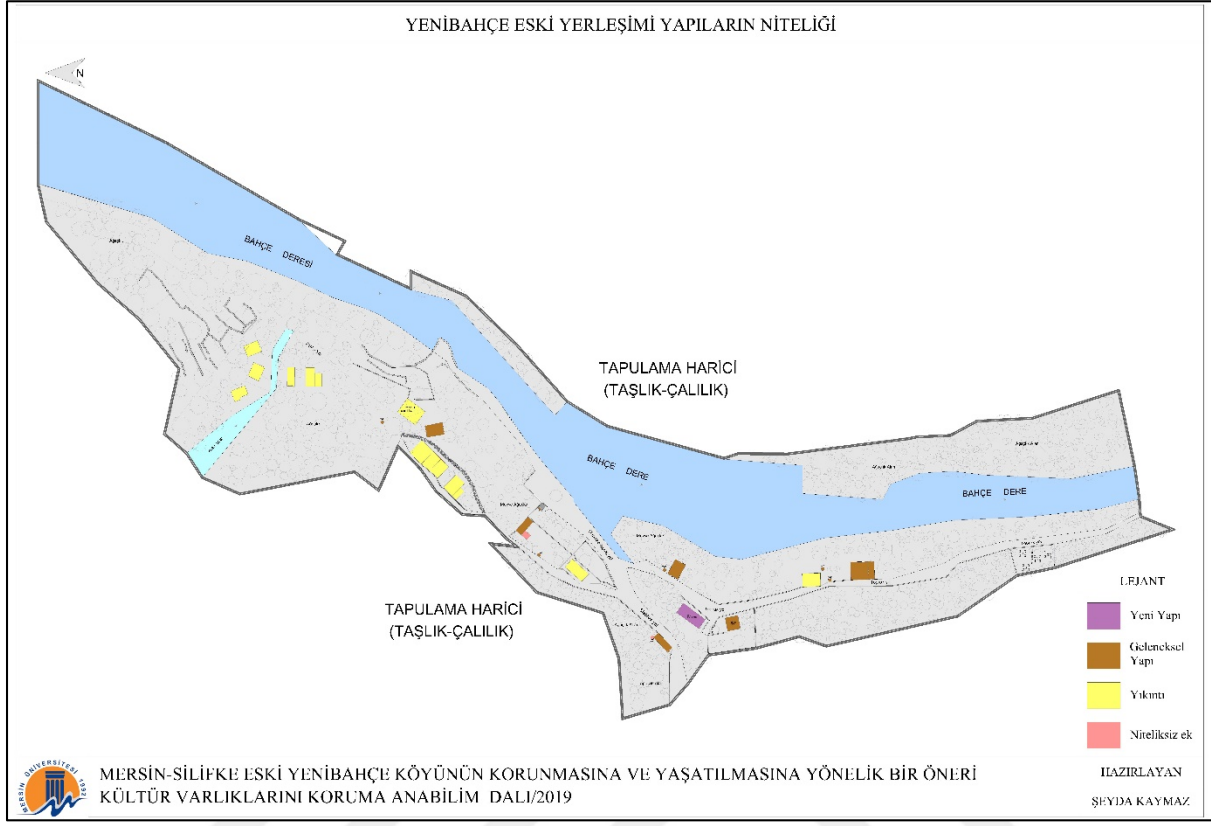

Şekil 4.24 Eski yerleşimde bulunan yapılara ait kat adedi analizi

Şekil 4.24 Okul, cami ve konutlar

4.1.7 Yapıların Niteliği

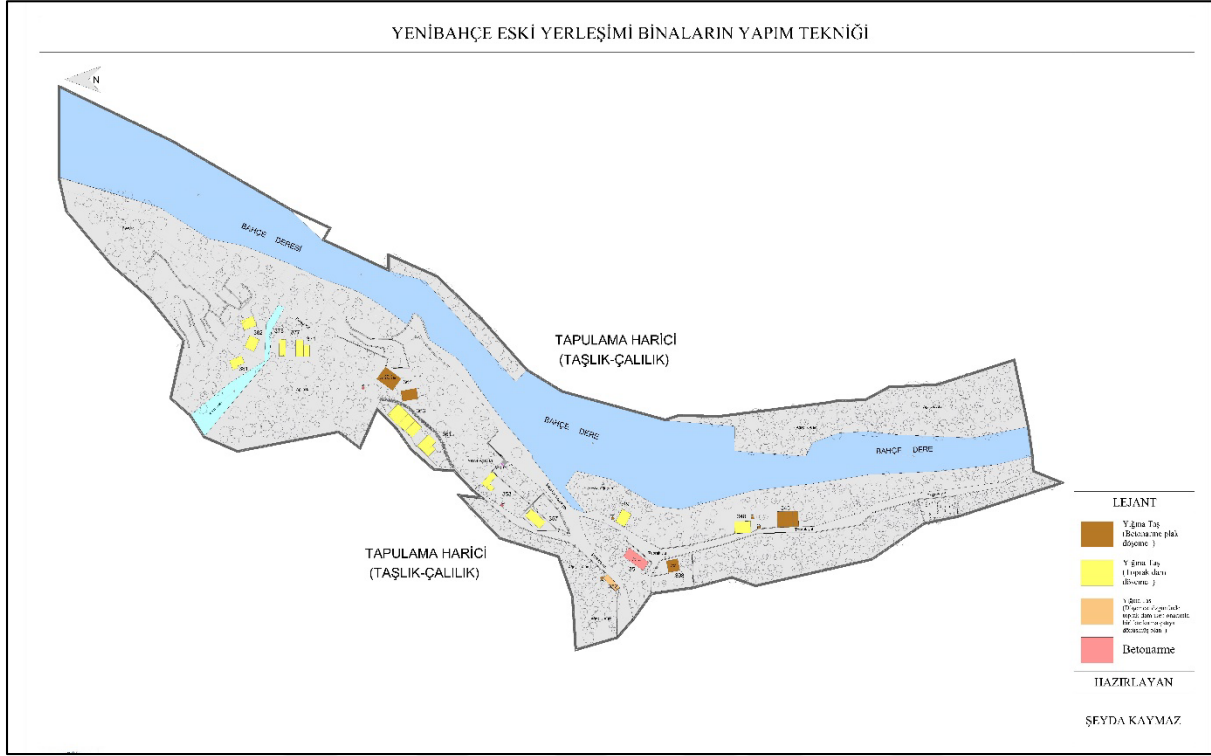
Şekil 4.25 Eski yerleşimde bulunan yapıların niteliğine ait analiz (Ek-11)

Çalışma alanı içerisinde 21 adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılardan okul haricindeki tüm yapıların eski olduğu gözlenmiştir. 14 tanesinin durumunun çok kötü, hatta yıkıntı halde olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.26 Alanda bulunan yıkıntı haldeki yapılar

4.1.8 Yapım Tekniği Analizi

Şekil 4.26 Eski yerleşimde bulunan yapıların yapım tekniğine ait analiz (Ek-12)

Alanda bulunan 21 adet yapının yapım tekniği incelenmiştir. Bunlardan okul yapısı betonarme karkastır, beşik formulu çatısı betonarme plaktır ve duvarları tuğla olarak inşa edilmiştir. Bu yapının dışındaki tüm yapılar yığma teknikle ve taş kullanılarak inşa edilmiştir. Döşemeler ahşap kiriştir ve çatılar düz damlıdır. Çatıların büyük çoğunluğunun sonradan betonarme olarak yenilediği görülmektedir.

Şekil 4.27 Zamanla ağaçlar ve bitkiler arasında kalan okul binası

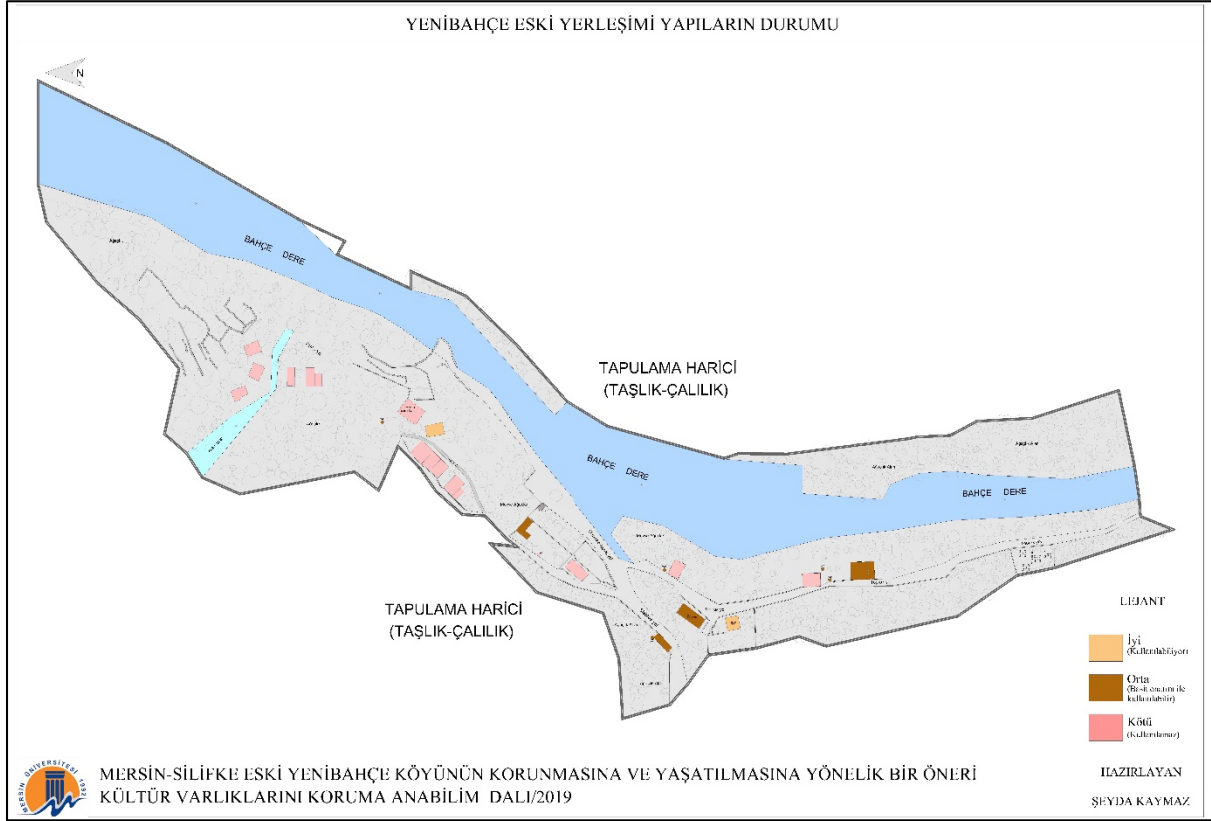
Şekil 4.28 Eski yerleşim yerinde bulunan yığma taş yapılardan örnekler

Yığma taş yapıların cephelerinde ahşap hatıllar gözlenmektedir. Bu hatılların aralıkları 1 metre ile 0,5 metre arasındadır. Yatay olarak yerleştirilmiş hatılların bina köşe birleşim detayları incelendiğinde bazılarının birbirinin üstüne bindirilmiş olduğunu, bazılarının ise aynı hizadan gelerek iç içe geçirilmiş biçimde birleştiği görülmektedir (Şekil 4.30).

Şekil 4.29 Hatıl birleşim detayları

4.1.9 Yapısal Durum

Şekil 4.30 Eski yerleşimdeki yapısal durum (Ek-13)

Eski yerleşim yerindeki 21 adet yapıya ait sağlık durumu incelenmiştir. Bu yapılardan yalnızca ayakta olan camii ve günümüzde kullanılmaya devam eden 364 parseldeki yapının durumu iyidir. Bu iki yapının da sıvaları iyi durumdadır ve çatıları yenilenerek betonarme plak döşemeye dönüştürülmüştür.

Şekil 4.31 352nolu parseldeki yapının çatı durumu

Alanda bulunan okul binası ve 346, 352, 358 numaralı parsellerde bulunan yapılardan toprak damlı olanlarda bakımsızlık ve eskilik sebebiyle strüktürel olarak zamanla yapısal bozulmalar meydana geldiği gözlenmiş, yapıya zarar vereceği düşünüldüğünden strüktürel durumu "orta" olarak değerlendirilmiştir.

4.1.10 Yerel Mimari ve Değerler

Yenibahçe eski yerleşim yeri yerel mimari yapısı ile özgünlüğünü koruyan, kırsal yerleşime iyi bir örnek olması sebebiyle çalışmaya değer görülmüştür. Bu yerleşim yerinin yerel mimarisinin en önemli bileşeni konutlardır. Bölgedeki yapılar, ilçe merkezinde ve yakın çevre yerleşimlerde bulunan geleneksel sivil mimarlık yapılarına benzer olarak, yığma taş tekniği ile inşa edilmiş, dikdörtgen ve kare oturma sahiptir. Yenibahçe eski yerleşim dokusu genellikle iki katlı yapılardan oluşmaktadır fakat bazı bölgelerde arazinin eğimli olması ve ani kot değişimleri olması dolayısıyla bir cepheden tek katlı, aksi cephede iki katlı görünüme sahip yapılar bulunmaktadır. Helalar genellikle parsel içinde yapıdan bağımsız olarak yer almaktadır.

Yenibahçe eski yerleşiminde bazı binalarda tarihlere rastlanmıştır (Şekil 4.39). Bu tarihlerin yapım yılı olduğu düşünülmektedir. Eski yerleşimin karakteristik özellikleri ise şöyledir:

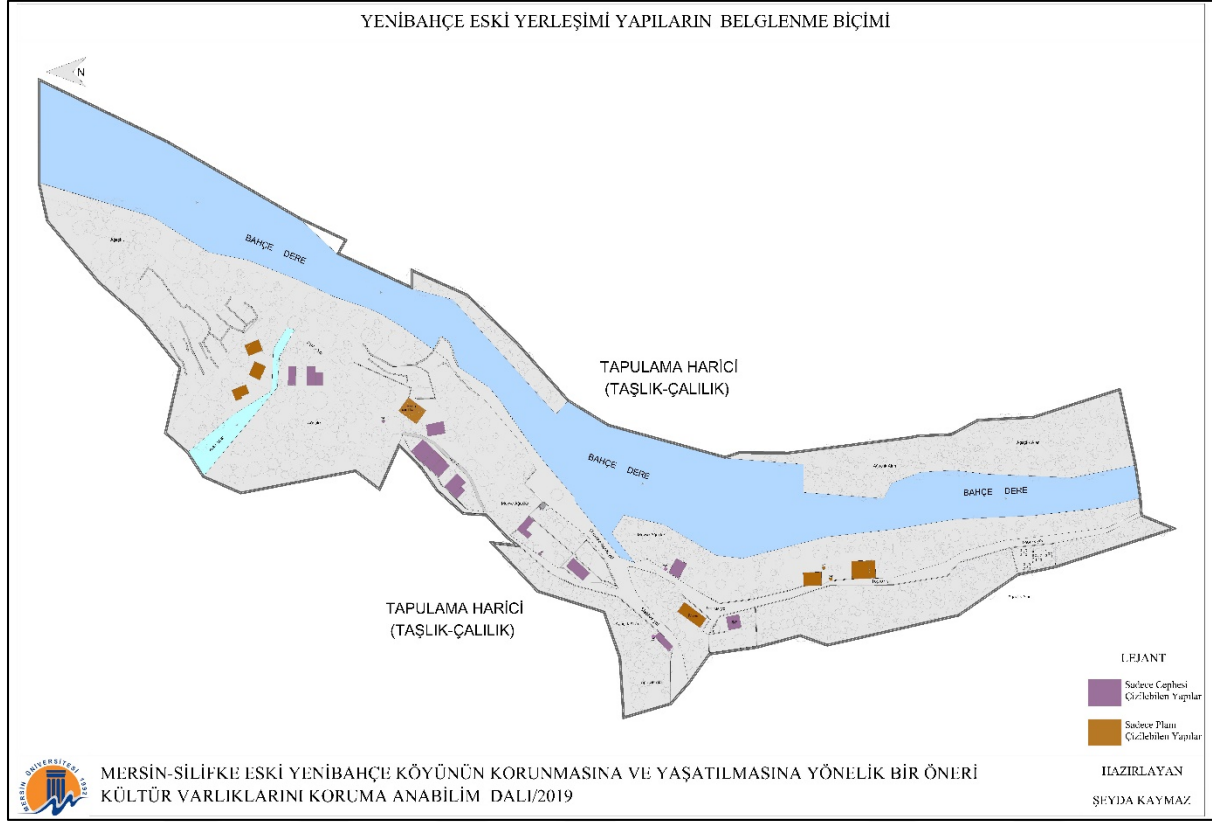
- Binaların topoğrafya ile şekillenerek biçimlenmiştir,
- Peyzaj ile binaların sıkı ilişki içindedir,
- Yerel taş malzeme kullanılmıştır.

Çatıların bir kısmı yenilenerek betonarme plak döşemeye dönüştürülmüş olsa da tamamının özgün halinin düz toprak damdan oluştuğunu söylemek mümkündür. Özgün çatı durumunu koruyan yapıların bir kısmında toprak dam üzerinde loğ taşı gözlenmektedir. İnşa edildikleri dönemde bir kısım yapının tuvaleti, binaların hemen yanına dışarıdan girişli olarak veya 3-10 metre arası mesafe uzaklıkta, yine yığma taş sistem ile yapılmıştır. İçerisinde ocak gözlenen yapılar olduğu gibi bahçesinde de ocak olan yapılar bulunmaktadır.

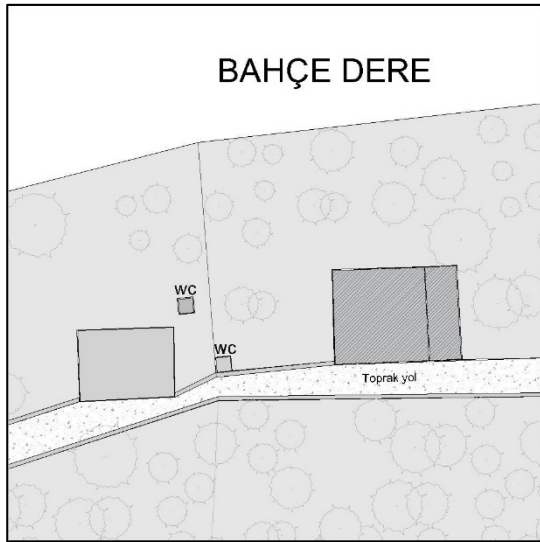
Yenibahçe eski yerleşiminde bulunan yapıların balkon ve pencere, kapı gibi yapı elemanlarının bina üzerindeki oranları, yığma yapım sistemlerinin elverdiği oranlardadır. Giriş kapısının, pencerelerin olduğu cephelerde köşelerde kesme taş kullanılmıştır. Taşlar birleştirilirken bağlayıcı olarak toprak harç kullanılmıştır. Yapıların iç duvarları da yığma taş sistemle yapılmıştır, duvar kalınlığı ortalama 45-50 cm'dir. Eski yerleşimin içerisinde bulunduğu alan oldukça engebeli, ani kot farkları bulunmaktadır. Arazide bulunan ani kot değişimlerinden kaynaklanan giriş katları genellikle ahır ve depo olarak kullanılmıştır. Yapılarda bacalar da bulunmaktadır, özellikle içerisinde ocak olan yapılarda ocak-baca detayları dış cepheden gözlenmektedir. Tüm bunların yanında birçok geleneksel sivil mimarlık örneğinde gözlenen kapalı çıkmalara, yağmur oluğu veya çörten gibi mimari öğelere bölgede rastlanmamıştır.

Alan çalışması sırasında, terk edilen eski yerleşim yapılarının belgeleme biçimleri farklılık göstermektedir. Bir kısmının harap halde olması nedeniyle sadece plan şeması gözlemlendiğinden

planı çizilirken, bir kısmının da içine girilemediği için kaba rölöveleri alınarak cepheleri çizilmiştir. Belgeleme biçimi analizi Şekil 4.34'te sunulmuştur.

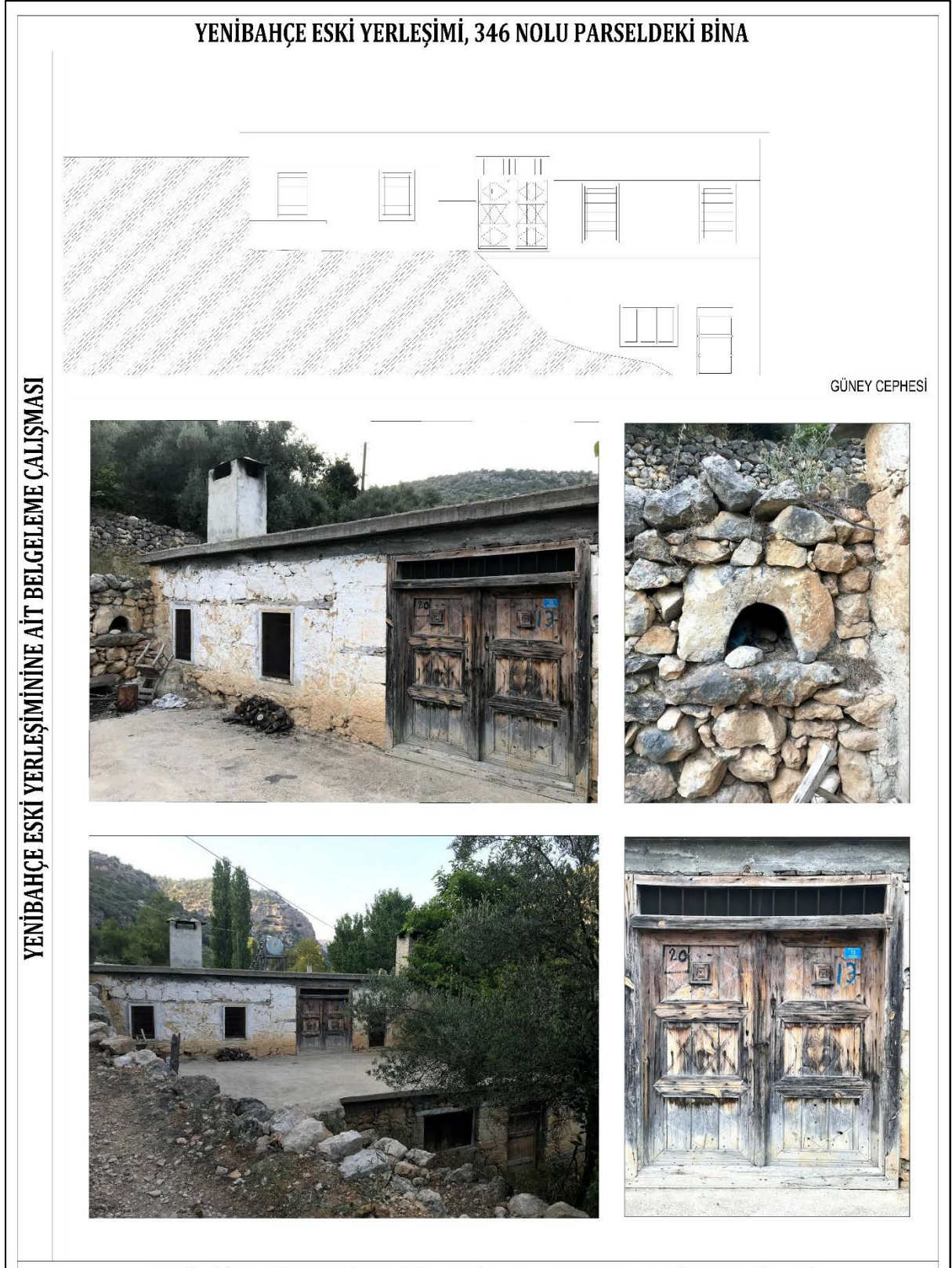

Şekil 4.34 Eski yerleşim yerindeki yapıların belgelenme biçimi (Ek-14)

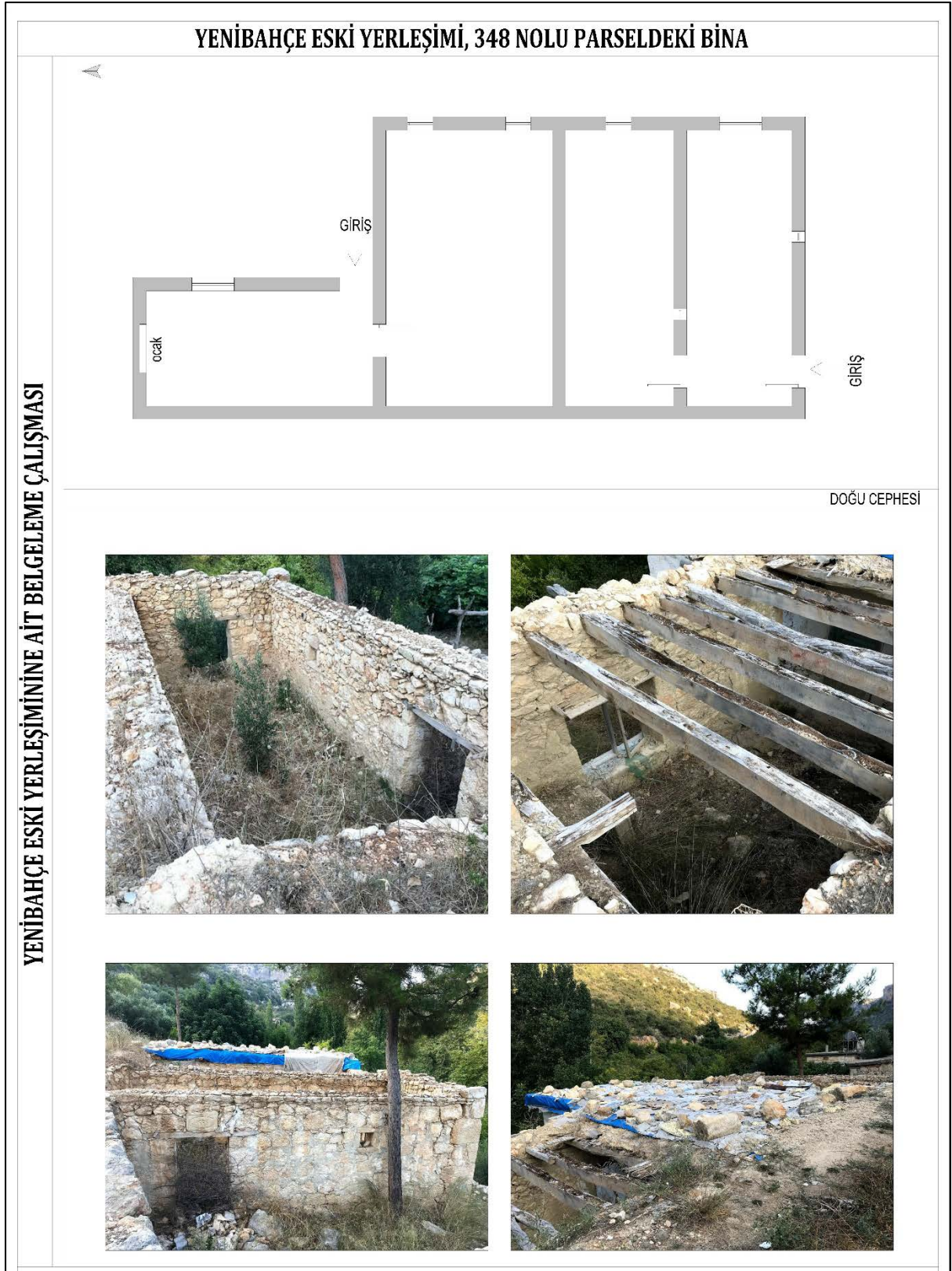

Yenibahçe eski yerleşim yeri araştırma alanı sınırları içerisinde, güneyde 346 numaralı parselde bulunan ve 2692 m²'lik araziye doğu-batı şeklinde konumlanmış olan yapı iki katlı ve kademeli olarak inşa edilmiştir. Zemin kat oturumu 90 m²'dir ve bir bölümünün ahır olarak kullanıldığı bilinmektedir. Şekil 4.39'daki çizimde ana girişlerin bulunduğu güney cephesi çizilmiş olan eski yapının, zemin ve üst kat girişlerinin ayrı olduğu görülmektedir.

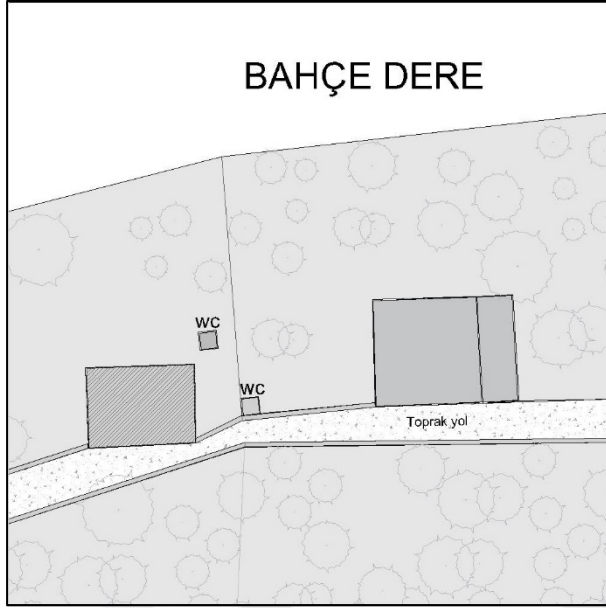
Şekil 4.35 346 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı

Şekil 4.36 346 numaralı parselde bulunan yapıya ait rölöve çizimleri fotoğraflar

Şekil 4.37 348 numaralı parselde bulunan yapıya ait plan şeması çizimi ve fotoğraflar

Yenibahçe eski yerleşim yeri araştırma alanı sınırları içerisinde, güneyde 346 numaralı parselde bulunan yapı, 678 m²'lik araziye kuzey-güney yönünde 200 m² oturumlu, dikdörtgen şeklinde konumlanmıştır ve tek katlıdır. Şekil 4.37'de plan şeması çizilmiş olan yapının güneyden ve doğu cepheden dışarıya doğru direkt bağlantısı olduğu görülmektedir. Bu yapı aynı zamanda iki ailenin yaşaması için 1933 yılında yapılmıştır ve yapım tarihi Şekil.39'de belirtilen kitabede de belirtilmiştir.

Şekil 4.38 348 numaralı parselde ait vaziyet planı

Şekil 4.39 348 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar

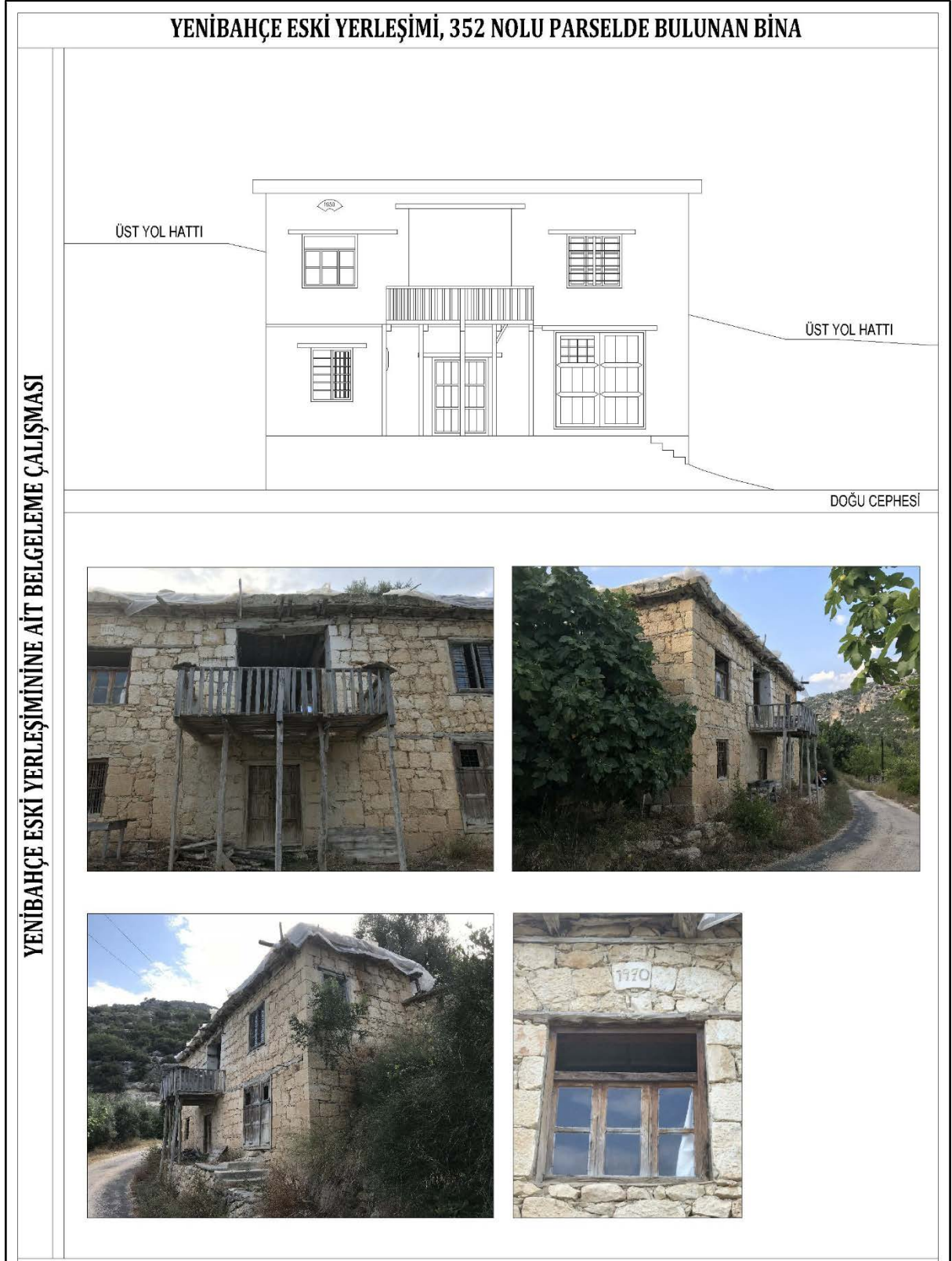
Yapının batısında mutfak olarak kullanıldığını düşünülen, ocak bulunan bölüm bulunmaktadır ve bu alanın ortak kullanıma hizmet ettiği düşünülmektedir. Mutfak haricinde

ayrıca üç göz odadan oluşan binanın güneydeki iki odası, batıdaki odadan ve mutfaktan ayrılmıştır; içeriden bir geçiş bulunmamaktadır.

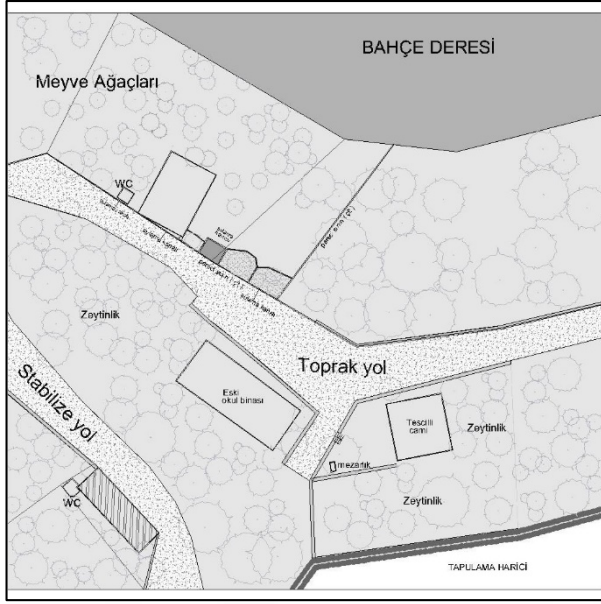

Şekil 4.40 348 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar

Sivil mimarlık örneği olan yapı, yığma taş sistemi ile inşa edilmiştir. Yapının dış cephe ve iç duvarları 50 cm kalınlıktadır. Çatısı çökmüş olan bu bölümün ahşap döşeme kirişleri gözlenebilmektedir. Ancak yapıya ait hiçbir doğrama gözlenememektedir.

Şekil 4.41 352 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimi ve cephe fotoğrafları

Şekil 4.42 352 numaralı parselin vaziyet planı

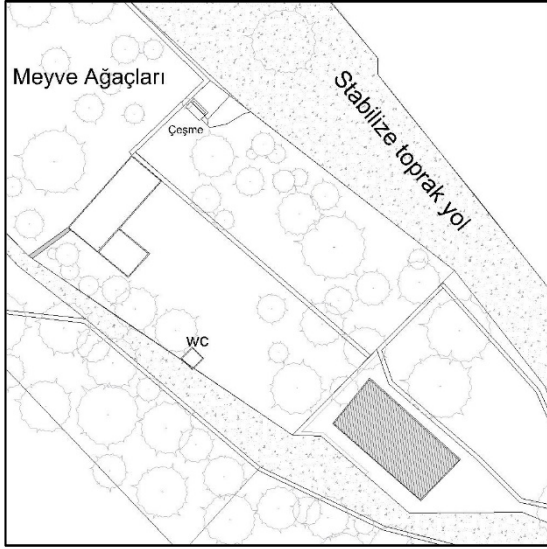
Bu bina, yağma taş örgüsüne ait duvarlardan oluşmaktadır. Önünden geçen ve araç ulaşımına izin verebilen 5,5 mt toprak yoldan yaklaşık olarak 90 cm yüksekte bulunmaktadır. Binanın tuvaleti, bölgedeki diğer birçok binanın özelliği ile ortak olduğu gibi dışarıda bulunmaktadır.

Şekil 4.43 Binadaki yassı kemer üzerinde bulunan kitabe

Yukarı Yenibahçe diye adlandırılan yeni kurulmuş mahalleden, eski yerleşim yerine ayrılan yoldan vadiye inince bizleri ilk olarak 352 nolu parselde kuzeydoğu-güneybatı yönünde konumlanmış dikdörtgen oturumlu bir bina karşılamaktadır. Yaklaşık olarak 634 m²'lik bir parselde bulunmaktadır ve 5x15 mt boyutlarındadır. Ön cephede, sol üst pencere üzerine yerleştirilen kitabe binanın yapım yılı 1970 olarak gösterilmiştir ve böylece binanın yapım yılı hakkında kesin bilgiye ulaşılabilmektedir.

Binanın zeminine ve köşelere yakın yerlerinde, binadaki diğer bölgelere göre daha düzgün biçimli kesme taşlar kullanılmıştır. Kitabenin bulunduğu pencerede yassı bir kemer biçimlemesi gözlenmekle birlikte, kilit taşı olarak 1970 yazılı kitabenin buraya yerleştirilmiş olması ayrı bir ustalık tekniğinin o dönemde sunulduğu bizlere göstermektedir. Yapının çatısı düz toprak damdan oluşmaktadır ve yaklaşık 30 cm saçağı bulunmaktadır. Çatı bakımsız olduğu için binanın içine su akıtmasından dolayı, şu anda plastik şeffaf örtü geçirilmiş, bu olumsuz durumun önüne geçilmeye çalışılmıştır.

Yenibahçe eski yerleşimine, yukarıdaki mahalleden inen yolun devamında doğuda kalan 990 m²'lik parsel üzerine inşa edilmiş tek katlı yapı bulunmaktadır. Binanın oturumu kuzey-güney yönünde, dikdörtgen biçimlidir. Yığma taş sistemiyle yapılan geleneksel sivil mimarlık örneği olan bu yapının çatısı günümüzde çökmüş durumdadır. Yapının çevresi ve içerisi tamamen çalılar ve ağaçlarla çevrilmiştir ve ulaşımı zorlaştırmıştır.

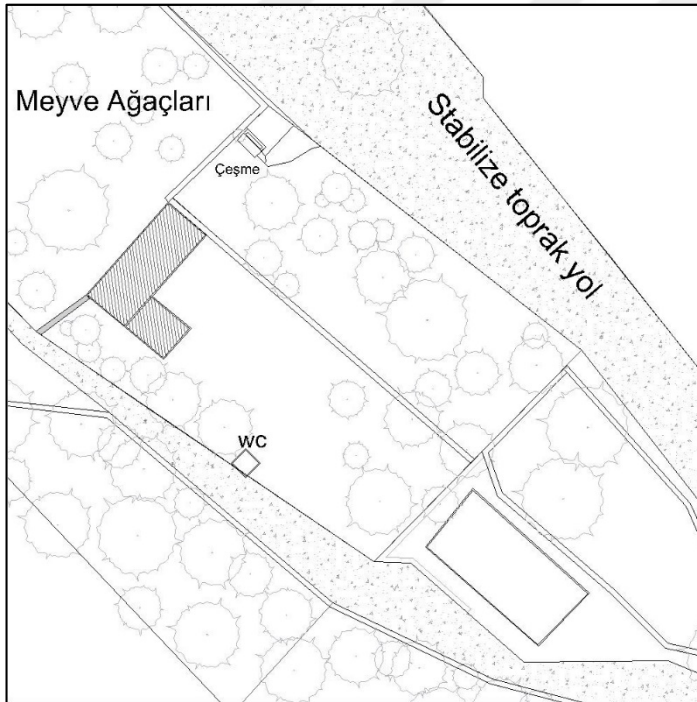
Şekil 4.44 357 numaralı parselde bulunan yapının vaziyet planı

Şekil 4.45 357 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısı

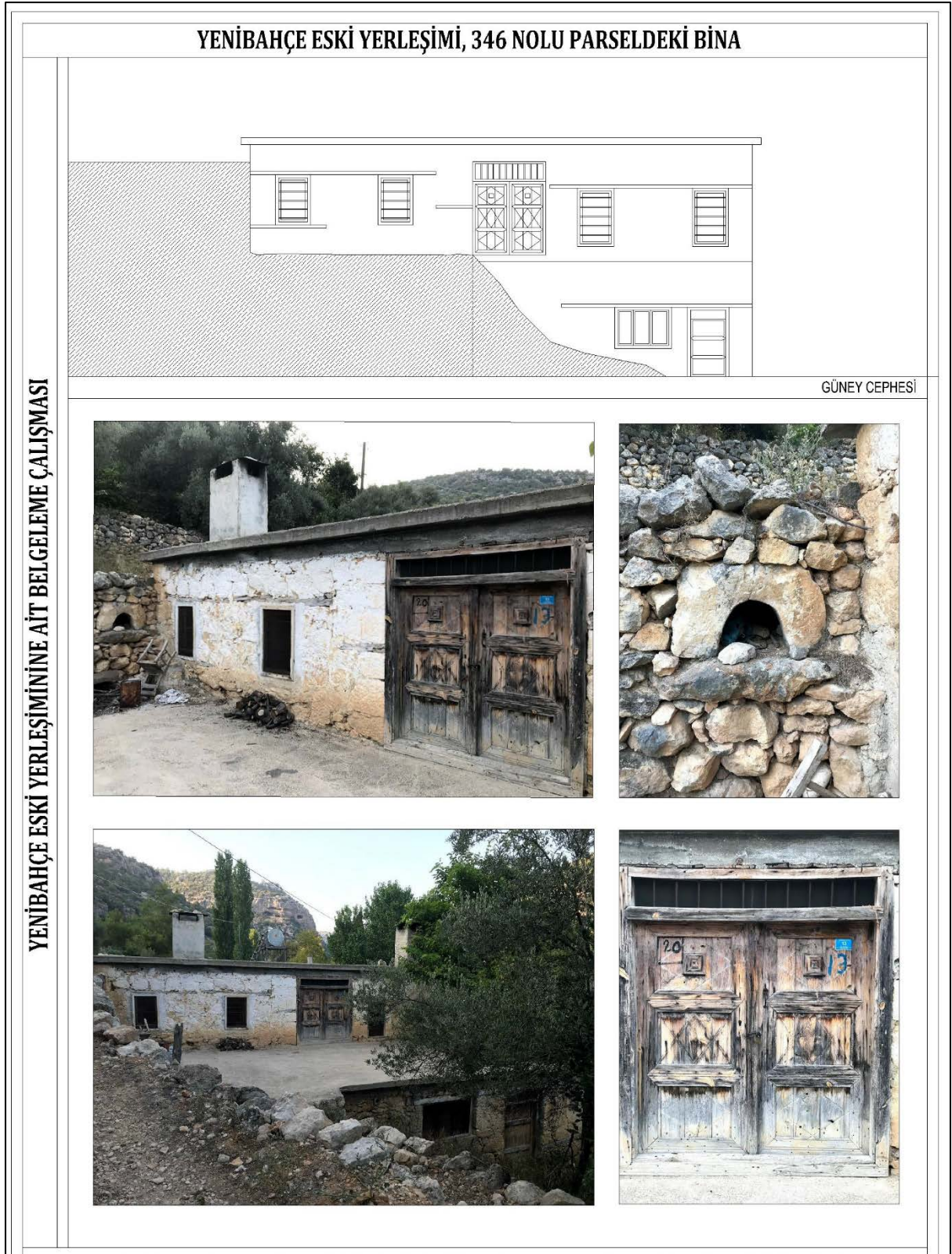
Şekil 4.46 357 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısı

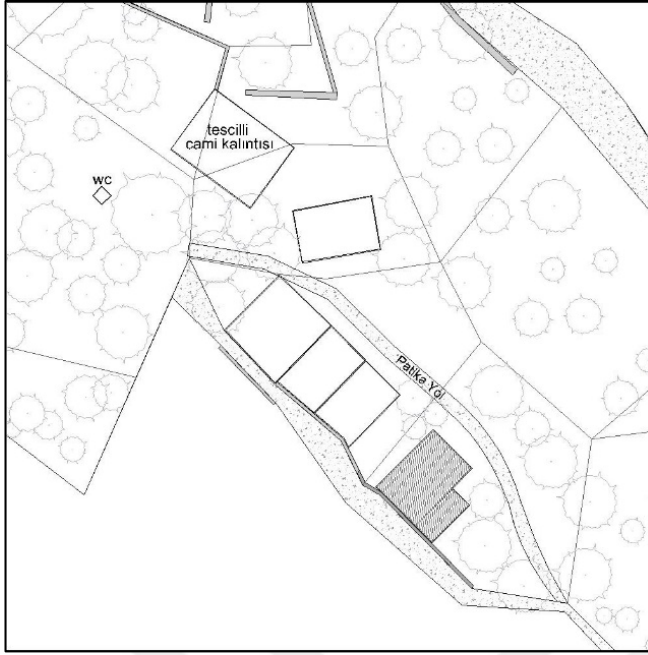
Şekil 4.47 358 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı

Şekil 4.48 358 numaralı parselde bulunan yapıya görseller

Şekil 4.49 361 numaralı parselde bulunan yapıya ait rölöve çizimi ve cephe fotoğrafları

Şekil 4.50 358 numaralı parselin vaziyet planı

Eski yerleşim yerinde kuzeye doğru ilerledikçe karşımıza çıkan 358 numaralı parselde bulunan bu yapı, 550 m²'lik parselde kuzeydoğu - güneybatı yönünde yerleşmiş durumdadır. 4.8 x 11.8 mt oturma boyutudur ve ek olarak kesme taş dikmeler ile desteklenerek inşa edilmiş 3 mt x 3.5 mt boyutlarında ahşap sundurması bulunmaktadır. Yapının batı cephesi üst kota (istinat duvarı) dayanmıştır ve tamamen kör durumdadır.

Şekil 4.51 Yapıya ait dış kapı detayı

Güney ve doğu cephesinde açıklıklar bulunan yapının tüm doğramaları ahşaptır. Şekilde görüldüğü üzere güney cephesinde bulunan ana giriş kapısı işlemelidir. Yapıyı farklı kılan bir diğer özelliği giriş cephesinden tek katlı görüldüğü halde, arazinin engebeli olmasından dolayı aslında iki katlı olmasıdır. Doğu ve kuzey cephelerinden bu durum net bir şekilde gözlemlenmektedir. Girişi güneyden olan yapının, yapıdan bağımsız olarak 12 mt kadar güneyinde ve girişi batı yönünden sağlanan konumda olan helası bulunmaktadır. Doğu cephesinden girişi sağlanan birim ise, evin eskiden ahır olarak kullanılan bölümüdür.

Yapının ve yapıya ait tuvalet yığma taş sistemle taştan inşa edilmiştir; bina eteklerinde, köşelerinde ve kapı pencere kenarlarında düzgün kesilmiş taşlar kullanılmıştır. Çatısı ahşap kırışlemeli ve düz, çatı örtüsü topraktır. Yaklaşık 30 cm saçağı bulunmaktadır.

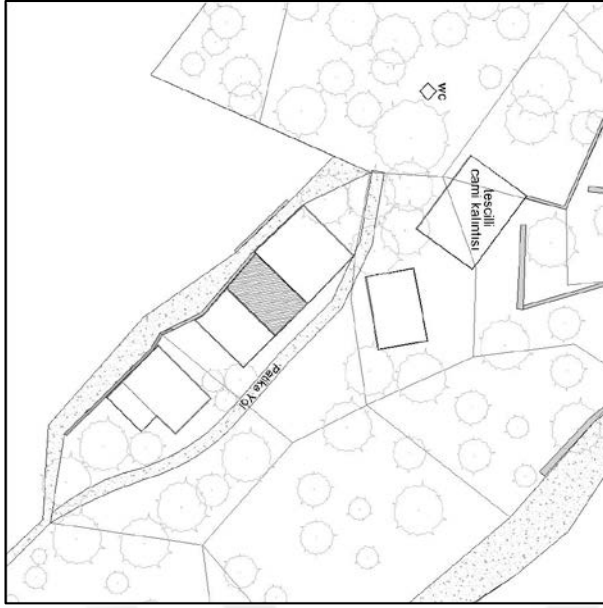

Yapının girişinde bulunan ahşap sundurmanın ana ayaklarını düzgün kesme taşlar oluşturmaktadır ve arasındaki mesafe 5.4 metredir. Bu aralık geniş olduğu için iki adet sütun ayağı üzerine ahşap direkler dikilerek ve ahşap kirişler, ahşap dikmeler üzerindeki yastıklara bindirilerek açıklık üç eşit aralığa dağıtılmıştır.

Şekil 4.52 Yapıya ait sundurma

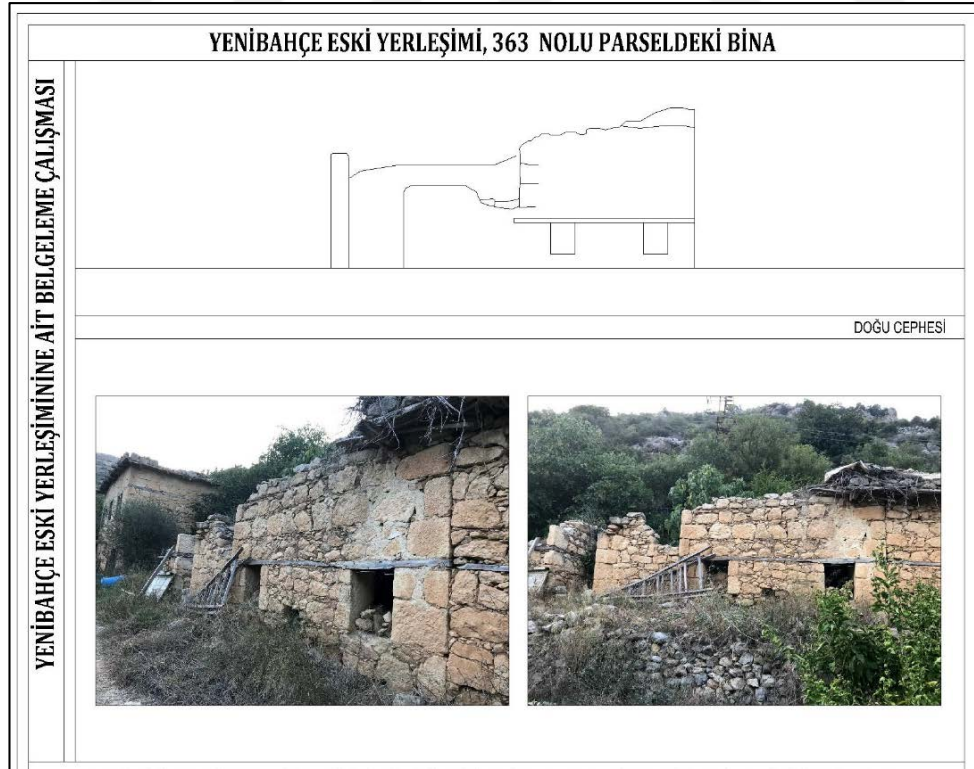
Şekil 4.53 363 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimi ve fotoğrafları

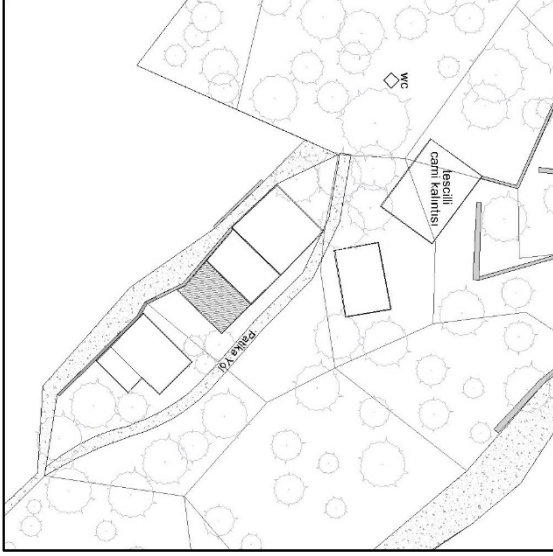
Şekil 4.54 363 numaralı parselin vaziyet planı

Bu yapı, 363 nolu parseldeki sıralı yapılardan kuzeyden ikincisidir. Yaklaşık 700 m²'lik parselde kuzeydoğu - güneybatı yönünde yerleşmiştir; bitişik nizamlıdır ve oturumu 40 m² büyüklüğündedir. Yıkılmış halde olan yapının içerisinde incir ve çeşitli ağaçlar yetişmiş durumdadır. Tek katlı olan bu yapının batı (arka) cephesi kot farkından dolayı istinat duvarına oturmaktadır. Tek cephesi olan doğu cephesinde, bina girişi ve iki adet yaklaşık 55x70 cm boyutlarında pencere bulunmaktadır.

Binanın yapım biçimi yığma taş sistem olmakla birlikte, malzeme olarak kaba yonu taşlar ve moloz kullanılmıştır. Yapının doğu cephesinde, güneyindeki yapıda mevcut olan ahşap girişin bağımsız olmakla birlikte aynı hizadan devam ettiği gözlenmektedir.

Şekil 4.55 358 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimi ve fotoğrafları

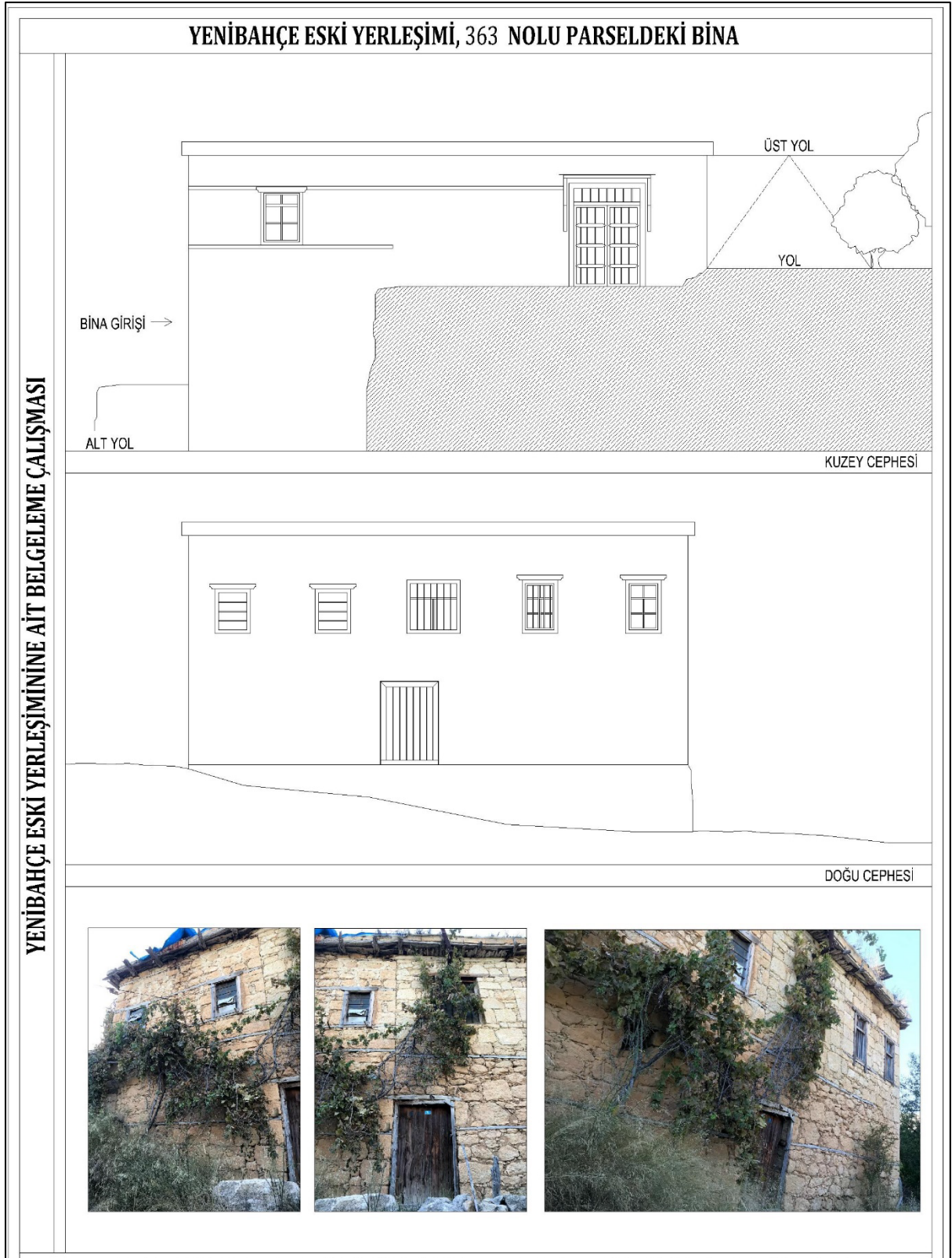

Bu yapı, 363 numaralı parseldeki sıralı yapılardan kuzeyden üçüncüsüdür. Yaklaşık 700 m²'lik parselde kuzeydoğu - güneybatı yönünde yerleşmiştir ve oturumu 40 m²'dir. Yıkılmış halde olan yapının içerisinde incir ve çeşitli ağaçlar yetişmiş durumdadır. Tek katlı olan bu yapının batı (arka) cephesi kot farkından dolayı istinat duvarına oturmaktadır. Tek cephesi olan doğu cephesinde, bina giriş kapısı ve bir adet yaklaşık 40x60 cm boyutlarında pencere bulunmaktadır.

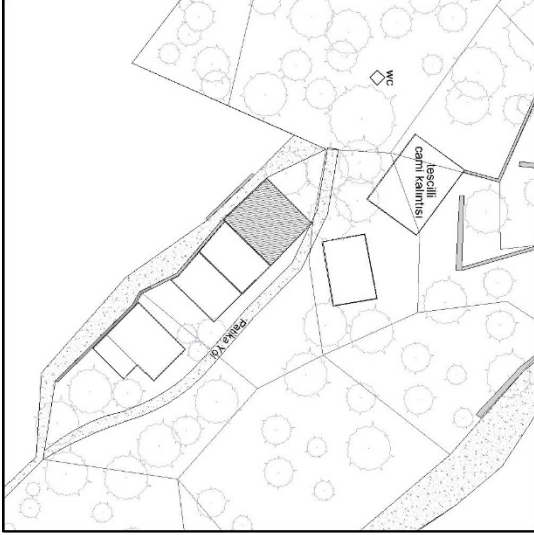
Şekil 4.56 363 numaralı parselin vaziyet planı

Harabe durumdaki yapının çatısı çökmüş halde olsa da, bitişik nizamdaki binanın çatısının ayakta olması ve bu yapının çatısının devamı niteliğinde olmasından dolayı ahşap mertekli, düz toprak dam olduğu söylenebilmektedir.

Binanın yapım biçimi yığma taş sistem olmakla birlikte, yapı köşelerinde, kapı ve pencere çevrelerinde iri ve düzgün kesme taşlar kullanılsa da kalan bölgelerde kaba yonu taşlar ve moloz kullanılmıştır. Kısmen yıkılmış durumda olan doğu cephesinde, binanın iki pencerenin lentosu görevini gören ahşap kirişleme bulunmaktadır ve cephede dikkat çeken bir öğedir.

Şekil 4.57 363 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimi ve fotoğrafları

Bu yapı Yenibahçe eski yerleşim yerinin kuzeyinde bulunan, 363 numaralı parseldeki sıralı yapılardan kuzey taraftadır ve birinci sırada bulunmaktadır. Yaklaşık 700 m²'lik parselde kuzeydoğu - güneybatı yönünde yerleşmiştir ve oturumu 131 m²'dir. Günümüzde ayakta ve iki katlı olan bu yapının batı (arka) cephesi üst kattaki yol ile farklı kotlarda olmasından dolayı istinat duvarına yaslanmaktadır.

Şekil 4.58 363 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı

Şekil 4.59 363 Numaralı Parselde Bulunan İki Katlı Bina

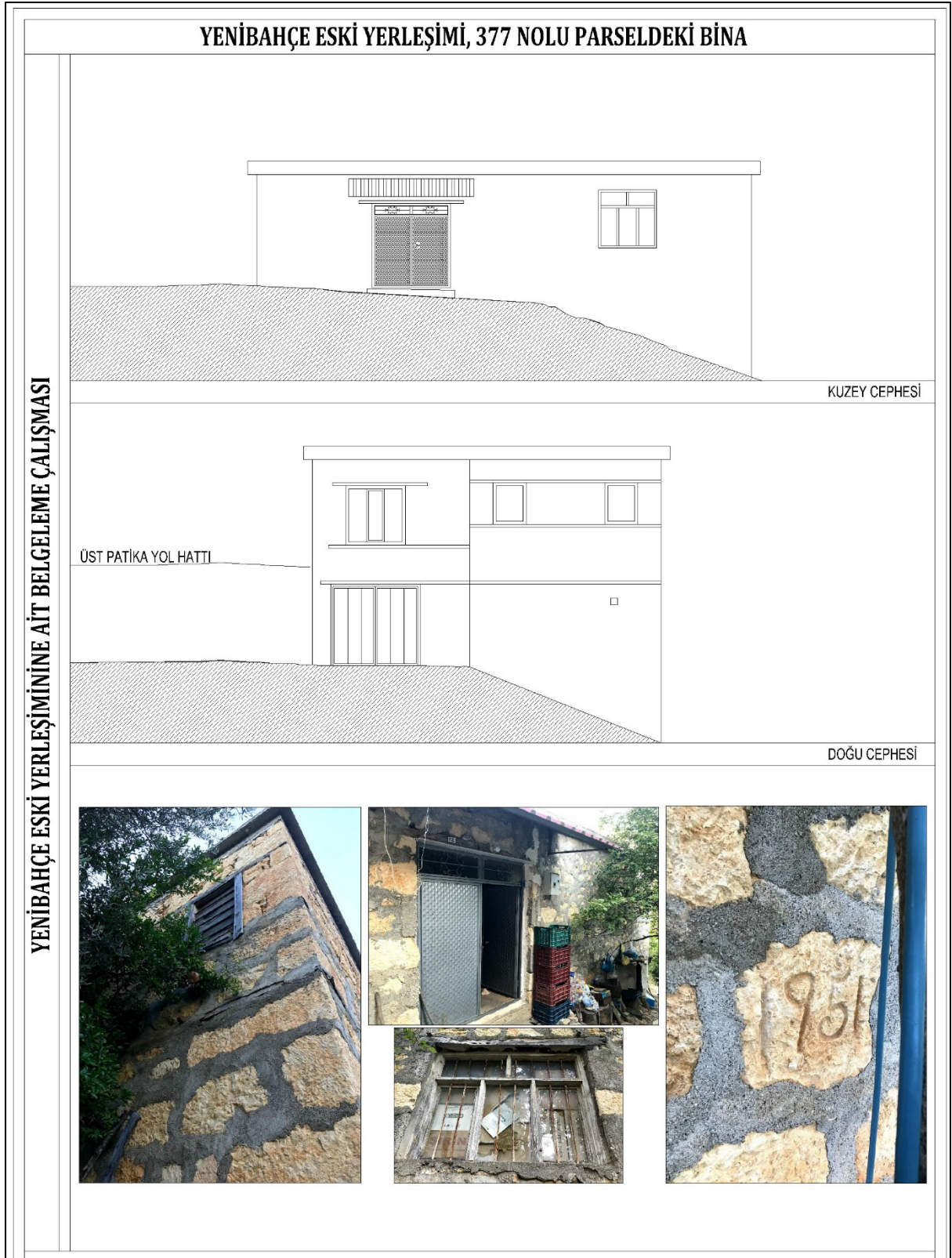
Binanın yapım şekli yığma taştır ve binanın köşeleri ile pencere açıklıklarının olduğu köşelerde düzgün kesme taşlar kullanılmıştır. Yapının doğu cephesinde bulunan kapının güneyinden itibaren boylu boyunca uzanan bir hat gözlenmektedir. Ancak mevcut durumda çatı örtüsüne ait mertek ve kirişlerin birlikte çalıştığı görüldüğü ve net bir ayırım gözlenemediği için

binaların ayrı zamanda yapılmış olup olmadığı net bir şekilde bilinmemektedir. Binanın çatısı, yapıdan yaklaşık 30 cm taşan ahşap mertekler üzerine düz toprak damdır.

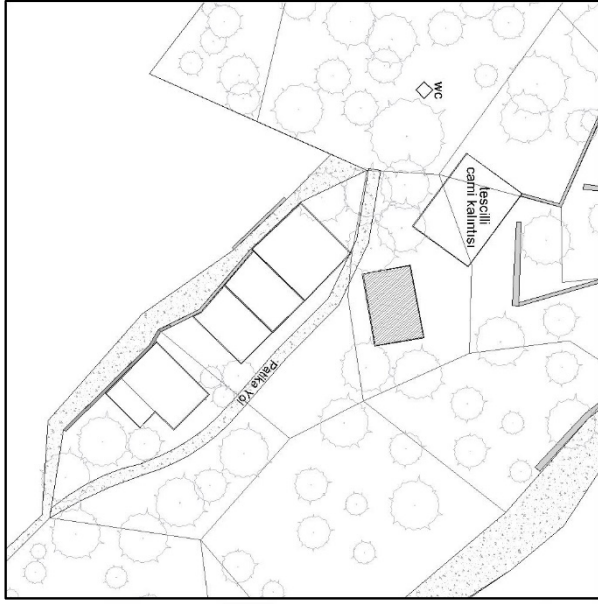
Şekil 4.57’de kuzey ve doğu cephelerinin çizimleri belirtilmiş olan yapının tüm doğramaları ahşaptan yapılmıştır ve iki adet kapısı ile beş tanesi doğu cephesinde olmak üzere toplam altı adet penceresi bulunmaktadır. Binanın zemin katından girişi olan bölüm, eskiden evin ahır olarak kullanılan bölümüdür. Evin asıl girişinin sağlandığı ana giriş kuzey cepheden, yukarı kottan sağlanmaktadır.

Şekil 4.60 363 numaralı parselde bulunan yapılara ait fotoğraflar

Şekil 4.61 364 numaralı parselde bulunan yapıya ait çizimler ve fotoğraflar

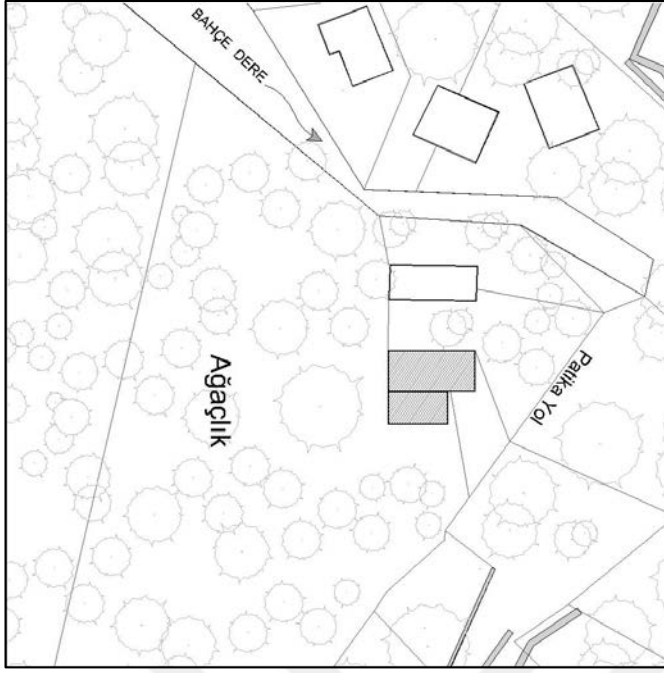
364 numaralı parsel üzerinde doğu-batı yönünde konumlandırılan yapının kat sayısı, arazinin eğimli olması sebebiyle güneyden ve batı cepheden tek katlı, kuzey ve doğu cepheden ise iki katlıdır. Yapının yapım yılı bina üzerinde bulunan taşın üzerinde de belirtildiği gibi 1951'dir. Zemin katta bulunan ve girişi doğu cepheden sağlanan birim bir dönem ahır olarak kullanılmışsa da şu anda erzak deposu olarak kullanılmıştır.

Şekil 4.62 364 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı

Şekil 4.61'de güney ve doğu cephelerinin çizimleri belirtilmiş olan yapının tüm doğramaları ahşaptan yapılmış; özgün ahşap doğramaları mevcuttur. İki adet kapısı ile üç tanesi doğu cephesinde olmak üzere toplam dört adet penceresi bulunmaktadır ve batı cephesi tamamen kapalıdır. Edinilen sözlü bilgiye göre giriş kapısı özgün değildir ve şu anki kapı doğraması demirdendir. Ek olarak, kapının üzerinde çinkodan bir giriş saçağı yapılmıştır.

Şekil 4.63 371-377 numaralı parseldeki binalara ait rölöve çizimleri ve fotoğraflar

Eski yerleşim yerinin kuzey kesiminde, 377-378 parselde kuzey-güney yönünde yerleşmiş yapının oturumu yaklaşık olarak 225 m² ve iki katlıdır. Cephelerinde çevresinde bulunan diğer yapılara oranla daha fazla açıklık bulunan bu yapı dönemin en iyi olanaklarına sahip şahıs tarafından yaptırılmıştır ve yapım yılı 1956'dır. Ana giriş kapısının bulunduğu cephe doğu cephesidir ve burada aynı zamanda yapının ahır olarak kullanılan bölümünün girişi de bulunmaktadır.

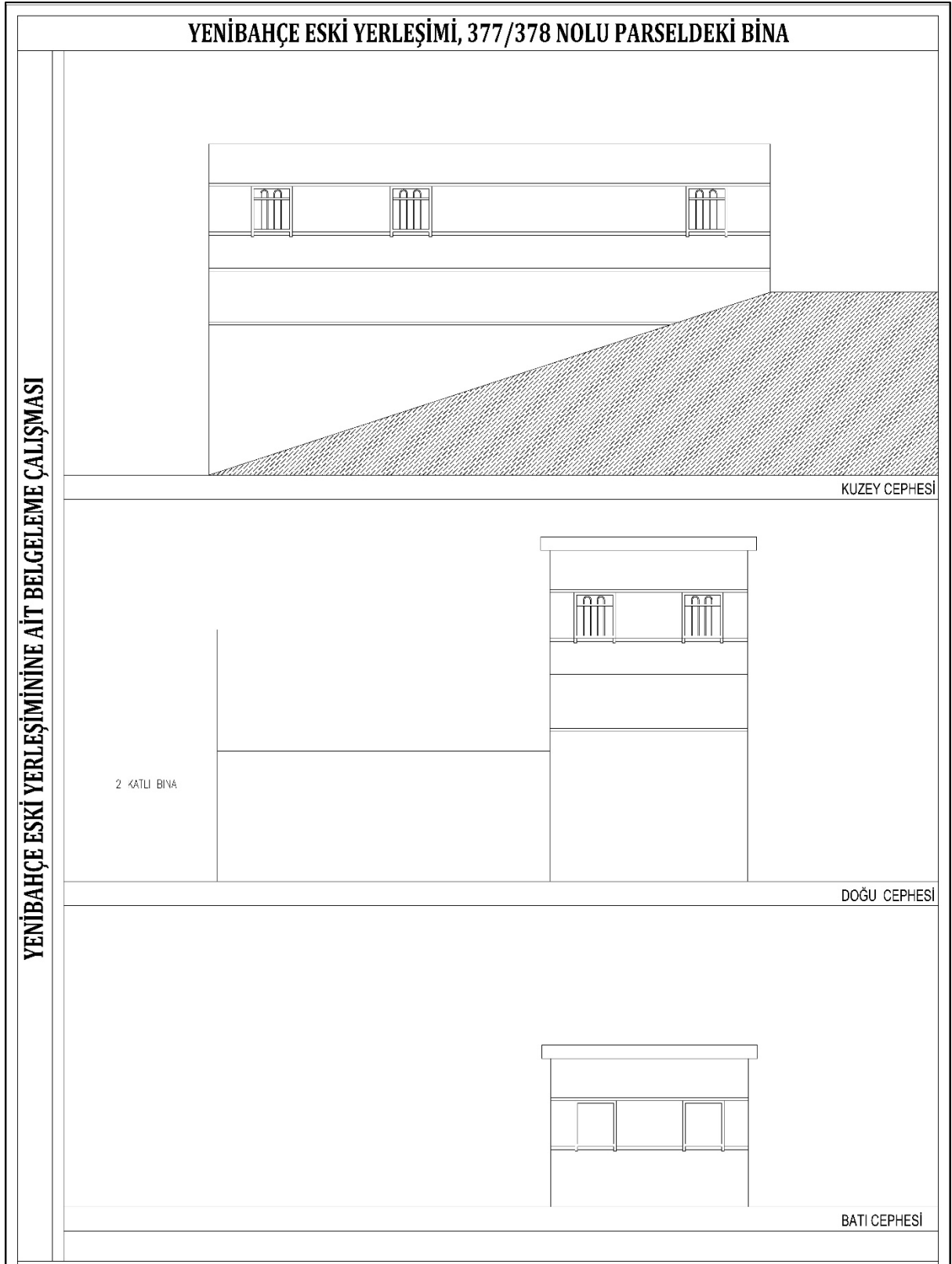
Şekil 4.64 371-377 numaralı parseldeki binalara ait vaziyet planı

Yapıya ait tüm doğramalar ahşaptandır ve yapım sistemi yığma taş sistemdir. Çatısı düz toprak dam olsa da, bir kısmı onarım geçirmiş durumdadır ve betonarme plak şeklindedir.

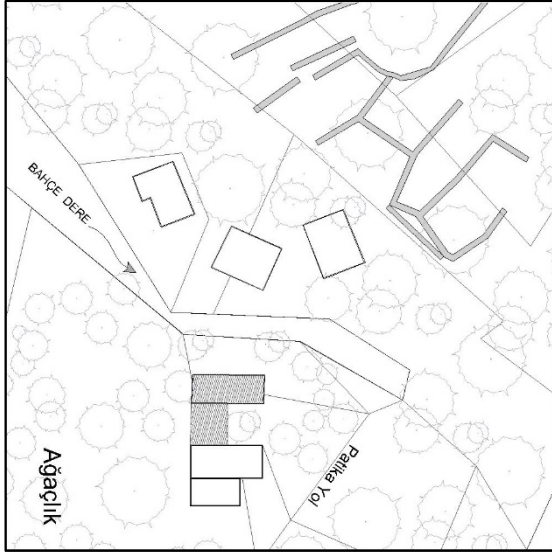

Yapı üç ana bölümden oluşmaktadır. Doğuda bulunan iki katlı bölüm ile batıda bulunan tek katlı bölümü birbirine bağlayan nitelikteki orta bölümün zemin katından doğu ve batıya geçiş sağlanırken, merdiven ile üst katına erişim sağlanmaktadır ve yarı açık bölüme ulaşılmaktadır. Yapının zemin katı duvar örgüsü biçiminin üst kat ile farklılık gösterdiği gözlemlenmektedir.

Şekil 4.65 Üç bölümden oluştuğunu gösteren yapı fotoğrafı

Şekil 4.66 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait cephe rölöve çizimleri

Yerleşim yerinin 377-378 numaralı parseline konumlanmış L tipindeki yerleşime sahip bir kuzey tarafı iki katlı, güney tarafı ise tek katlı yapının oturumu yaklaşık olarak 160 m²'dir. Binanın yapım tarihi 1956'dır ve ilk olarak kuzey taraftaki bölümü yapılmıştır. Bir süre sonrasında ise 371/377 parselde bulunan bina ile arasına ek olarak tek katlı bir bölüm daha yapılmıştır ve şekil 'deki fotoğrafta da görülen kapıyla dışarı ile bağlantı sağlanmıştır.

Şekil 4.67 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı

Şekil 4.68 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar

Şekil 4.70'de bulunan yapının güney cephesi incelendiğinde görüleceği üzere, 2.5 metre yükseklikte dönem eki bir açık çıkma kalıntısının olduğu gözlemlenmektedir. Bu açık çıkmaya ulaşım tek katlı yapının içerisinden sağlanmaktaydı fakat günümüzde bu kısımdan geriye sadece ahşap kirişler ve bir adet ahşap destek kalmış durumdadır.

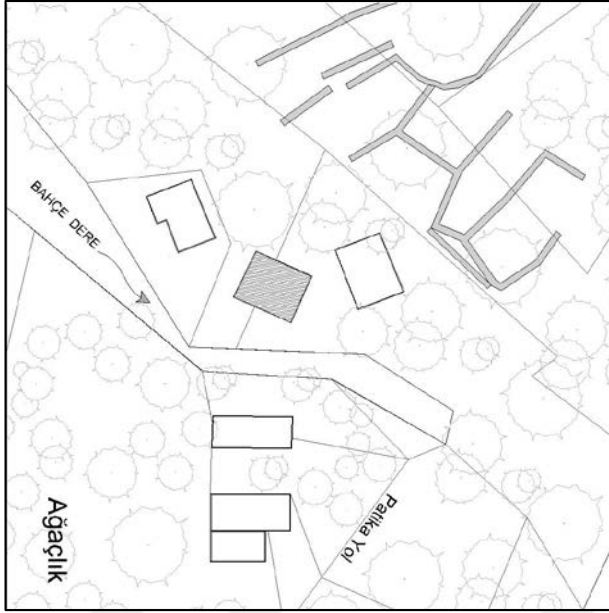

Şekil 4.69 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar

Kısmen yıkılmış halde bulunan yapının yapım biçimi yığma taş sistemdir ve aralarda ahşap hatıllar gözlenmektedir. Doğramaların tümü ahşaptandır ve çatısı ahşap merteklerle yaklaşık 50 cm çıkma yaparak oluşturulmuş düz toprak damdır. Yapının batısından, zemin kat yüksekliğindeki kottan patika bir yol geçmektedir. Bu yoldan yapı içerisi gözlemlendiği zaman, ikinci katın doğu cephesindeki iki pencere arasında ocak olduğu görülmektedir.

Şekil 4.70 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar

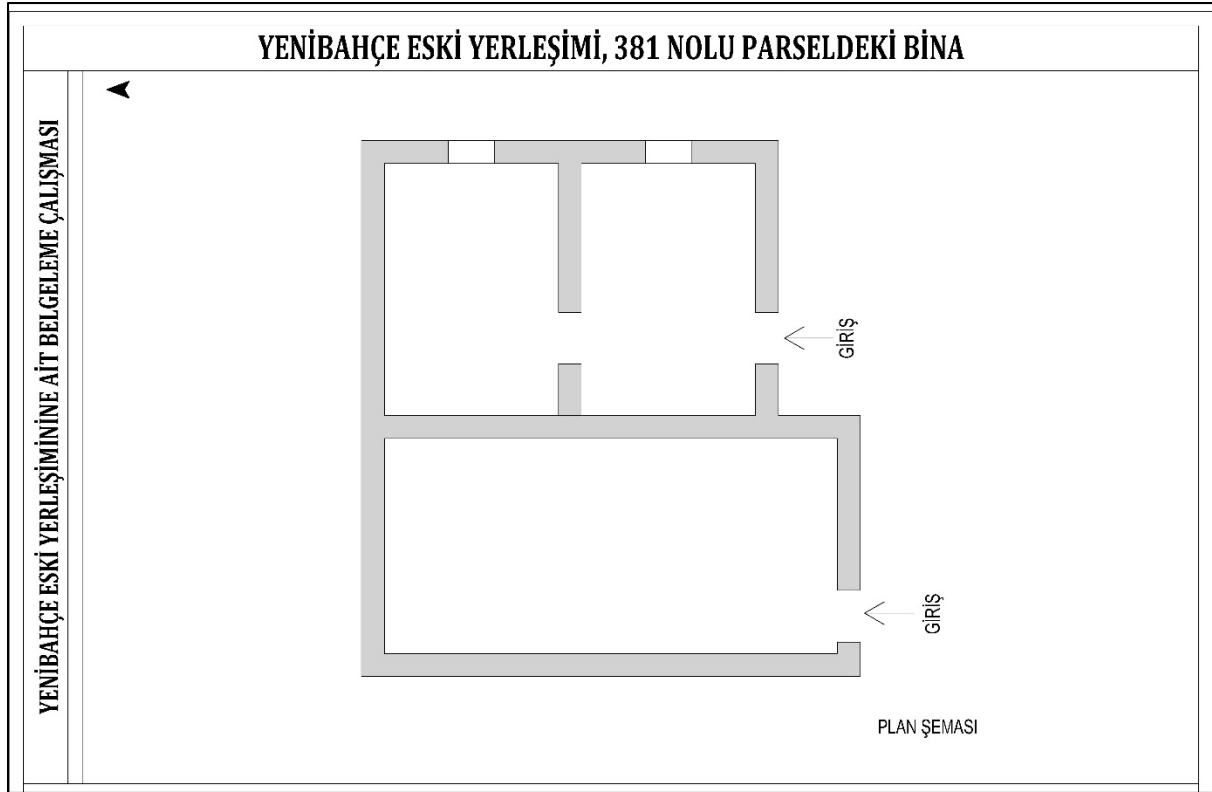
Şekil 4.71’de belirtilen vaziyet planında, 421-382 numaralı parselde, kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda, yaklaşık 70 m² büyüklüğünde konumlanmış tek katlı yapı, dikdörtgen biçimlidir. Eski yerleşim yerinin kuzeyindeki bölgede, oldukça engebeli ve zorlu arazi şartında bulunmakta olan yapıya erişim günümüzde zorlaşmış durumdadır.

Şekil 4.71 382-421 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı

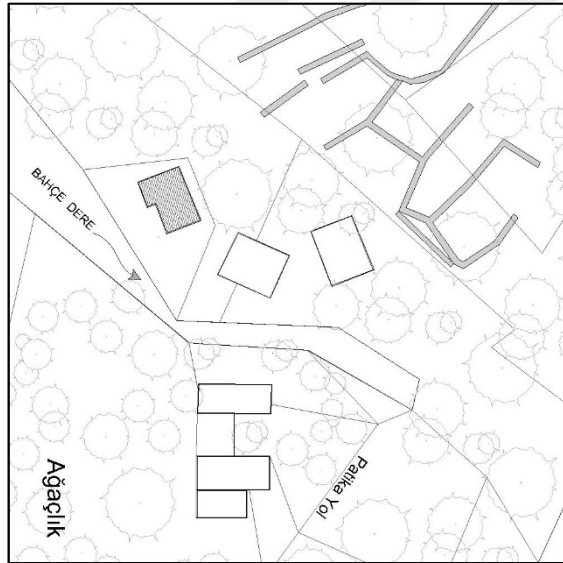
Yığma taş sistemle inşa edilmiş harabe yapının dış duvarları birbirinden farklı kalınlıktadır. Arazi şartlarından dolayı kot farkı olan bir bölgeye konumlanan yapının güney ve batı cephesi tamamen toprağa bitişik durumdadır. Karşı yüke dayanıklılık sağlayabilmesi için 70 cm kalınlıkta yığma kesme ve moloz taşlardan yapılmıştır. Yapı içerisindeki ayırıcı duvarların kalınlığı ise 50 cm’dir ve yapının çatısı ve doğramaları tamamen kaybolmuştur.

Şekil 4.72 377-378 numaralı parselde bulunan yapıya ait fotoğraflar

Şekil 4.73 381 numaralı parselde bulunan yapıya ait plan şeması

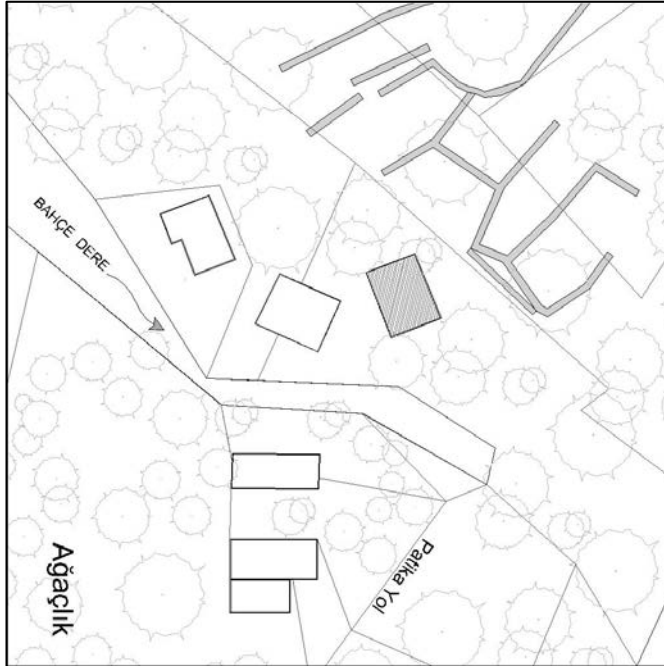

Eski yerleşim yerinin en kuzey noktasında, 381 numaralı parselde yer alan yapının konumlanışı kuzeybatı-güneydoğu biçimindedir. Şekil 4.73'de plan şeması belirtilen yapının üç adet odası ve iki ayrı girişi bulunmaktadır. Yığma taş sistemle yapılmış yapının iç ve dış duvarları 50 cm kalınlıkta kesme ve moloz taşlardan örülmüş duvarlardan oluşmaktadır. Harabe halindeki yapının çatısı ve doğramalarının yapısı gözlenememektedir.

Şekil 4.74 381 numaralı parselde bulunan yapıya ait vaziyet planı

Şekil 4.75 381 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısı

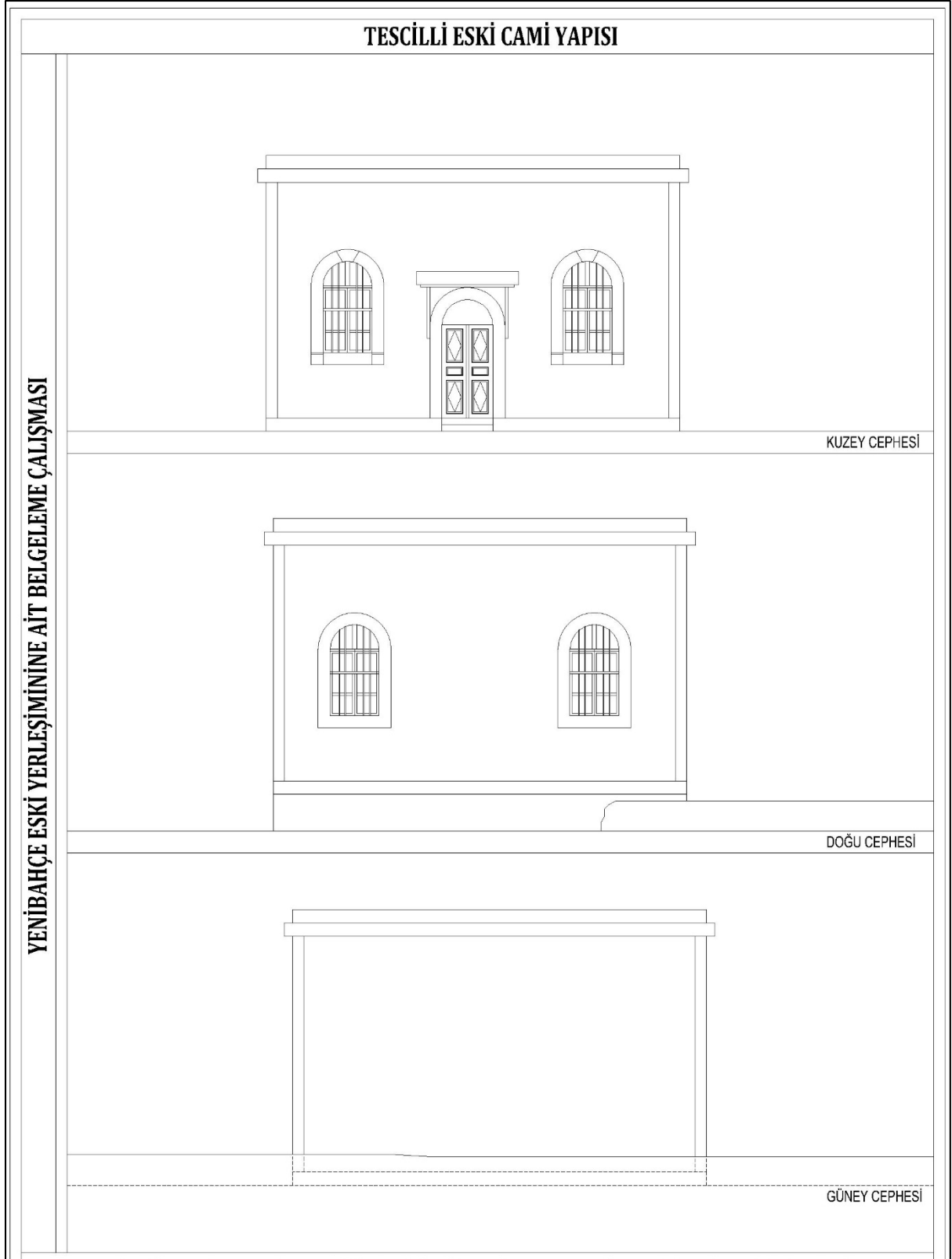

Eski yerleşim yerinin en kuzey noktasındaki üç yapı kalıntısından sonuncusu olan, 381 numaralı parselde yer alan yapının konumlanışı Şekil 4.76'da belirtilen vaziyet planında, kuzeybatı-güneydoğu şeklindedir. Dikdörtgen biçimli oturma sahip olan yapı, yığma taş yapım sistemine sahiptir. Engebeli ve taşlık arazinin kotları arasındaki merdivenlerin yok olup, zaman içerisinde çalılar ve ağaçlarla da dolmuş olması sebebiyle yapıya erişim sağlanamamaktadır.

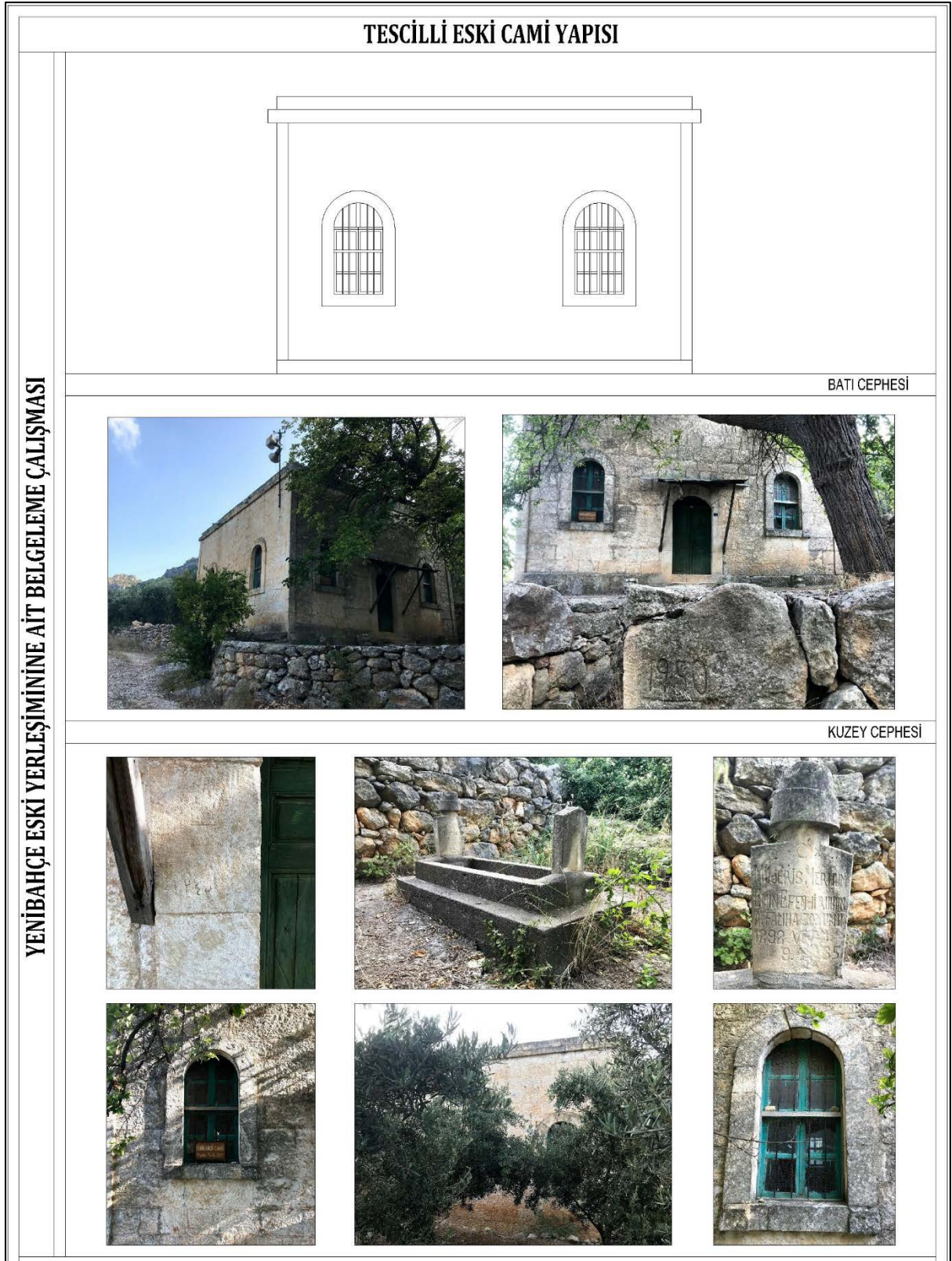
Şekil 4.76 382 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısına ait vaziyet planı

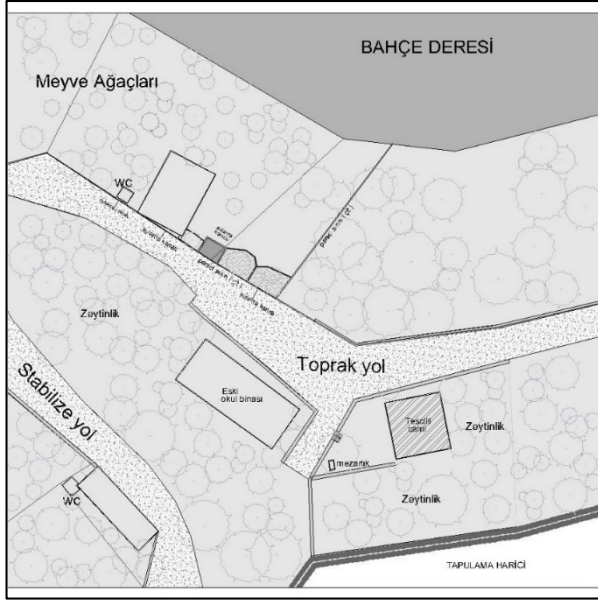
Şekil 4.77 382 numaralı parselde bulunan yapı kalıntısı

Şekil 4.78 398 numaralı parselde bulunan tescilli cami binası

Şekil 4.79 398 numaralı parselde bulunan tescilli cami binası

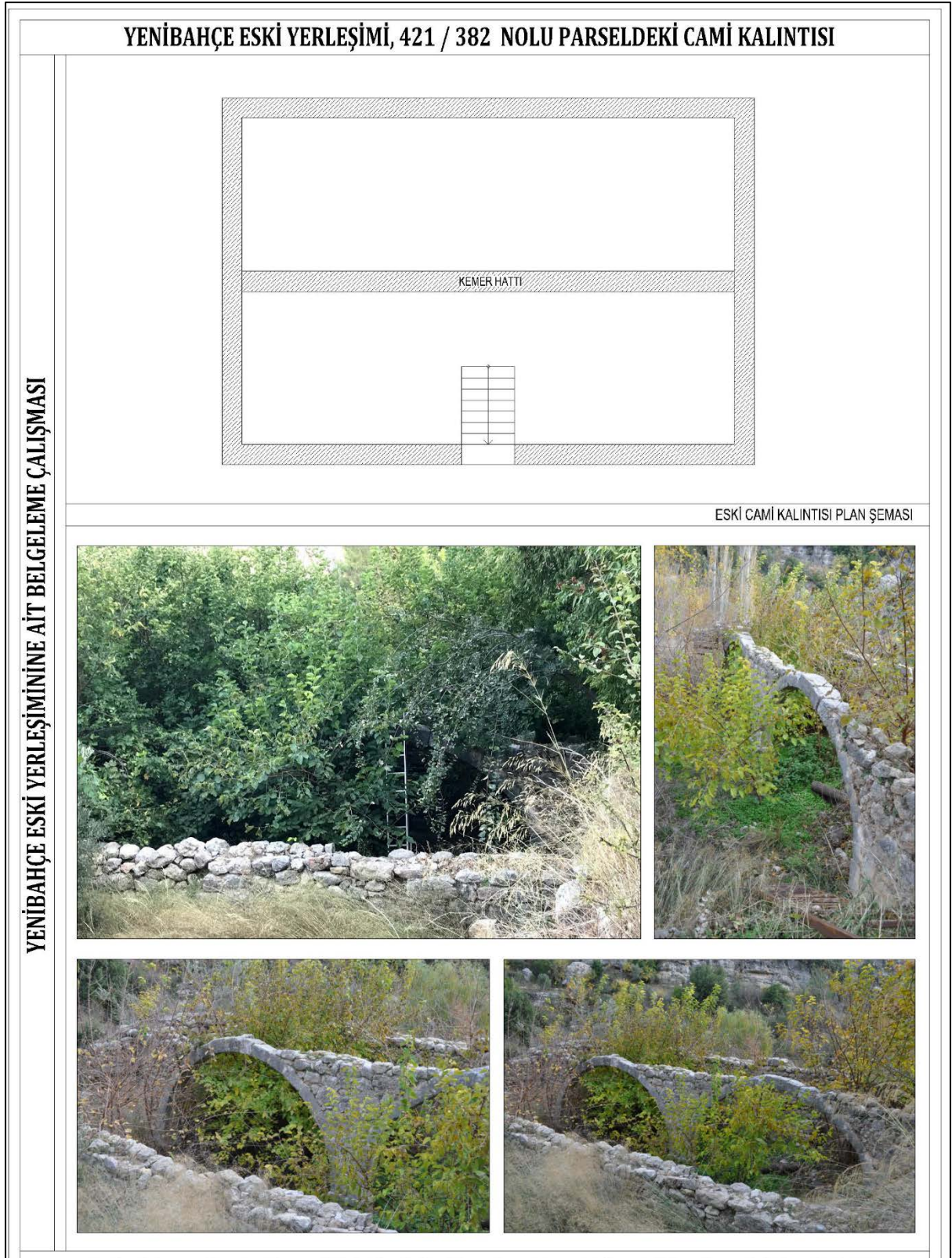
Yenibahçe eski yerleşiminin merkezinde, 398 parselde bulunan camii, 9x9 metre boyutunda ve yaklaşık 81 m² oturuma sahiptir. Yapı üzerinde bulunan kitabeye göre hicri 1327 (1905) yılında, bölgede bulunan düzgün kesme taş ile kare planlı olarak inşa edilmiştir. Üzeri ise sonraki dönem onarım geçirmesi ile betonarme plak döşeme olarak yapılmıştır.

Şekil 4.80 398 numaralı parselde bulunan tescilli cami binasına ait vaziyet planı

Kuzey cephesinde giriş kapısı bulunan caminin dört cephesinde de iki adet pencere bulunmaktadır ve bunların hepsi birbirinin aynısı niteliğindedir. Cami içerisinde tam ortadan geçmekte olan bir kemer bulunmaktadır ve bu kemerin kuzey kısmında mahfel katı bulunmaktadır. Güney cepheye bitişik bir şekilde ise ahşaptan bir mimber yapılmıştır. İç tavanında ahşap işlemesi bulunmaktadır. Genel olarak iyi durumda olan camii binası, günümüzde ibadete açık değildir ve ön bahçesinde bir mezar bulunmaktadır.

Şekil 4.81 398 numaralı parselde bulunan tescilli cami binasına ait fotoğraflar

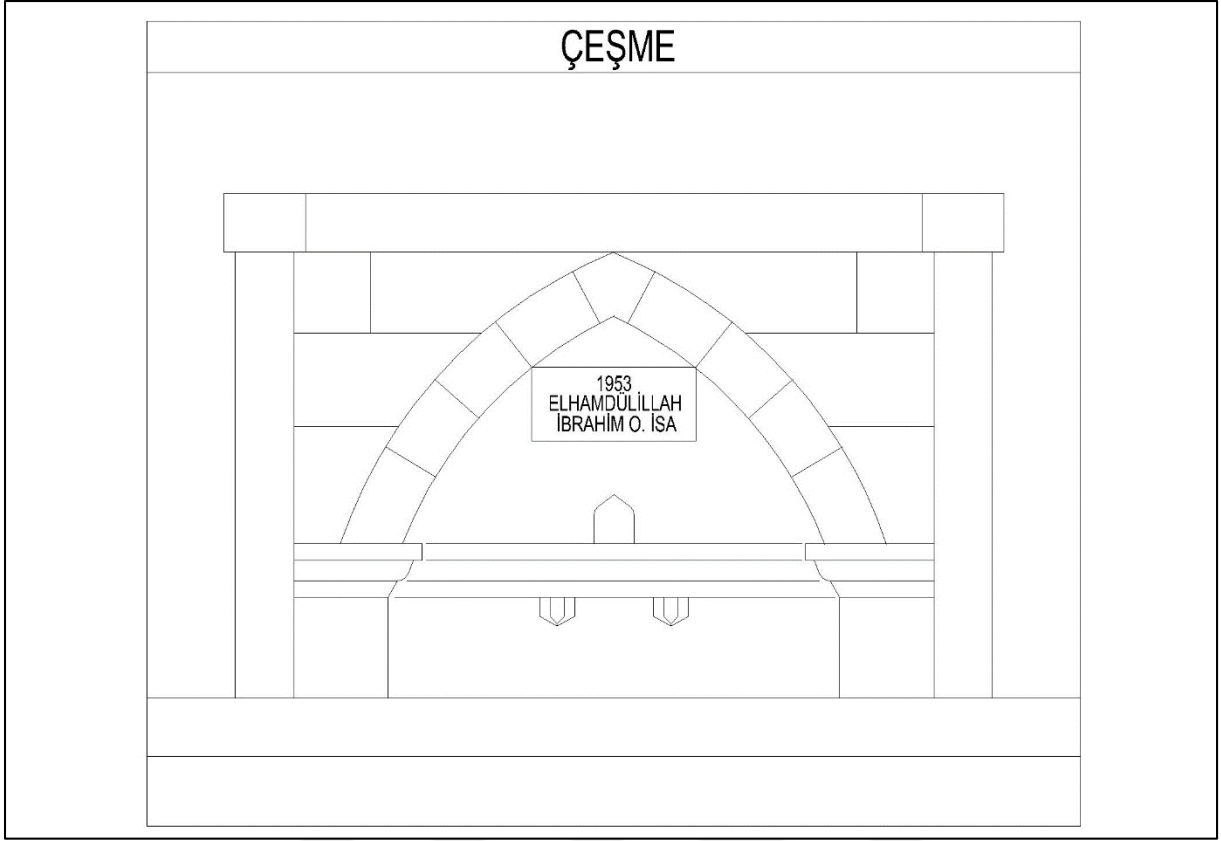
Şekil 4.82 421-382 numaralı parselde bulunan tescilli cami kalıntısına ait plan şeması ve fotoğraflar

Yenibahçe eski yerleşiminde, 364 ve 366 numaralı parseller üzerinde bulunan cami kalıntısı 12x7 mt boyutlarında olup, yaklaşık 84 m² büyüklüğündedir ve doğu-batı yönünde inşa edilmiştir. Üst örtüsü yıkılmış olan caminin yapım sistemi yığma taştır ve düzgün kesme taşlar kullanılmıştır ve aralarda ahşap hatıllar da gözlenmektedir. Caminin iç ve dış duvarları günümüzde ayakta durmaktadır ancak çatısı çökmüş olsa da düz toprak dam olduğu düşünülmektedir.

Caminin güney duvarında düzgün kesme taştan yapılmış bir mihrabı ve güney duvara bitişik 5 basamaklı, taştan yapılmış mimberi bulunmaktadır. Günümüzde ayakta olan kemer örgüsü düzgün kesme taştan, iç kısmı ise molozlar doldurularak yapılmıştır. Caminin güney ve doğu cephelerinde küçük dikdörtgen pencereler bulunmaktadır. Sözlü görüşmelerden edinilen bilgiye göre köylüler, zamanla eskijen ve yıkılmaya yüz tutan camiyi onarmak yerine 398 parsele yenisini yapmayı tercih etmişlerdir.

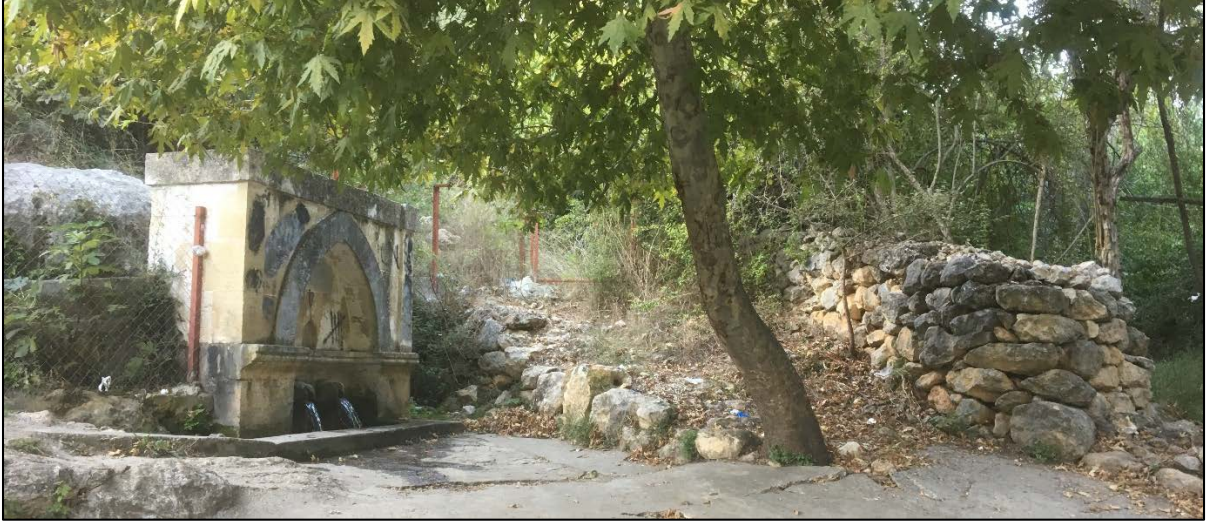
Şekil 4.83 Eski yerleşim yeri, cami, okul ve sivil mimarlık örneği yapıları, 2019

Şekil 4.84 Eski yerleşim meydanında bulunan köy çeşmesi

Şekil 4.85 Eski yerleşim meydanında bulunan çeşmeye ait fotoğraf, 2019

Şekil 4.86 Eski yerleşim meydanında bulunan çeşme alanına ait fotoğraf, 2019

4.1.11 Eski Yerleşim Yeri İle İlgili Alınmış Koruma Kararları

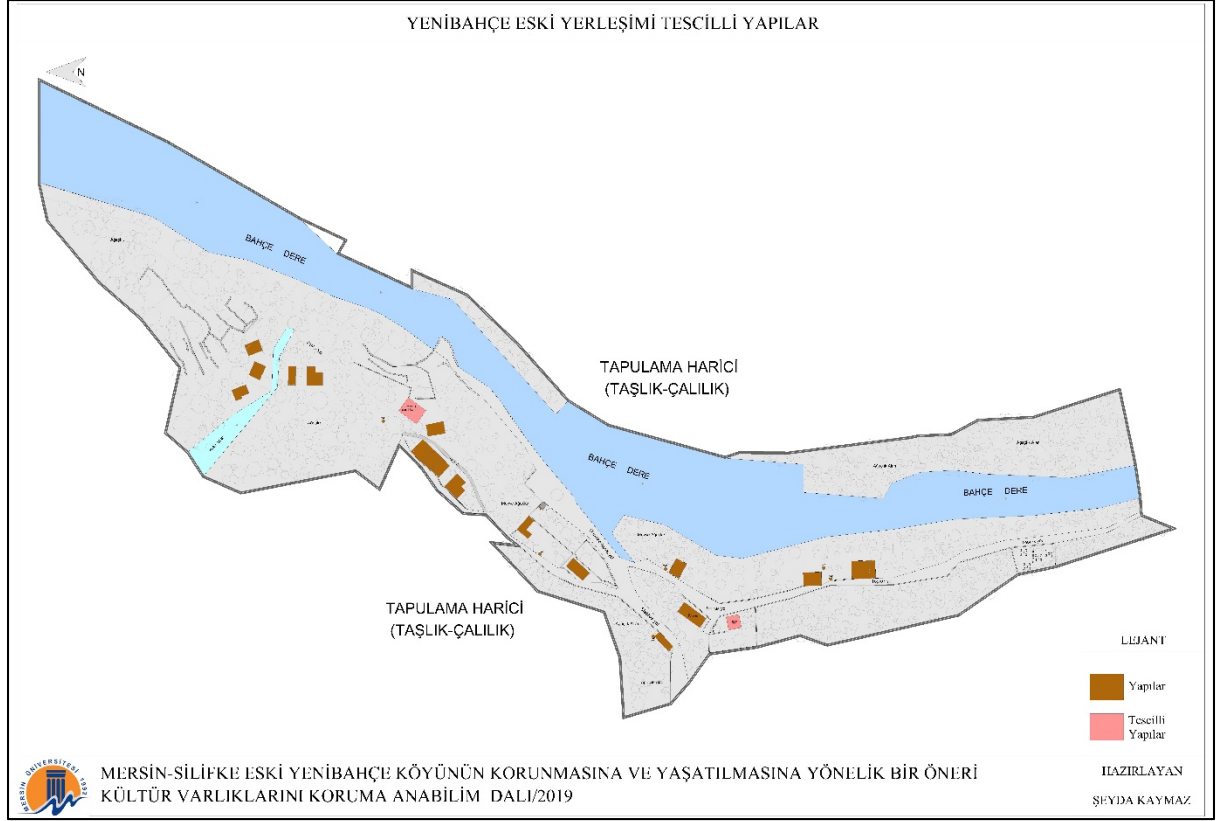
Yenibahçe eski köy yerleşimindeki yasal süreç, tespit ve tescil çalışmalarına yönelik geniş çaplı bir inceleme yapılması ve hazırlanacak bilgi ve belgelerin gönderilmesi, Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nce 25.03.2011 gün ve 6984 sayılı karar ile söz konusu belgelerin Silifke Müze Müdürlüğü'nden talep edilmesiyle başlamıştır. Ardından eski yerleşim yerinde müze tarafından incelemeler yapılmış, tescile önerilen yapılar fotoğraf ve koordinatları ile Adana Koruma Bölge Kurulu'na sunulmuştur (Şekil 4.88- Şekil 4.89).

Bu çalışma kapsamında yazışmalar ve rapor hazırlama sürecine dair Silifke Müze Müdürlüğü'nce hazırlanan 10.02.2012 gün ve 313 sayılı rapora ulaşılmıştır. Bu rapora göre; yerleşim yerindeki 349 numaralı parseldeki yapı sahibinin 22.12.2010 tarihli başvurusu ile 349 parselde bulunan eski yapı için tescile yönelik inceleme istemesi, Mersin Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 07.04.2011 gün ve 2193 sayılı yazısı ve Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 29.03.2011 gün ve 913 sayılı yazıları ile 349 parselde yönelik tescil önerisi, eski yerleşim yerindeki diğer yapılarla birlikte geniş ölçekte değerlendirilmesinin istenmesiyle süreç devam etmiştir. 370, 371, 377, 378 parseller üzerinde yer alan yapılar ile 363, 361, 358, 348 numaralı parseller üzerinde yer alan yapılar için ve hicri 1327 tarihli cami ile 364, 366 numaralı parsellerde bulunan cami kalıntısı tescile önerilmiştir. Bu yapılara ilişkin Müze Müdürlüğü tarafından hazırlanan tescil fişleri ek olarak tez araştırması sonunda sunulmuştur.

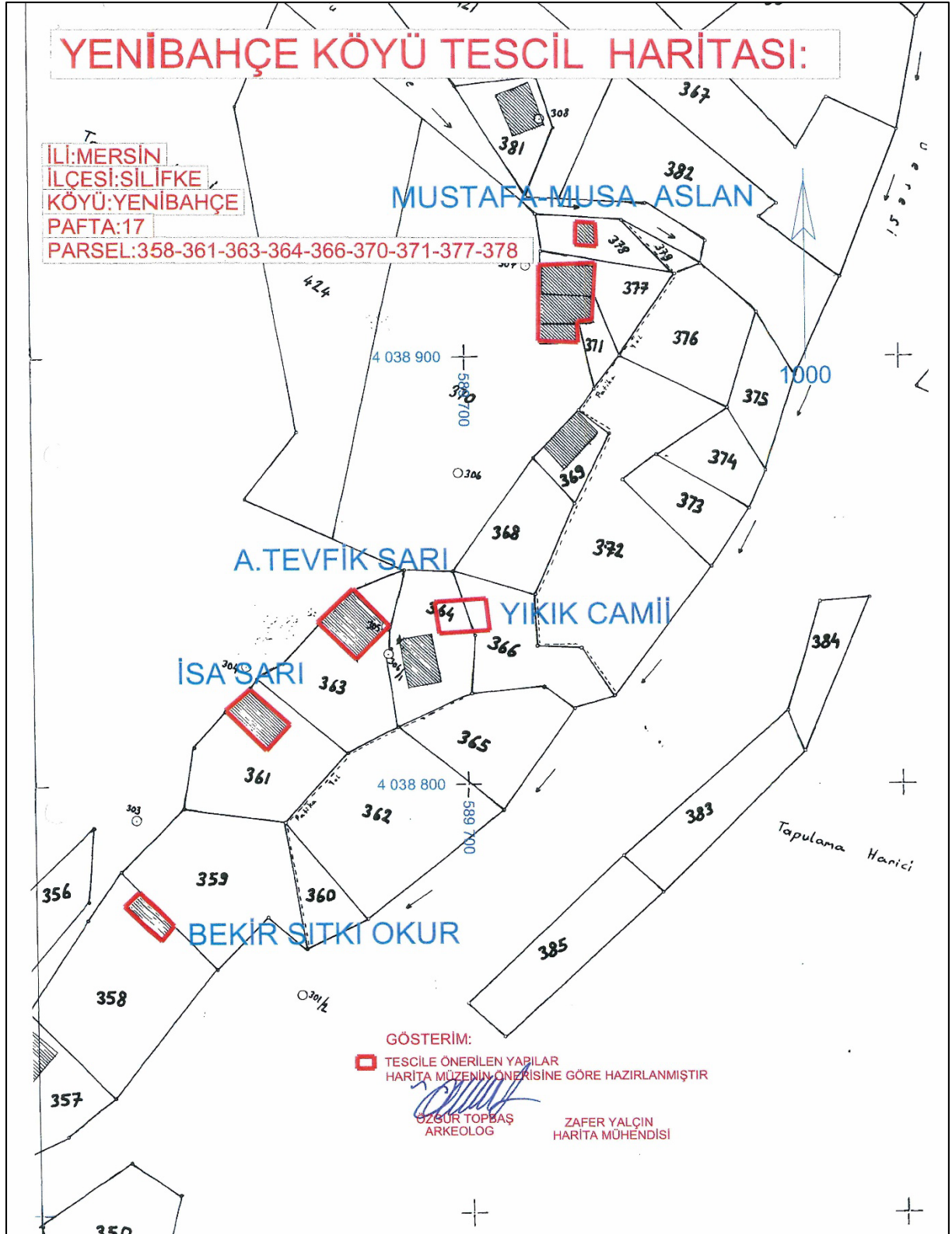
Ancak tüm bu alan çalışmalarının sonucunda (Ek-44, Ek-45, Ek-46, Ek-47 ,Ek-48) 364, 366 numaralı parsellerde bulunan kemerli cami kalıntısı, 398 numaralı parselde bulunan cami yapısı ve 357 parseldeki yapının korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olduğu kararı

alınmıştır. Ancak karar sonrasında yapının yıkılmasıyla koruma şansını yitirdiğinden 26.12.2012 tarih ve 1752 sayılı başka bir kararla tescil kaldırılmıştır (Ek-47).

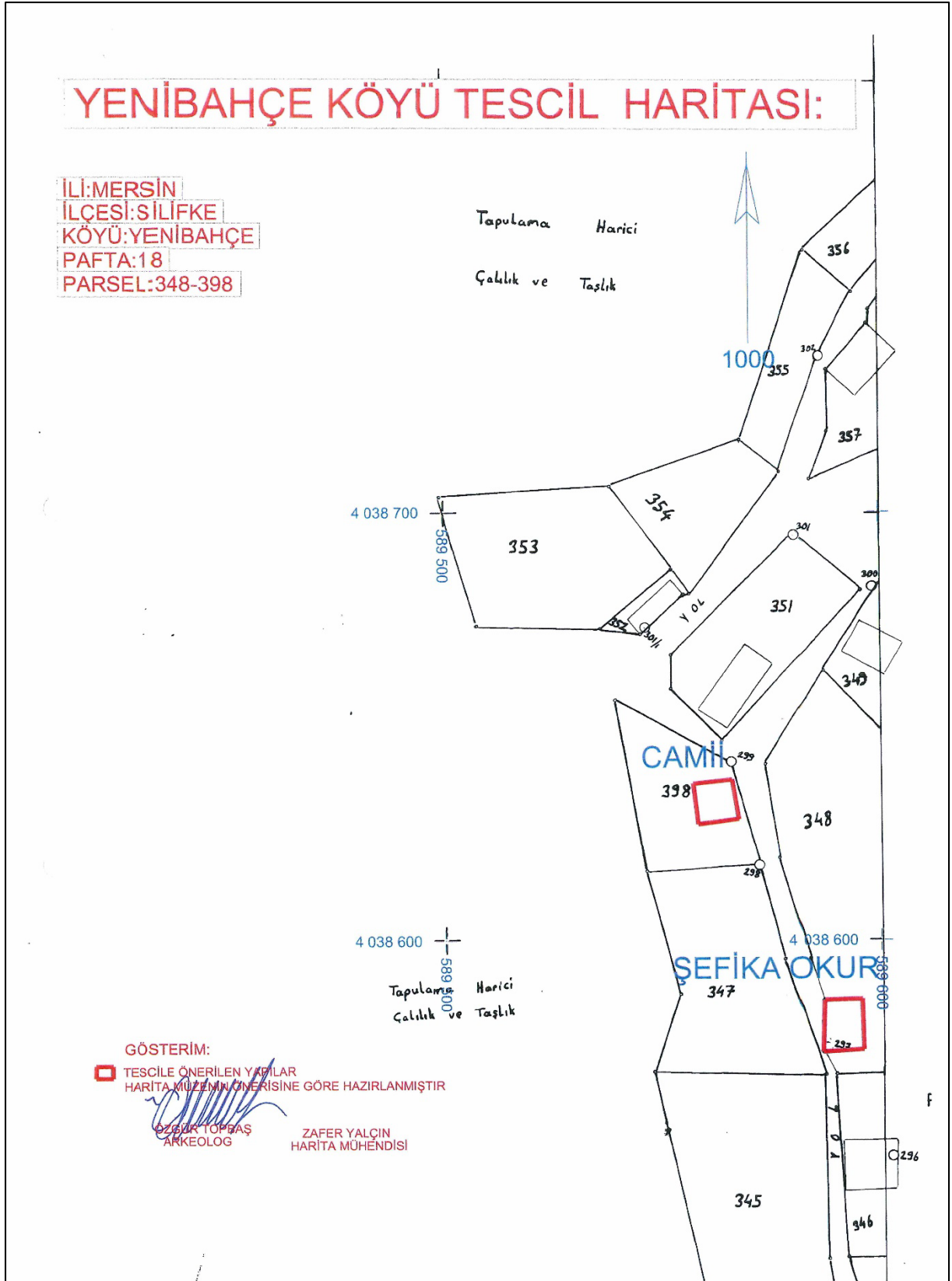
Alanda yalnızca yıkılmış ve ayakta olan camiler olmak üzere iki adet yapı tescillidir (Şekil 4.87, Ek-15).

Şekil 4.87 Tescilli yapılar analizi (Ek- 15)

Şekil 4.88 Yenibahçe Köyünün Müze Müdürlüğü tarafından hazırlanan tescile önerilen yapılar paftası

Şekil 4.89 Yenibahçe Köyünün Müze Müdürlüğü tarafından hazırlanan tescile önerilen yapılar paftası

4.2 Sosyo-Kültürel Yapı Analizi

Bu bölümde, tez çalışması konusuna yönelik Yenibahçe yerleşim yerinde yaşayan katılımcılar ile anket yapılarak (Sayf. 18) elde edilen bulgular ve sözlü görüşmelerden elde edilen veriler yer almaktadır. Anket sonuçlarına göre sayısal veriler tablolar halinde gösterilmiş olup, değerlendirilmesi kısmı sonuçlar bölümünde yer almaktadır.

4.2.1 Anketler

Tablo 2.1. Cinsiyet, yaş, eğitim ve gelir durumu, yaşanılan yer ve geçim kaynağı hakkındaki veriler.

	Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	21	42
	Erkek	29	58
	Toplam	50	100
Yaşanılan yer	Yenibahçe	50	100
	Silifke	0	0
	Toplam	50	100
Yaş	30 yaş ve altı	12	24
	31-40 yaş	11	22
	41-50 yaş	18	36
	51 ve üzeri	9	18
	Toplam	50	100
Eğitim Düzeyi	İlköğretim	21	42
	Lise	29	58
	Lisans	0	0
	Lisansüstü	0	0
	Toplam	50	100
Gelir Düzeyi	Asgari ücret ve altı	34	68
	2000-3000 TL	16	32
	3001 - 4000	0	0
	4001 ve üzeri	0	0
	Toplam	50	100

	Çalışmıyor	15	30
	Emekli	4	8
Geçim kaynağı/	Tarım işi	18	36
Meslek	Hayvancılık işi	15	30
	Öğrenci	11	22
	Toplam	50	126

Yenibahçe yerleşim yeri sakinleriyle yapılan anket çalışmasına, cinsiyet değişkenine göre 21 kadın (%42), 29 erkek (%58) katılmıştır ve tamamı Yenibahçe’de yaşamını sürdürmekte olan mahalle sakinleridir.

Katılımcıların yaş değişkenine göre 12’si (%24) 30 yaş ve altı, 11’i (%22) 31 ile 40 arası, 18’i (%36) 41-50 yaş arası, 9’u (%18) 51 ve üzeri yaş olarak dağılmaktadır.

Katılımcıların gelir düzeyleri değişkenine göre 34’ü (%68) asgari ücret ve altındaki gelir ile, 16’sı 2001-3000 TL, 3001 TL ve üzeri kazanç sağlayana rastlanmamıştır.

Geçim kaynağı sorgulandığında alınan yanıtlara göre katılımcıların 15’i (%30) çalışmamaktadır. Bunların tamamı kadınlardır. 4’ü (%8) emekli, 18’i (%36) tarım işçisidir. Ayrıca bunlardan 15’i (%30)’u hayvancılık ile uğraşmakta, 11’i (%22) ise öğrencidir.

Yenibahçe eski yerleşim yeriyle yeni yerleşim yeri arasındaki ilişkinin anlaşılabilmesi için yerel halka bu yönde sorular yöneltilmiştir. 2018 yılı nüfus bilgisi verilerine göre 327 kişinin yaşadığı yerleşimde 50 kişi ile görüşme yapılmıştır. Büyük çoğunluğun 10 yılı aşkın bir süredir burada yaşadığı, yalnızca %8’lik bir kısmın 10 yıldan az bir süredir Yenibahçe’de yaşadığı görülmüştür. Gelişen ve değişen günümüz çağından ve yeni ihtiyaçlardan sıkça söz edildiğinden burada yaşamını sürdürmekte olanların ne kadarının bu durumdan memnuniyet duyduğunu sorgulamak önem taşımaktadır. Katılım sağlayan yerleşim sakinlerinin %78 oranına sahip büyük çoğunluğu Yenibahçe’de yaşamaktan memnun olduğunu dile getirmiş, memnun olmayan katılımcıların %35’lik bölümünün öğrenci olduğu ve kentte yaşamının daha avantajlı ve mutluluk vereceği, sahip olunacak imkânların ve olanakların daha fazla olacağı düşüncesine sahip olduğu dile getirilmiştir. Yerleşim yerinde yaşam konusunda memnuniyet oranının yüksek olması bölgenin turizm ve doğa aktiviteleri yeniden canlandırılması ile bu durumun sürekliliğinin sağlanabileceğini ve bu oranın da artırılabilirliğinin öngörülmesine neden olmuştur. Söz konusu yeniden canlandırma faaliyetinin planlandığı eski yerleşim yeri hakkında yeni Yenibahçe’de yapılan anket çalışması ile tarihi alanla bir bağın olup olmadığı sorgulanmıştır. Bunun sonucunda eski yerleşim ile katılımcıların %34’lük bir kısmının geçmişinde burayla bir bağının olduğu, kendilerinin aileleriyle ya da aile büyüklerinin burada yaşadığı dile getirilmiştir. Eski yerleşim bölgesinden ayrılanların ayrılma nedeninin evlerin zamanla oldukça eskimiş olması sonucunda günlük yaşamı zorlaştırması ya da aile büyüğünün vefat etmesi ile buradan

göç etmesi olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Eski yerleşim ile mülkiyet bağının olup olmadığı bu alanın yeni Yenibahçe’de yaşayanlar için bir öneminin olup olmadığı sorgulandığında, mülkiyet bağı olmayanlar için de bir önem ifade ettiği görülmüştür, çünkü buna yönelik yöneltilen soruya alınan cevapların %84’ü olumlu yöndedir. Her ne kadar eski yerleşimin önem taşıdığı yerleşim sakinleri oranı %84 olsa da, bu alanda yaşam sürdürmeyi ya da aile büyüklerinden kalan evlere dönmeyi isteyip istemedikleri sorgulandığında bu oranın %46’ya düştüğü görülmektedir. Gerekçe olarak bölgenin terk edilmiş, evlerin artık harabe halde ve yaşam koşullarının bu nedenle zor olduğu ifade edilmiştir.

Eski yerleşimin fiziksel durumunun ve şartlarının yöre sakinlerince durumunun tespit edilmesinin de önemli olduğu düşünülerek yeni yerleşim yeri kullanıcılarına çeşitli sorular yöneltilmiştir (Bkz. Tablo 4.3). Bu bölgenin Silifke kent merkezine oldukça uygun mesafede olduğu, ulaşımında zorluk çekilmediği ve yollarının iyi durumda olduğu dile getirilmiştir ve yerleşimi kent merkezine uzak bulanların oranının %4 kadar az olduğu görülmüştür. Çevresinde bulunan tarihi yerlerin de göz önünde bulundurulması ile yöneltilen sorulardan “Yerleşim yerini çevresindeki doğal ve tarihi yerlere yakın buluyor musunuz?” sorusuna katılımcıların tamamı olumlu yanıt vermiştir. Bu durum yerleşim sakinlerinin eski yerleşim ve çevresindeki tarihi değerlerin farkındalığını göstermiş olmakla birlikte, alanın sahip olduğu doğal potansiyelin katılımcılar tarafından nasıl değerlendirildiği sorgulandığında, tamamının eski yerleşim ve çevresinin ağaç ve bitki çeşitliliği konusunda oldukça yeterli olduğu görüşüne sahip olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Yerleşimin sahip olduğu doğal güzelliğinin özellikle eski yerleşimin Kubat Kanyonu içerisinde yer almasından dolayı çevrede eşi olmayan bir değer olduğu konusunda hemfikir oldukları görülmüştür. Alanın doğal görünümünün doğal görünümünün %100 oranda memnuniyet sağladığı düşüncesine ulaşılmış olmakla birlikte alanın ve çevresindeki bölgenin önemli tarihi arkeolojik değer olduğu düşüncesine sahip olanların oranının %96 olduğu görülmüştür. Bununla bağlantılı olarak bölgede bulunan geleneksel sivil mimarlık yapılarının korunması gerektiği düşüncesine, yerel halk tarafından ne kadarının katıldığı sorgulandığında bu oranın oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Yalnızca %8’lik bir kesimin buna gerek olmadığını dile getirmiştir ve bu düşünceye sahip olanların tamamı aynı zamanda eski yerleşim içerisindeki yapıları önemli ve farklı bulmadığı bilgisine ulaşılmıştır (Bkz. Tablo 4.4).

Terk edilen yerleşimin yeniden canlandırılması için bir yöntem olabileceği düşüncesiyle, yerleşimdeki yapıların onararak turizme kazandırılmasının yerel halk tarafından nasıl karşılanacağı sorgulandığında; %4’lük bir kısmın buna gerek olmadığı düşüncesine, %2’lik bir kesimin ise çekimser bakış açısına sahip olduğu gözlenmiştir. Bu durumda %94 gibi büyük bir çoğunluğun bu düşünceye olumlu bakması oldukça önem taşımaktadır. Bölgedeki yapıların onararak turizme kazandırılması durumunda bu alanda doğa ile baş başa kalarak konaklamayı

isteyenlerin oranının %64, bu konuda çekimser olanların ise %10'luk bir kısmı oluşturduğu görülmüştür.

Tablo 4.2 "Kaç yıldır Yenibahçe'de yaşıyorsunuz?" sorusuna verilen yanıtlar

Yıllar	Frekans	Yüzde (%)
0 - 10 yıldır	4	8
11 - 20 yıldır	11	22
21 - 30 yıldır	18	36
31 - 40 yıldır	6	12
41 ve üzeri	11	22
Toplam	50	100

Tablo 4.3 Yenibahçe ile ilişki durumu

Sorular	Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
Kaç yıldır burada yaşıyorsunuz?	0 - 10 yıldır	4	8
	11 - 20 yıldır	11	22
	21 - 30 yıldır	18	36
	31 - 40 yıldır	6	12
	41 ve üzeri	11	22
	Toplam	50	100
Şu anda Yenibahçe'deki yaşantınızdan memnun musunuz?	Evet	39	78
	Hayır	11	22
	Toplam	50	100
Eski Yenibahçe yerleşimi ile bir bağınız var mı?	Evet	17	34
	Hayır	33	66
	Toplam	50	100
Eski yerleşim yerinin sizin için bir önemi var mı?	Evet	42	84
	Hayır	8	16
	Toplam	50	100
Eski yerleşim yerine dönmeyi/yaşamayı ister misiniz?	Evet	23	46
	Hayır	27	54
	Toplam	50	100

Tablo 4.4 Eski yerleşim yeri ile ilgili düşünceler

Sorular	Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
Eski yerleşim yerinin kent merkezine uzaklığı nasıl?	Çok kötü	2	4
	Kötü	0	0
	Normal	8	16
	İyi	4	8
	Çok iyi	36	72
	Toplam	50	100
Eski yerleşim yerinini çevredeki doğal/tarihi yerlere yakın buluyor musunuz?	Çok kötü	0	0
	Kötü	0	0
	Normal	10	20
	İyi	7	14
	Çok iyi	33	66
	Toplam	50	100
Eski yerleşim yerine ulaşımı sağlayan yolların kalitesi nasıl?	Çok kötü	2	4
	Kötü	0	0
	Normal	10	20
	İyi	6	12
	Çok iyi	32	64
	Toplam	50	100
Eski yerleşim yerine her türlü ulaşım aracıyla ulaşmak mümkün mü?	Çok kötü	1	2
	Kötü	0	0
	Normal	3	6
	İyi	1	2
	Çok iyi	45	90
	Toplam	50	100
Eski yerleşim yerindeki ağaç ve bitki çeşitliliği sizin için yeterli mi?	Çok kötü	0	0
	Kötü	0	0
	Normal	16	32
	İyi	6	12
	Çok iyi	28	56
Eski yerleşim yerinin doğal güzelliği olduğunu düşünüyor musunuz?	Çok kötü	0	0
	Kötü	0	0

	Normal	1	2
	İyi	4	8
	Çok iyi	45	90
	Toplam	50	100
	Bir değer ifade etmiyor	2	4
Eski yerleşim yeri size göre eşi olmayan bir değer ifade ediyor mu?	Normal	16	32
	Ediyor	8	16
	Çok ediyor	24	48
	Toplam	50	100
	Çok kötü	5	10
	Kötü	2	4
Eski yerleşim yerinin içinde yer aldığı parkur sportif aktiviteler için uygun mu?	Normal	9	18
	İyi	20	40
	Çok iyi	14	28
	Toplam	50	100
	Çok kötü	2	4
	Kötü	0	0
Alanın doğal görünümü ve durumu sizi memnun ediyor mu?	Normal	5	10
	İyi	8	16
	Çok iyi	35	70
	Toplam	50	100
	Hiç yok	4	8
	Yok	0	0
Size göre Eski Yenibahçe ve çevresinin tarihi ve arkeolojik değeri var mı?	Normal	6	12
	Var	5	10
	Çok var	35	70
	Toplam	50	100
	Hiç gerek yok	4	8
	Gerek yok	0	0
Yenibahçe eski yerleşim yerini korumaya değer buluyor musunuz?	Olabilir	7	14
	Korunmalı	6	12
	Kesinlikle korunmalı	33	66

	Toplam	50	100
	Hiç farklı değil	4	8
	Farklı değil	0	0
Yenibahçe eski yerleşim yerindeki yapıları farklı buldunuz mu?	Normal	14	28
	Farklı	3	6
	Çok farklı	29	38
	Toplam	50	100
Yenibahçe eski yerleşim yerindeki yapılar sizce korunmalı mı?	Hiç gerek yok	5	10
	Olsa da olur	5	10
	olmasa da olur		
	İyi olur	2	4
	Çok iyi olur	38	76
	Toplam	50	100
Size göre Yenibahçe eski yerleşim yerindeki yapılar onarılıp turizme kazandırılarak konaklama için kullanılmalı mı?	Hiç gerek yok	2	4
	Gerek yok	0	0
	Olsa da olur		
	olmasa da olur	1	2
	İyi olur	2	4
	Çok iyi olur	45	90
Bu bölgede doğa ile baş başa kalıp konaklamak ister misiniz?	Toplam	50	100
	Hiç istemem	3	6
	İstemem	6	12
	Olsa da olur		
	olmasa da olur	5	10
	İsterim	11	22
Çok isterim	21	42	
Toplam	50	100	

Tablo 4.4 Eski yerleşim yerinde yapılabilecek sportif aktiviteler hakkındaki görüşler

Sorular	Gruplar	Frekans	Yüzde (%)
Yenibahçe eski yerleşim yerinde hangi spor aktivitelerini yapmak istersiniz?	Dağcılık	32	64
	Kaya tırmanışı	29	58
	Çadırılı veya karavanlı kamping	21	42
	Avcılık	11	22
	Doğa yürüyüşü	31	62
	Yayla turizmi	40	80
	Foto safari	9	18
	Atlı doğa yürüyüşü	6	12
	Yaban hayvanları gözleme	2	4
	Kırsal turizm	24	48
	Mağara gezisi	36	72
	Doğa eğitimi	15	30

4.2.2 Sözlü Görüşmeler

Yaşanan göç sonucu yeni Yenibahçe’de yaşamını sürdürmekte olan yerel halk ile sözlü görüşmeler yapılmıştır. Özellikle hane ziyaretleri, camii meydanı ve kahvehane ziyaretleriyle, geziler esnasında sokakta karşılaşılan yerel halk ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgiler bu bölümde sunulmuştur.

Özellikle kaynak araştırmaları bölümünde yer alan Yenibahçe çevresindeki zengin arkeolojik alanların, yerel halkın birçoğu tarafından benimsenmiş ve farkında olduğu bilgisi elde edilmiştir. Eski yerleşim yerindeki yapılardan 358 numaralı parseldeki binada doğmuş olup, 1976 yılına kadar burada yaşamış ve yaşamına yeni kurulan kesimde devam etmekte olan bina sahibi ile yapılan görüşmede, orada yaşadığı yıllarda bu alana yürüyüşler ve ziyaretler yapıldığı, özellikle Paslı örenyeri, Sinek ve Mezgit Kaleyi ziyaret etmeye gelenlerin kanyonu ziyaret edip yürüyerek geçtiği, insanların piknik yapmak için bugünkü sıklıkla geldiği bilgisine ulaşılmıştır. Eski yerleşimin eşsiz bir doğa içerisinde olduğunu da ekleyen eski yerleşim sakini,

bu bölgenin tanıtılmasını, içindeki tarihi evlerin onarımının yapılmasını ve insanların daha çok buraya gelip gitmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Yenibahçe muhtarıyla yapılan görüşmede ise 2012 yılında Müze Müdürlüğü'nün ve Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün alana yönelmesinin ve yapıların tescillenmesi için yapılan çalışmaları oldukça umut verici olduğunu, Yenibahçe'de yaşayanlar olarak bu bölgenin canlanmasını sağlayacağını düşündüklerini ancak bu düşüncenin ne yazık ki uzun sürmediğini ifade etmiş bulunmaktadır. Buradaki yapıların daha fazla tahribata uğramadan ve yok olmadan yerel yönetimlerin ya da diğer kamu kuruluşlarının ve STK'ların doğal güzellik içine yerleşmiş yerleşimin korunması için uğraş vermesini istenmektedir.

Yerleşim yerindeki lise ve üniversite çağında gençler ile yapılan sözlü görüşmelerde bu alanın acilen kamu tarafından iyileştirilmesi gerektiği düşüncesine ulaşılmıştır. Özellikle şehirleşmenin ve doğa ile baş başa kalmanın giderek zorlaştığı günümüz çağında Yenibahçe'de yaşadıkları için kendilerini şanslı hissettiklerini belirtmişlerdir. Silifke kentine yakın olduğu ve ulaşımın çok kolay olduğu düşünülen kanyon içerisindeki yerleşim yerindeki yapıların yok olması yerine sahipleri tarafından korunması ve burada yaşamaktan keyif almaları gerektiği ifade edilmiştir. Yapıların eski sahipleri burada yeniden yaşamayacak olsa bile bu bölgenin yeniden hayat bulması için hükümetin bir adım atması istenmektedir.

4.3 Yenibahçe Eski Yerleşiminin Korunması ve Yaşatılması İçin Bir Öneri

Kırsal yerleşmeler ve kent yerleşimleri, yaşayış biçimi, yerleşim dokuları, kullanıcıları ve ekonomik durumları gibi konularda farklılık göstermektedir. Buna bağlı olarak bu bölgelerde karşılaşılan koruma sorunlarının da birbirinden ayrıldığı ve çeşitlilik gösterdiğini söylemek mümkündür. Çeşitlilik gösteren sorunlara karşılık önerilen çözümler her iki tarafta aynı anda karşılık bulamayabilmektedir. Koruma yapılması gereken yerleşimlerde, koruma kanunlarının ayrıntılı ve daha kapsayıcı olması gerekmektedir. Özellikle köy yerleşimlerindeki tarım ve hayvancılıkla yaşamlarını sürdüren toplumların zamanla azalmakta olduğu kırsal yerleşim yerlerinin daha değerli olmasını sağlayan çevresel faktörlerin beraberinde tanımlanması ve korunması, mevzuata eklenmesi gerektiği düşünülen "tarihi kırsal peyzaj sitesi" ve "kırsal sit" kavramları ile mümkün olabilecektir. Bu kavramların getirilmesi ve detaylandırılmasıyla birlikte tarihi alanların korunmasına dikkat çekilebileceği, eski yerleşim yerlerinde yapılacak çalışmaların alanında uzman kişilerin görüşleri ve önerileri doğrultusunda yapılabileceği düşünülmektedir.

Ülkemizde bu alanda çalışmalar yapılmaktadır ancak, söz konusu sit kavramlarının çeşitlendirilerek genişletilmesi aşamasında daha fazla vakit kaybetmemek için tarihi kırsal

alanların sit ilan edilerek koruma altına alınması ve belgeleme çalışmaları başlatılması gerekmektedir.

Tez çalışma alanı olan Yenibahçe eski yerleşim yerinin korunmasına yönelik yapılan literatür çalışmalarıyla, bölgenin korunmasının yanı sıra turizm odaklı bir yaklaşımla desteklenebileceği ve bu şekilde sürdürülebilirliğinin sağlanacağı düşünülmüştür. Ancak turizm bir araç olarak kullanılırken bundan kaynaklanacak olumsuz etkenlerin de neler olduğunu öngörmek önemlidir. Kırsal turizmin tarihi alanlar üzerindeki etkilerini sosyal, ekonomik ve çevresel olmak üzere üç gruba ayırmak mümkündür. Ekonomik olarak kırsalın yeniden kalkınmasına, işsizlik sonucu yaşanan göçlerin önlenmesine ve kırsal mimarinin korunması amacıyla bakım-onarımlarının sürdürülmesine katkı sağlarken toplumsal yönden yerel halk ile turizm amaçlı alana gelenler arasındaki etkileşimin olumlu ya da olumsuz sonuçlar doğurabileceği tartışılmaktadır. Bunun yanında kırsal alanların turizmle aşırı ve yoğun kullanımı, tarımsal alanları, doğal ve kültürel alanlarının tahribine yol açabileceği ve ekolojik dengeyi bozabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, kırsal alanların aşırı kalabalık olması, çekiciliklerin azalmasına ve özgünlüğünü yitirmesine (yozlaşmasına) neden olacağı öngörülmektedir [50]. Bütün bu olumsuzlukların önlemesi için kırsal turizmin gelişiminin mutlaka planlı olması gerekmektedir.

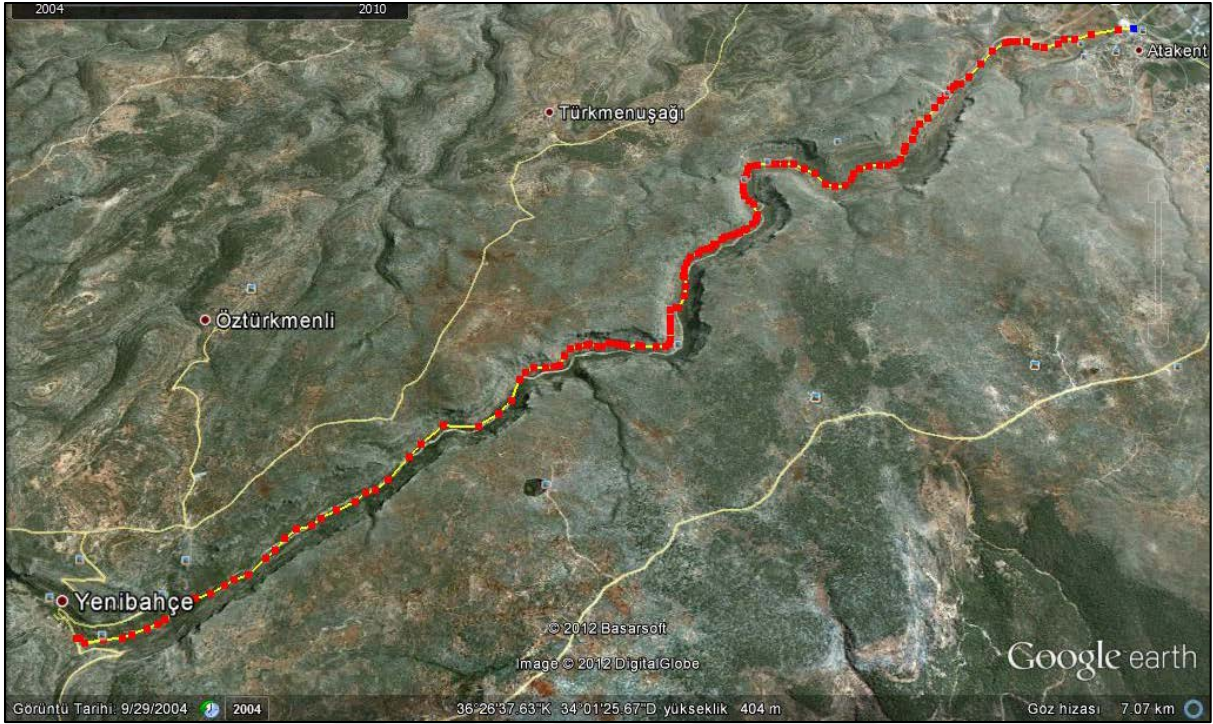
Yenibahçe eski yerleşim yerinin sürdürülmesi hedeflenirken eski yerleşimin yeniden canlandırmasının bir araç olarak seçilmesi, bölgenin ulaşılabilirliği konusuna dikkat çekmeyi gerektirmiştir. Söz konusu alanın ulaşım bağlantıları dikkate alındığında öncelikli olarak içerisinde bulunduğu Mersin ilinin merkezine 90 km (1,5 saat), Karaman iline 155 km (2,5 saat), Alanya kent merkezine 257 km (4,5 saat) uzaklıkta olduğu görülmektedir. Bu durum çevre illerden gelerek Silifke'den geçmekte olan yolcular için ya da kısa süreli gezi planı yapanlar için olumlu bir etmen olarak değerlendirilmiştir. Söz konusu mesafeler Yenibahçe yerleşimine gününbirlik ulaşımın kolaylıkla sağlanabileceğini göstermektedir. Hali hazırda yerel rotalar dâhilinde gününbirlik ziyaret edilen yerleşimin turizm önerildiği durumda ele alındığında daha fazla vakit geçirilecek veya konaklamalı turizme konu olabilecek niteliklerinin artırılması hem alanın niteliklerinin daha iyi anlaşılmasına hem de yöre halkının bu yeni gelişimden daha fazla kazanç sağlamasına olanak tanıyacaktır. İlerleyen bölümde yer alan bazı yapıların ev pansiyonculuğu olarak kullanılması önerisi de bu amacı kapsamaktadır. Eski yerleşimin yeniden canlandırılması için bir diğer araç doğa yürüyüşü aktiviteleridir. Doğal çevrenin buna elverişli olması nedeniyle bu bölgeye düzenlenecek geziler için kurulması planlanan kulüp evi ile verilecek eğitimlerde, yapılacak toplantı ve aktivitelerle alanda konaklama ihtiyacının doğacağı da öngörülmektedir. Aynı zamanda yerel halkın bu bölgede aktif olabilmesi, gelen ziyaretçiler ile etkileşim içinde olabilmesi için eski yerleşimdeki yapılardan bir tanesinin özellikle yöre kadınlarının el işi atölyesi olarak kullanabilecekleri ve kurs vererek satış yapabilecekleri, ayrıca

yöresel ürünlerin pazarlanabileceği bir birim olması düşünülmektedir. Uzaktan gelecek olan ziyaretçiler ve yerleşim yerinde zaman zaman planlanacak olan faaliyetlerde, evlerin konaklama amaçlı pansiyon olarak kullanılması için yeniden işlevlendirme önerilirken bunların mümkün olabilmesi için ise fiziksel müdahaleler ile restorasyonlar önerilmektedir.

Kırsal turizm kullanıcılarının birçoğunun kent yaşamından uzaklaşarak farklı deneyimler yaşamayı istediğini, köy hayatını deneyimlemeyi isteyenlerin çoğunlukta olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda yeniden işlevlendirilerek pansiyon olarak önerilen yapıların birçoğunun içerisinde bulunduğu bahçeden faydalanarak, belirlenen bostan bölgelerinde ekim-dikim yapmasının, dalından sebze ve meyve kopararak kırsal yaşamı kısmen de olsa yaşatabilmesinin önemli olacağı düşünülmektedir. Söz konusu amaçlar için yeniden kullanılması planlanan eski yerleşimin tamamen kamusallaştırılarak ya da mevcut halini dondurarak müze biçiminde sergileyerek ziyarete açmak yerine, yeniden işlevlendirmeler ve az sayıda kamusallaştırmalar ile tarihi alanın yeniden canlandırılması amaçlanmaktadır. Eski yerleşimde yaşamın cezbedici hale getirilmesi, alana gelen ziyaretçilerin arttırılması, yerli halkın ise talep olması halinde kendi imkânları ile evlerini doğru yöntemler ile korumasına teşvik edilerek kırsal alanın yeniden canlandırılmasının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Tez konusu Yenibahçe eski yerleşim yerindeki yapılar kanyon içerisinde lineer ve çokta uzun olmayan bir hat üzerinde yer almaktadır. Alana yeni Yenibahçe'den gelinerek giriş yapıldığında, köyün içerisindeki tek çeşmenin olduğu geniş alan karşılama ve ilk durak niteliğindedir. Çeşme bölgesinden kuzey doğrultuda devam eden patika ile ilerlendiği durumda alanın en kuzeyindeki iki katlı yapılara ulaşarak buradaki eski yaşamı gözlemleyebilecek kültür evine ulaşılabilir, devamında ise ilk etapta çevre temizliği yapılarak harabe hali korunan yapıların görüleceği yerleşimin son noktasına ulaşılabacaktır.

Eski yerleşime ulaşıldığı durumda karşılama noktası olan köy çeşmesinin bulunduğu alan aynı zamanda trekking ve doğa gezisi amacıyla Yenibahçe'ye gelenler için rota başlangıç noktasıdır. Yerleşim yerine toplu taşıma aracı ile gelen gruplar tarihi çeşmenin bulunduğu noktada (Şekil 4.92) dinlendikten sonra yürüyüşe başlayarak güneyde Kubat Kanyonu'nun bittiği nokta olan Atakent beldesinde yürüyüşlerini sonlandırmaktadır.

Şekil 4.90 Yenibahçe–Kubat Kanyonu trekking rotası.

Alanın kimler tarafından ne sıklıkla ziyaret edildiği konusunda yapılan araştırmalar neticesinde, eski yerleşime yapıldığı bilinen ziyaret zamanlarına ulaşılmıştır. Yenibahçe eski yerleşim yerine, Silifke’de bulunan Poyraz Doğa Gezginleri ve Taşeli Doğa Kulüplerinin ilkbahar, sonbahar ve kış aylarında birer kere olmak üzere yılda üç kere, Erdemli’de bulunan Ayyıldız ve Erdemli Doğa Gezginleri Kulüplerinin ilkbahar ve sonbahar olmak üzere yılda iki kere, Mersin merkezli İçel Sanat Kulübü, MDK-Mersin Doğa Sporları Kulübü ve Mersin Dağcılık ve Doğa Sporları İhtisas Kulübü’nün (MEDADİK) ise yılda 2-3 kere olmak üzere değişkenlik gösteren sayılarda doğa yürüyüşleri düzenlendiği bilinmektedir. Bu faaliyetlerin sürekliliğini sağlayabilmek ve çevredeki diğer doğa kulüplerini teşvik edebilmek, halkın bilgilendirilmesini sağlamak için yerel yönetimler ve STK’lar tarafından eski yerleşimin tanıtımının yapılması gerektiği düşünülmektedir. Alanın sahip olduğu doğal güzellikleriyle birlikte tarihi zenginliğinin tanıtılması için yararlı olabilecek faaliyetlerin neler olduğu belirlenerek yerleşim yerindeki yerel halk ile iş birlikleri oluşturulmalıdır.

Trekking amaçlı Kanyon’a gelen doğa kulüpleri, yılın hem ilkbahar döneminde hem de sonbahar döneminde farklı iklim manzaralarını görmek için eski yerleşimi ziyaret etseler de yapılan tez çalışması kapsamında tarihi alanda yeniden işlevlendirmenin sağlanmasıyla, aynı zamanda doğa sporlarına katkı sunan yapıların ve hizmetlerin planlanması, bölgeye sportif amaçlı ziyaretlerin artırılmasını da sağlayacağı düşünülmektedir.

Yenibahçe eski yerleşim yeri gibi belirli bir konuda potansiyel ifade eden yerlerde turizmin ön plana çıkarılmasının, yerele özgü faaliyetler gerçekleştirilmesinin, o bölgenin çekici

hale getirilmesini sağlanmasının en gerçekçi yolu yerel yönetimlerin bu farkındalığa sahip olmasıdır. Yerel yönetimlerin bir ayağı olan belediyeler, yörenin turizme kazandırılması için gerekli olan kültürel faaliyetleri, tanıtımını, denetlenmesi ve düzenlenmesi gibi görevleri yürütmekte mevzuat açısından kısıtlanmış değildir. Özellikle belediyelerin bu rolde etkin olmasının diğer faydaları, hem yan sektörler ile hem de yerel halk ile işbirliğini iyi bir şekilde yürütme şansına sahip olmasıdır. Turizmin kırsal mirasın sürdürülebilirliğinde bir araç olarak kullanılabilmesi açısından yerel yönetimleri kısıtlayan bir engel yoktur ancak, turizm faaliyetlerinin daha rahat ve finansal olanaklar olarak daha iyi bir durumda yerine getirilebilmesi için mevzuatta bu konuda daha detaylı strateji ve planlamalar yapılmalı, bunun hayata geçirilmesi sağlanmalıdır.

4.3.1 Çevrenin Korunmasına Yönelik Öneriler

Fiziksel sürdürülebilirliğin sağlamanın önemli bir bölümünü o bölgenin fiziksel bütünlüğünü korumak oluşturmaktadır. Korunmasının amaçlandığı kırsal peyzaj alanının fiziki ve görsel bakımdan bozulmasını önlemek ilk hedeftir. Ancak terk edilmişlik, bakımsızlık, ekonomik sıkıntılar ve koruma bilincinin oluşmamış olması nedenleriyle yok olmaya yüz tutan kırsaldaki sivil mimarlık yapılarının fiziksel olarak iyileştirilmesinin sağlanması ile sürdürülebilirliğini hedeflemek önem taşımaktadır.

Kırsal mimarinin, peyzajın ve doğal güzelliklerin bir arada bulunduğu bölgelerde, tüm bu potansiyelin değerlendirilmesi ve sürdürülmesine yönelik adımlardan bir tanesi, turizm sektörünün ekonomik ve fiziksel iyileştirmeye dâhil edilmesidir.

Yenibahçe eski yerleşim alanının da sahip olduğu geleneksel sivil mimarlık dokusunu korumak ve bu değerlerin devamlılığının sağlanabilmesi için turistik, konaklamalı planlama düşünülmüştür. Bu rota içerisindeki konaklamaya ve çeşitli aktivitelere hizmet etmeye olanak sağlayacak yapılar için fiziksel belgeleme çalışmaları ve yapıların analizi, mevcut durumu yol gösterici olmuştur.

Eski yerleşimin yeniden canlandırılması hedeflenirken ziyaretçilerin rahatça ulaşabilmesi öncelikli konular arasında olmalıdır. Bu nedenle toplu taşıma ile bu alana düzenli olarak servis ve belediye otobüslerinin çalıştırılması gerekmektedir. Eski yerleşim yerine çok sayıda özel araç ile gelindiği durumda otopark problemi yaşanacağından dolayı toplu taşıma önem taşımaktadır. Alana turistik amaçlı, otobüsler ile gelindiği durumda çeşme çevresindeki boş alanda bir araç manevra alanı düzenlemesi yapılacaktır. Aynı zamanda eski yerleşimdeki çeşme ve çevresi, bu alana gelen ziyaretçiler için ilk durak noktası ve oturma banklarının olduğu ağaçlık çevre dinlenme alanı niteliğinde olacaktır (Şekil 4.93).

Şekil 4.91 Çeşme çevresi dinlenme alanının durumu, 2019.

Alanın tarihi değeri yanında doğal güzelliğinin olması ve yürüyüşlere, trekkinge elverişli olması sebebiyle doğa turizmi amaçlı gelenler için hizmet verebileceği düşünülen, doğa sporları kulüplerinin kullanımına, zaman zaman toplu etkinlik yapmalarına olanak sağlayacak bir yapı da önerilmiştir. Hem kulüp evi hem de doğa sporları ihtiyaçlarına yönelik satış yapılabilecek nitelikte yapının seçilmiş olmasıyla, bölgenin bu konuda canlılık kazanması hedeflenmektedir.

Eski yerleşim içerisindeki birbirine en uzak yapılar arası mesafe yaklaşık olarak 700 metredir. Mevcuttaki patikaların kullanılmasının önerildiği durumda rahatça ulaşılabilir olan kuzey yerleşim bölgesinde, tek katlı yapıların onarılıp çevre bakımının gerçekleştirildiği durumda konaklama amaçlı kullanılması ve gelen ziyaretçilerin ekip-biçme deneyimi yaşayabileceği bostan alanının belirlenmesi, tarihi dokuya zarar vermeden eskiyi yaşatabilme konusunda önem taşımaktadır.

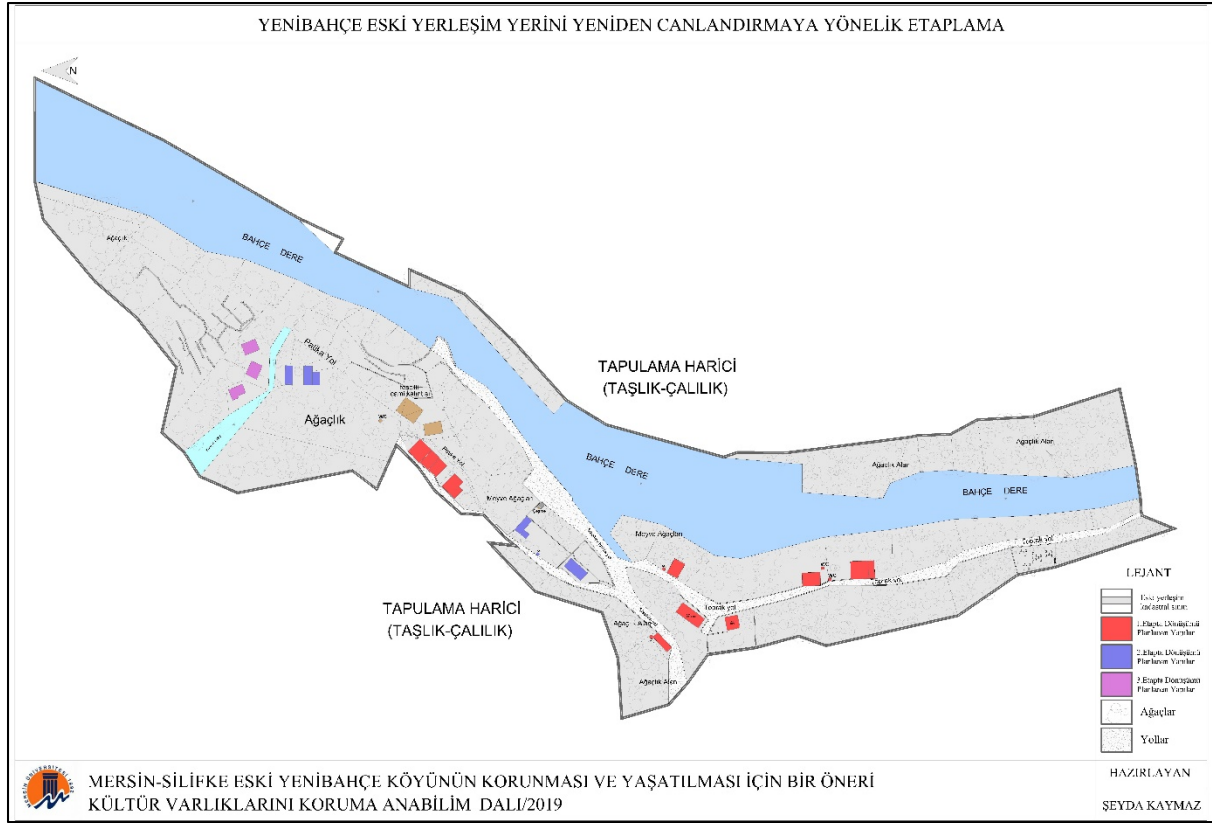
Yeniden kullanım için önerilen yapıların hangilerine ne tür müdahale edileceği de Ek-18'de işlenmiş durumdadır. Yapıların ihtiyacı olan iyileştirmelerin yapıldığı durumda Ek-17'de belirlenen konaklama ve diğer amaçlar için kullanılabilir olan yapılar, zaman içerisinde alanın özgün hali ile yeniden kullanımına olanak sağlayacak, böylece bölgenin de kalkınmasına katkı sağlayacaktır.

4.3.2 Yapı Ölçeğinde Öneriler

Alanın sahip olduğu geleneksel yapı stoku oldukça değerli olduğundan bunların korunması öncelik taşımaktadır. Bu kapsamda mevcut mimari doku analiz edilmiş, yapıların büyüklükleri ve konumlarına göre değerlendirmeler yapılarak yapılar işlevlendirilmiştir. Alanda bulunan yapılardan yalnızca camiler ve eski okulun kamusal, diğerlerinin özel mülkiyete ait geleneksel sivil mimarlık yapıları olması ve terk edilmiş olmaları nedeniyle yeniden

işlevlendirme yapılırken bu durumun göz önünde bulundurulması gerektiği düşünülmüştür. Eski yerleşimin zamanla tekrar geri kazanılması ve kalkınması için dönüşümlerin etaplandırılması planlanmıştır (Ek-16).

Birinci etapta kırsal turizm ve doğa sporları aktivitesi için gelenlere yönelik kamusal kullanıma açık mekânlar düşünülmüş, konaklanacak birimler kısıtlı tutulmuş, harabe haldeki yapıların çevre temizliği yapılarak sergilenmesi düşünülmüştür. İlerleyen zamanlarda alanın kullanılmaya başlaması ve ziyaretçi yoğunluğunun artmasıyla diğer mülk sahiplerinin bu döngüye katkı sağlaması, yapılarının onarılıp iyileştirilmesi yönünde teşvik edilmesi öngörülerek ikinci etapta beş ayrı yapının daha iyileştirilmesinin yapılması düşünülmüştür. İkinci etaptaki iyileştirme ve işletme ihtiyacının zamanla ziyaretçi yoğunluğunun artmasından kaynaklanacağı öngörüldüğünden ve aynı zamanda oluşacak olan ekonomik getirinin köy halkını teşvik edeceği düşünüldüğünden, köy tüzel kişiliğine ait bir kooperatif kurulmasıyla durumu iyi ile orta haldeki yapıların belgelenmesi ve projelendirme çalışmalarının yaptırılarak bakım onarım işlerinin yaptırılması, ardından ev pansiyon olarak işletilmesi planlanmaktadır. 3. ve son etap olarak ise harabe halde olan yapıların tarihi alana kazandırılması, böylece ekonomik sürekli döngü sağlanmasıyla yapıların bakım onarımlarının zamanında yapılarak bir süreklilik oluşturması hedeflenmektedir. Ancak alanda bulunan tarihi yapıların tamamının kilit vurularak terk edilmiş olması nedeniyle planlarına ulaşamadığından, iç mekan organizasyonlarının yeni işletme modelinde nasıl olacağı alanında uzman kişiler tarafından restorasyon projelendirme sürecinde belirlenmelidir. Sonuç olarak bölgenin yeniden canlandırılmasında turizmin bir araç olarak kullanılmasının çevredeki diğer tarihi alanlar için bir örnek oluşturacağı düşünüldüğünden, yapıların tamamının geri kazandırılmasının kamu desteği, yerel halkın desteği ve fonlarla mülkiyet sahiplerine sağlanacak teşviklerle mümkün olduğu düşünülmektedir. Harabe haldeki yapıların da tescil ve projelendirme sürecinden sonra rekonstrüksiyon ile uzmanlarca belirlenmiş gabariyle, geleneksel yapım biçimine uygun biçimde inşa edilmesi ve bu yapıların sahipleri tarafından ya da yapı sahipleri tarafından istenmediği durumda muvaffakat alınarak köy tüzel kişiliğine ait bir kooperatif işletme modeliyle ev pansiyon olarak işletilmesi mümkün görünmektedir.

Şekil 4.92 Yenibahçe eski yerleşim yerinin canlandırılmasına yönelik etaplama (Ek-16)

Birinci etapta dönüşümü planlanan ve yeniden kullanıma önerilen diğer yapılar şöyle sıralanmıştır:

351 numaralı parselde bulunan eski okul binası: Köy tüzel kişiliğine ait olan bu yapının yerel halk tarafından yeniden kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır. Bu okulun halk eğitim merkezi olarak kullanılması, Yenibahçe ve çevresindeki halkın yararlanabileceği bir eğitim birimi olması hedeflenmektedir. Hem eski yerleşimin kalkınması, hem de kültürel mirasın benimsenerek sürdürülmesinin sağlanması amacıyla alanında uzman olan kişiler tarafından eğitimlerin verilmesi, atölyeler düzenlenmesi ve özellikle kadınların üretim yaparak ekonomiye katkı sağlanması planlanmaktadır. Bu amaçla özellikle yerel yönetimlerin bu alanda farkındalık yaratarak çeşitli organizasyonlarla destek vermesi, belirli bir ekonomik döngü oluşması açısından oldukça önem taşımaktadır.

363 numaralı parselde bulunan geleneksel yapı; Alanda bulunan büyük yapılardan bir tanesi olan ve ağır hasarlı olan bu yapının tescilinin ve kamulaştırılmasının yapılması ile birlikte gerekli belgeleme çalışmalarının yapılarak restore edilmesiyle, eski köy yaşantısının yansıtılması önerilmektedir. İki katlı bu yapı, yeni yerleşimde yaşayan yerel halktan edinilen bilgiye göre yanındaki yapılarla birlikte üç ayrı hane şeklinde inşa edilmiştir. Yanındaki yapıların tek katlı olması nedeniyle iki katlı yapı seçilerek geleneksel köy evini ve yapının iç

mekân bölümlenmesini, geçmiş dönemdeki kullanımını, günlük hayata dair somut ve somut olmayan mirasın ortaya koyulması amaçlanmaktadır.

349 numaralı parselde bulunan geleneksel yapı: Tescilli olmayan yapı, günümüzde kullanılmıyor olmasından dolayı bakımsız kalmış, doğu cephesi oldukça hasar almıştır. Bu nedenle öncelikli olarak bu yapının tescilinin yapılması, mülk sahiplerine kamu desteği ile belgelenerek projelendirmelerinin yapılması, bakım ve onarımı sağlanmalıdır. Eski yerleşime yeniden kazandırılmasıyla alanda yapılması planlanan doğa sporları etkinliklerine hizmet verebilecek, eğitimlerin ve toplantıların yapılabileceği, birbirinden farklı kulüplerin toplanarak etkileşimde bulunabileceği etkinliklerin düzenlendiği, aynı zamanda da çeşitli spor malzemeleri satışlarının yapılacağı işlevde kullanılması düşünülmektedir. Böylece yerleşim yerinin ekonomisine de katkı sağlanması da amaçlanmaktadır.

346 numaralı parselde bulunan geleneksel yapı: Yerleşim yerinin güney tarafında bulunan bu yapının orta hasarlı olması nedeniyle basit onarımının ve bakımının yapılması ile yerleşim yerine kazandırılması planlanmaktadır. Özel mülkiyete ait olan bu yapının bakım ve onarımı öncesinde tescillenmesiyle ve mülk sahiplerine kamu desteğiyle teşvik sağlanmasıyla dışarıdan gelecek olan misafirlere yöresel yemekler yiyebilecekleri, çay kahve içerek soluklanabilecekleri, hem konut hem de küçük bir işletme olarak kullanılabilmesi bir planlama yapılması önerilmektedir. Alana ilk zamanlarda ziyaretler yoğun olmayacağı için günün belli zamanlarında yöresel yemek hizmeti verebilecek bu işletmede çay kahve ve aperatif yiyeceklere ulaşmak her zaman mümkün olacaktır. Turizm acenteleri ile doğa kulüpleri tarafından düzenlenecek yürüyüşlerde veya toplu etkinlik organizasyonlarında yemek servisi konusunda hizmet sunacaktır.

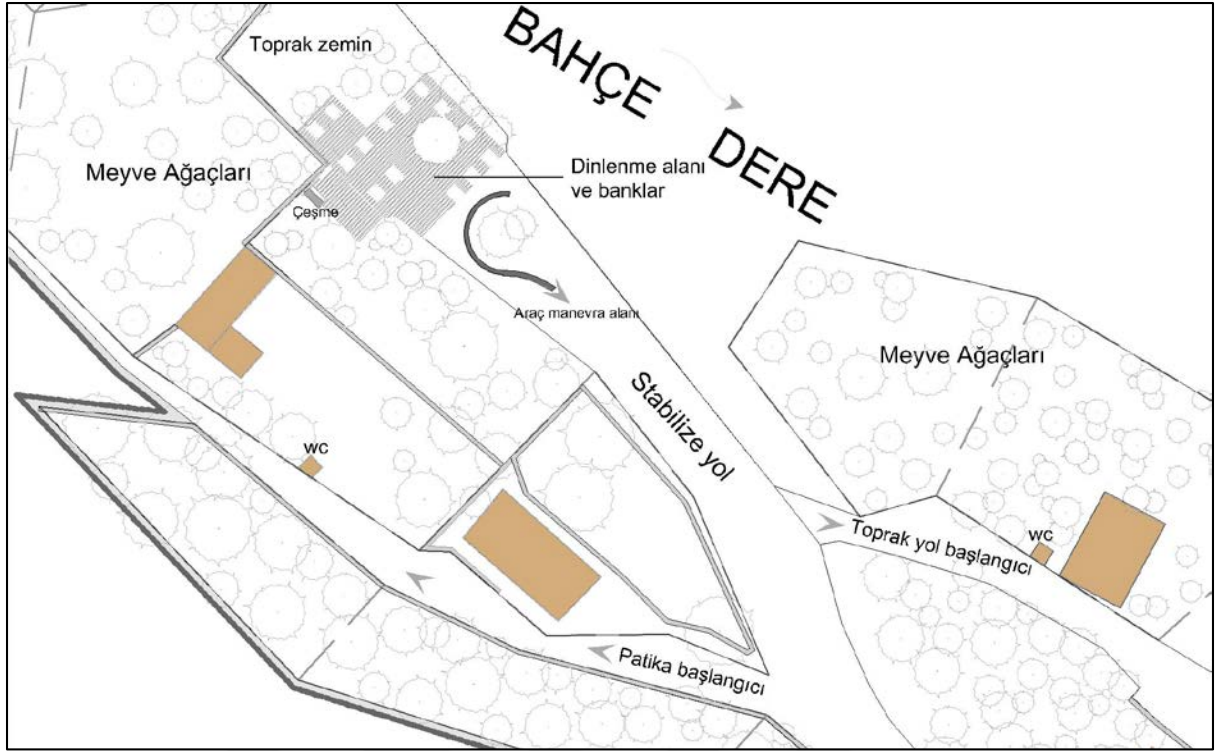
348, 352 numaralı parselde bulunan tek katlı yapılar: Yerleşim yerinin güneyindeki cami ve çevresinin birinci etapta canlandırılması planlanırken bu bölgedeki yapılardan kullanıma uygun olanlarının da ev pansiyon olarak kullanıma kazandırılması gerektiği düşünülmektedir. Böylece yerleşim içerisindeki küçük bir bölge bir bütün olarak gelen ziyaretçilere hizmet verecektir.

363 parselde bulunan tek katlı yapılar: Eski yerleşim yerinin kuzey doğrultusunda 363 numaralı parselde bulunan yapının geleneksel köy evi olarak yaşatılması ve sürdürülmesi önerilmektedir. Önerilen bu yapıya bitişik halde bulunan tek katlı yapılar, günümüzde kullanılmaz kötü durumda olduğundan kamulaştırmaları yapılarak ya da mülk sahiplerine çeşitli fonlarla destekler sağlanarak rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin hazırlanmasıyla restore edilerek ev pansiyon olarak konaklamaya hizmet vermesi düşünülmektedir.

Yenibahçe eski yerleşim yerine kırsal turizm amaçlı gelen ziyaretçilerin alan içinde dolaşım şeması Şekil 4. 92'de işaretlenmiştir. Köy çeşmesinden kuzey ve güney yönündeki istikamete doğru ilerlendiği durumda yapılara ulaşılmaktadır.

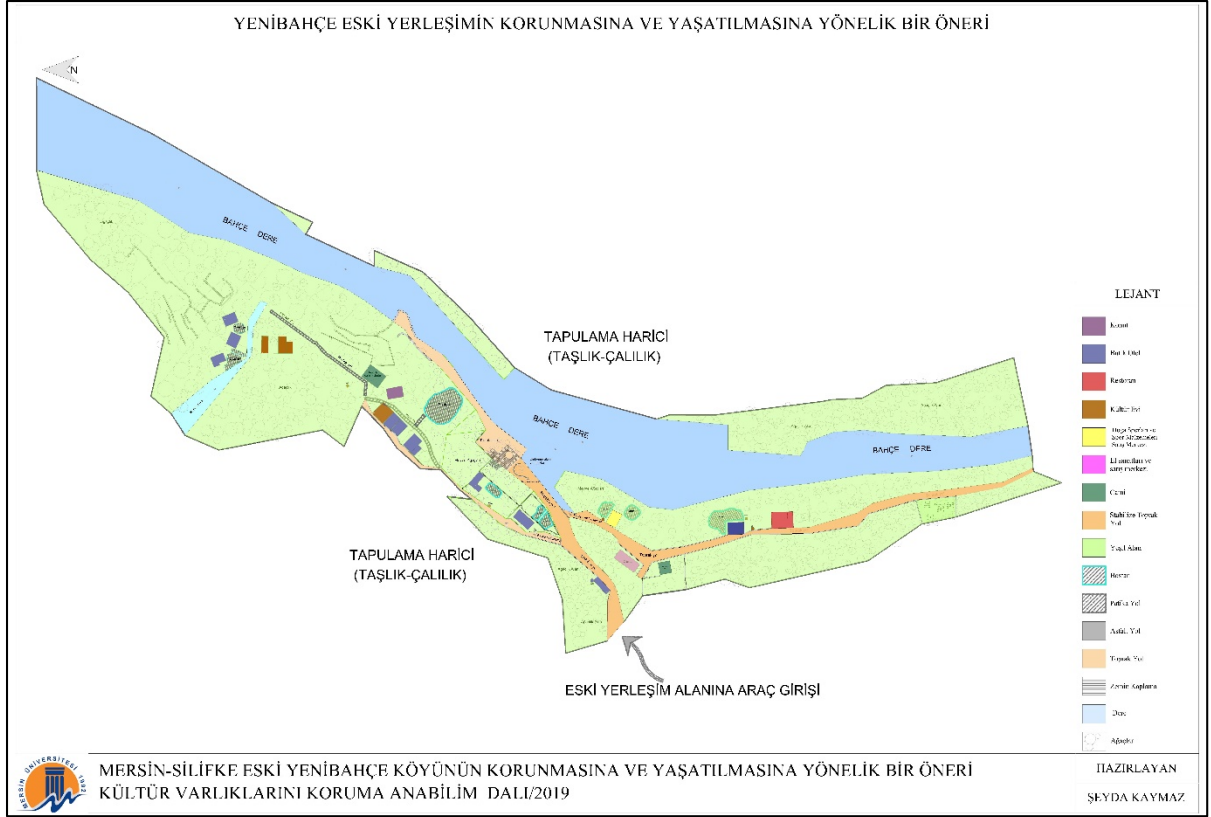

Şekil 4.93 Kırsal turizm amaçlı alanı ziyarete gelenlerin yerleşim içi dolaşımı

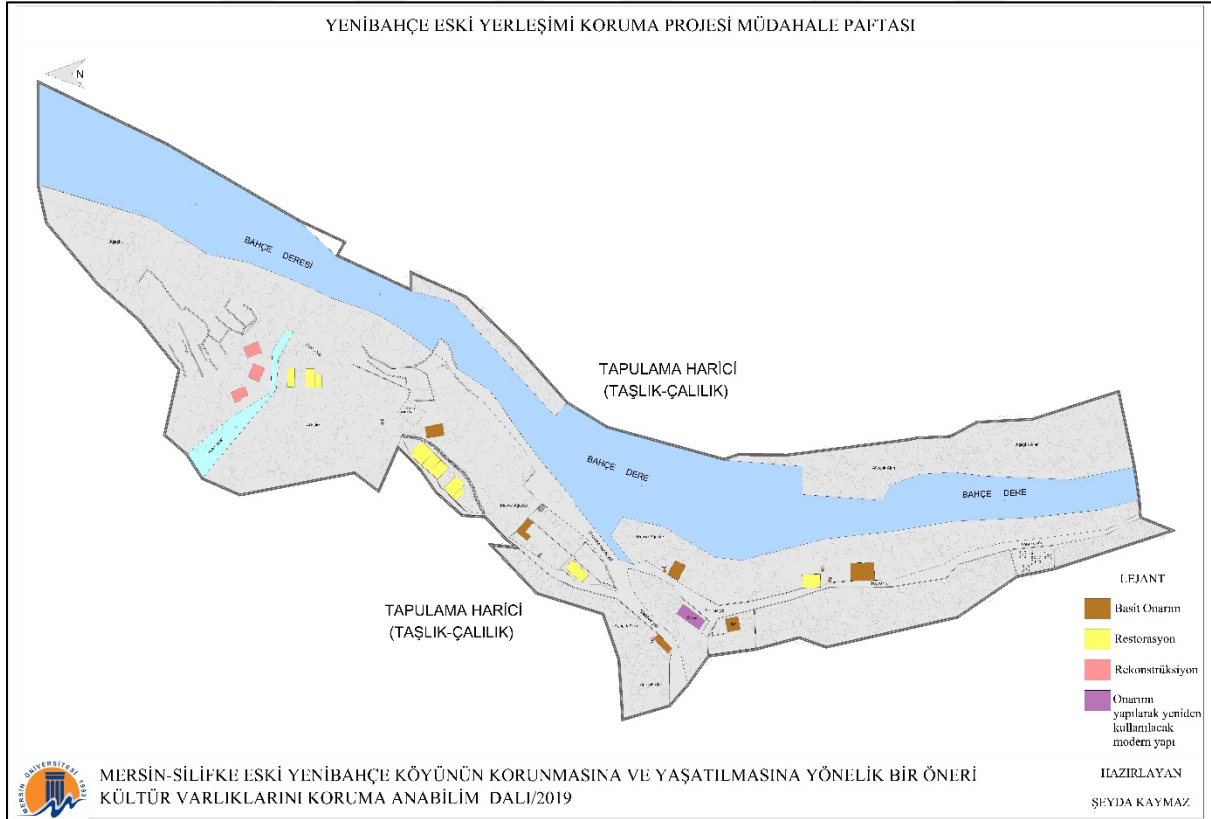

Şekil 4.94 Köy çeşmesi çevresi dinlenme ve araç manevra alanı

Yenibahçe eski yerleşimin söz konusu yeniden canlandırılmasına yönelik etaplamar dâhilindeki yapılara ve alana yönelik işlevlendirmeler tamamlandığı durumda Şekil. 4.94'deki kırsal turizm amaçlı kullanım oluşmaktadır.

Şekil 4.95 Yenibahçe eski yerleşiminin korunmasına ve yaşatılmasına yönelik bir öneri (Ek-17)

Şekil 4.96 Yenibahçe eski yerleşimi koruma projesi müdahale paftası (Ek-17)

4.3.3 Ekonomik ve Toplumsal Öneriler

Ülkemizde zamanla kullanıcısı azalmış ya da terk edilmiş olan eski yerleşimler, toplumumuz için mimari bir miras olsa da kullanıcıları tarafından değer görmemektedir. Modern zaman ihtiyaçlarının oluşması ile yapılan göçler gibi köklü değişiklikler geleneksel mimarinin yitirilerek kaybolup gitmesine neden olmaktadır. Türkiye’de ve dünyada sayısız örneğine rastlayabileceğimiz bu ciddi problemin çözülebilmesi için öncelikle tüm toplumda koruma bilincinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu yapıların sahiplerine alanın mevcut değerleri ve potansiyeli konusunda farkındalık yaratılmalıdır.

Yerleşim yerinde bulunan yapıların bir ömrü olduğu için gereken bakım ve onarımların düzenli olarak yapılması gerekmektedir. Yapıların yok olma tehdidinin ortadan kaldırılabilmesi için gerekli düzenli bakımının sağlanmasında en önemli etken yapının kullanıcısıdır. Kullanıcılarını kaybeden yapıların geri kazandırılabilmesi için sivil toplum kuruluşları ve kamuya büyük görev düşmektedir. Giderek azalmakta olan tarım ve hayvancılık faaliyetleri de doğal yerleşim alanlarının terk edilmesine neden olmaktadır. Tez çalışması kapsamında bu alanın faaliyetlerinin artırılabilmesi için çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Geleneksel geçim kaynaklarının sürdürülmesi için yerel halkın, ziyaretçilerin ve yeni neslin özendirilmesi amaçlanmıştır. Büyük ölçekte bir kazanım elde edebilmek için kamu ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yerel üretim faaliyetlerini destekleyici politikalar geliştirilerek aynı zamanda uygulanmalı, yerel üretimler desteklenmeli, başta Yenibahçe yerleşim yerindeki kadınlar olmak üzere yerel halk ekonomik bir döngü içerisine dâhil edilerek sürdürülebilir üretim ağı oluşturulmalıdır. Eski yerleşimlerin tekrar odak haline getirilmesinde faydalı olan kırsal turizm ve günümüzde popüler olan faaliyetler desteklenmeli ve buna olanak sağlanmalıdır. Fakat kırsal turizm yanında başka gelirlerinin de olması amaçlanmaktadır. Bu nedenle yerel halk için eski yerleşim yerinde bir halk eğitim merkezi açılması, Yenibahçe yerleşimi ile birlikte çevre yerleşimlerde yaşayan yerel halkın da katılımıyla meslek ve el işi kurslarının açılması, üretilen ürünlerin toplanarak eski yerleşim ve dışında satılmasıyla gelir elde edilmesi, bu alanda kadınların faaliyet göstermesiyle kadınların üretimde bir pay sahibi olması hedeflenmektedir. Yerel halkın yanında gençlerin de bu bölgedeki doğal çevreden faydalanması ve yerleşim yerine çekilebilmesi amacıyla sosyal ve sportif faaliyetler önerilmeli, sonuç olarak turizm ve sportif aktiviteler ile birlikte sağlanması hedeflenen yeni iş alanıyla genç ve yetişkin nüfusun eski yerleşimi aktif olarak kullanması sağlanmalıdır.

Eski yerleşimde tasarlanan yaşam biçimi, mevcut yerleşim potansiyelini kullanmayı hedeflerken aynı zamanda yerleşimi korumalı ve sürdürülebilir bir yaşam sağlamalıdır. Yeni yaşam biçimi oluşturulurken özellikle bu ilgi çekici faaliyetlerin sınırları da düşünülmeli, kontrolsüz bir hal alması durumunda ortaya çıkabilecek olumsuz durumlar ve sorunlar

öngörülerek önceden önlem alınmalıdır. Konaklama ve yeme-içme gibi ticari faaliyetler için yapılarda gerekli olan donanımın sağlanabilmesi için bu alanda uzman kişi ya da kuruluşlarla birlikte projelendirmeler yapılmalıdır. Bu projelendirmeler süresince temel amacın geleneksel yapılar ve tarihi kırsal peyzajın özgünlüğünün bozulmaması olduğu unutulmamalıdır. Eski yerleşim içerisindeki araç ulaşım yönetiminin iyi yapılması gerekmektedir. Alanda bulunan geleneksel mimarlık örneği olan yapıların özgünlüklerinin bozulması ya da özgün halinden uzaklaştırılması, alanda geleneksel dokunun önüne geçebilecek biçimde yeni yapı üretimi, sit alanında çalışmalar ve gerekli yasalar ile kesin bir şekilde engellenmelidir.

5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Yenibahçe köyü sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda yaşamını sürdürmeyen, içinde sadece bir ailenin yaşadığı, terk edilmiş bir yerleşim yeridir. Ancak yerleşimin içerisinde bulunduğu Kubat Kanyonu ve doğal güzellikleri sebebiyle, yıl içerisinde çeşitli kulüplerin ziyaretleri ile doğa yürüyüşü sevenler için uğrak bir bölgedir. Günümüzde terk edilmiş halde bulunan yerleşimdeki yapıların büyük bir kısmının bakımı ve onarımı yapılmadığı için her geçen gün yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Yapıların sürdürülmesinin birincil şartı olan, yapıların aktif bir biçimde kullanılması esasına dayanarak öncelikle yapı sahipleri, yeni yerleşim yerinde yaşayan yerli halk ve yerel yönetimlerle bir farkındalık oluşturularak, bu alan için kültürel ve mimari değer bilinci oluşturulması gerektiği düşünülmektedir.

Tez çalışması kapsamında, kırsal peyzaj kavramı içerisinde bir bütün olarak ele alınan eski yerleşim yeri ve yapılarının her biri ayrı ayrı ele alınarak değerlendirilmiş, analiz paftaları oluşturularak fiziksel durumunun ortaya koyulmuştur. Alan hakkında daha önce yapılan çalışmalar araştırıldığında 2012 yılından itibaren Silifke Müze Müdürlüğü ile Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü arasında başlatılan yazışmalar ile yasal yönden koruma farkındalığı oluşmaya başladığı görülmüştür. Fakat sonuç olarak, alanda yalnızca iki yapının tescillenmiş olması ve bu yapıların dini yapılar olması, alandaki geleneksel sivil mimarlık yapılarının korunarak sürdürülmesi için farklı düşünce arayışlarına girmemize neden olmuştur. Özellikle günümüzde sıkça karşılaşılan bir durum haline gelen köy yerleşimlerinin terk edilmesi olgusu, bu alanların korunmasına ve sürdürülmesine yönelik çeşitli fikirlerin geliştirilmesine neden olmuştur. Bu anlamda fiziksel analiz çalışmalarının yanı sıra yapılan sosyal analiz çalışmalarında, yeni Yenibahçe yerleşimindeki yerel halk ile yapılan anket çalışması yol gösterici olmuştur. Bölgenin yaş, cinsiyet, eğitim ve meslek durumunun araştırılmasının ve ortaya koyulmasının yanı sıra (Syf. 85), eski yerleşimin korunarak sürdürülmesi konusunda turizmin bir araç olarak kullanılmasına yerel halkın bakış açısının ne olabileceği durumunu öğrenmek hedeflenmiştir. Sorular sorulurken öncelikle eski yerleşim yerine ait düşünceler öğrenilmiştir. Eski yerleşimin kent merkezine makul ulaşılabilirliğe sahip olduğu düşünülmekte ve yol kalitesi durumu ortalama olarak “iyi” şeklinde ifade edilmiştir. Bu durum alanın erişilebilirliği hakkında olumlu sonuç çıkarılmasını ve bölgeye yönelik önerilen fikirler ile birbirini desteklediğini göstermektedir. Eski yerleşimin çevresindeki arkeolojik alanlar hakkında yöneltilen sorular neticesinde bu yöndeki farkındalığın oranının oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum, gelecek olan ziyaretçiler ile yerel halkın etkileşimi durumunda halkın bilgilendirebileceğini, bu yönde yapılabilecek eğitimlerle farkındalığın daha da artabileceğini göstermektedir. Alanın doğal durumu hakkında yerel halkın fikirlerinin ne olduğuna yönelik sorulan sorularda, bölgedeki bitki çeşitliliğinin ve yoğunluğunun hayli fazla

olduğu ve azımsanamayacak güzellikte olduğu düşüncelerin oranının fazla olduğu görülmüştür. Ayrıca yerel halka eski yerleşim yerindeki yapılara yönelik sorular da yöneltilmiştir. Özellikle eski yerleşim yapılarının tarihi önemi olduğu yönündeki görüşlerin oranının yüksek olduğu görülmüştür. Bu yapıların korunması gerektiğini ifade etmekle birlikte, yerleşim yerinin turizmle birlikte yeniden canlandırılması gerektiği görüş %96'yı oluşturmaktadır. Böylesi bir durumda yapıların onarılarak konaklama amaçlı kullanılmasının yöreye oldukça faydalı olacağı da yapılan anket çalışmaları esnasında yerel halkın sözlü olarak ifade ettiği düşüncelerden bir tanesidir. Bunun yanında doğa sporları aktivitelerinden hangilerinin bu alanda yapılabileceği sorusuna alınan cevapların çeşitliliği, bölgenin bu alanda uğrak ve aktif bir yer olması gerektiği düşüncesini desteklemiştir.

Eski yerleşim yerindeki yapıların turizm odaklı önerilerle yeniden işlevlendirilmesi durumunda ortaya çıkacak kaynak arayışına, kamu ve yerel yönetimler aracılığı ile yapı sahiplerine sağlanacak fonlar aracılığıyla katkı sağlanabileceği düşünülmektedir. Eski yapıların sağlanan ekonomik destekler ile yeniden kullanımı sağlandığı durumda, hem bu yapılarda konaklama deneyiminde bulunmak isteyen ziyaretçilere olanak sağlanacak, hem de yörenin sivil mimarisi tanıtılmış olacaktır. Böylece tüm yapılar kendi bakım masraflarını kendisi karşılayacak duruma gelecektir. Yenibahçe eski yerleşim yerinin ileriki zamanlarda, özellikle Silifke ilçesine gelen ziyaretçiler için, kent içerisinde başlayarak Yenibahçe çevresindeki tarihi ve arkeolojik kültürel mirasların ziyaret edilmesi sonrasında ulaşılacak bir rota içerisine dâhil edilmesi de geliştirilecek önerilerin desteklenmesini sağlayacaktır. Konaklamalı bir destinasyon noktasına varılması durumunda, geçmişin izlerini yaşatan yapıların müze-ev olarak da sergilenmiş olması, ziyaretçilerin farklı bir yaşam biçimini tecrübe etmesi bakımından önem taşımaktadır. Kırsal kalkınmanın ekonomik ayağı olan turizmin yeniden canlandırılmada kullanılması, kırsal peyzaj alanlardaki yapıların onarılarak sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından oldukça önemlidir. Tezin kuramsal araştırma aşamalarında ulaşılan bilgilere dayandırılacak olursa, sürdürülebilir turizmin odakları ve paydaşları olan başta hükümetin ve yerel yönetimlerin, yapı sahiplerinin, çevredeki yerel halkın ve STK'ların, medyanın iyi kullanılarak doğru bir stratejik plan yapılması doğrultusunda Yenibahçe eski yerleşim yerinin turizmle canlandırılabilirliği ve korunabileceği ön görülmektedir.

Ülkemizde, Kültür ve Turizm Bakanlığının belirlemiş olduğu Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinden 8 tanesinin Mersin ilinde bulunmasının olumlu bir durum olmasına karşın bunların tamamının sadece kıyı turizmi temalı olması bir eksiklik olarak görülmektedir. Kültürel ve doğal zenginliği bir arada olan, içerisinde Yenibahçe eski yerleşim yerinin de bulunduğu Kuzey Mersin bölgesi, çevresinde bulunan zengin arkeolojik ve tarihi ziyaret merkezleri ile turizm rotasına eklenmeye değer görülmektedir. Bununla ilgili olarak, Halihazırda Yenibahçe eski yerleşiminde doğa yürüyüşleri yapılması sebebiyle bu bölgenin

doğa, tarih ve arkeoloji rotası olarak belirlenmesi ve adlandırılması mümkün görünmektedir. Bu alana yönelik çalışmalara yerel belediyelerin, sivil toplum kuruluşlarının katılımları da desteklenerek bölgede koruma temelli bir ekonomik kalkınma hedeflenmelidir. Bunun yanında deniz turizmi temalı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinin bulunduğu Mersin ilinin 181 km. kadarlık sahil şeridi Silifke ilçesinde bulunmaktadır. Deniz turizmi için bölgeye gelen turistlere Yenibahçe eski yerleşim yerinin turizm potansiyeli tanıtılarak farkındalık çalışmalarının yapılması durumunda bu bölgenin önemli bir turizm durağı olacağı düşünülmektedir. Tüm bunların mümkün olması için Türkiye'nin turizm geliştirme stratejileri üzerinde çalışılması gerekmektedir. Doğal ve tarihi çevrelerin korunmasında söz sahibi olan Kültür ve Turizm Bakanlığının, Çevre ve Orman Bakanlığının ve ilgili Sivil Toplum Kuruluşlarının iş birliği içerisinde olması gerekmektedir. Yenibahçe eski yerleşim yerinin bir bütün halinde korunmaya değer kırsal peyzaj olarak ele alınması gerektiği düşünüldüğünden, buna yönelik planlama stratejisi oluşturulmalıdır. Çevre Kanunu, Turizm Teşvik Kanunu ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uygulamalarında ve bağlı yönetmeliklerde bu bölgeyi de kapsayan düzenleme yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

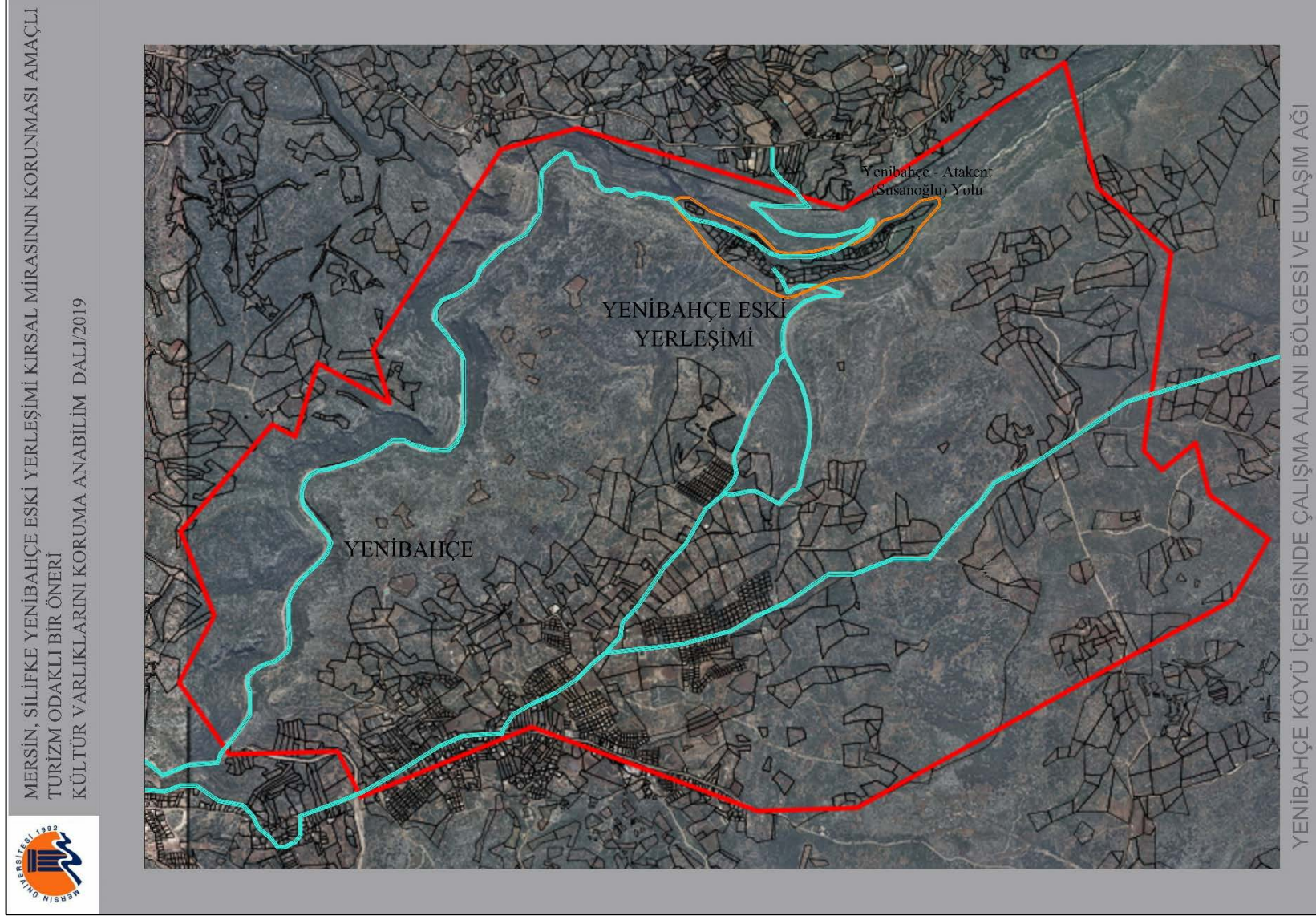
- [1]. Türk Dil Kurumu, 2019. 17.10.2019 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.
- [2]. Ahunbay, Z. (2009). *Zeynep, Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*. İstanbul: Yem.
- [3]. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 1983. 17.10.2019 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2863.pdf> adresinden erişildi.
- [4]. Mazi, F. (2009). *Tarihi Çevrenin Korunmasında Sosyo-Ekonomik Faktörlerin Etkisi*. 18.02.2019 tarihinde <https://www.mevzuatdergisi.com/2009/06a/01.htm> adresinden erişildi.
- [5]. Kısa Ovalı, P., Delibaş, N. (2016). Yerel Mimarinin Sürdürülebilirliği Kapsamında Kayaköy'ün Çözümlemesi. *Megaron Dergisi*, 11 (4), 515-529.
- [6]. Hasol, D. (1995). *Ansiklopedik mimarlık sözlüğü*. İstanbul: Yem.
- [7]. Kuban, D. (1995). "Türk Evi Geleneği Üzerine Gözlemler". *Türk İslam Sanatı Üzerine Denemeler*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yay.
- [8]. ICOMOS, (2013). *ICOMOS Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi*. 17.02.2019 tarihinde http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_0623153001387886624.pdf adresinden erişildi.
- [9]. Sözen M. (2012). *Anadolu'da kırsal mimarlık*. Bursa: Bursa Büyükşehir Belediyesi, Tarihi Kentler Birliği, Çekül.
- [10]. Rapaport, A. (2004). *Kültür, Mimarlık Tasarım*, İstanbul: YEM Yayınevi.
- [11]. Eminaçoğlu Z., Çecik S., (2006). Doğa-Kırsal Yerleşme Birliktelikleri. *Artvin Orman Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 28-4.
- [12]. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi, (2003). 11.04.2019 tarihinde <http://docplayer.biz.tr/8214363-Avrupa-peyzaj-sozlesmesi.html> adresinden erişildi.
- [13]. UNESCO, ICCROM, ICOMOS, IUCN,. (2011). *Preparing World Heritage Nominations*. Second Edition. UNESCO, 135.
- [14]. UNESCO, (2011). *Dünya Kültürel Ve Doğal Mirasın Korunmasına Dair Sözleşme: Doğal Miras Alanları Başvuru, Adaylık Ve Değerlendirme Süreçleri*. 17.10.2019 tarihinde http://www.unesco.org.tr/Content_Files/Content/tez/sutez.pdf adresinden erişildi.
- [15]. Dirik, H., (2005). *Kırsal peyzaj planlama ve uygulama ilkeleri*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- [16]. Köse, Y., Şahin, Ş. (2017). Bir Kırsal Yerleşim Olarak Evciler Mahallesi Peyzaj Özellikleri. *Ankara Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 257-272.
- [17]. Eres, Z. (2008). *Türkiye'de Geleneksel Kırsal Mimarisinin Korunması: Tarihsel Süreç, Yasal Boyut*. 24.09.2019 tarihinde https://www.academia.edu/12415348/T%C3%BCrkiyede_Geleneksel_K%C4%B1rsal_Mimarinin_Korunmas%C4%B1_Tarihsel_S%C3%BCre%C3%A7_Yasal_Boyut adresinden erişilmiştir.
- [18]. ÇEKÜL (2012). *Anadolu'da Kırsal Mimarlık*. İstanbul: Çekül Vakfı.
- [19]. Eres, Z. (2016). Türkiye'de Geleneksel Köy Mimarisini Koruma Olasılıkları, *Ege Mimarlık Dergisi*, 8-13.
- [20]. Yüksel, İ., (2019). *Arkeolojik alanlarda kırsal alan yönetimi: Uzuncaburç (Silifke) üzerine bir model önerisi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- [21]. Yaşar, H., (2013). *Bursa çevresi yerleşimlerinde kırsal mimari özellikler bağlamında geleneksel ahşap yapım sistemlerinin irdelenmesi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- [22]. Şayın, G., (2016). *Denizli Hisarköy (Attuda) kırsal mimari mirasının doku analizi ve koruma sorunları*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- [23]. Ş. Yalım, M. M., (2019). *Kırsal mimari analizi bağlamında Şile kabakoz köyü*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- [24]. İşcanı, B., (2016). *Muğla-Datça Hızırşah köyü kırsal sit alanı koruma projesi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- [25]. Bayram, G., (2012). *Ege'de kırsal mimari araştırmaları (Manisa Kayacık örneği)*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- [26]. U. Akçura, S., (2018). *Bilecik-Osmaneli Günören köyü tarihi kırsal peyzaj koruma projesi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

- [27]. U. Altunkaya, G., (2019). *Geleneksel kırsal mimaride ekolojik tasarım ilkeleri: Artvin-Ardanuç köyleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Soykan, F., (1999). Doğal çevre ve kırsal kültürle bütünleşen bir turizm türü: kırsal turizm. kırsal turizm, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 10 (6,7), 17-25.
- [28]. Kırçalı, Ç., (2019). *Urla bölgesi kırsal mimari mirasının karakteristikleri ve koruma sorunları*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- [29]. Paçin, E. (2019). *İzmit Ömerli köyü kırsal mimarisinin çevresel sürdürülebilirlik bağlamında incelenmesi ve koruma önerisi geliştirilmesi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- [30]. The World Commission on Environment and Development (WCED) , 1987
- [31]. Brundtland Report, (1987). Ortak Geleceğimiz. 10.10.2019 tarihinde <http://www.mfa.gov.tr/dunya-surdurulebilir-kalkinma-zirvesi-johannesburg-26-agustos---4-eylul-2002.tr.mfa> adresinden erişildi.
- [32]. Kabacık, M., Karaman, G. (2018). Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Yerel Yönetimlerin Rolü. II. Uluslararası Sürdürülebilir Turizm Kongresi 1 (2), 31-41.
- [33]. Padin, C. (2012). *A Sustainable Tourism Planning Model: Componentes And Relationships*.
- [34]. Swarbrooke, J., (1999). *Sustainable Tourism Management*, 26.05.2019 tarihinde <https://www.cpp.edu/~ddwills/SCHOTO%20Workshop/STM.PDF> adresinden erişildi.
- [35]. Zorlu, T., Engin, H. E., İslamoğlu, Ö., Aras, A., Büyükçam, S. F., Küçük, P., Ziyrek B. E., Lüleci, S. E., (2018). Trabzon-Sürmene Aksu Köyü Kırsal Mimari Mirasın Korunması Ve Turizm Odaklı Yeniden Kullanımı, *I. Uluslararası mimarlık sempozyumu bildiri kitabı içinde* (ss. 841-865). Diyarbakır: Dicle Üniversitesi
- [36]. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, *Türkiye Turizm Stratejiler 2023 - Eylem Planı 2007-2013*. 27.05.2019 tarihinde <http://www.kultur.gov.tr/Eklenti/906.ttstratejisi2023pdf.pdf?0> adresinden erişildi.
- [37]. Padem, H., Göksu, A., Konaklı Z., *Araştırma yöntemleri*. Sarajevo: IBU
- [38]. Sarıbaş, M. (2009). *Silifke (Mersin) ilçesinin beşeri ve ekonomik coğrafyası*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- [39]. Dahiliye Vekaleti Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü, (1933). *Köylerimiz: köy kanunu tatbik olunan ve olunmayan köy isimlerini alfabe sırası ile gösterir*. İstanbul.
- [40]. Vehbi, O. B. ve Hoşkara, Ö. Ş. (2009). Model for measuring the sustainability level of historic urban quarters. *European Planning Studies*, 17(5), 715-739.
- [41]. City Of Vancouver, (2005). *City Of Vancouver Policy Report Social Development*. 27.04.201 tarihinde <http://council.vancouver.ca/20050524/documents/p1.pdf> adresinden erişildi.
- [42]. Woodcraft S., Bacon, N. (2011). *Design For Social Sustainability: A Framework For Creating Thriving New Communities*. 27.04.2019 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/328581636_Design_for_Social_Sustainability_A_framework_for_creating_thriving_new_communities adresinden erişildi.
- [43]. Palich N., Angelique E., (2013). *Social Sustainability: Creatin Places And Participatory Processes That Perform Well For People*. 08.10.2019 tarihinde <https://search.informit.com.au/documentSummary;dn=714297508732311;res=IELHSS> adresinden erişildi.
- [44]. Woodcraft S., Bacon, N. (2011). *Design For Social Sustainability: A Framework For Creating Thriving New Communities*. 27.04.2019 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/328581636_Design_for_Social_Sustainability_A_framework_for_creating_thriving_new_communities adresinden erişildi.
- [45]. Vallance, S., Perkins, H. C., Dixon J. E. (2011). What is social sustainability? A clarification of concepts. *Elsevier*, 42 (3), 342-348.
- [46]. Gürlük, S., (2001). Dünyada ve Türkiye’de kırsal kalkınma politikaları ve sürdürülebilir kalkınma, *Uludağ üniversitesi İktisat Fakültesi Dergisi*, 19 (4).
- [47]. Fisunoğlu, M. (1997). Tarımsal üretim, nüfus ve çevre. *Nüfus, TÇV Dergisi*, 11 (12), 13-14.
- Güler, A. C. (2018). *Gökçeada’nın kültürel peyzaj değerleri ve koruma olasılıkları*. Yayınlanmış doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.

- [48]. Toka, Ş.M. (2008). *Tarihi çevrelerin sürdürülebilirliği; Isparta Çayboyu örneği*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- [49]. Velioğlu, A. (1992). *Tarihi çevre içinde mimari tasarım ve süreci üzerine bir araştırma*. Yayımlanmış doktora tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- [50]. Soykan, F., (1999). Doğal çevre ve kırsal kültürle bütünleşen bir turizm türü: kırsal turizm. kırsal turizm, Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 10 (6,7), 17-25.

EK-1 Ulaşım Paftası

EK-2 Haziran ayına ait Mersin ili müze ve örenyerleri istatistik formu

MERSİN İL BAZINDA MÜZE VE ÖRENYERLERİ İSTATİSTİK FORMU						
						Haz.19
MÜZE VE ÖRENYERİ ADI	ZİYARETÇİ DURUMU				MÜZE KARTLI ZİYARETÇİ (ÜCRETSİZ)	TOPLAM ZİYARETÇİ
	YERLİ		YABANCI			
	PARALI	PARASIZ	PARALI	PARASIZ		
Mersin Müzesi	613	4.396	-	-	497	5.506
Atatürk Evi	-	3.051	-	-	-	3.051
Gözne Kalesi	1.332	207	-	-	11	1.550
Kanhdıvane	2.461	502	64	-	443	3.470
Kızıkaiesi Örenyeri	4.442	1.195	103	-	283	6.023
Tarsus Müzesi	-	-	-	-	-	-
St.Paul Anıt Müzesi	625	680	425	-	469	2.199
St.Paul Kuyusu	625	714	425	-	971	2.735
Anamur Müzesi	-	-	-	-	-	-
Anamurium Örenyeri	1.605	1.582	45	-	-	3.232
Mamure Kalesi	-	-	-	-	-	-
Silifke Müzesi	64	55	-	-	46	165
Alahan Manastırı	-	1.681	-	69	-	1.750
Astım Mağarası	12.491	3.942	-	-	1.256	17.689
Atatürk Evi Etn.Mü.	-	245	-	4	-	249
Ayatekla	-	191	-	263	-	454
Cennet-Cehennem	9.276	4.332	-	-	1.956	15.564
Narlıkuyu Mozaik Mü.	97	50	-	-	157	304
Uzuncaburç Örenyeri	954	719	69	-	308	2.050
TOPLAM	34.585	23.542	1.131	336	6.397	65.991

MERSİN İL BAZINDA MÜZE VE ÖRENYERLERİ İSTATİSTİK FORMU

Ek-3 Temmuz ayına ait Mersin ili müze ve örenyerleri istatistik formu

MERSİN İL BAZINDA MÜZE VE ÖRENYERLERİ İSTATİSTİK FORMU						
						Tem.19
MÜZE VE ÖRENYERİ ADI	ZİYARETÇİ DURUMU				MÜZE KARTLI ZİYARETÇİ (ÜCRETSİZ)	TOPLAM
	YERLİ		YABANCI			ZİYARETÇİ
	PARALI	PARASIZ	PARALI	PARASIZ		
Mersin Müzesi	758	523	-	-	317	1.598
Atatürk Evi	-	3.725	-	-	-	3.725
Gözne Kalesi	1.169	116	-	-	22	1.307
Kanlıdivane	3.275	781	-	-	410	4.466
Kızılkalesi Örenyeri	5.647	1.594	-	-	246	7.487
Tarsus Müzesi	-	-	-	-	-	-
St.Paul Anıt Müzesi	580	495	650	-	383	2.108
St.Paul Kuyusu	425	512	725	-	519	2.181
Anamur Müzesi	-	-	-	-	-	-
Anamurium Örenyeri	4.150	1.600	50	-	-	5.800
Mamure Kalesi	-	-	-	-	-	-
Silifke Müzesi	53	33	-	-	-	86
Alahan Manastırı	-	1.416	-	51	-	1.467
Astım Mağarası	17.716	8.362	-	-	1.332	27.410
Atatürk Evi Etn.Mü.	-	362	-	14	-	376
Ayatekla	-	351	-	44	-	395
Cennet-Cehennem	9.997	9.000	-	-	1.824	20.821
Narlıkuyu Mozaik Mü.	32	20	-	-	106	158
Uzuncaburç Örenyeri	1.342	515	56	-	295	2.208
TOPLAM	45.144	29.405	1.481	109	5.454	81.593

MERSİN İL BAZINDA MÜZE VE ÖRENYERLERİ İSTATİSTİK FORMU

Ek-4 Ağustos ayına ait Mersin ili müze ve örenyerleri istatistik formu

MERSİN İL BAZINDA MÜZE VE ÖRENYERLERİ İSTATİSTİK FORMU						
						Ağu.19
MÜZE VE ÖRENYERİ ADI	ZİYARETÇİ DURUMU				MÜZE KARTLI ZİYARETÇİ (ÜCRETSİZ)	TOPLAM ZİYARETÇİ
	YERLİ		YABANCI			
	PARALI	PARASIZ	PARALI	PARASIZ		
Mersin Müzesi	906	429	-	-	257	1.592
Atatürk Evi	-	4.046	-	-	-	4.046
Gözne Kalesi	1.774	265	-	-	39	2.078
Kanlıdivane	3.645	4.309	-	-	472	8.426
Kızkalesi Örenyeri	7.850	9.865	-	-	371	18.086
Tarsus Müzesi	-	-	-	-	-	-
St.Paul Anıt Müzesi	525	390	925	-	376	2.216
St.Paul Kuyusu	429	403	871	7	506	2.216
Anamur Müzesi	-	-	-	-	-	-
Anamurium Örenyeri	4.600	1.554	-	-	-	6.154
Mamure Kalesi	-	-	-	-	-	-
Silifke Müzesi	173	88	10	-	-	271
Alahan Manastırı	-	1.918	-	85	-	2.003
Astım Mağarası	13.984	1.362	-	-	2.049	17.395
Atatürk Evi Etn.Mü.	-	371	-	-	-	371
Ayatekla	-	543	-	92	-	635
Cennet-Cehennem	-	-	-	-	-	-
Narlıkuyu Mozaik Mü.	90	160	-	-	58	308
Uzuncaburç Örenyeri	1.657	666	81	-	682	3.086
TOPLAM	35.633	26.369	1.887	184	4.810	68.883

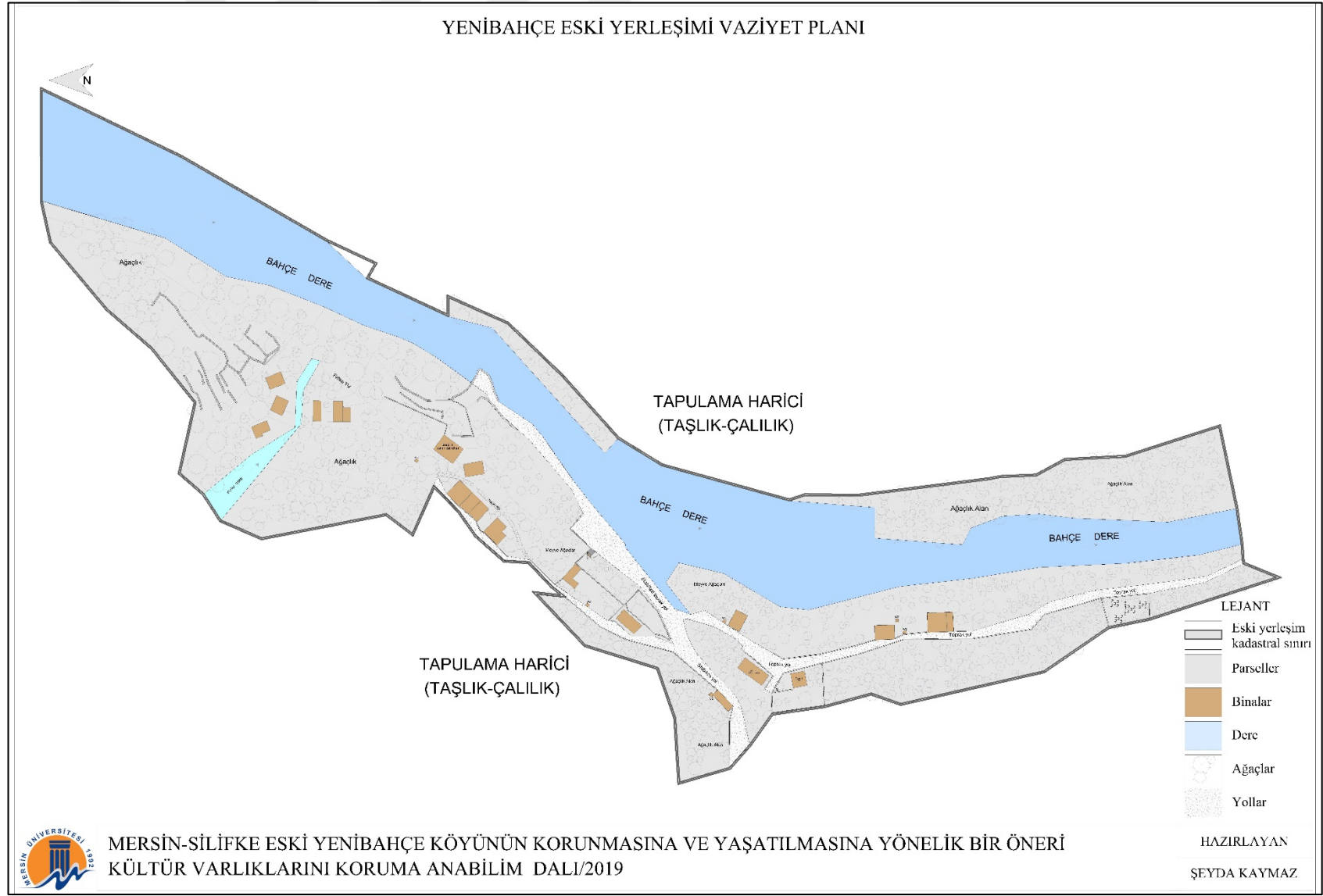
Ek-5 Köy karar defteri

Defteri			İşin mahiyeti ve hülâsası
Karar Sıra No.	Gelen Evrakın Tarihi	No. Nereden gönderildiği	
			Köy İhtiyar Heyetini Köy işlerini görüşmek için Haftada bir defa Toplanmasını H.
Kararın Metni			Kararın tebliğ ve tatbiki hakkında izahat
Muhtarın adı ve soyadı : <i>Z. İbrahim Sarı</i>			Toplantı tarihi : <i>1-1-1956</i>
Azaların adı ve soyadı : <i>Sülki Okur, Bayram Okur, Mustafa Aylan, İmer Kurt</i>			ve günü
<i>Köyün işlerini görüşmek ve köy kamu hizmetlerini gereğinde yapmak ve yaptırmak için Köy İhtiyar Heyetini Haftada bir defa olmak üzere Her Cuma günü İhtiyar Heyetinde karar mek yapmalarına ittifakla Karar verildi.</i>			
<i>Yenilikle</i>			
<i>Kararname.</i>			
<i>Yazı</i>			
			

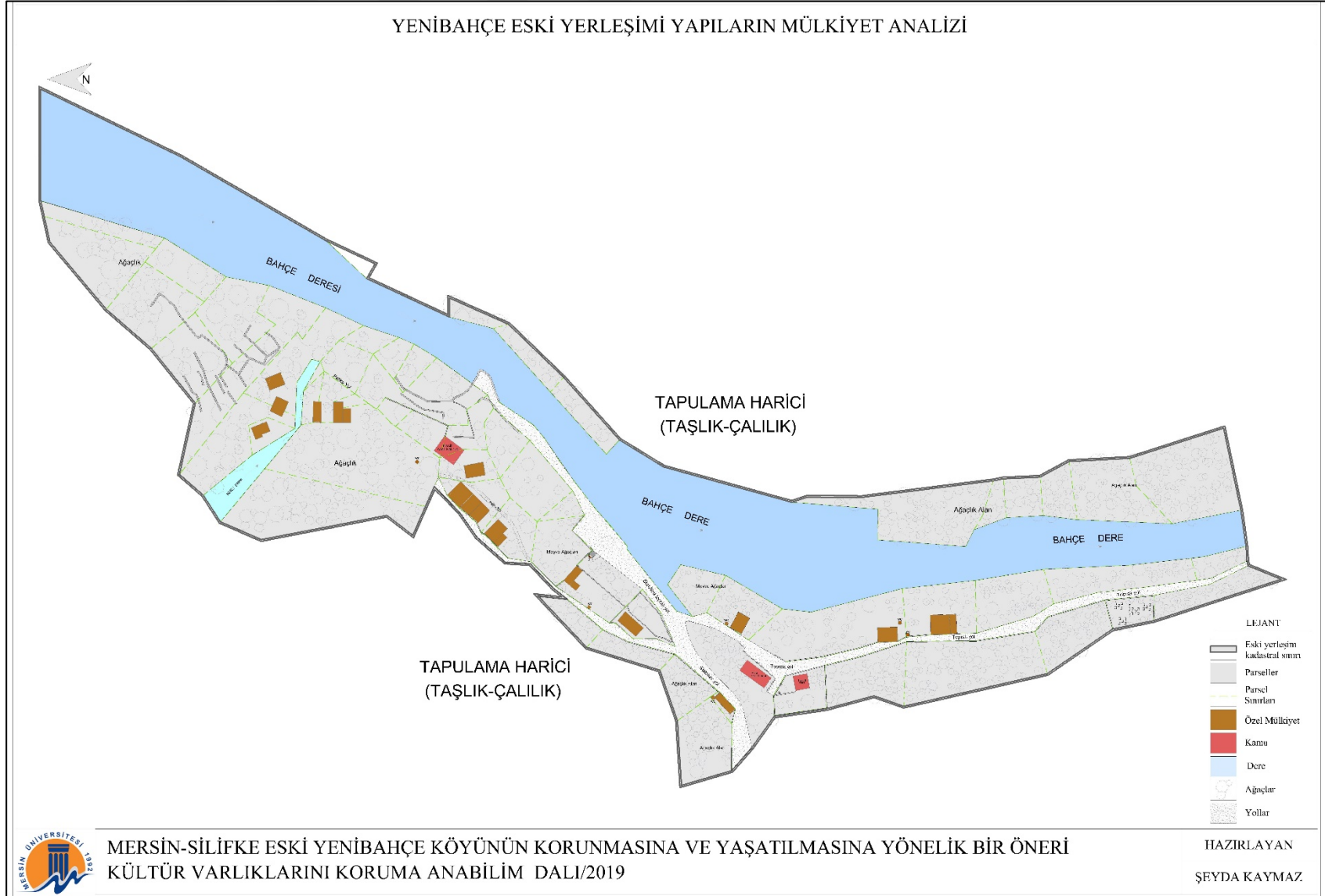
Ek-6 Köy karar defteri

Köy Karar			
Karar Sıra No.	Gelen Evrakın		İşin mahiyeti ve hülâsası
	Tarihi	No. Nereden gönderildiği	
1			cezmenin hasına Hayran sulama iliri hüsnü lük yapılmaması hakkında
Kararın Metni			Kararın tebliğ ve tetkik hakkında zahe
Toplantı tarihi : 1 19			
Muhtarın adı ve soyadı İbrahim Sarı			
Azaların adı ve soyadı: Sıtkı Okur Hayran Okur Mustafa Aslan Ömer Kurt			
Köyümüzün cezmesini önünde Hayran sulamasında elverişli almasıyla ilgili olarak yaptığından cezmenin önünde Hayran sulamak iliri imlele hüsnü lük yapılmamasına ittifakla karar verildi.			
aga aga aga aga yeni hok ee Köy muhtarı			
			
			

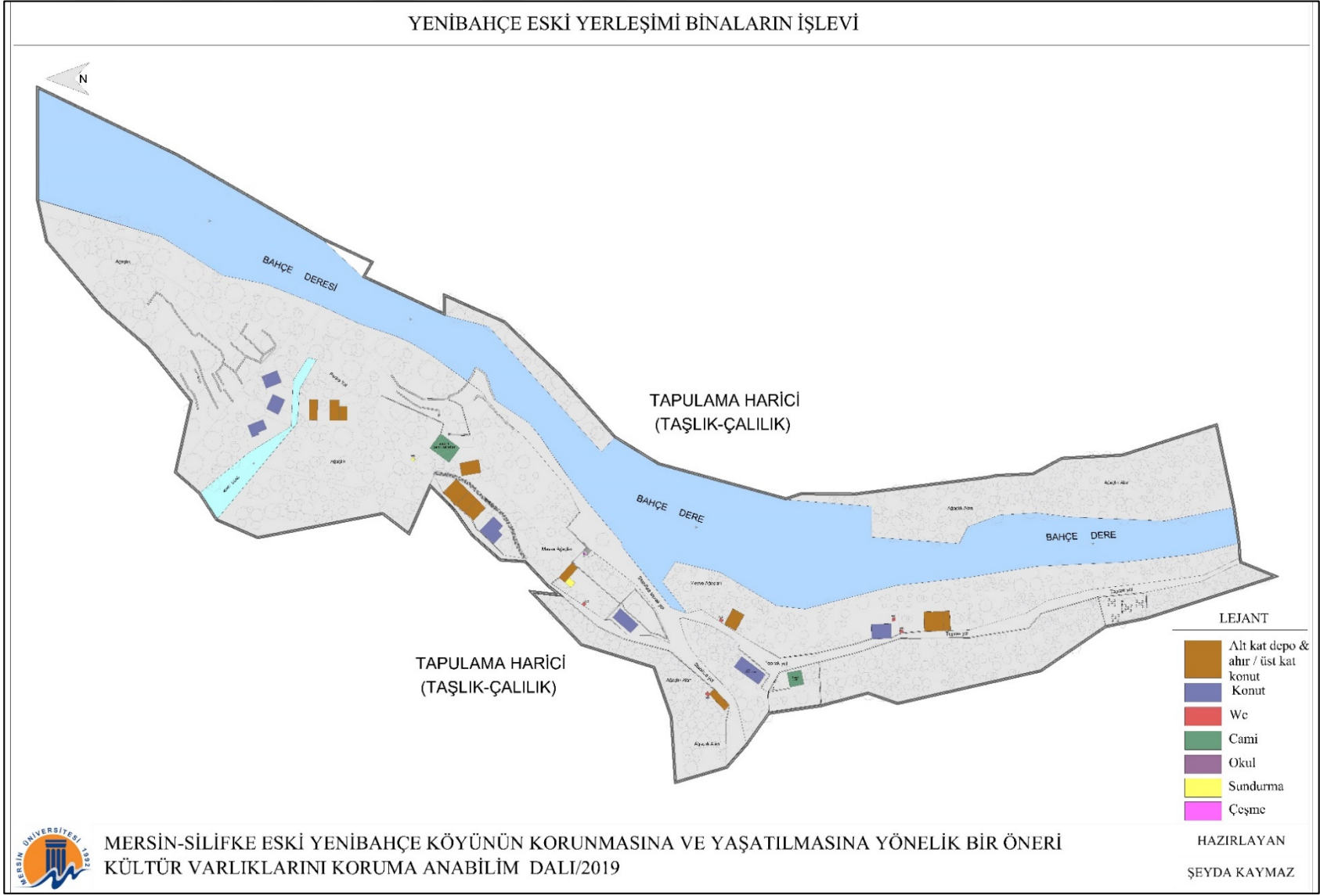
Ek-7 Yerleşim Dokusu ve Açık Alanların Özellikleri

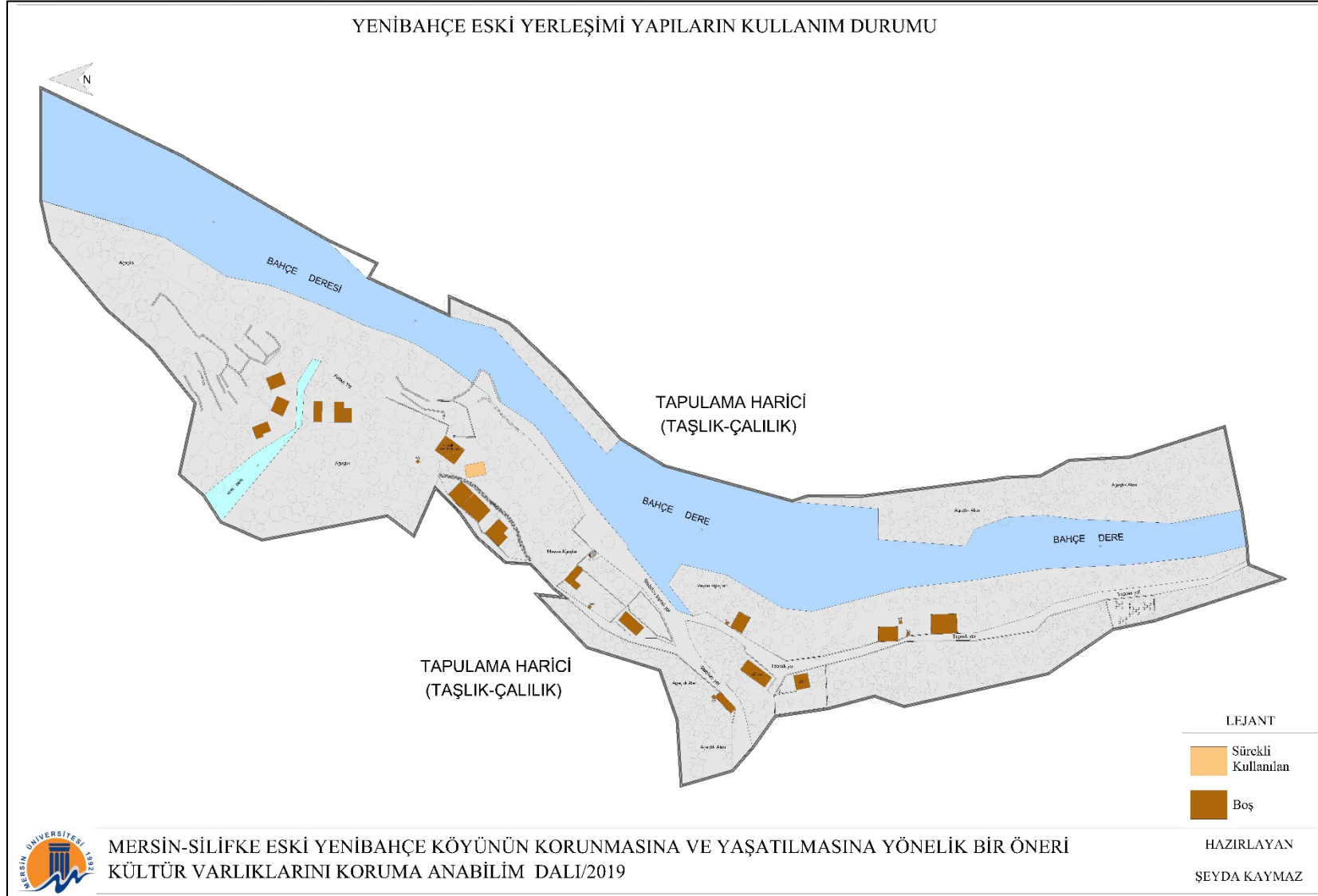
Ek-8 Kadastral sınırları ve mülkiyet durumu analizi

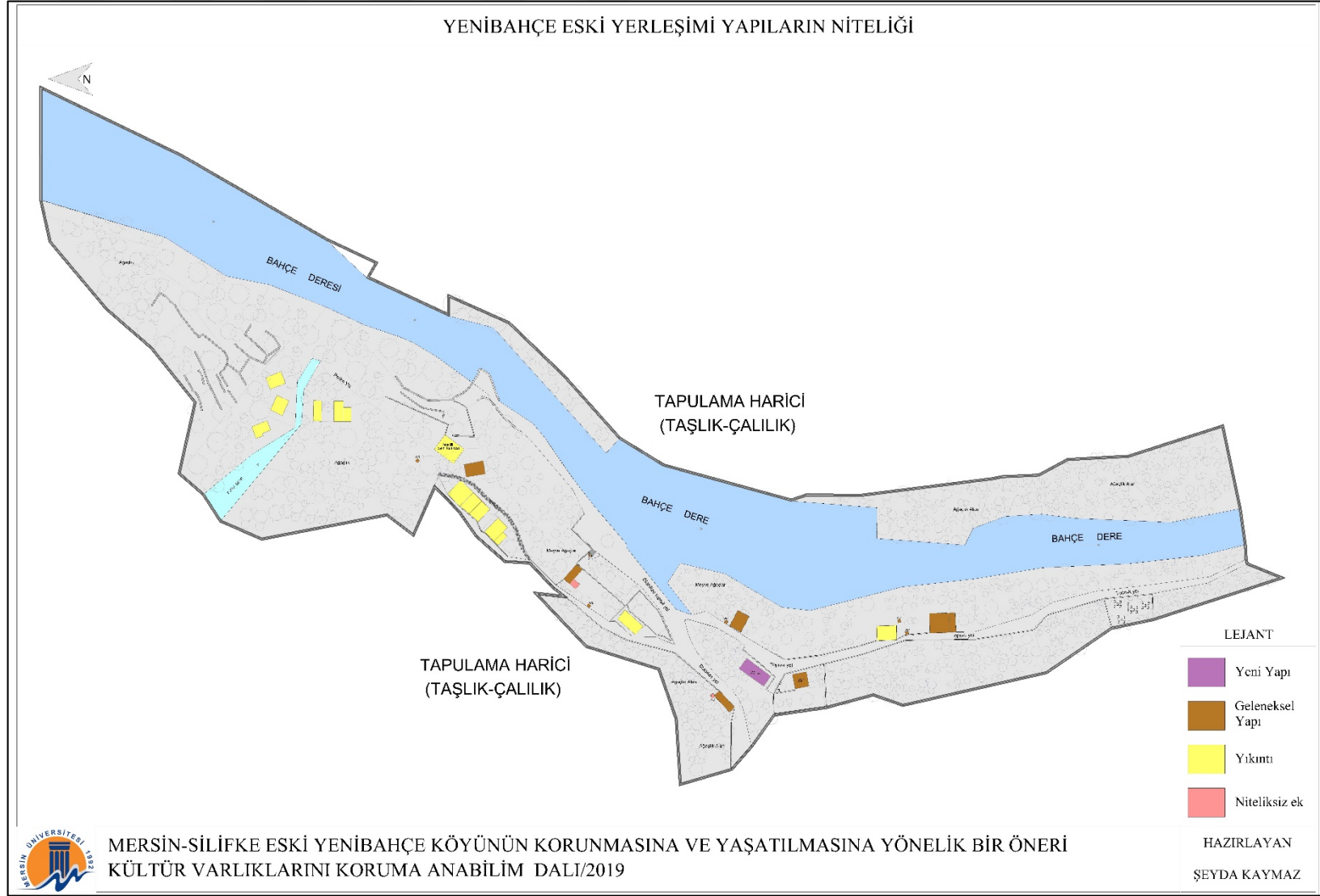
Ek-9 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapıların işlev analizi

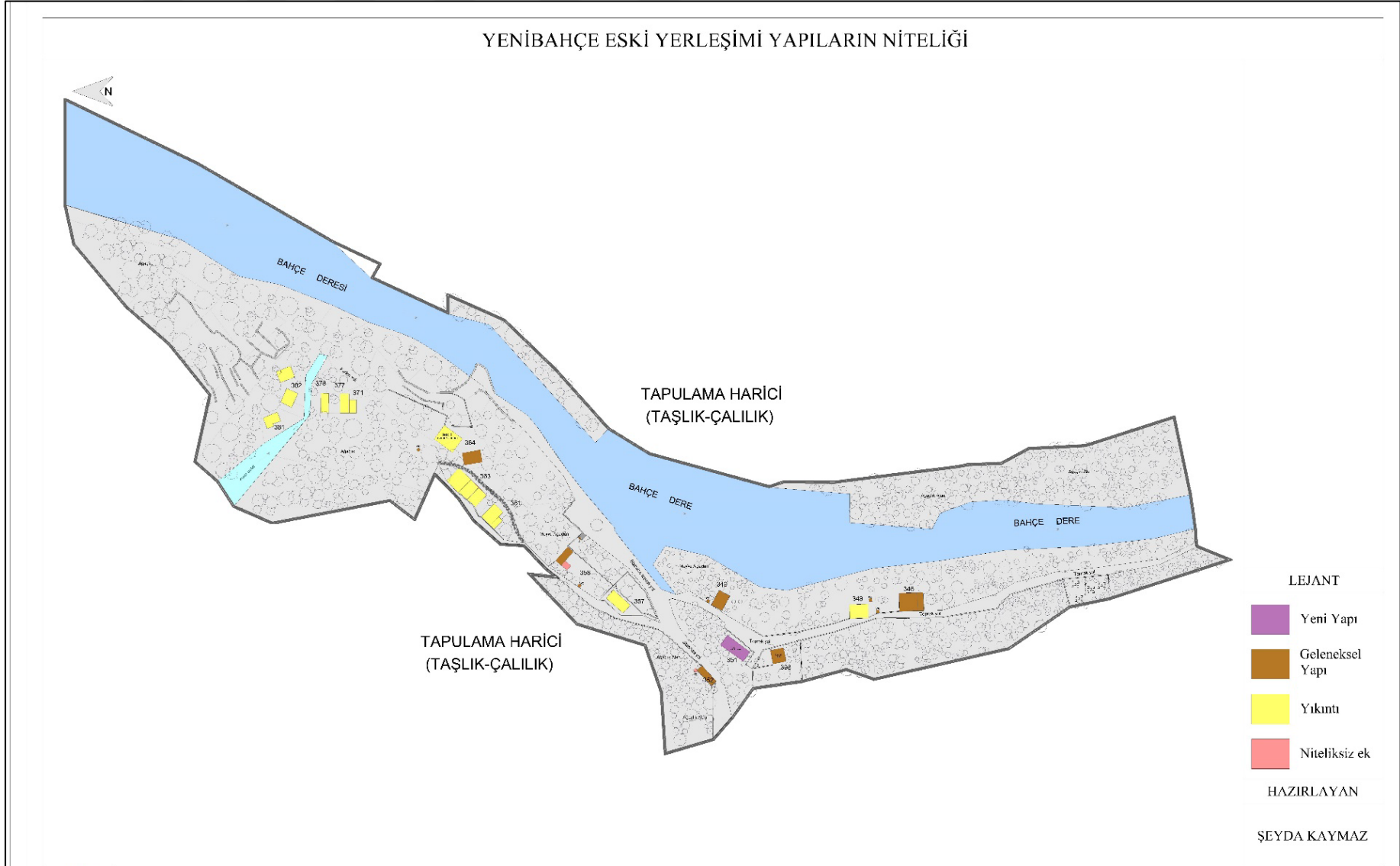
Ek-10 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapıların kullanım durumu

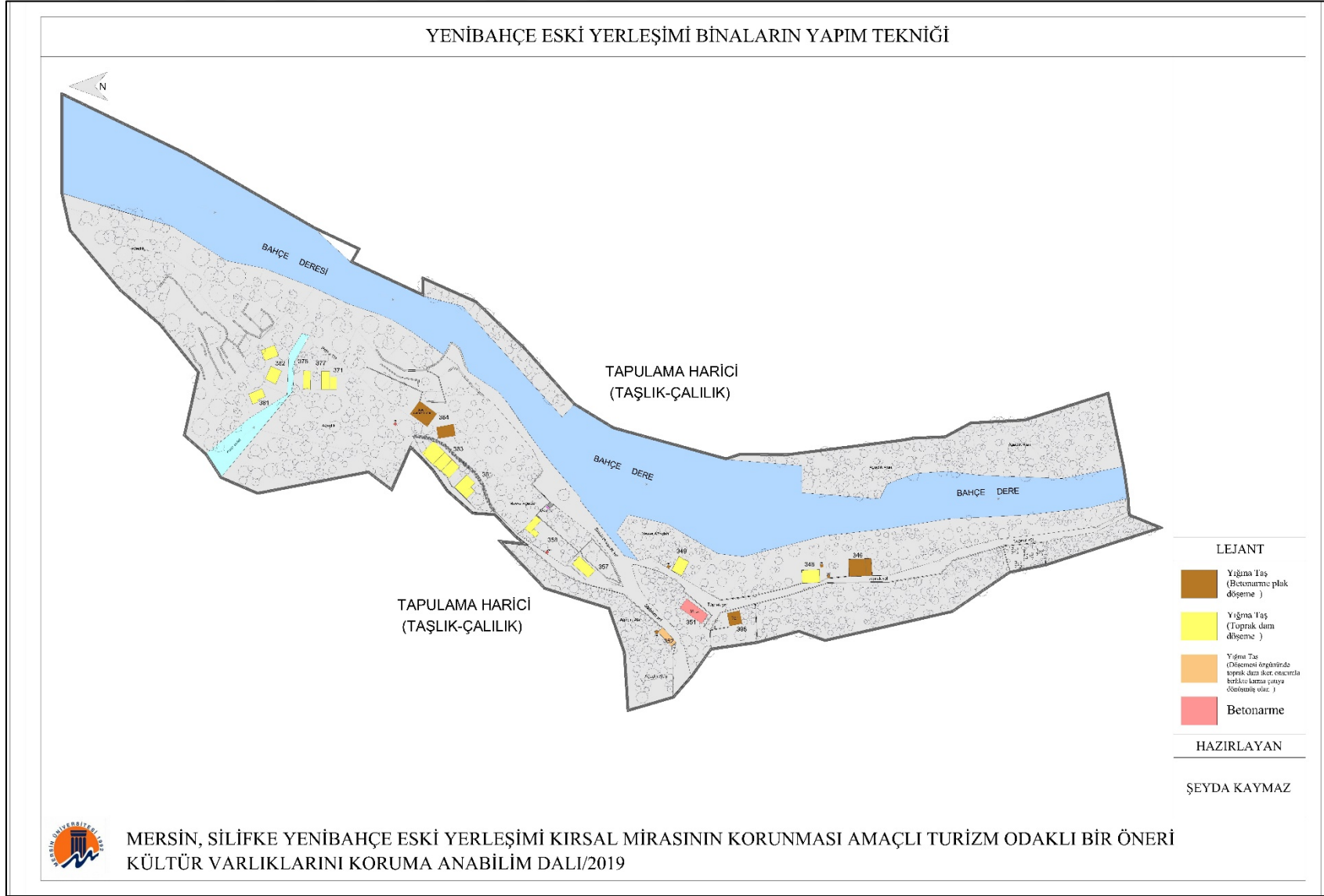
Ek-11 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapıların niteliği

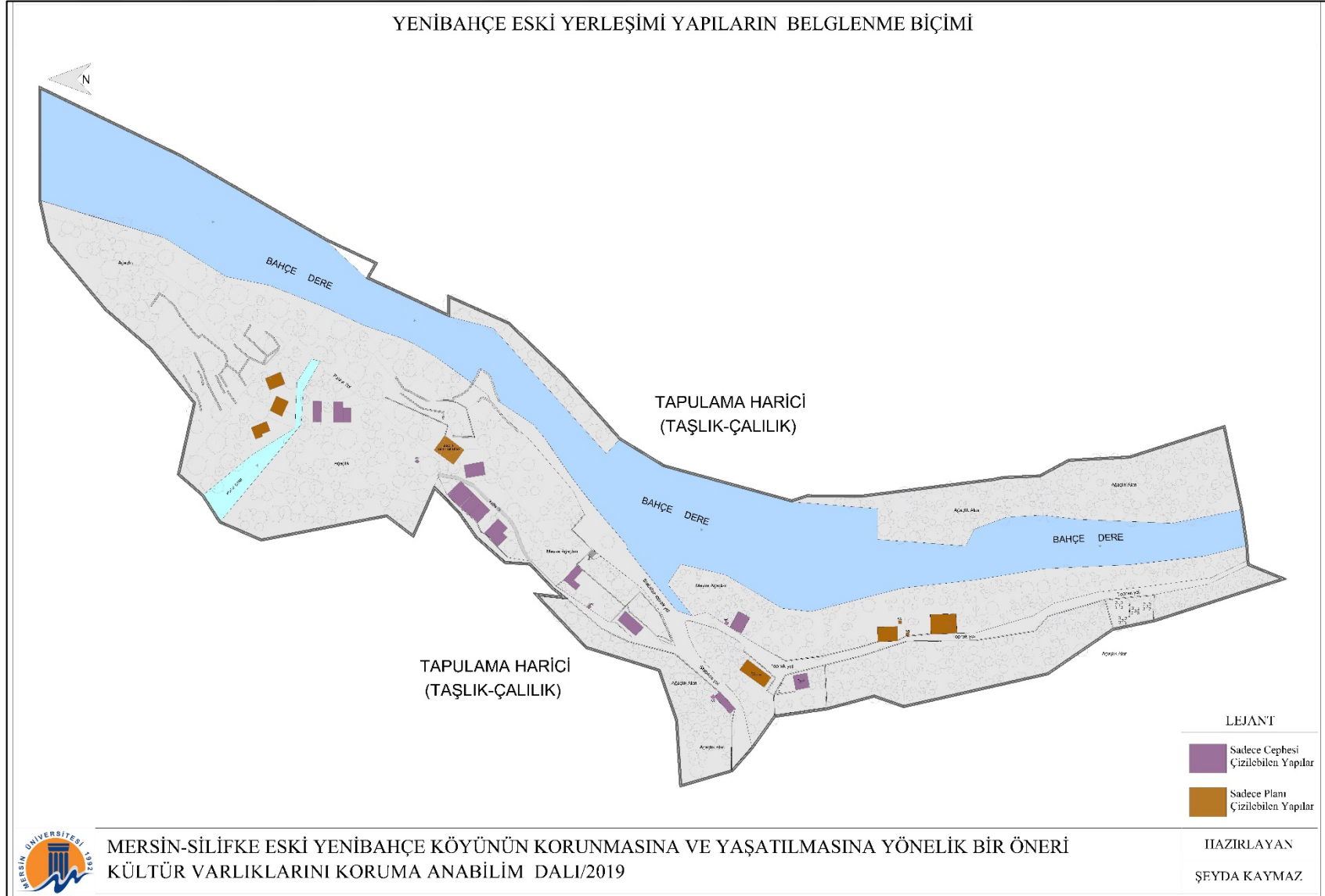
Ek-12 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapıların yapım tekniği

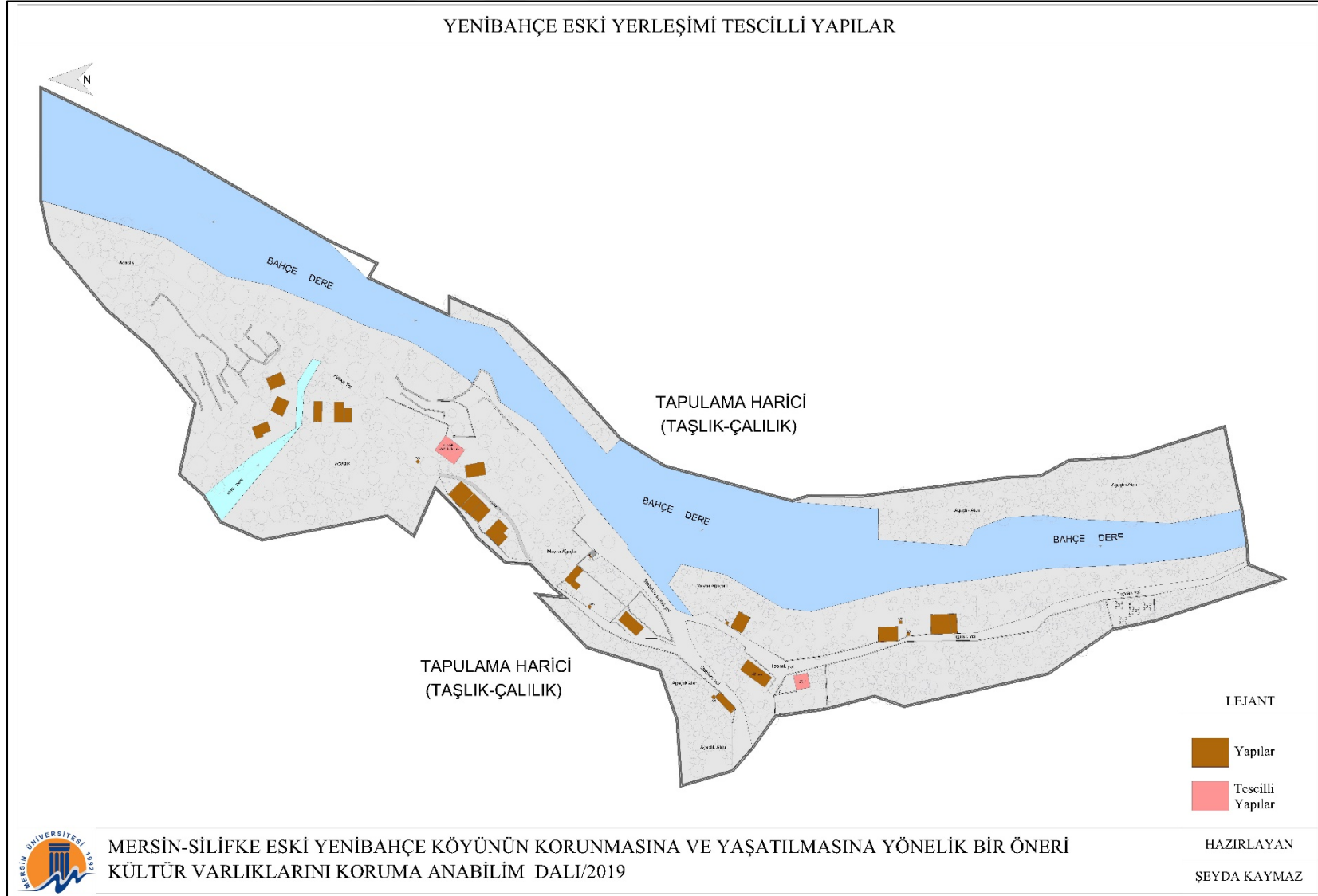
Ek-13 Eski yerleşimdeki yapısal durum

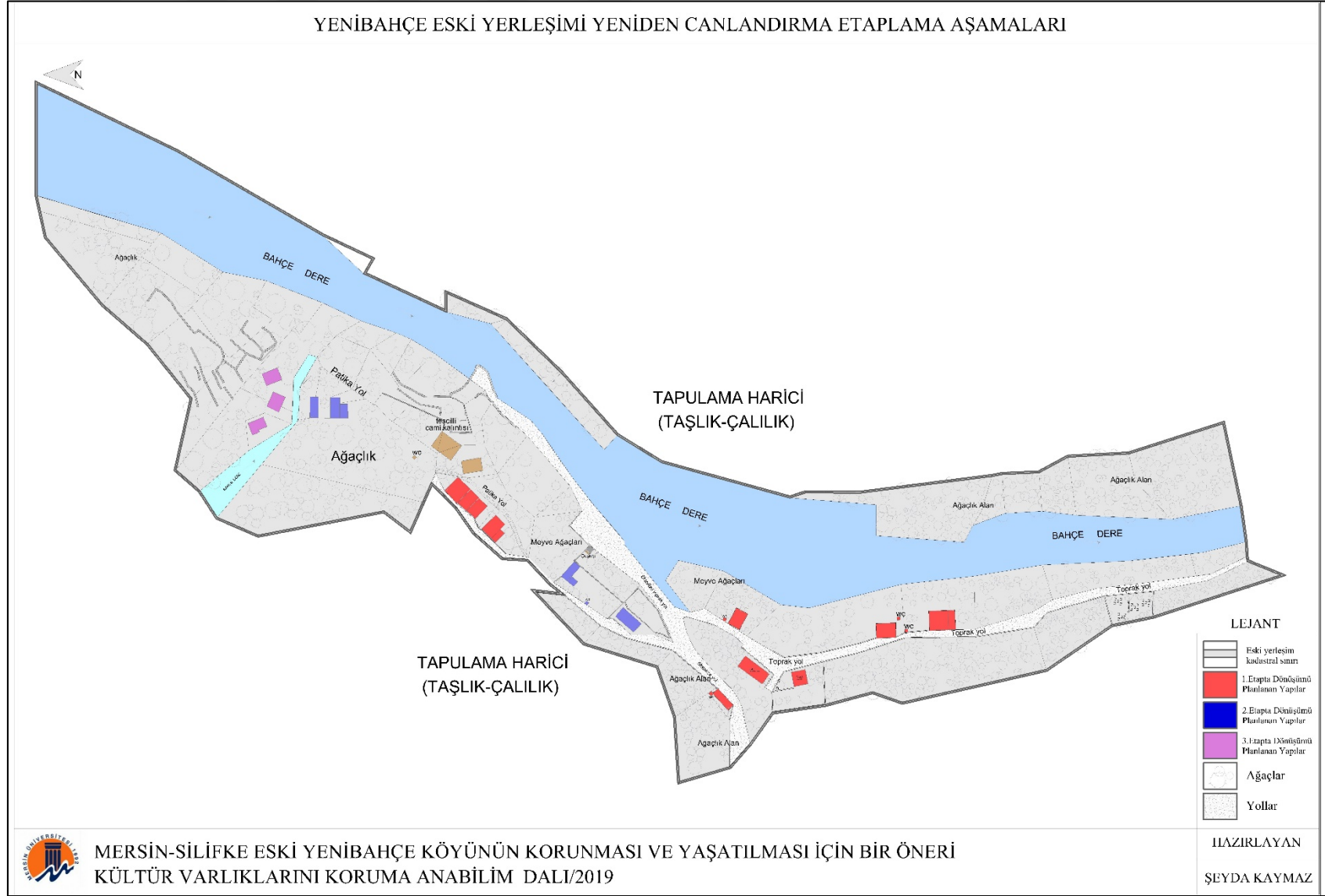
Ek-14 Yapıların belgelenme biçimi

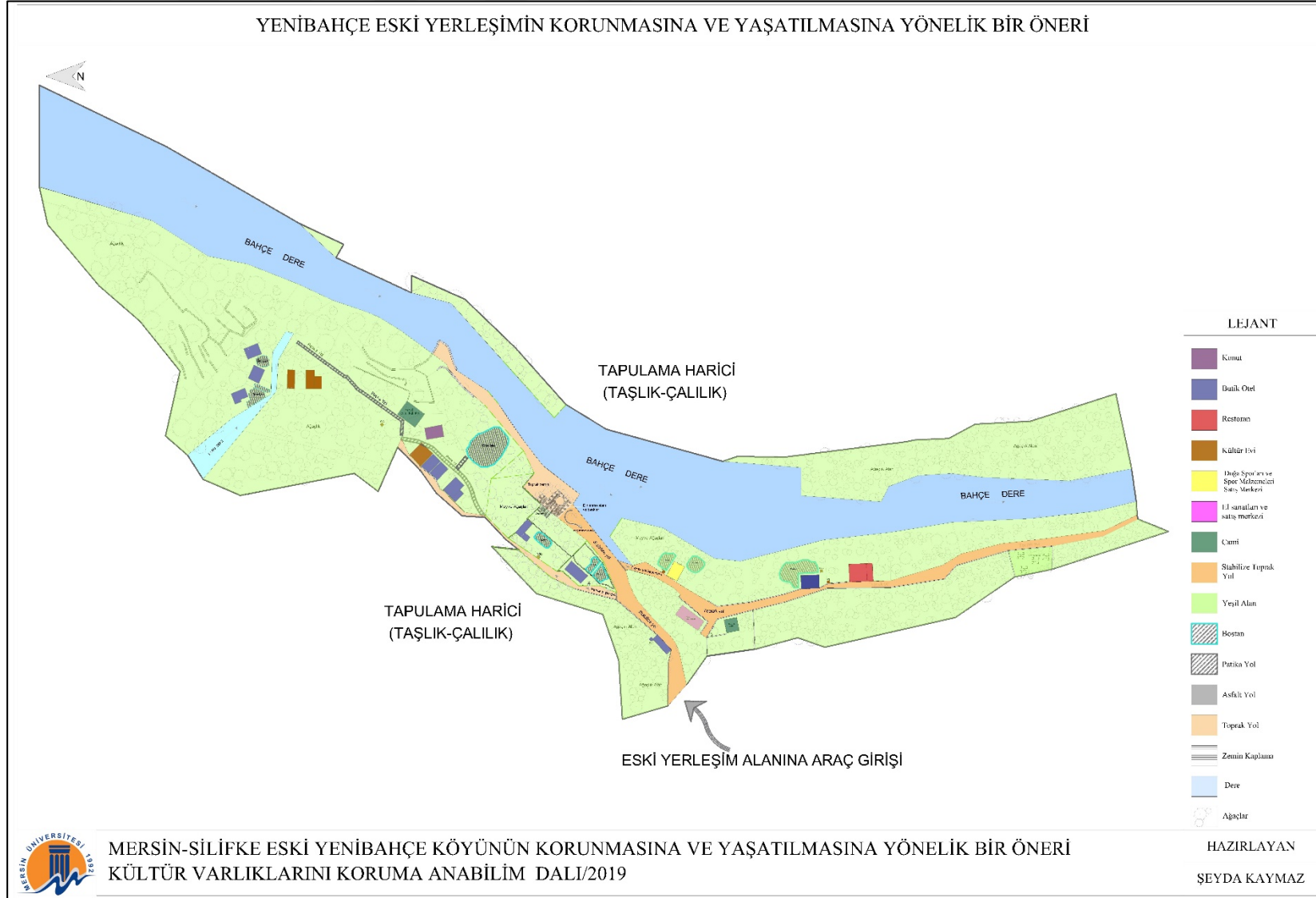
Ek-15 Yenibahçe eski yerleşim yeri yapılarının tescil durumu

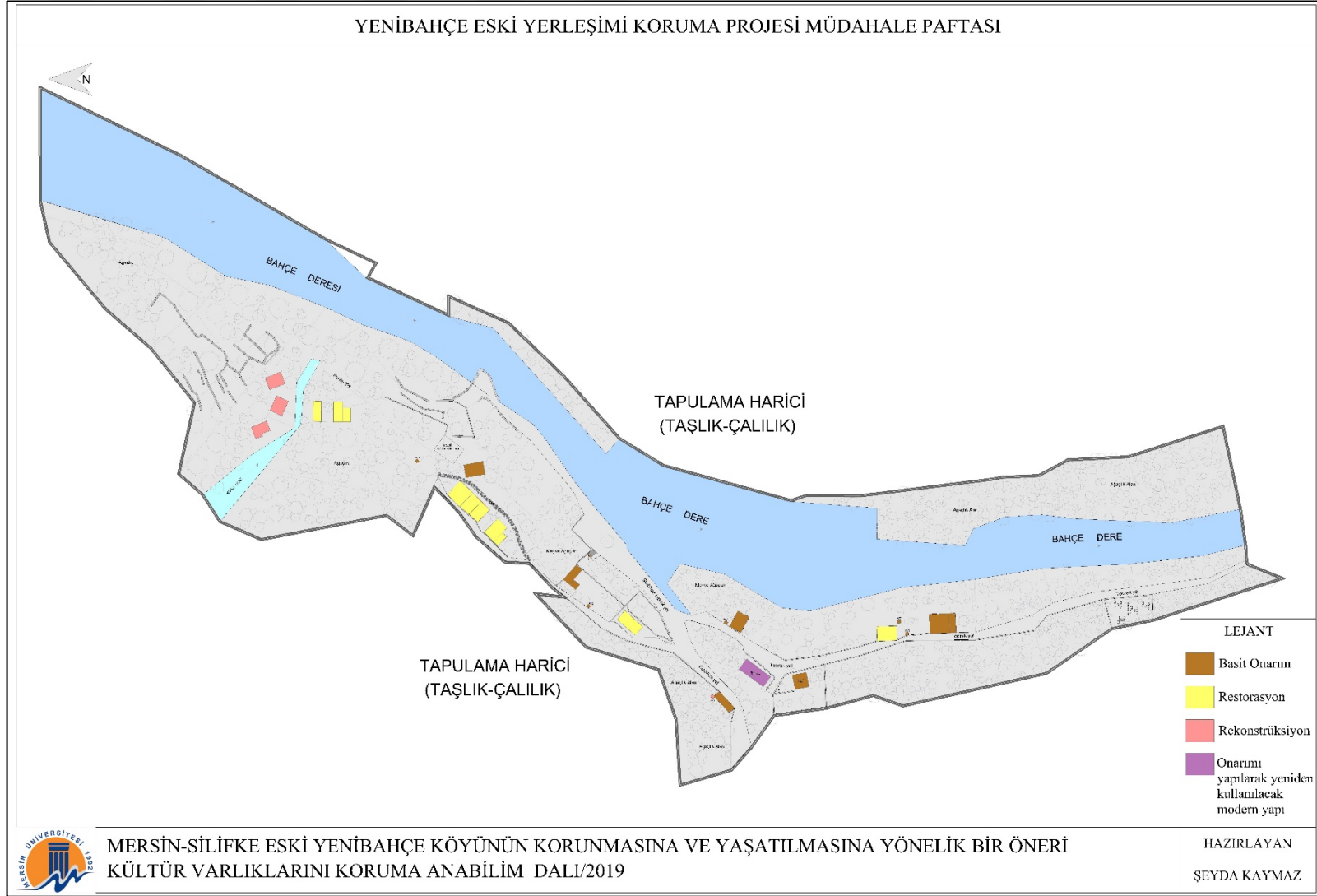
Ek-16 Eski yerleşim yerinin canlandırılmasına yönelik etaplama aşamaları

Ek-16 Eski yerleşim yerinin canlandırılmasına yönelik turizm odaklı öneri paftası

Ek-18 Eski yerleşim yeri yapılarına yönelik müdahale paftası

Ek-20 348 parsel için tescil fişi

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO:								
TÜRKİYE	ESKİESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:								
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SİLİFKE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: YENİBAHÇE KÖYÜ		KORUMA DERECE:	ANITSAL	1	2						
SOKAK VE KAPI NO:		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL: 348 parsel			ÇEVRESEL	1	2						
					Çevreye Aykırı								
ADI KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP):									
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFIYE:									
GENEL TANIM: Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yer alan konut eski köy merkezindedir.													
KORUMA DURUMU:	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK
	B	ORTA		B		B		B		B		B	İZİ VAR
	X			X		X		X		X		X	
	C	FENA		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ
VAZİYET PLANI					FOTOĞRAF								
													
GÖZLEMLER: Konut Yenibahçe Köyünün eski merkezindedir. İyi korunmuş durumdadır.													
BÜGÜNKÜ SAHİBİ: ---				BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:									
YAPILAN ONARIMLAR: ---													
AYRINTILI TANIM: Yenibahçe Köyünün eski merkezinde bulunan ev 348 parsel üzerinde yer almaktadır. Duvarları yer yer düzgün olan yer yer düzgün olmayan yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damı mercek üzeri topraktır. Tek katlıdır. Duvar örgüsünde taşlar arasında toprak malzeme kullanılmıştır. Dışa açılan kapı, pencereler ve pencere kanatları ahşap malzemeden yapılmıştır. Geleneksel köy mimarisini yansıtmaktadır. Evin içerisinde ahşap bölmeler ve işlemler vardır.					TEKNİK BİLGİLER		SU	ELEKTRİK	ISITMA	Kanalizasyon			
							--	--	--	-			
					ORJİNAL KULLANIMI: KONUT								
					BUGÜNKÜ KULLANIMI: KONUT								
					ÖNERİLEN KULLANIMI: KONUT								
					HAZIRLAYANLAR:								
					Özgür TOPBAŞ - Arkeolog <i>Özgür Topbaş</i> 12/02/2012								
					İlham ÖZTÜRK - Arkeolog <i>İlham Öztürk</i>								
YAYIN DİZİNİ:					KONTROL EDEN								
EKLER:					İlham ÖZTÜRK - Müze Müdürü								
RAPOR					X								
FOTOĞRAF					X								
RÖLÖVE PROJESİ													
RESTORASYON PROJESİ													
HARİTA					X								
KROKİ													
KİTABE													
VAKFIYE													
					REVİZYON								
					.../02/2012								
					G.E.E.A.Y.K. ONAYI								
					NO:/2012								
				/2012								
				/2012								
					G.E.E.A.Y.K KARARLARI								

Ek-21 348 parselde ait tescil fişi

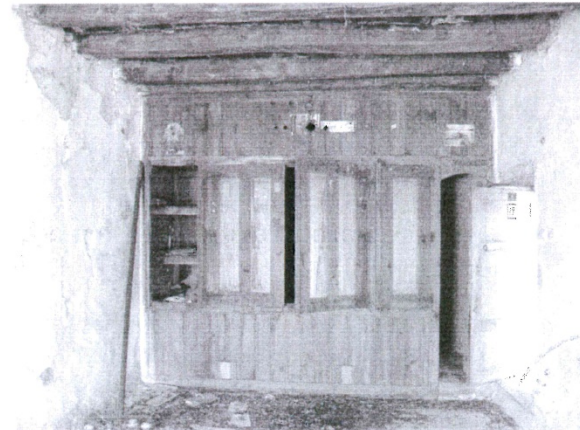
LEVHA VI

Resim 16-348 parsel üzerinde yer alan Şefika OKUR'a ait evden görünüm.

Resim 17-Evin damından görünüm.

Resim 18-Evin içinden ahşap yüklükten görünüm.

Ek-22 349 parsel için tescil fişi

AVRUPA KONSEYİ TÜRKİYE	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ ESKİESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	D.K.V.K.E.	ANIT	ENVANTER NO:									
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SİLİFKE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: YENİBAHÇE KÖYÜ	KORUMA DERECESİ:	ANITSAL	1	2	3						
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA: 17 ADA:	PARSEL: 349		ÇEVRESEL	1	2	3						
ADI KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN	MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP): GELENEKSEL KÖY MİMARİSİ	Çevreye Aykırı									
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:										
GENEL TANIM : Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde 349 parsel üzerinde yer almaktadır. Duvarları yer yer düzgün olan yer yer düzgün olmayan yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damı mertek üzeri topraktır. İki katlıdır. Altı hayvan ahır olarak kullanılmakta üst kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Duvar örgüsünde taşlar arasında toprak malzeme kullanılmıştır. Dışa açılan kapı, pencereler ve pencere kanatları ahşap malzemeden yapılmıştır. Evin içerisine girmek mümkün olmamıştır. Evin çevresinde boş bir alan ve bahçe yer almaktadır.													
KORUMA DURUMU:	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK
	B	ORTA		B		B		B		B		B	İZİ VAR
	X			X		X		X		X		X	ÖNEMLİ
	C	FENA		C		C		C		C		C	
VAZİYET PLANI					FOTOĞRAF								
													
GÖZLEMLER: Ev sağlamdır.													
BÜGÜNKÜ SAHİBİ: Huzeyfe OKUR				BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:									
YAPILAN ONARIMLAR: ---													
AYRINTILI TANIM: Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyündeki evlerin duvarları yer yer düzgün olan yer yer düzgün olmayan yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damları mertek üzeri topraktır. İki katlıdır. Altı hayvan ahır olarak kullanılmakta üst kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Köydeki evlerin neredeyse tamamı bu şekildedir. Evlerin içerisnde ahşap bölmeler yer almaktadır. Evlerin iç yan duvarları toprak ile sıvalıdır. Düzgün kesme taşlardan yapılmış bir ocak ve yanlarında iki adet pencere yer almaktadır. Ocağın olduğu odalar içerisnde karşılıklı duvara gömme şeklinde yapılmış ahşap iki dolap yer almaktadır. Yatağın ve buna benzer malzemelerin konulduğu yükükl bölümlü tamamen ahşaptan ve değişik süslemelerle yapılmıştır. Girişlerde de kiler olarak kullanılan bir oda yer almaktadır. Bazı evlerde ise fazladan bir yada iki oda daha vardır. Bu evlerin bazılarının giriş kapıları üzerinde ahşap malzemeden yapılan örtme denilen bölümler yer almaktadır.					TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	Kanalizasyon				
					--	--	--	-					
					ORJİNAL KULLANIMI: KONUT								
					BUGÜNKÜ KULLANIMI: KONUT								
					ÖNERİLEN KULLANIMI: KONUT								
Huzeyfe OKUR'a ait ev eski köy merkezinde 349 parsel üzerinde yer almaktadır. Duvarları yer yer düzgün olan yer yer düzgün olmayan yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damı mertek üzeri topraktır. İki katlıdır. Altı hayvan ahır olarak kullanılmakta üst kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Duvar örgüsünde taşlar arasında toprak malzeme kullanılmıştır. Dışa açılan kapı, pencereler ve pencere kanatları ahşap malzemeden yapılmıştır. Evin içerisine girmek mümkün olmamıştır. Evin çevresinde boş bir alan ve bahçe yer almaktadır.					HAZIRLAYANLAR:			.../02/2011					
					İlhame ÖZTÜRK - Arkeolog								
					Özgür TOPBAŞ - Arkeolog								
YAYIN DİZİNİ:					KONTROL-EDEN								
EKLER:					İlhame ÖZTÜRK - Müze Müdürü								
RAPOR					G.E.E.A.Y.K. ONAYI								
FOTOĞRAF					NO: .../2011								
RÖLÖVE PROJESİ					.../2011								
RESTORASYON PROJESİ					.../2011								
HARİTA					REVİZYON								
KROKİ					.../2011								
KİTABE					G.E.E.A.Y.K KARARLARI								
VAKFIYE													

Ek-23 349 parselde ait tescil fişi

LEVHA I

Resim 1-Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyü, 17 pafta, 349 parselde yer alan evden görünüm.

Resim 2-Evden görünüm.

Resim 3-Evden kuzeyden görünüm.

Ek-24 349 parselde ait tescil fişi

LEVHA II

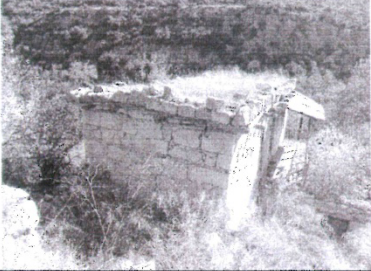

Resim 4-Evden batıdan görünüm.

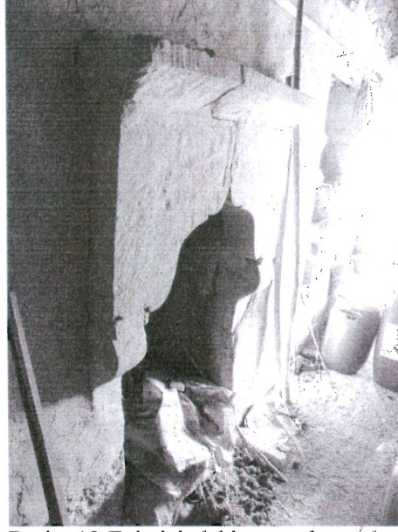
Resim 5-Örnek ev içinden görünüm.

Ek-25 349 parsel için tescil fişi

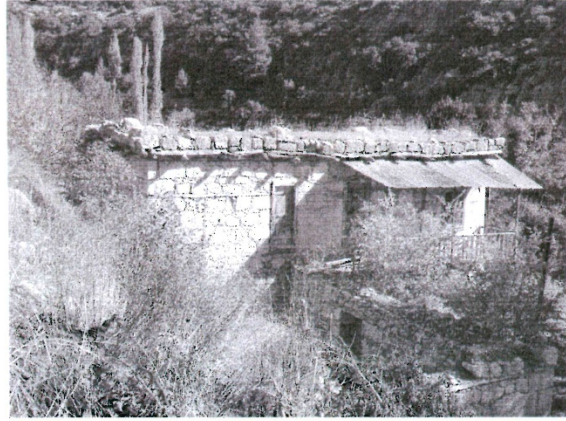
AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO:									
TÜRKİYE	ESKİESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:									
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SİLİFKE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: YENİBAHÇE KÖYÜ		KORUMA DERECEİ:	ANITSAL	1 2								
SOKAK VE KAPI NO:		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL: 358 parsel			ÇEVRESEL	1 2								
					Çevreye Aykırı									
ADI KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP):										
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFIYE:										
GENEL TANIM: Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yer alan konut eski köy merkezindedir.														
KORUMA DURUMU:	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK	
	B	ORTA		B		B		B		B		B		İZİ VAR
	X	FENA		X		X		C		C		C		ÖNEMLİ
C		C		C		C								
VAZİYET PLANI					FOTOĞRAF									
GÖZLEMLER: Konut Yenibahçe Köyünün eski merkezindedir. İyi korunmuş durumdadır.														
BÜGÜNKÜ SAHİBİ: ---				BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:										
YAPILAN ONARIMLAR: ---														
AYRINTILI TANIM: Yenibahçe Köyünün eski merkezinde bulunan ev 358 parsel üzerinde yer almaktadır. Duvarları yer yer düzgün olan yer yer düzgün olmayan yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damı mertek üzeri topraktır. İki katlıdır. Altı hayvan ahır olarak kullanılmakta üst kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Duvar örgüsünde taşlar arasında toprak malzeme kullanılmıştır. Dışa açılan kapı, pencereler ve pencere kanatları ahşap malzemeden yapılmıştır. Geleneksel köy mimarisini yansıtmaktadır. Evin içerisine girilememiştir. Evin önünde ahşap bir balkon vardır.					TEKNİK BİLGİLER		SU	ELEKTRİK	ISITMA	Kanalizasyon				
							--	--	--	-				
					ORJİNAL KULLANIMI: KONUT									
					BUGÜNKÜ KULLANIMI: KONUT									
ÖNERİLEN KULLANIMI: KONUT														
HAZIRLAYANLAR:					Özgür TOPBAŞ - Arkeolog		12/02/2012							
					İlham ÖZTÜRK - Arkeolog									
YAYIN DİZİNİ:		EKLER:		KONTROL EDEN		.../02/2012								
		RAPOR		İlham ÖZTÜRK - Müze Müdürü										
		FOTOĞRAF		G.E.E.A.Y.K. ONAYI		NO: .../2012								
		RÖLÖVE PROJESİ				.../2012								
		RESTORASYON PROJESİ				.../2012								
		HARİTA		REVİZYON		.../2012								
		KROKİ												
		KİTABE												
G.E.E.A.Y.K KARARLARI														

Ek-26 349 parselde ait tescil fişi

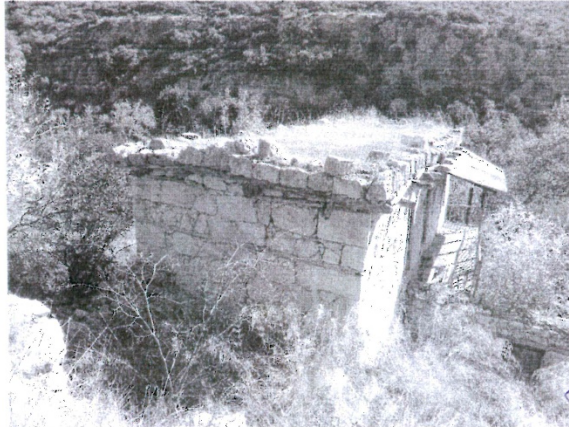
LEVHA V

Resim 13-Evin içindeki taş ocaktan görünüm.

Resim 14-358 parsel üzerinde yer alan Bekir Sıtkı OKUR'a ait evden görünüm.

Resim 15-Evden başka görünüm.

Ek-27 361 parsel için tescil fişi

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT	ENVANTER NO:												
TÜRKİYE	ESKİESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:												
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SİLİFKE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: YENİBAHÇE KÖYÜ		KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL	1	2									
SOKAK VE KAPI NO:		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL: 361 parsel			ÇEVRESEL	1	2									
					Çevreye Aykırı											
ADI KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP):												
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFIYE:												
GENEL TANIM: Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yer alan konut eski köy merkezindedir.																
KORUMA DURUMU:	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK			
	B	ORTA		B		B		B		B		B		B	B	İZİ VAR
	X			X		X		X		X		X		X	X	ÖNEMLİ
	C	FENA		C		C		C			C					
VAZİYET PLANI					FOTOĞRAF											
																
GÖZLEMLER: Konut Yenibahçe Köyünün eski merkezindedir. İyi korunmuş durumdadır.																
BÜGÜNKÜ SAHİBİ: ---				BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:												
YAPILAN ONARIMLAR: ---																
AYRINTILI TANIM: Yenibahçe Köyünün eski merkezinde bulunan ev 361 parsel üzerinde yer almaktadır. Duvarları yer yer düzgün olan yer yer düzgün olmayan yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damı mertek üzeri topraktır. İki katlıdır. Altı hayvan ahırını olarak kullanılmakta üst kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Duvar örgüsünde taşlar arasında toprak malzeme kullanılmıştır. Dışa açılan kapı, pencereler ve pencere kanatları ahşap malzemeden yapılmıştır. Geleneksel köy mimarisini yansıtmaktadır. Evin içerisinde ahşap bölmeler ve işlemler vardır. Giriş kapısı önünde örtme denilen üzeri ahşap mertek üzeri toprak örtülü bir bölüm vardır.					TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	Kanalizasyon							
						--	--	--	-							
					ORJİNAL KULLANIMI: KONUT											
					BÜGÜNKÜ KULLANIMI: KONUT											
ÖNERİLEN KULLANIMI: KONUT																
HAZIRLAYANLAR:																
Özgür TOPBAŞ - Arkeolog 																
İlham ÖZTÜRK - Arkeolog 																
KONTROL EDEN: İlham ÖZTÜRK - Müze Müdürü																
G.E.E.A.Y.K. ONAYI NO: .../02/2012																
.../2012																
.../2012																
.../2012																
REVİZYON: .../2012																
G.E.E.A.Y.K KARARLARI																
YAYIN DİZİNİ:	EKLER:															
	RAPOR	X														
	FOTOĞRAF	X														
	RÖLÖVE PROJESİ															
	RESTORASYON PROJESİ															
	HARİTA	X														
	KROKİ															
	KİTABE															
	VAKFIYE															

Ek-28 361 parsele ait tescil fişi

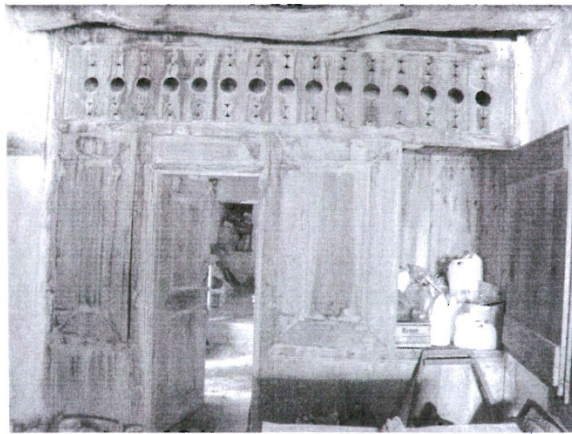
LEVHA IV

Resim 10-Evden başka görünüm.

Resim 11-Evin giriş ön kısmından görünüm.

Resim 12-Evin içinden ahşap bölmelerden görünüm.

Ek-29 363 parselle ait tescil fişi

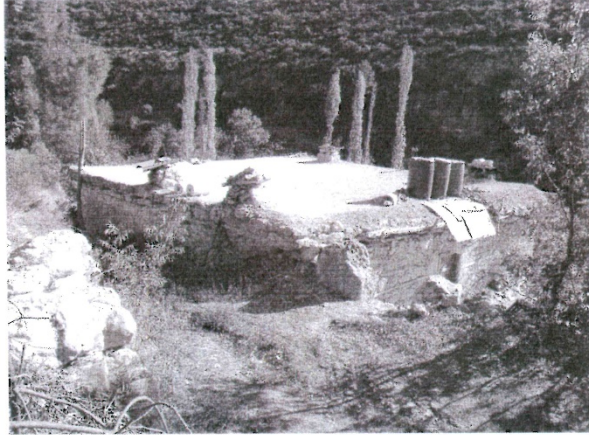
AVRUPA KONSEYİ TÜRKİYE	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO:								
	ESKİESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:								
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SİLİFKE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: YENİBAHÇE KÖYÜ		KORUMA DERECESİ	ANITSAL	1 2 3							
SOKAK VE KAPI NO:		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL: 363 parsel			ÇEVRESEL	1 2 3							
					Çevreye Aykırı								
ADI KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP):									
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFIYE:									
GENEL TANIM: Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibağçe Köyünde yer alan konut eski köy merkezindedir.													
KORUMA DURUMU:	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMENLARI	A	RUTUBET	A	YOK
	B	ORTA		B		B		B		B		B	İZİ VAR
	X	FENA		X		X		C		C		C	ÖNEMLİ
VAZİYET PLANI							FOTOĞRAF						
													
GÖZLEMLER: Konut Yenibağçe Köyünün eski merkezindedir. İyi korunmuş durumdadır.													
BÜGÜNKÜ SAHİBİ: ---							BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:						
YAPILAN ONARIMLAR: ---													
AYRINTILI TANIM: Yenibağçe Köyünün eski merkezinde bulunan ev 363 parsel üzerinde yer almaktadır. Duvarları yer yer düzgün olan yer yer düzgün olmayan yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damı mertek üzeri topraktır. İki katlıdır. Altı hayvan ahır veya ambar olarak kullanılmakta üst kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Duvar örgüsünde taşlar arasında toprak malzeme kullanılmıştır. Dışa açılan kapı, pencereler ve pencere kanatları ahşap malzemeden yapılmıştır. Geleneksel köy mimarisini yansıtmaktadır. Evin içine girilememiştir.							TEKNİK BİLGİLER		SU	ELEKTRİK	ISITMA	Kanalizasyon	
							ORJİNAL KULLANIMI: KONUT		--	--	--	-	
							BUGÜNKÜ KULLANIMI: KONUT						
							ÖNERİLEN KULLANIMI: KONUT						
							HAZIRLAYANLAR:		02/2012				
Özgür TOPBAŞ - Arkeolog													
İlham ÖZTÜRK - Arkeolog													
YAYIN DİZİNİ:							KONTROL EDEN İlham ÖZTÜRK - Müze Müdürü G.E.E.A.Y.K. ONAYI NO: .../02/2012						
EKLER:		RAPOR		X	/2012							
		FOTOĞRAF		X	/2012							
		RÖLÖVE PROJESİ			/2012							
		RESTORASYON PROJESİ											
		HARİTA		X	/2012							
		KROKİ											
		KİTABE											
		VAKFIYE											
							REVİZYON/2012						
							G.E.E.A.Y.K KARARLARI						

Ek-30 363 parsele ait tescil fişi

LEVHA III

Resim 7-363 parsel üzerinde yer alan A.Tevfik SARI'ya ait evden görünüm.

Resim 8-Evin üzerinden batı yönden görünüm.

Resim 9-361 parsel üzerinde yer alan İsa SARI'ya ait evden görünüm.

Ek-31 3670, 371, 377 ve 378 parsellere ait tescil fişi

AVRUPA KONSEYİ TÜRKİYE	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO:			
ESKIESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:				
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SİLİFKE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: YENİBAHÇE KÖYÜ		KORUMA DERECESİ	ANITSAL	1 2		
SOKAK VE KAPI NO:		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL: 370, 371, 377 ve 378 parseller			ÇEVRESEL	1 2		
ADI KONUT	YAPTIRAN:	YAPAN		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP):	Çevreye Aykırı			
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFİYE:				
GENEL TANIM: Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yer alan konut eski köy merkezinde vadinin kuzey yönündedir.								
KORUMA DURUMU:	A İYİ B ORTA X C FENA	TAŞIYICI YAPI	A B X C	ÜST YAPI	A İÇ YAPI	B X C		
					SÜSLEME ELEMENLARI	A RUTUBET B C		
						A YOK B İZİ VAR C ÖNEMLİ		
VAZİYET PLANI				FOTOĞRAF				
								
GÖZLEMLER: Konut Yenibahçe Köyünün eski merkezinin bulunduğu vadinin yukarı kesiminde bulunmaktadır.								
BÜGÜNKÜ SAHİBİ: ---				BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:				
YAPILAN ONARIMLAR: ---								
AYRINTILI TANIM: Yenibahçe Köyünün eski merkezinin bulunduğu vadinin yukarı kesiminde bulunan ev 370, 371, 377 ve 378 parseller üzerinde yer almaktadır. Duvarları yer yer düzgün olan yer yer düzgün olmayan yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damı mertek üzeri toprak ve betonarmedir. İki katlıdır. Altı hayvan ahır olarak kullanılmakta üst kat ise konut olarak kullanılmaktadır. Duvar örgüsünde taşlar arasında toprak malzeme kullanılmıştır. Dışa açılan kapı, pencereler ve pencere kanatları ahşap malzemeden yapılmıştır. Evin içerisine girmek mümkün olmamıştır. Bu evlerden en kuzeyde olanın üst örtüsü çökmüştür. Geleneksel köy mimarisini yansıtmaktadır.				TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	Kanalizasyon
					--	--	--	-
				ORJİNAL KULLANIMI: KONUT				
				BUGÜNKÜ KULLANIMI: KONUT				
				ÖNERİLEN KULLANIMI: KONUT				
				HAZIRLAYANLAR: Özgür TOPBAŞ - Arkeolog <i>Özgür</i> 1.9/02/2012 İlham ÖZTÜRK - Arkeolog <i>İlham</i>				
YAYIN DİZİNİ:				KONTROL EDEN: İlham ÖZTÜRK - Müze Müdürü G.E.E.A.Y.K.ONAYI NO: .../02/2012				
EKLER:								
RAPOR				X				
FOTOĞRAF				X				
RÖLÖVE PROJESİ								
RESTORASYON PROJESİ								
HARİTA				X				
KROKİ								
KİTABE								
VAKFİYE								
				REVİZYON .../2012				
				G.E.E.A.Y.K KARARLARI				

Ek-323670, 371, 377 ve 378 parsellere ait tescil fişi

LEVHA I

Resim 1-Silifke İlçesi, Yenibağçe Köyü, Musa ve Mustafa ASLAN'a ait 370, 371 ve 377 parseller üzerinde bulunan evlerden görünüm.

Resim 2-Evlerden başka görünüm.

Resim 3-Evlerden dış cepheden görünüm.

Ek-33 3670, 371, 377 ve 378 parsellere ait tescil fişi

LEVHA II

Resim 4-378 parsel üzerinde bulunan evden görünüm.

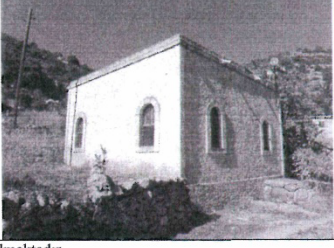

Resim 5-Evlerden kuzeyden görünüm.

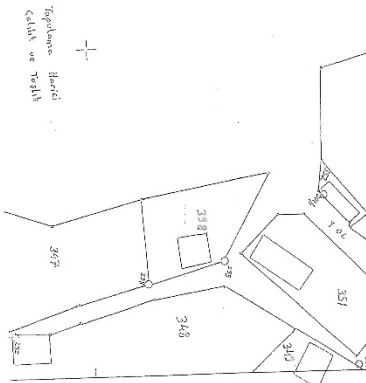

Resim 6-Evlerden birinin giriş kapısından görünüm.

Ek-34 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

AVRUPA KONSEYİ TÜRKİYE	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ ESKİESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	D.K.V.K.E. ANIT	ENVANTER NO:			
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SİLİFKE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: YENİBAHÇE KÖYÜ	KORUMA DERECESİ:	ANITSAL	1	2
SOKAK VE KAPINNO:		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL: 398 parsel	ÇEVRESEL	1	2	
ADİ CAMİİ		YAPTIRAN:	YAPAN	MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP):		
YAPIM TARİHİ: 1327		KİTABE:	VAKFIYE:			
GENEL TANIM: Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yer alan Camii eski köy merkezindedir. Günümüzde kullanılmaktadır.						
KORUMA DURUMU:	A X B C	İYİ ORTA FENA	TAŞIYICI YAPI	A X B C	ÜST YAPI	A X B C
					İÇ YAPI	A X B C
					SÜSLEME ELEMENLARI	A X B C
					RUTUBET	A X B C
					YOK	A X B C
					İZİ VAR	A X B C
					ÖNEMLİ	A X B C
VAZİYET PLANI			FOTOĞRAF			
						
GÖZLEMLER: Camii Yenibahçe Köyünün eski merkezindedir. İyi korunmuş durumdadır. Günümüzde kullanılmaktadır.						
BÜGÜNKÜ SAHİBİ: ---			BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:			
YAPILAN ONARIMLAR: ---						
AYRINTILI TANIM: Yenibahçe Köyünün eski merkezinde bulunan cami 398 parsel üzerinde yer almaktadır. Duvarları düzgün yerel taşlar ile inşa edilmiştir. Damı betonarmedir. Tek katlıdır. Tapılış tarihi tabelasına göre 1327' dir. Giriş kapısı kuzeydedir. Kapı ahşap ve çift kanatlıdır. Kapı ve pencereler semerdam inşa edilmiştir. Pencere ve kapı kenarları dışa taşınarak çerçeve oluşturulmuştur. Kare planlıdır. İçinde mimber ahşap olup ahşap işçiliği vardır. Camiyi içinde ikiye bölen bir kemer yer almaktadır. İkinci kat ve ikinci kata çıkan merdivenler ahşap olup ahşap işçiliğine sahiptir. İç tavan kısım ahşaptır. Caminin bahçesinde kuzey yönde 1292 tarihli mezar taşına sahip bir mezar bulunmaktadır.			TEKNİK BİLGİLER			
			SU			
			ELEKTRİK			
			ISITMA			
			Kanalizasyon			
			ORJİNAL KULLANIMI: CAMİİ			
			BUGÜNKÜ KULLANIMI: CAMİİ			
			ÖNERİLEN KULLANIMI: CAMİİ			
			HAZIRLAYANLAR:			
			Özgür TOPBAŞ - Arkeolog			
			İlham ÖZTÜRK - Arkeolog			
YAYIN DİZİNİ:			KONTROL EDEN			
EKLER:			İlham ÖZTÜRK - Müze Müdürü			
RAPOR			X			
FOTOĞRAF			X			
RÖLÖVE PROJESİ						
RESTORASYON PROJESİ						
HARİTA			X			
KROKİ						
KİTABE						
VAKFIYE						
			REVİZYON			
			G.E.E.A.Y.K. ONAYI			
			NO:/2012			
		/2012			
		/2012			
			G.E.E.A.Y.K KARARLARI			

Ek-35 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.K.V.E.		ANIT		ENVANTER NO:									
TÜRKİYE	KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:											
İL: MERSİN	İLÇESİ: SILIFKE	MAHALLE VE KÖY: YENİ BAĞÇE			KORUMA	ANITSAL	1	2	3							
SOKAK VE KAPI NO: -	KADASTRO: PAFTA: - ADA: PARSEL: 398			DERECESİ	ÇEVRESEL	1	2	3								
ADI: YENİBAĞÇE KÖYÜ YENİ CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN: -			MİMARİ ÇAĞI:											
YAPIM TARİHİ: 1327 H. (1909 M)					VAKFIYE: -											
GENEL TANITIM: Camii Yenibağçe Köyünün eski merkezindedir.İyi korunmuş durumdadır.Günümüzde kullanılmaktadır.																
KORUMA DURUMU	☒ A ☐ B ☐ C	İYİ ORTA FENA	TAŞIYICI	☒ A ☐ B ☐ C	DIŞ YAPI	☒ A ☐ B ☐ C	ÜST YAPI	☒ A ☐ B ☐ C	İÇ YAPI	☒ A ☐ B ☐ C	☒ A ☐ B ☐ C	SÜSLEME ELAMANLARI	A B C	RUTUBET	☒ A ☐ B ☐ C	YOK İZİ VAR ÖNEMLİ
																
BUGÜNKÜ SAHİBİ: YENİBAĞÇE KÖYÜ KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİ			BAKIMINDAN SORUMLU OLAN YENİBAĞÇE KÖYÜ KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİ			TEKNİK BİLGİLER		SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON					
YAPILAN ONARIMLAR: .						ORJINAL KULLANIMI : CAMİİ BUGÜNKÜ KULLANIMI : CAMİİ										
AYRINTILI TANIM CAMİİ : Yenibağçe köyünün eski yerleşim merkezinde bulunan Camii, 9,00 mt x 9,00 mt ebadında olup, yaklaşık 81.00.m2 yüzölçümündedir. Camii 398 nolu parsel üzerine yapılmıştır. Köyü mevki, 18 pafta, 398 nolu parsel; 795 m2 sahali, Kargir Cami ve arsa cinsiyile Yenibağçe Köyü Tüzel Kişiliği adına kayıtlıdır. Yenibağçe köyü Yeni Camii, tabelasına göre 1327 H. (1909 M.) yılında, bölgede bulunan düzgün kesme taştan kare planlı olarak yapılmıştır. Dam sonradan betonarme olarak yapılmıştır. Kuzey cephede bulunan giriş kapısı ahşap ve çift kanatlıdır. Caminin bütün cephelerinde ikiye pencere olup, kapı ve pencereler semerdam inşaa edilmiştir. Camii içinde Camiyi ikiye bölen düzgün kesme taştan yapılmış bir kemer bulunmaktadır. Kemerin kuzey kısmında ahşaptan yapılmış mahfel katı bulunmaktadır. Güney cepheye bitişik olan mimber ahşaptan yapılmıştır. Mimber ve mahfel katındaki ahşap işçiliği özelliğlidir. İç tavan döşemesi de ahşaptır. Minaresi bulunmayan Camii, iyi durumda olup, ibadate açıktır. Caminin kuzeyinde bulunan avlu içerisinde doğu-batı yönde yapılmış, 1292 tarihli mezar taşına sahip bir adet mezar bulunmaktadır.						ÖNERİLEN KULLANIMI: CAMİİ HAZIRLAYANLAR: Osman ÖZKUM Hrt. Kad. Teknikeri Rabia UÇ KARALAR Mimar Utku UTKAN İnş.Mühendis KONTROL EDEN: Hüseyin ŞAHİN Şube Müdürü										
						ONAYLAYAN: Murat SARAÇOĞLU Bölge Müdürü										
YAYIN DİZİNİ			EKLER			REVİZYON										
			RAPOR			Var										
			FOTOĞRAF			Var										
			RÖLÖVE PROJESİ			Yok										
			RESTORASYON PROJESİ			Yok										
			HARİTA			Var										
			KROKİ			Var										
			KİTİBE			Yok										
			VAKFIYE													
			DİĞER													

Ek-36 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

LEVHA VII

Resim 19-Evin içinden ve ocaktan görünüm.

Resim 20-398 parsel üzerinde yer alan 1327 tarihli Camiden görünüm.

Resim 21-Camiden başka görünüm.

Ek-37 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

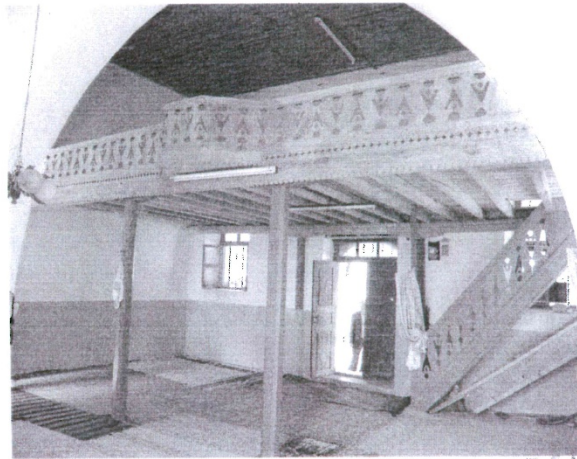
LEVHA VIII

Resim 22-Caminin avlusundan ve mezardan görünüm.

Resim 23-Caminin içinden görünüm.

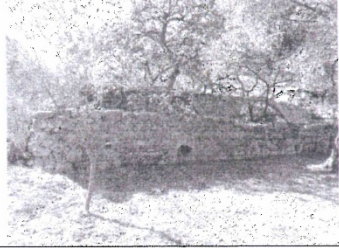

Resim 24-Caminin içinden görünüm.

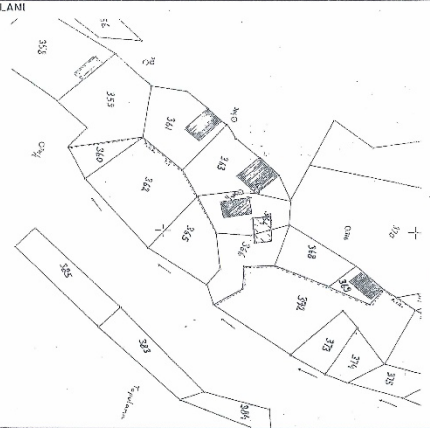
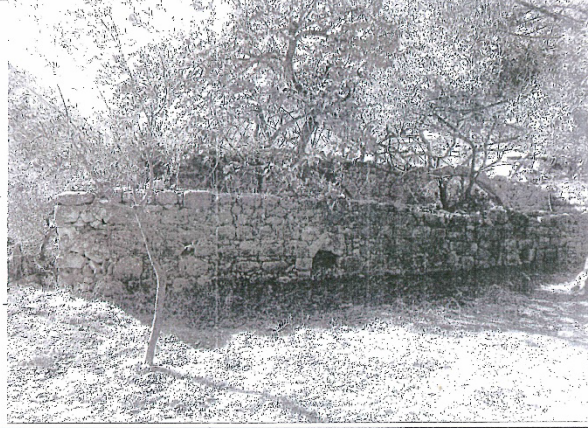
Ek-38 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

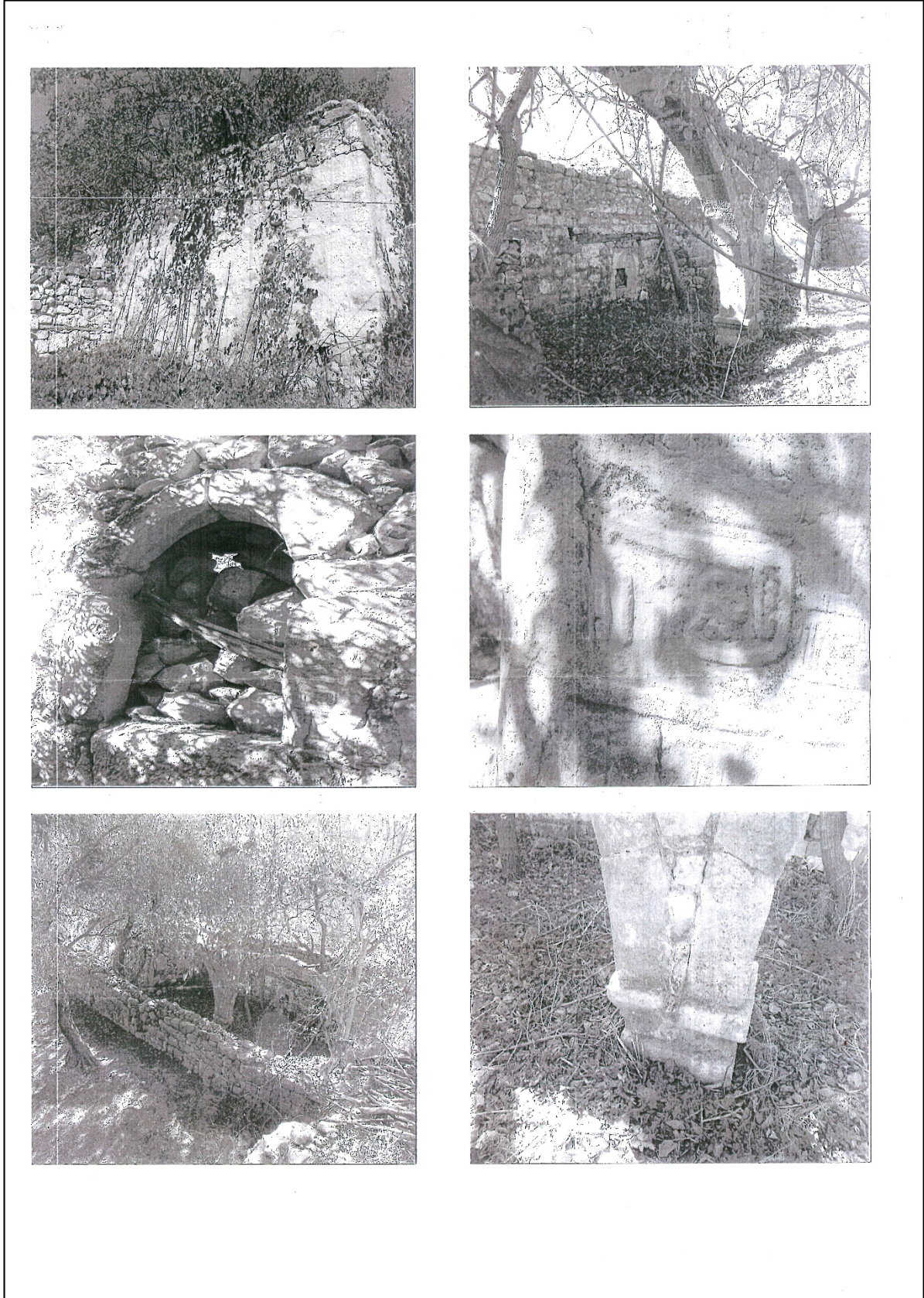
Ek-39 398 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

AVRUPA KONSEYİ TÜRKİYE	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO:							
	ESKİESERLER VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:							
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SİLİFKE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: YENİBAHÇE KÖYÜ		KORUMA DERECESİ	ANITSAL	1 2 3						
SOKAK VE KAPI NO:		KADASTRO PAFTA: ADA: PARSEL: 364 ve 366 parseller			ÇEVRESEL	1 2 3						
					Çevreye Aykırı							
ADI CAMİİ	YAPTIRAN:	YAPAN		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP):								
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:		VAKFIYE:								
GENEL TANIM: Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yer alan Camii eski köy merkezindedir.												
KORUMA DURUMU:	A İYİ B ORTA C FENA X	TAŞIYICI YAPI	A B C X	ÜST YAPI	A B C X	İÇ YAPI	A B C X	SÜSLEME ELEMENLARI	A B C	RUTUBET	A B C	YOK IZI VAR ÖNEMLİ
VAZİYET PLANI				FOTOĞRAF								
												
GÖZLEMLER: Camii Yenibahçe Köyünün eski merkezindedir. İyi korunmuş durumdadır.												
BÜGÜNKÜ SAHİBİ: ---			BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ:									
YAPILAN ONARIMLAR: ---												
AYRINTILI TANIM: Yenibahçe Köyünün eski merkezinde bulunan cami 364 ve 366 parseller üzerinde yer almaktadır. Duvarları yer yer düzgün kesme taşlar ile yer yer moloz taşlar ile örülerek inşa edilmiştir. Duvar örgüsünde yatay ağaçlar da kullanılmıştır. Camii doğu batı doğrultusundadır. Güney yönde küçük bir mihrabı ve yanında taşlar ile oluşturulmuş bir mimberi vardır. Caminin iç orta bölümünde düzgün kesme taşlar ile örülerek oluşturulmuş iki kemer açıklığı açıklığı vardır. Caminin iç ve yan duvarları büyük oranda sağlam olup üst örtüsü yıkılmıştır. Güney ve doğu yönlerin küçük dikdörtgen pencereler vardır.				TEKNİK BİLGİLER		SU	ELEKTRİK	ISITMA	Kanalizasyon			
						--	--	--	-			
				ORJİNAL KULLANIMI: CAMİİ								
				BUGÜNKÜ KULLANIMI: CAMİİ								
				ÖNERİLEN KULLANIMI: CAMİİ								
				HAZIRLAYANLAR: Özgür TOPBAŞ - Arkeolog <i>Özgür Topbaş</i> 16/02/2012 İlham ÖZTÜRK - Arkeolog <i>İlham Öztürk</i>								
YAYIN DİZİNİ:		EKLER:		KONTROL EDEN: İlham ÖZTÜRK - Müze Müdürü		.../02/2012						
		RAPOR		G.E.E.A.Y.K. ONAYI		../2012						
		FOTOĞRAF		NO:		../2012						
		RÖLÖVE PROJESİ				../2012						
		RESTORASYON PROJESİ										
		HARİTA		REVİZYON		../2012						
		KROKİ										
		KİTABE										
		VAKFIYE		G.E.E.A.Y.K KARARLARI								

Ek-40 364 ve 366 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		D.K.V.E.	ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:
İLİ: MERSİN	İLÇESİ: SILIFKE	MAHALLE VE KÖY: YENİ BAĞÇE		KORUMA	ANITSAL
SOKAK VE KAPI NO: -		KADASTRO: PAFTA: -	ADA: PARSEL: 364-366	DERECESİ	ÇEVRESEL
ADI: YENİBAĞÇE KÖYÜ ESKİ CAMİİ	YAPTIRAN: BİLİNMIYOR	YAPAN: BİLİNMIYOR		MİMARİ ÇAĞI:	VAKFIYE: -
GENEL TANITIM: Camii YeniBağçe Köyünün eski merkezindedir.Üst örtü tamamen yok olmuştur.Günümüzde kullanılmamaktadır.					
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA C FENA	TAŞIYICI	A DIŞ YAPI B C	A ÜST YAPI B C	A İÇ YAPI B C
				A SÜSLEME B ELAMANLARI C	A RUTUBET B C
					A YOK B İZİ VAR C ÖNEMLİ
VAZİYET PLANI					
					
BUGÜNKÜ SAHİBİ:	BAKIMINDAN SORUMLU OLAN		TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK
YENİBAĞÇE KÖYÜ KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİ	YENİBAĞÇE KÖYÜ KÖY TÜZEL KİŞİLİĞİ				
YAPILAN ONARIMLAR:			ORJİNAL KULLANIM : CAMİİ		
AYRINTILI TANIM			BUGÜNKÜ KULLANIM : KULLANILMIYOR		
CAMİİ : YeniBağçe köyünün eski yerleşim merkezinde bulunan Camii, 12,00 mt x 7,00 mt ebadında olup, yaklaşık 84,00 m2 yüzölçümündedir. Camii 364 ve 366 nolu parseller üzerine yapılmıştır. Köyü mevkii, 17 pafta, 364 nolu parsel; 570 m2 sahali, Kargir ev ve arsası cinsiyile Hüseyin kızı Teslime Sarı ile Halil çocukları Ahmet Sarı, Fatma Uğuz, İsa Sarı, Muazzez Eren,Rukiye Yigit ve Salim Sarı adlarına hisseli olarak kayıtlıdır. Köyü mevkii 17 pafta, 366 parsel ise 560 m2, Kargir çeşme ve arsası cinsiyile YeniBağçe Köyü Tüzel Kişiliği adına kayıtlıdır. Düzgün kesme taş ve moloz taşlar kullanılarak yapılan Caminin, üst örtüsü yıkılmıştır. Caminin iç ve yan duvarları ayakta kalmış olup, üst örtünün toprak dam olduğu düşünülmektedir. Camii doğu batı doğrultusunda inşaa edilmiş olup, duvar örgüsünde ahşap hatırlar kullanılmıştır. Caminin güney duvarında düzgün kesme taştan yapılmış bir mihrabı ile güney duvara bilşik 5 basamaklı ve taştan yapılmış mimberi bulunmaktadır. Caminin orta kısmında, iki adet kemer açıklığı bulunmaktadır. Kemer örtüsü düzgün kesme taştan, iç kısmı ise moloz taş kullanılarak yapılmıştır. Caminin güney ve doğu cephelerinde küçük dikdörtgen pencereler bulunmaktadır.	ONERİLEN KULLANIMI: CAMİİ				
			HAZIRLAYANLAR: Osman ÖZKUM Hrt. Kad. Teknikeri Rabia UÇ KARALAR Mimar Ulku UTKAN İnş.Mühendisi		
			KONTROL EDEN: Hüseyin SARIN Şube Müdürü		
			ONAYLAYAN: Murat SARAÇOĞLU Bölge Müdürü		
YAYIN DİZİNİ	EKLER		REVİZYON		
	RAPOR	Var			
	FOTOĞRAF	Var			
	RÖLÖVE PROJESİ	Yok			
	RESTORASYON PROJESİ	Yok			
	HARİTA	Var			
	KROKİ	Var			
	KİTABE	Yok			
	VAKFIYE	Yok			
	DİĞER				

Ek-41 364 ve 366 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

Ek-42 364 ve 366 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

LEVHA X

Resim 28-Caminin içinden ve mihrabından görünüm.

Resim 29-Caminin içinden ve kemerlerden görünüm.

Resim 30- Caminin içinden ve kemerlerden görünüm.

Ek-43 364 ve 366 numaralı parselde bulunan cami yapısına ait tescil fişi

LEVHA IX

Resim 25-364 ve 366 parseller üzerinde yer alan eski yıkık Camiden görünüm.

Resim 26-Camiden ve içinden görünüm.

Resim 27-Camiden ve içinden görünüm

Ek-44 Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı

33.05/1019

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO: 26.09.2012-35
KARAR TARİHİ VE NO : 26.09.2012-1349

TOPLANTI YERİ
ADANA

Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yapılan tespit tescil çalışmasının sonuçlarının değerlendirilmesine ilişkin Mersin Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 27.02.2012 gün ve 1269 sayılı yazısı ve eki Silifke Müze Müdürlüğü'nün 10.02.2012 gün ve 313 sayılı uzman raporu, Kurulumuzun 25.03.2011 gün ve 6984 sayılı kararı okundu, ekleri ve işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yapılan tespit tescil çalışmasının sonuçlarının, hazırlanan dokümanların detaylandırılarak Kurulumuza iletilmesi ve alanda Kurulumuz üyelerinde yerinde inceleme yapılması sonrasında değerlendirilebileceğine karar verildi.

ASLI GİBİDİR
09.10.2012
Hasan BATUN
Bölge Kurulu Müdürü

BAŞKAN
Prof.Dr. Tamer GÖK
İmza

BAŞKAN YARDIMCISI
Yrd.Doç.Dr. İpek DURUKAN
İmza

ÜYE
Yrd. Doç.Dr. Mustafa TOSUN
İmza

ÜYE
Yrd. Doç.Dr. Muhammet GÖRÜR
İmza

ÜYE
Doç. Dr. İbrahim Tunç SIPAHI
İmza

ÜYE
Hamza TAŞKESER
İmza

ÜYE
Kadir ATEŞOK
İmza

ÜYE
A. Özlem DOĞAN
TOPALOĞLU
Mersin Valilik Temsilcisi
İmza

ÜYE
İlhame ÖZTÜRK
Silifke Müze Müdürü
İmza

Ek-45 Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı

33.05.1005

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ADANA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO: 27.01.2011-177
KARAR TARİHİ VE NO : 27.01.2011-6774

TOPLANTI YERİ
ADANA

Mersin ili, Silifke ilçesi, Yenibahçe köyü, özel mülkiyete ait 357 parselde bulunan taşınmazın 2863 sayılı yasa kapsamında korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmesi istemine ilişkin; Mersin Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 28.12.2010 gün ve 7026 sayılı yazısı ve eki Silifke Müze Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanmış 20.12.2010 günlü rapor okundu, ekleri ve konunun işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Mersin ili, Silifke ilçesi, Yenibahçe köyü, özel mülkiyete ait 357 parselde bulunan taşınmazın 2863 sayılı yasa kapsamında korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği taşıdığı anlaşıldığından tesciline karar verildi(OLUMLU).

ASLI GİBİDİR

03.02.2011
İsmail SALMAN
Bölge Kurulu Müdürü

BAŞKAN
Prof.Dr. Tamer GÖK
İmza

BAŞKAN YARDIMCISI
Yrd.Doç.Dr. İpek DURUKAN
İmza

ÜYE
Doç. Dr. İbrahim Tunç SİPAHİ
İmza

ÜYE
Yrd. Doç.Dr. M. Gözde
RAMAZANOĞLU
İmza

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Mustafa TOSUN
İmza

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Muhammet
GÖRÜR
İmza

ÜYE
Hamza TAŞKESER
Hukukçu
İmza

ÜYE
Mersin Valilik Temsilcisi
Bulunmadı

ÜYE
Silifke Müze Müdürü
Bulunmadı

Ek-46 Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı

33.05/1019

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO: 14.12.2012-43
KARAR TARİHİ VE NO : 14.12.2012-1707

TOPLANTI YERİ
ADANA

Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde yapılan tespit tescil çalışmasının sonuçlarının değerlendirilmesine ilişkin Mersin Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 27.02.2012 gün ve 1269 sayılı yazısı ve eki Silifke Müze Müdürlüğü'nün 10.02.2012 gün ve 313 sayılı uzman raporu, köyde bulunan 2 adet caminin tesciline ilişkin Adana Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün 27.11.2012 gün ve 2707 sayılı yazısı ve eki 21.11.2012 tarihli uzman raporu, Kurulumuzun 25.03.2011 gün ve 6984 sayılı, 26.09.2012 gün ve 1349 sayılı kararları, Kurulumuzun 14.12.2012 tarihli yerinde inceleme raporu okundu, ekleri ve işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Köyünde bulunan ve Müzesince tescile önerilen köy evlerinin geleneksel köy mimarisinin ürünleri olduğu ancak 2863 sayılı yasa ve ilgili yönetmeliklerinde tanımlanan kriterleri taşımadığı anlaşıldığından tescilin uygun olmadığına, Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nce tescile önerilen, 364-366 parseller ile 398 parselde yer alan 2 adet caminin 2863 sayılı yasa kapsamında korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği taşıdığı anlaşıldığından tesciline, yapı gruplarının **1. grup** olarak belirlenmesine, yerinde inceleme sırasında 366 parselde görülen ancak tespiti yapılmadığı anlaşılan bir adet çeşmenin de korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği taşıması nedeniyle Vakıflar İdaresince tespit-tescil çalışmalarının yapılması ve Kurulumuza sunulmasına karar verildi.

ASLI GİBİDİR
25.01.2013
Hasan BAĞTUN
Bölge Kurulu Müdürü

BAŞKAN
Prof.Dr. Tamer GÖK
İmza

BAŞKAN YARDIMCISI
Yrd.Doç.Dr. İpek DURUKAN
İmza

ÜYE
Yrd. Doç.Dr. Mustafa TOSUN
İmza

ÜYE
Yrd. Doç.Dr. Muhammet GÖRÜR
İmza

ÜYE
Doç. Dr. İbrahim Tunç SIPAHI
İmza

ÜYE
Hamza TAŞKESER
İmza

ÜYE
Kadir ATEŞOK
İmza

ÜYE
Mersin Valilik Temsilcisi
Bulunmadı

ÜYE
İlhame ÖZTÜRK
Silifke Müze Müdürü
İmza

ÜYE
Rabia UÇ KARALAR
Adana Vakıflar Bölge Müdürlüğü
Temsilcisi
İmza

Ek-47 Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Kararı

33.05.1005

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO: 26.12.2012-44
KARAR TARİHİ VE NO : 26.12.2012-1752

TOPLANTI YERİ
ADANA

Mersin ili, Silifke ilçesi, Yenibahçe köyü, özel mülkiyete ait, 357 parselde bulunan tescilli taşınmazın koruma şansını yitirdiğine ilişkin; Kurulumuz üyelerince hazırlanan 14.12.2012 günlü rapor, Kurulumuzun 27.01.2011 gün ve 6774 sayılı kararı okundu, ekleri ve konunun işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Mersin ili, Silifke ilçesi, Yenibahçe köyü, özel mülkiyete ait, 357 parselde bulunan tescilli taşınmazın koruma şansını yitirdiği; Kurulumuz üyelerince hazırlanan 14.12.2012 günlü rapordan anlaşıldığından, taşınmazın tescil kaydının kaldırılmasına karar verildi.

ASLI GİBİDİR
31.12.2012
Hasan BATUN
Bölge Kurulu Müdürü

BAŞKAN
Prof.Dr. Tamer GÖK
İmza

BAŞKAN YARDIMCISI
Yrd.Doç.Dr. İpek DURUKAN
İmza

ÜYE
Yrd. Doç.Dr. Mustafa TOSUN
İmza

ÜYE
Yrd. Doç.Dr. Muhammet GÖRÜR
İmza

ÜYE
Doç. Dr. İbrahim Tunç SİPAHI
İmza

ÜYE
Hamza TAŞKESER
İmza

ÜYE
Kadir ATEŞOK
İmza

ÜYE
Ali BALOĞLU
Mersin Valilik Temsilcisi
İmza

ÜYE
İlhame ÖZTÜRK
Silifke Müze Müdürü
İmza

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı :Şeyda KAYMAZ

Doğum Tarihi :26.03.1992

E-mail :seydakaymaz@hotmail.com

Öğrenim Durumu :

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans			Haziran/2015
Yüksek Lisans			
Doktora			

Görevler :

Görev Ünvanı	Görev Yeri	Yıl
Mimar	Silifke Belediyesi	2016 Mayıs- 2019 Ekim

ESERLER

1. "Mersin İli, Silifke İlçesi, Yenibahçe Mahallesi'nin Sürdürülebilirliği İçin Ekoturizm Potansiyelinin Sorgulanması", I. Uluslararası Mersin Sempozyumu, Mersin.

